

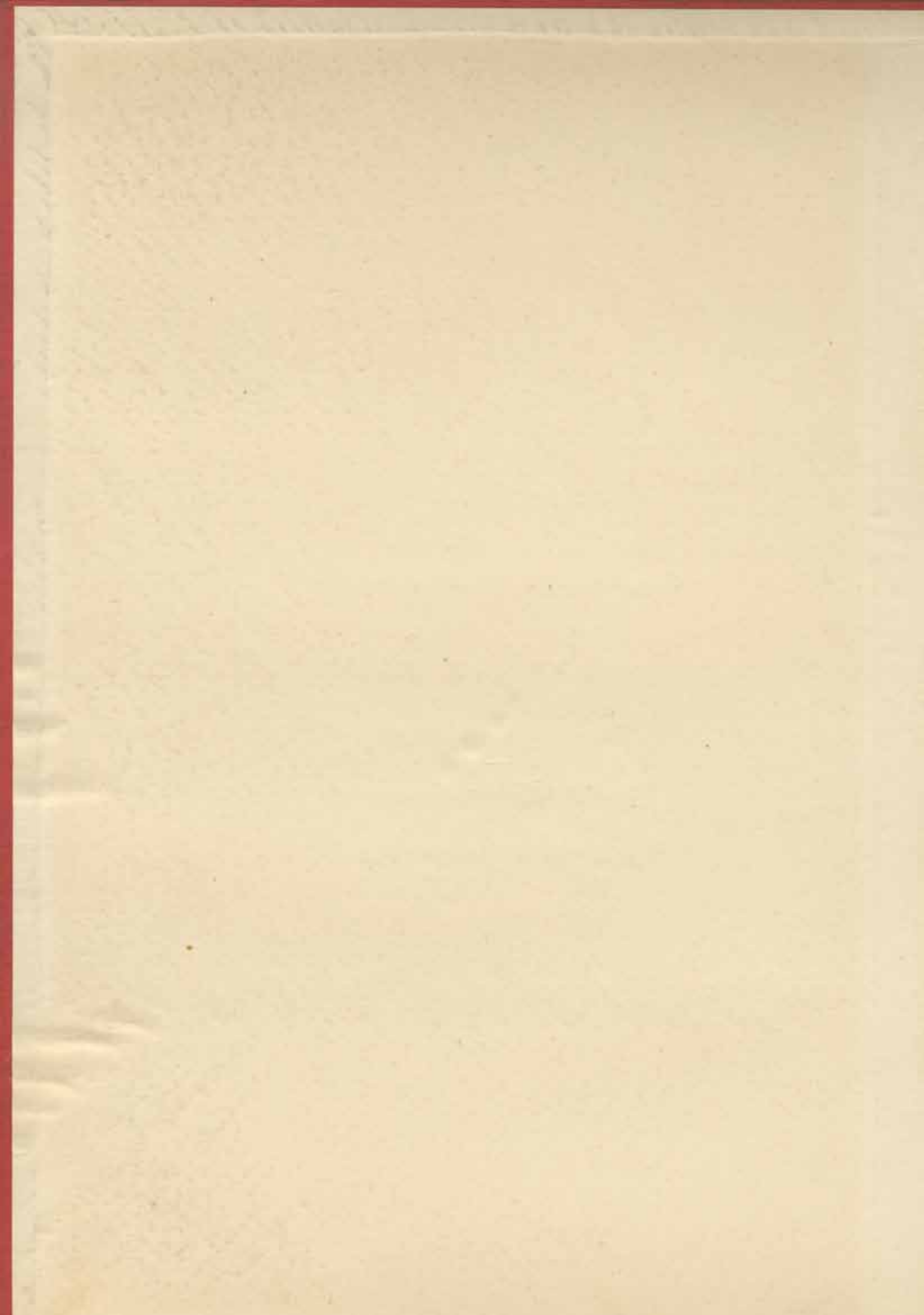
5-III-354

1913-1938

Четвертъ
век
спортивното
клуба

"Златославите"

B. 111-356

1500

796 (497.1) (059)

Четврти века

С. К. „Југославије“

Ми тражила лепоту
која није угађива
И мудрост
без лекуштва
Перикла

1913-1938

ЧЕТВРТ БЕКА

С. К. „Југославије“

*Развој једног од најбољих наших
спортских клубова чија је плодна,
разноврсна и корисна делатност
за време од двадесет и пет година
врло много допринела највећу
целокупну југословенску спорту*

1939

ИЗДАЊЕ „Југословенске СПОРТСКЕ РЕВИЈЕ“ — БЕОГРАД

Б. СПОРТОВ

91266

Уредили и технички опремили Бора Јовановић и Љубомир Вукадиновић.

Цртежи од г. Владимира Жедринског; фотографије од г. г. Александра Симића, Раке Рубена, Андре Илијаша и Свећислава Грдијана; наслови од Владимира Жедринског и Лобачева.

Штампано у штампарији „Планета“; клишеа израдила цинкографија „Авала“.

Copyright 1959 by „Jugoslavenska sportska revija“ — Beograd

ИСТОРИЈА ФУТБАЛА

— Ко је измислио фудбал и где се налази отаџбина ове данас најпопуларније спортске игре на свету.

Ово питање лебди на уснама многих спортиста и навијача врло често у приликама кад су склони размишљању.

Потпун одговор на ово питање не може се дати. Управо, нико га још није део. Порекло фудбала гуи се у магли ар-мена.

У широким масама влада данас уверење да је отаџбина фудбала Енглеска. Тако сматрају и сами Енглези али истражи-вања историчара донела су на површину неке податке који ово енглеско порекло фудбала доводе у сумњу.

По француској верзији први трагови фудбала, који је истина лично више на рагби, нађени су у Француској. Не-јасни трагови воде у Средњи век па чак и до Грка, Римљана и Кинеза у Старом веку.

Неколико француских провинција хвале се да је код њих никао фудбал. Највише права на то има Нормандија. Игра се састојала у томе што су играчи гурали песницама или ногама лопту напуњену сеном или ваздухом до противничког зида или врата од цркве. Игра је била врло раширена али је 1319, 1369 и 1781 била забрањена због велике грубости. Изузетно могла се играти само на Божић и првог дана поста.

Због учесталих забрана, траг ове игре губи се нешто пре 1870 г. И у Бретани ова игра забрањена је од власти још 1810 г.

И Италијани имају доста разлога да верују да се фудбал играо прво код њих...

Фудбал се играо у Фиренци почетком XVI века. Имао је много сличности са нашим фудбалом.

„Фудбал је јавна игра са две противничке групе. Играју је младићи без оружја, који се замарају ради задовољства и почести, да би пренели кроз противнички терен једну лопту напуњену ваздухом.“

Тако је записао Ђовани де Барди, гроф ди Верино, акаде-мичар из Фиренце.

Фудбал је и у Италији од вајкада био популаран а папе Клемент VII, Леон X и Урбан VII, били су у младости асови флорентинског фудбала.

Енглези ипак имају најраније записе о фудбалској игри. Једна алузија о игри од једног енглеског писца из XII века сигурно се односила на фудбалску игру.

Од тога времена игра је постала толико популарна да се редовно играла о свима великим празницима и на вашари-ма. Вековима остао је посни уторак велики дан за фудбал у Енглеској. Међутим, због грубости, игра је била врло често, уосталом као и у Француској, забрањивана.

Играло се без правила, без судије, по вашарима, пија-цама, улицама, тако да свет није могао нигде да прође без опасности да га погоди лопта или да га неки ватрени фут-балер не собори. Због тога је Едвард II, 13 априла 1314 г. издао овакву наредбу:

„Како је доказано да се диже велика бука по улицама око једне велике лопте и да због тога могу да се догоде разни инциденти — нека нас Бог сачува — ми наређујемо и забрањујемо у име Краља и под претњом казне тамницом, да се такве игре даље изводе у вароши“.

Многи енглески писци, као Томас, Елиот, Шекспир и Кент изражавали су се огорчено о некадашњим фудбалерима због њихове врло грубе игре.

Постепено, игра је бивала мање дивљачна. Почеле су и даме да присуствују па су били састављени чак и женски тимови. Фудбал је напредовао и обузимао масе омладине. 1860 г. енглески краљ Чарл II направио је утакмицу између својих људи и тима грофа Албемарле.

У XVIII веку игра је била мање популарна. Писци те епохе мало је спомињу.

То није дуго трајало. Деветнаести век доноси ренесансу фудбалске игре, њено ново доба, под организованим надзо-ром приватне иницијативе. Енглези у организовању модерног фудбала предњаче свима народима и, може се рећи, да су га они и створили овакав какав је сад.

Фудбалска игра је и у најновијем времену претрпела многе измене. Некада је имала значај забаве омладине у слободним часовима. Данас она претставља основу великог спортског покрета, који из њених прихода црпи најзнатнији део средстава за један снажан напредак и развој. Фудбалска организација спада у најбоље организације приватне иници-јативе не само у оквиру појединих држава, него и у међу-народној спортској заједници. Фудбалери целог света уједи-њени су у свом Међународном фудбалском савезу (Ф.И.Ф.А.) чије је седиште у Цириху а председник је Француз г. Жил Рие из Париза.

Спорт, а нарочито фудбалски спорт, учинио је врло мно-го а и данас чини, да се народи међусобно ближе упознају, да се међу њима развије пријатељство уместо непријатељ-ства. У хаосу у коме се налази свет за последњих двадесет пет година прилог који су дали спортисти за мир и љубав међу народима није мали. Он је толико очигледан да његову вредност више нико не може оспорити. Ако се ипак данас још спортска идеја није довољно развила код свих народа, нити сузбила ту и тамо мржњу међу њима, то може само значити, да је досад изувише мало времена протекло, да би се један такав преображај могао извести.

ИДЕАЛ ОЛИМПИЗМА И СПОРТА

Пре Олимписма, код спортиста XIX века, владала је искључивост јер су сматрали да техника једнога спорта смета практиковању другог спорта. Коњаник је презирао пешака, борац сабљом боксера, веслач гимнастичара итд. Белгијски ауторитет Куперус устаје против олимписма у његовом зачетку и вели: „Моја федерација увек је веровала и верује да су гимнастика и спорт две разне ствари и ми смо се увек борили против овог последњег“.

Модерни олимписам пропагира начело: „Сви спортови за све“, јер се само тако може постићи савршена хармонија делова тела која доприноси хармонији душе спортиста.

Обилазећи игралиште „Југославије“, запазио сам да се код овог спортског клуба практикују сви спортови са подједнаком љубављу и разумевањем. На писти видите тркаче, тамо даље скакаче, бацаче, велосипедисте, ногометаше... Управо вас обузима радост када видите вежбаче од раног детињства, који изводе гимнастику, до старијих атлета који се још „не дају“. Младе девојке весело се вежбају и трче заједно са својим друговима. Данашња омладина, изгледа ми да налази далеко више задовољства у овим вежбама на чистом зраку, него што га налази у загушљивим дансинзима и кафанама. У томе је несумњив напредак данашње генерације. Ми стари спортисти дивимо се када на пример на планини, у великом снегу, видимо како лако савлађују напоре младе девојке и младићи и то напоре које ми нисмо тако лако савлађивали у наше доба. Данашњи рекорди далеко премашују негдашње и то је најбољи доказ да је данашња омладина челичнија од предратне.

Како стојимо са васпитањем омладине и спортиста данашњег времена? У томе погледу би се имало још много пожелети. Олимписам тежи да такмичари на Олимпијадама сједине челично тело са највишим моралом и интелектом. Идеал олимписма је да дате човечанству модерног цина, изванредне снаге, велике душе и јаког интелекта. Светски рат имао је за последицу и то да се обраћала пажња да се једино развије физичка снага, техничка вештина и максимум прихода. Масе су постале пасиониране за рекорде. Олимписам пак не допушта једностраност. Он тежи идеалу старих Грка који се изражава тежњом ка мирноћи, филозофији, здрављу и лепоти. Мирноћа у смислу владања собом. Филозофија као лек против несреће у животу. Здравље као највеће богатство, и лепота као хармонија између човека и средине у којој живи.

Џентлменска утакмица, без подвала и интрига, васпитава омладину у правом витешком духу, налажући самодисциплину, самокритику, моралност у борби.

У свим утакмицама које сам посматрао, опазио сам да се „Југославија“ највише приближава томе идеалу. Она је увек жрвовала бодове лепој игри и у том погледу сигурно предњачи осталим нашим клубовима.

Додајемо томе, да се на свима приредбама овога клуба огледа примерна организација, ред, тактичност функционера, материјална исправност која иде до жртвовања својих материјалних интереса, моралним начелима и аматерству. Онда није чудо што овај клуб ужива највеће симпатије код правог спортског света.

Генерал СВЕТ. БУКИЋ,
члан Међунар. олимпијског комитета

Јосиф Ристовић

Vivat, crescat, floreat

С. К.

„Југославија“

Д-р МИХАИЛО АНДРЕЈЕВИЋ
Претседник Врховног ногометног савеза

Двадесетпетогодишњица С. К. „Југославије“, значи не само за футбол предратне Србије, него и за футбол данашње Југославије велики датум.

Пионери нашег ногометног спорта радили су углавном кроз клубове и то кроз наше велике клубове. Један од таквих клубова који је окупљао око себе велики број наших истакнутих спортских радника био је, јесте и биће несумњиво и у будуће, С. К. „Југославија“.

На страницама повеснице С.К. „Југославије“ златним словима блистају имена: Чика Даче Стојановића, Чика Јанка Шафарика, Пере Радојковића, пок. „Пинце“, Душка Глишића, Миланчета Живановића, Јове Ружића, Боре Јовановића, Милутина Станојловића, др. Ђоке Борисављевића, А. Тадића, Боре Вучковића, Душка Петковића, Моме Костића, пок. Драгана Јовановића-„Жене“, Лојде Махека, Воје Симића, Ђоке Миловановића, Раде Стојиљковића, Воје Јовановића, Јелице Станојевић, Ружићеве, др. Драг. Михајловића, Раденка Митровића, Николе Гру-

јића, Калушевића и многих других, знаних и незнаних радника великога престоничног клуба.

Дубока је и неизбрисива бразда на нашој спортској њиви, коју су људи С.К. „Југославије“ својим преданим и несебичним радом изорали, тако да ће вековима служити за пример и углед будућим поколењима не само црвенога клуба него и осталој спортској омладини Југославије.

Радостан сам што у име свих ногометних клубова Југославије и у своје лично могу да узвикнем:

„Vivat, crescat, floreat“ С. К. „Југославија“.

Мих. Андрејевић
Претседник В.С.С.

Будимо одани спорту

И СВОМ КЛУБУ

АЛИ И ШКОЛИ

И НАУЦИ...

Са задовољством сам био председник управе тог нашег одличног спортског друштва. Сматрао сам да је дужност патриота да нашу омладину упуте путевима, којима ће крепити своју физичку снагу и оштрити свој интелект. „У здравом је телу и дух здрав“. То је један од битних услова да се у животу дође до релативне среће.

Кад сам био председник С. К. „Југославије“, бодрио сам младе људе да редовно вежбају, али сам им у исто време саветовао да у томе не претерују, јер све што је претерано не ваља. И сада саветујем мојим младим пријатељима да буду одани своме клубу, да ревносно раде на терену, али, да увек имају на уму и посао коме су се посветили. Они који уче, нека буду врло одани школи и науци, а они који су се одали трговини и занатима, нека љубе свој посао, јер се тако постепено долази до савршенства, што је врло потребно човечанству.

ВАСА БОЖИДАРОВИЋ
пуковник у пенз.,
бивши председник „Југославије“

Васа Божидаровић

· МИНИСТАР ЗА ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Г. ЈЕВРЕМ ТОМИЋ

ОДАЈЕ ПРИЗНАЊЕ И ХВАЛУ
„ЈУГОСЛОВЕНИМА“

Двогодишњи ногометни државни првак и један од најпознатијих клубова у нашој Краљевини, успео је да се афирмише не само у ногометном спорту, него је развио своје делање и на другоме спортском пољу.

С. к. „Југославија“ схватио је сасвим правилно, да као ногометни клуб, који је финансијски обезбеђен, треба да развија своју активност и у другим спортским дисциплинама, које су врло корисне за хармонично развијање тела, а још не привлаче публику на њихове приредбе, помоћу којих се клуб може издржавати.

Имајући осећај да је за општи појам спорта ногомет у нас био велики пропагатор да се реч „спорт“ пронесе до најзабаченијег села, Спортски клуб „Југославија“ је схватио, да је не само потребно, него да је и дужност једног тако угледног клуба да развија и пропацира и друге корисне спортове.

Радећи у овом правцу, С. к. „Југославија“ развио је акцију и створио секције за лаку атлетику мушку и женску, смучарство, рвање, бициклизам, хазену, па је једно време имао и секцију за пливање.

На таквом схватању и раду мора се Спортском клубу „Југославији“ у његовој јубиларној години одати пуно признање и хвала.

Г. ЈЕВРЕМ ТОМИЋ
министар за Физичко васпитање народа

A stylized handwritten signature in dark ink, appearing to read 'J. Tomić'.

Претседник Ф. И. Ф. А.

г. Жил Рине

О НАШИМ ИГРАЧИМА И О НАШЕМ ФУТБАЛУ

Кад су у питању југословенски фудбалери, ја постајем сентименталан јер ме дивне и незаборавне успомене везују за њих. Гледао сам их на Олимпијадама у Анверсу 1920, у Паризу 1924. Увек су ми били симпатични, јер су борбени али нимало груби.

Најпријатније успомене вежу ме за Југословене из Монтевидеа, главног града Уругваја. Тамо су ме они очарали и као спортисти и као људи. Они су заступали европски фудбал на један колико елегантан и центаменски начин, толико и снажан и ефикасан. Својим спортским држањем, својом игром, југословенски фудбалери су ме одушевили и ја никад нећу заборавити да је репрезентација Југославије својим учешћем и својим победама изванредно много допринела успеху првог такмичења за светско првенство а самим тим и престижу Међународног фудбалског савеза као организатора.

Срећан сам што ми се приликом прославе еминентног београдског клуба „Југославије“ дала прилика да поново изразим своје симпатије југословенским фудбалерима и свима спортистима Југославије, а нарочито члановима клуба који прославља четврт века плодне и корисне спортске делатности. Ја желим сваку срећу симпатичној екипи слављеника коју и француска публика цени по њеним играма и резултатима у Паризу и осталим нашим градовима, као и по играчима Петковићу, Секулићу и осталима чија је игра допринела побољшању и француске фудбалске класе.

Париз, маја 1939 год.

ЖИЛ РИНЕ
претседник Ф. И. Ф. А.

A handwritten signature in dark ink, which appears to read "Jil Rine".

ИГРА „ЈУГОСЛАВИЈЕ“
НАИШЛА ЈЕ У РИМУ И МИЛАНУ НА
ПУНО ПРИЗНАЊЕ,
ПИШЕ НАМ Г. МАУРО, ИТАЛИЈАНСКИ
СПОРТСКИ ВОЂ

С осећањем истинске радости и велике симпатије за екипу „Југославије“, чија је игра у Риму и Милану наишла на пуно признање, у име мојих спортских другова и италијанске спортске заједнице, честитали срдечно прославу. У мом сећању још су свежи утисци са утакмице коју је Југославија одиграла у Риму 1937 г. против римског клуба „Рома“.

Својом фер игром фином техником и борбеношћу, екипа „Југославије“ задовољила је и римску спортску публику чији је укус префињен јер има прилике да гледа врло често најбоље клубове и играче на свету. Када сам доцније неколико пута гледао репрезентацију „Југославије“, видео сам да се у вашој земљи игра по традицији добар, леп и центаменски фудбал, који је Ваш клуб тако већ репрезентовао у Риму.

Пријатељске и срдачне везе које су засновали спортисти југословенски и италијански још пре више година, допринеле су много срдечној атмосфери која сада влада у односима између наша два народа. Спорт је још једном показао своју велику моћ а београдска „Југославија“ претставља једну снажну спортску силу којој у овом моменту упућујем искрене жеље за што бољи и већи напредак, срећну будућност.

Рим, 22 априла 1939.

Г. МАУРО
италијански функционер

Dott. G. Mauro

„РИВАЛИ У ЧАСНОЈ СПОРТСКОЈ БОРБИ, ДО- СТОЈНИ ЈЕДНИ ДРУГИХ, ЖЕЉА НАМ ЈЕ ДА ОСТАНЕМО ТО И УБУДУЋЕ“

ПОРУЧУЈЕ НАМ

г. МИОДРАГ ФИЛИПОВИЋ, председник БСК-а

Као две разнобојне нити везане судбином вечнога суседства, проткивају наше спортско поље плава и црвена боја.

Плава је недавно (1936) прошла испод стуба, који обележава четврт века, а ево већ и црвена улази под славолук четвртстолетнице.

Зар „већ“ или, зар „тек“ четврт века?

Ми који живимо и умиремо, можемо рећи већ, али за клубове ранга и угледа „Југославије“, 25 година у опстанку и раду значе само „тек“. Јер „Југославија“ има дуг живот пред собом.

А ми, из другог табора, када се бар о великим празницима, као што је овај јубилеј Југославије, узвисимо изнад ситних злоба и трвења, поздрављамо искрено нашег вечитог суседа и спортског противника са жељом да нам увек буде велики и достојан ривал, како је то било у ових 25 минутих година.

Јер, без амбиције, рада и напретка „црвених“ не би било довољно потрека ни за рад и напредак „плавих“. И обрнуто. Морамо живети и радити заједнички.

Ривали у часној спортској борби, достојни једни других, жеља нам је да то останемо и у будуће и да радимо на подизању наших клубова и нашег спорта.

У то име са чела плавога табора, ја Вам о прослави Ваше 25-то годишњице кличем: „Здраво! Здраво! Здраво!“

Била срећна и напредна „Југославија!“

МИОДРАГ ФИЛИПОВИЋ,
председник БСК-а

Miodrag Filipović

„ЈУГОСЛОВЕНИ“ СТОЈЕ ЈОШ УВЕК НА БРАНИКУ ИСТИНСКОГ И ПРАВОГ СПОРТА

Пише: инж. МУТИМИР КОЦИЋ

Хитам да напишем ових неколико редака посвећених драгој и симпатичној „Југославији“, пре него што би отпочео нови светски рат...

Данашње генерације нашега народа живе у једном чудном и врло тешком добу које прети да се претвори скоро у најтрагичније доба човечанства. Сећајући се у данашњим приликама оних срећних времена када смо радили и борили се за спортску идеју ја сам испуњен истинским задовољством, јер сам свестан да је та борба оставила видан и позитиван траг у нашој омладини. У мени су оживили они лепо дани највеће славе нашег клуба, она пријатна атмосфера спортске заједнице у Београду, па када видим ова чуда која се догађају на земаљској кугли, пред очима ми све јасније излази претстава тог красног времена и тог мирољубивог и културног нашег рада на спортском пољу.

Иако сам последњих година због свог приватног посла био удаљен од „Југославије“, пратио сам рад наших људи, како функционера тако и самих такмичара и вежбача. Радује ме много, што и поред неких непотребних неуспеха „Југославија“ игра једну од првих улога у развоју нашег спорта. Та чињеница, надам се, биће од веома велике користи за правилан и објективан развој спортских прилика у нашој земљи, јер верујем да „Југословени“ стоје још увек на бранику истинског и здравог спорта, без обзира на ситна и наметнута тактичка одступања. А на терену спортског такмичења успеси „Југославије“ утолико ме више радују, што су разноврсни, у разним спортским дисциплинама. Данас, као и некада, „Југославија“ с правом и поносом може да носи име једног одличног и доброг уређеног спортског клуба у коме је окупљена елита наших спортских радника, такмичара и других спортиста. Заслуга за то припада свима оним генерацијама клупских чланова које су се пожртвовано и несебично залагале из године у годину сво већ више од једне четвртине века, за славу, част и напредак нашег лепог клуба.

У Загребу, 12 априла 1939 г.

инж. МУТИМИР КОЦИЋ,
бивши председник Клуба

M. Mutimir Kocić

Из старе

АЛБУМА

Момент из игре Југославија—ТАЦ у Темишвару. У првом плану су (зелени дрес — на слици црни): Пера Радојковић (бек), Влада Крстић (центар-халф), Јован Викторовић (бек) и Душан Милошевић (халф). Резултат је био 2:2. (Снимак је из 1914 г.).

Чланови С. К. „Славије“ и оснивачи „Велике Србије“ 1913 године, у парку код Карађорђевог споменика. С лева на десно, седе: Веца Димић, Душан Глишић, Анта Радосављевић, Александар Рајковић, Бора Јовановић, Аца Вучо; стоје: Милан Вучо, Јова Ружић, Бранко Натошевић, Мика Радосављевић, Сретен Јакић, Димитријевић, Душан Пећанац и Бора Чортановић.

Пре Светског Рата 1914—1918 г. спортски живот Београда развијао се углавном на Трналишту. Тако се онда звао онај крај на коме се данас налазе нове зграде Техничког и Правног факултета, Народне библиотеке, Државне Архиве и још неке зграде (између улица Краља Александра, Гробљанске, Краљице Марје и Хартангове).

У Парку „Ђурића и Методија“ било је игралиште „Српског Мача“. Преко пута, кад се пређе Гробљанска улица, тачно на месту где је сада зграда Техничког факултета, простирало се игралиште „Велике Србије“. У истој линији, на месту где се данас налази Библиотека, налазило се игралиште БСК-а („Спорта“ — тако смо га онда називали).

„Соко“ (данашњи БАСК) имао је најлепше али од града и најудаљеније игралиште: у Кошутњаку, испод самог децјег петњикуца. Ово игралиште било је најбоље: било је сво под лепом травом, прашина није гушила играче. И игралиште „Српског Мача“ било је лепо потрављено, али су сва игралишта на такозваном Трналишту била као на улици и облаци прашине много су сметали играчима (околице улице онда нису имале ни какав асфалт).

У току 1925—1927 г. сва три игралишта су уклоњена с ових места.

ТИМ „Велике Србије“

На дан утакмице против НТК-а из Новог Сада, на игралишту у Београду (4:1). С лева на десно: Јова Ружић, Милорад Илић, Фурија, Махек, Мифек, Данило Стојановић, Пера Радојковић, Милета Јовановић, Мирослав Најдановић, Миливоје Ивановић, М. Стефановић.

ОСВРТ НА ДОСАДАШЊИ РАЗВОЈ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ СПОРТА

Пише Бора Јовановић

Малена Србија, земља у којој су Срби једино још могли да слободно дишу, снажно је напредовала. Турски и арнаутски зулуми по Старој Србији, анексија Босне и Херцеговине од стране Аустро-Угарске, подигли су поново народни дух. Поробљена браћа упирали су своје погледе у Београд као у жижу слободе а Београд их је храбрио својим национализмом и прегалаштавом. Омладина је предњачила. То је била омладина пуна идвала, спремна да положи своје животе ради ослобођења своје браће.

По школама се развијао дух национализма и племенитости. Бачке дружине су цветале, књижевност и уметност увек су налазиле своје усрдне присталице. Школа је била главни расадник просвећености и цивилизације. Наша славна прошлост и слобода, главни основ и потстрек национализма.

Једна драга успомена

У том дивном добу српске слоге, Соколи су имали и извршили велики задатак. Омладина, школска и друга хрлила је у соколске вежбонице и тамо челичиле не само тело него и дух, спремајући се за извршење мисије коју је Усуд доделио храброј Србији.

Сећамо се једног момента из тог времена, било је то 1908 године. Београдом су се виле тробојне заставе. Манифестације патриотске омладине нису престајале. Хтела је да покаже моћним великим силама и непријатељу да ће певајући поћи у рат за ослобођење Босне и Херцеговине. Узбуђење је достигло кулминацију.

Били смо на часу веронауке. Волели смо тај час јер нам је предавао с пуно духа и занимљиво професор Атанасије-Таса Поповић, стари соколски борац и оснивач витешког друштва „Душан Силни“. Напољу је било топло. Прозорни

Оснивач и претседник клуба г. Данило Стојановић-Чика Дача, био је активан играч и бранио је гол пре рата а и неколико година после рата с успехом.

Трибине (почасна ложа и „чардак“) на старом игралишту за време утакмице Југославије—Хајдук 3:2 (14 јуна 1925 г.).

отворени. Из вароши је допирао до нас снажан жагор који се с времена на време претварао у тутањ. Тог дана требало је да се одржи митинг на тргу пред Народним Позориштем и да говори наш славни књижевник Бранислав Нушић. Иако смо још били права деца, били смо узнемирени. Желели смо и ми да се нађемо са својим старијим друговима и да слушамо патриотске говоре. Професор нам је већ скоро читав сат причао о Босни поносној, о херцеговачком кршу и о дивном али поробљеном народу ових двеју наших покрајина. У очима су нам блистале сузе али се у њима могла видети и решеност на свако пожртвовање за ослобођење наше браће.

Жагор из вароши као да се појачавао. Ускоро, имали смо прилике да видимо диван приказ. Са заставама на челу београдска школска омладина је предводила масу осталог народа од неколико хиљада душа. Средњошколци осталих гимназија манифестујући за ослобођење Босне и Херцеговине, дошли су и пред нашу гимназију и позвали нас да им се придружимо.

Професор нас је за моментат погледао. Погађао је наше мисли и наша осећања, јер су то биле и његове мисли, његова осећања. Кликују је:

— Децо моја! И ја ћу с вама. — Напред!

Као један пошли смо за нашим професором, ко кроз врата, ко кроз прозор. За нама и сви остали ученици и професори, који су се ставили на чело омладине и повели је на митинг.

То је била она иста младеж која је неколико година доцније ушла у Балкански а затим и у Светски Рат с беспримерним одушевљењем. То је била она иста омладина која је својом краљу обилно залила темеље наше нове, слободне и јаке државе.

Мисија сокола

Београд је у то време имао свега око 80.000 становника. Била је то мала варош, посматрана из перспективе данашњег Београда насељеног од 400.000 душа. Живело се скоро патриархалним животом, готово сви грађани познавали су се међу собом.

Међутим развој града и културног живота био је из дана у дан све осетнији и видљивији. Приватна иницијатива развијала је савстрану културну делатност и давала своје обележје целокупном животу престонице Србије и пијемонта Југословенства.

Соколи су имали своју мисију и развили се много. Скоро није било средњошколца који није прошао кроз соколско удружење. Омладина се окупљала у Соколу с великим одушевљењем и без приморавања.

Па ипак, соколи и соколски систем телесног вежбања, нису могли да привуку сву омладину у своје редове. Улица и

Нисдан клуб није својим навијачима приредио тајбе и толике радости и среће дане као „Југославија“ својим „првеним“ навијачима. 1924 и 1925 године, то су биле године триумфа нашег клуба, то су били дани наше среће. Срца „првених“ навијача била су пуна и пружала. Тим „Југославије“ победио је све од реда и двапут узастопне освојио су и титулу државног првака. — На слици је првећем обиченим воз одушевљених навијача који се враћају из Загребачког после победе „Југославије“ над загребачким Грађанским (3-2) у финалној игри за државно првенство (5 јула 1925). „Првени“ су онда пратили своје љубимце и учествовали у свима класичним манифестацијама и збојним победама.

кафана постале су за многе интересантније него све друге корисније забаве. Један добар део наше омладине, нарочито онај који није био у могућности да настави школовање и у гимназији, тражио је своје слободно време на ствари које нису користиле ни духовном ни телесном развоју деце.

Предратне игре

Кафана је код њих била у моди а с њом и коцка. Улица је постала поприште разних бесмислених игара (робова, руса купуса, чикања). А београдске многобројне пољане служиле су у то време за бесомучне битке каменцама, петвама па чак и ножевима.

Ко се још не сећа тих тучњава по Београду? Ушао је неки хук у нашу децу чији родитељи нису имали довољно времена да на њих боље припазе. Сваког дана, по утврђеном распореду, водиле су се праве битке. Споменичарци (деца из краја код Карађорђевог Споменика) тукли су се са Чубурцима и Новоселцима (крај изнад Спавије) на пољани испод цркве Св. Саве, а са Савамалцима на терену где се сада налази Јатаган-мала. Новоселци и Палилулци били су најратоборнији. Они су се тукли на пољани код „Резервоара“ (горњи део Мутапове и Невесињске улице). Ту су радиле и велике праћке којима су се позамашни комади камена могли бацити на даљину од око двеста метара. Техника и тактика борбе је била на завидној висини и усавршавала се. Било је ту истакнутих „хороја“, уствари убојица, који су и нож употребљавали само да би застрашили своје противнике и отерали с меџана и тиме сачували „престиж“ свога краја и својих другова.

Једина кориснија игра наше деце, која је у то време била врло популарна, јесте игра „мета“. Нешто налик на америчански безбол. Игра је била занимљива а како је требала већи простор, није се могла обављати у прањини и на улици, тако да су деца ради „мета“ морала увек да иду на чист ваздух ван вароши. Већ само то било је довољно привлачно над свима осталим играма, које су се обављале на улици и у прањини.

Ако би се овоме додаде још неке „игре“ којима се бавио један мањи део наше деце, као: клиса, кликера, крајцарца, онда ће се добити јаснија слика о томе, какве је

све користи донео спортски покрет, који је тињао код нас још од самог почетка Двадесетог Века а букнуо тек пред почетак Светског Рата, уништивши све оне некорисне и несоцијалне игре које смо малопре поменули.

Ко је донео први фудбал у Београд

Ми нећемо на овом месту, с претензијом на потпуну тачност, утврђивати имена оних који су се први почели бавити спортом, нити имена оних који су први донели једну фудбалску лопту и почели да приказују ту фудбалску игру. Да ли је то Стефановић, Стаменковић, Новаковић, никад се не може тачно утврдити. Ми ћемо само покушати да обележимо конце развоја организованог спорта.

Заслуга за доношење фудбалске игре у Србију, припада неколицини наших ђака који су студирали у иностранству. Предратна српска омладина школована је једним добрим делом на страни. Нарочито је било много ђака на школовању у Швајцарској. Преко пета ови ђаци су долазили својим кућама и доносили разне „новитете“ и европске идеје. Међу тим новитетима налазила се у куферу једног „Швајцарца“ и права правца футбалска лопта. Изгледа да је то био пртљаз Стеве Стефановића, данашњег фабриканта конзерви из Кијева у околини Београда. Готово сви наши ђаци који су се школовали у иностранству били су већ загрејани фудбалском игром и знали су је. Поред Стефановића, долазили су у то време (1903 г.) на летњи одмор из иностранства као добри познаваоци фудбалске игре још и: Владе Крстић, Бора Марковић, Мита Ђорђевић, Милан Бајић, Мита Стаменковић, Драгослав Милишић и други. Поред њих, фудбалом су се почели интересовати и играти га и соколци Момир Коруновић, Данило Стојановић-Чика Дача, Ђока Илић и још неки.

Иницијативом ових првих наших фудбалера основан је код нас први фудбалски клуб „Соко“. Ма да овај први наш фудбалски клуб није имао никакве везе са соколским друштвима и соколским организацијама, ипак се из његовог имена опажа да су соколци имали у том клубу независну

али знатну улогу. Очигледно је да се наши омладници ни онда нису могли укалупити у догме јединог соколско-гимнастичког система, већ да су желели и повиновали се законима природног развоја општег светског покрета за спорт и модерне принципе телесног васпитања.

Прва Олимпијада

Кратко време после оснивања овог првог фудбалског друштва, основано је и друго: Борачко-попачки клуб „Српски Мач“.

Говорећи малопре о оснивању првог фудбалског клуба, пропустили смо да укажемо у неколико речи на ситуацију која је владала у Београду у погледу других спортова.

Врло велику пажњу поклањала је наша омладина у пред-ратној Србији бициклизму, јахању и лакој атлетици, као и мачевању. То су биле четири спортске дисциплине у којима смо видно напредовали наоко смо располагали само примитивним и недовољним средствима.

Нарочиту активност показивао је Олимпијски клуб у Београду образован иницијативом капетана Свет. Ђукића, данашњег генерала и члана Међународног олимпијског комитета.

Прве пешачке трке одржане су у Ваљеву 1907 и 1908 год. Затим је одржана пешачка трка Обориње—Београд у оквиру једне интересантне приредбе Олимпијског клуба. Победио је Аца Половић, београдски књижевник.

У јануару 1911 године приређен је у Крагујевцу велики коњички слет а у марту организоване су пешачке утакмице у Крушевцу. Лакоатлетски спорт у то време је био врло популаран тако да смо већ 1912 год. послали наше прве такмичаре на Олимпијаду у Стокхолму. Под вађством г. Ђукића у Стокхолм су ишли: Томашевић за маратонску трку, и Душко Милошевић, халф БСК-а, за трку на 100 метара. Наш маратонац оставио је за собом такмичаре неких десетак народа (од 60 тркача, стигао је као шеснаести), а Милошевић се разболео па је испео још у елиминаторним утакмицама.

Приликом конгреса Међународног олимпијског комитета који је за време ове олимпијаде одржан, представник Србије, капетан г. Свет. Ђукић, примљен је за члана Међународног олимпијског комитета. Од тога времена све до данас, г. Ђукић је имао прилике да у овој великој међународној спортој организацији с пуно достојанства и части репрезентује и заступа наш олимпијски спорт и данас је један од најугледнијих и најстаријих њених чланова.

Јахање

Поред пешачких трка и лаке атлетике, развијао се добро, углавном под протекторатом војних коњичких организација и Олимпијског клуба, и јахачки спорт. У најпријатнијој успомени остале су нам јахачке утакмице у Кошутњку на којима су наши одлични јахачи приказали заиста изванредну класу дресуриног јахања и уопште, јахачко вештине. Истицали су се

Два друга два стара „аса“ голман Хашка Фридрих и голман „Југославије“, Родољуб Маленчић-Родац, на старом игралишту „црвених“. Обојица су били и државни репрезентативци. Данас Фридрих је професор, а Маленчић виши чиновник и шеф новосадске полиције.

не тим утакмицама сјајни јахачи: Божа Божићевић, Максим Михајловић, Чемерићкић, Миливоје Вук Арачић (начелник Министарства за физичко васпитање народа), Свет. Ђукић (генерал и члан Међународног олимпијског комитета), Радован Мишић, Миодраг Пауновић и многи други. Ове утакмице често су пута везиване за пешачке и бициклическе трке. Била је то увек као нека наша мала Олимпијада и свет је врло радо посећивао ове приредбе и одушевљено поздрављао сваки подвиг наших спортских пионира. И витешка секција Дунавског кола Јахача имала је велики удео у пропаганди овог спорта.

Мачевање

Мачевање је било веома популарно у предратном Београду и Србији. У војсци је оно форсирано а преко војске стицало је популарност и код грађанства. У Официрском Дому окупљала се елита наше витешке омладине која је волела мачевање. У „Српском Мачу“, који је првобитно тре-

Бр. 100/1919

★

Десно на слици је тим који је марта 1924 године гостовао у Бечу на прослави „Слобана“. Моменат снимљен после већ одиграног напорног првог полувремена приказује обе играче: Душана Петковића, Р. Ставића, Милоша Мартића, Дачу Ђурића, Стевана Љубурића, Свету Марковића, А. Борчевића, Драгута Немца, Милутина Иљковића, Милоша, Бана Селулића, Бранка Петровића и Драгана Јовановића. — Ово је била прва послератна турска „Југославије“. Утакмице су биле врло тешке и оптерећиве (ако је овај тим био добар и изгубио је свега једну игру, док су две остале нерешене).

Било да буде мачевалачки клуб, неговало се мачевање. Мачевалачке приредбе у Официрском Дому и у Коларцу биле су на великој висини. Официри, средњошколци и студенти били су велики поборници овог спорта. Имена учитеља мачевања, професора Војне Академије, Шарла Дусеа, Свет, Ђукића, Јеше Пантелића, Милете Недића, Раде Новаковића, Александра Јосиповића, остаће записана као имена пионира мачевалачког спорта у предратној Србији. И интернационализација такмичења су још у то време одржавана, што већ само по себи пружа доказ да је мачевање у Србији било на великој, висини. У Београду је гостовао италијански првак Ђузепе де Галанте, а наши мачеваоци гостовали су у Италији и у Венецији се такмичили с најбољим италијанским мачеваоцима. Ниво вредности наших мачеваца најбоље се може ценити по томе, што је славни Италијан Галанте био тучен у Београду.

Два „велодрома“ у Београду

Доскора, управо, до пре десетак година, Београђани то још нису заборавили, бициклисти нису могли тренирати и приређивати своје трке по асфалним друмовима јер таквих друмова није било у околини. Оштар туцаник или шодер којима су били насути наши друмови где их је било, блато, рупчаге у изобиљу, спречавале су развој бициклизма у оној мери коју овај спорт заслужује. Данашњим бициклистима који возе по асфалту у том погледу несравњено је лакше и удобније. Па ипак је било и друмских трка и добрих бициклиста.

Међутим, пре рата бициклизам је у Србији био развијенији него у првих петнаест година после 1918 г. У сред Београда постојале су две бициклистичке писте, два „стадиона“ велосипедских клубова. Један „велодром“ био је на месту где се данас налази Учитељска школа, у Краљице Наталије улици (до старе зграде Српске народне скупштине), а други

Група младих али одличних играча (1924 – 1926). С лева на десно: Начевић, А. Ђорђевић, Бане Секулић, Махен, Бошко Тодорић, Чина Дача, Брана Младеновић, Драган Јовановић, Жена, Стојан Поповић, Света Марковић, В. Ђурић; горе на прозору: Бабић, Лубурић, Шуица, Душан Глишић (потпретседник), Мира Михаиловић, Милутин Ивовић, Васерлауф (Доранић), Момчило Костић (благајник) и сасвим десно Милан Живановић, секретар клуба. Ова екипа пошла је на челу са својим претседником г. Данилом Стојановићем на повећу турнеју по Југославији и после петнаест дана вратила се у Београд с великим бројем лепих трофеја,

је био тачно на месту где се данас уздиже палата Удружења резервних официра и ратника „Ратнички Дом“.

Ту на тим стазама приређиване су велосипедске трке, тренирали су ђаци и други омладинци. За тренинг и учење, велосипеди су се могли позајмљивати од тих клубова за вожњу на „велодрому“ или по вароши и околини. За употребу се наплаћивало пола динара, односно динар на сат.

За време зиме, на истим овим теренима, прављен је лед. Клизање је у старо време било врло популарно. Када није леда, а онда га је било скоро преко целе зиме, ова клизалишта су била препуна женске и мушке омладине. Тада лед сигурно би пожелели и данашњи београдски клизачи, а би и такву посету пожелели и данашњи клубови на Тамајдану и у Горњем Граду који преко зиме отварају своја клизалишта. И данашњи наши најбољи клизачи учили су клизање на теренима ових велосипедско-клизачких клубова.

Свет који није могао да плаћа за клизање, клизао је углавном, на залеђеној Бари Венецији, која се простирала тамо где се данас налазе многобројни колосеци београдских теретних главних железничких станица. У то предратно време зима је била дуготрајна и јача. И леда и снега било је доста па је још развој клизања био сасвим природан.

ИЗ ЈЕДНОГ РАТА У ДРУГИ

Кад топ и пушка имају реч
спорт мирује...

Српски Народ доживео је у Светском Рату своју Голгофу али и свој Васкрс.

Тек што је завршен рат с Турцима 1912 г. и ослобођен наш народ у Јужној Србији, Српска Војска морала је поћи

Кроз „Југославију“ прошле су три генерације играча и фудбалера. Црвени су ненад били носиоци спортског нивоа у Београду и заузимају највишије спортске функције у Савезу и Потсавезу. — На слици лево издано три ненадашња функционера „Југославије“ који су поред половаја у клубу заузимали висине половаја и у ЈНС-у. То су бивши пре седни „Југославије“ и ЈНС-а Јанко Шафарик (у средини говори); десно од њега Душан Глишић, бивши потпретседник ЈНС-а и „Југославије“, сасвим десно, с текстом у руци, Милан Живановић, бивши секретар ЈНС-а и „Југославије“. — Момента приказује тимове беошке Вене и „Југославије“ уочи утакмице 1927 г. Играчи „Југославије“, с лева на десно: Ђ. Ранојевић, Лубурић, В. Младеновић, Драган Јовановић, М. Николић, Начевић, Бранко Петровић, Ивовић, Милићевић, Ива Кумануди.

Бечка турнеја „првених“. Моменат са утакмице „Југославија“ — Жиденице 3:3 (2:2): Јован Ружић (лево крило), предрибљовао је халфа, бека и голмана и задовољан се враћа својим друговима који су нешто заостали и не виде се на слици, јер је Ружићев продор био брз и неочекиван тако да га другови нису могли да прате. Чешки голман је могао само да извади лопту из мреже у коју се била запетљала. (23 март 1924 године)

крвави бој против Бугара, који су нас, заведени туђинском пропагандом, напали на Брегалници. Тај несрећни рат између браће, завршио се победом наше храбре војске. Србија је скупоченом крвају својих синова залила сваку стопу ослобођених крајева.

Народу је требао мир, војсци одмор и опорављење. Снага Србије била је исцрпена. После страховитих ратних напора, очекивао се трајни или бар дужи период мира, културног процвата увећане Српске Државе. Народ је тај мир дво- струко заслужио и платио.

Али... ђаво никада не слава. После сјајног успеха српског оружја у ратовима против Турске и Бугарске, углед Србије порастао је у целом свету а нарочито у најближем суседству. Срби који су живели под влашћу хабсбуршке двојне монархије, тежили су ослобођењу од аустро-угарског јарма. Жељни слободе, упирали су своје погледе и своје мисли ка Србији, у којој је владао неустрашиви и слободни дух. Србија је постала још привлачнија за наш поробљени народ у Босни и Херцеговини, у Срему, Банату и Бачкој, као и у Лици и осталим српским крајевима некадашње Аустро-Угарске.

Оваква ситуација бринула је много Аустријанце и Мађаре, властодршце ове разнородне државе. Слободна Србија постала је пијемонт југословенства а самим тим и главна сметња угњетавању српског живља у двојној монархији. Беч је морао брзо да ради. Србију је требало угушити пре него што се опорави од рана задобивених на балканским војшима. Сарајевски атентат дао је повод бечкој влади да смисли једну „казнену експедицију“ против малене Србије. Упућен је страховити ултиматум у коме се тражила капитулација суверене Српске Државе. Одговор српске владе није био онакав какав се у Бечу очекивао. Срби су у интересу мира попустили до крајњих граница али тамо где се тражила њихова капитулација као слободне и суверене државе, у питањима где се радило о понижењу и части, дали су витешки и достојанствен одговор.

Аустро-Угарска није била задовољна. Хтела је по сваку цену да искористи ову прилику и да слисти Србију са земљине кугле као слободну државу. Спремала је рат и уништење Србије рачунајући да ће се исцрпеном српском војском савршити за неколико недеља и да ће се овај краткотрајни рат локализовати.

Заблуда Аустријанаца и Мађара била је огромна. У јулу 1914 Аустро-Угарска је објавила рат Србији а почетком августа исте године Европе са нашла у пламену најстрашнијег

светског рата који се могао дотле замислити. Савезници Руси и Французи нису хтели да допусте да Србија буде плен Аустро-Угарске и Немачке. Њима су се придружили и Енглези.

Рат за правду и слободу народа трајао је више од четири године и завршио се крајем 1918.

Голгота и васкрсење

Скоро четири и по године прву реч у Европи, Азији, Африци имали су: пушке, топови, бомбе, митраљеви, бацачи пламена, мине, ратне лађе, бомбардери, тенкови итд. Народни су се клали без поштеде. Живот човека најмање је вредео. Миллиони и милиони су пали и с једне и с друге стране. Жртве су биле неизмерне и ненадокнадиве.

Нападаци су изгубили ову страховиту четворогодишњу битку. Победила је правда, триумфовали су савезници Србије.

За своју слободу и ослобођење поробљене браће, Српски Народ се борио до последњег даха. И у том рату, пошто се српска војска прославила у два велика биткама и офанзивама, надмоћнији непријатељ успео је 1915 г. да завлада територијом дотадашње Србије. Срби су се повукли преко албанског крша на море а затим преко мора на Солун, где су образовали нови фронт. Кад је наступио час одмазде 1918 год., Срби су полетели на непријатеља, тукли га опет и истерали из своје земље за неколико недеља. Наша храбра и славоу овекована војска прешла је Дунав, Саву и Дрину и ослободила и своју браћу која су дотле робовала под хабсбуршком монархијом. Аустроугарска више није постојала. На њеним рушевинама створена је нова народна држава Југославија.

За ову државу положили су своје животе најбољи синови Српског Народа, цвет његове омладине.

Патриотска омладина

Спортска омладина, као и сав остали наш народ, извршила је своју патриотску дужност. Њен дух за цело време ове српске трагедије и трагедије целог цивилизованог човечанства, био је непоколебљив, њена храброст беспримерна и епска.

На спорт се није могло више ни мислити. Све што је могло да носи пушку налазило се на фронту. Па ипак, нит спортског живота није био прекинут.

Док је наша храбра војска још држала фронт на Дрини, Сави и Дунаву и одбијала прелаз непријатељских хорди преко ових некадашњих граничних река, школе нису радиле. Школске зграде биле су претворене у болнице. Омладина која још није била дорасла за рат или за какву било војну службу, налазила је разонођење у разним спортским такмичењима. Тако су се крајем 1914 г. и преко целе 1915 год. одигравале разне „међуградске“ фудбалске утакмице у којима су малишани задовољавали своју спортску и локалну амбицију.

У то време, поред репрезентације Београда, која је била најјача, познате су још биле репрезентације Крагујевца, Јагодине, Крушевца и Чачка, затим Младеновца и Параћина. У Крагујевачкој репрезентацији су поред Шумадијана играли још и браћа Чехословаци: Лојда Махек, Венца Петровић и Едуард Мифек, играчи „Велике Србије“, а у Крушевцу већ онда популарни фудбалер Јова Ружић, у Параћину Миле Живковић-Поп (БСК).

Највећи број фудбалера ипак је остао у Београду, који је у ово време готово свакодневно био засипан гранатама и бомбама великог калибра. Још у првим данима рата, игралиште „Велике Србије“ претрпело је штету.

Једног лепог и сунчаног септембарског јутра над Београдом су почели да круже непријатељски авиони као црне тигре злослутнице. Наша артилерија с Топчидерског Брда и са положаја изнад Карабурме почела је да их гађа. Шрапнели су се распиривали у близини авиона и они су почели да се повлаче преко београдског гребена ка Дунаву. У једном моменту, било је то око пет часова изјутра, злокобни фијук једне авионске бомбе престрашио је пробуђене и још дремљиве Београђане. Одјекнула је страховита експлозија. Мислили смо: оде пола Београда.

Међутим, од свег овог чуда, није испало ништа страшно. Авионска бомба погодила је баш у сам гол игралишта „Велике Србије“, чије су греде биле обсијене бојама српске заставе: црвено-плаво-бело. Уместо стубова, на том месту је остала само једна велика рупа, за успомену на ову праву материјалну ратну штету која је нанесена једном српском спортском клубу.

Непријатељски монитор гранатама прекида утакмицу

О утакмицама у Београду није могло бити ни говора. Авиони су врло често често кружили над Београдом, бацали бомбе или тукли митраљезом.

Једна утакмица је ипак заказана, рекламирана и почела

да се игра. На игралишту БСК-а сакупило се око двеста до триста душа. Требало је да се игра утакмица између репрезентације Београда и једне комбинације руске, енглеске и француске војне мисије у Београду. Било је то 1914 године, некако одмах после наше победе на Цзру. Владало је доста дуго затишје. Непријатељ као да се тргао и заплашао, па је и Београд оставио на миру. Охрабрени мали фудбалери хтели су то да искористе и да приреде једну утакмицу у корист „Црвеног крста“. Београђани су саставили добар тим. Колико се данас можемо сетити, у тој београдској репрезентацији играли су и М. Андрејевић, данашњи претседник ЈНС-а, Никола Симић, бивши савезни капитен, Миле Живковић-Поп (директор филијале Народне Банке у Шапцу), Николиновић-Југац, Бора Јовановић, спортски сарадник „Политике“, Андрица Којић, Нисим Русо и други.

На жалост ова утакмица није могла бити завршена. Играло се свега једно тридесетак минута. Некадашње игралиште БСК-а било је на месту где је данас зграда Државне Архиве и Карнегијеве библиотеке. Са игралишта се могао сагледати Дунав али и са Дунава, по коме су се шетали непријатељски монитори, могла се лепо видети маса света на трибинама БСК-а. А публика је била интернационална у правом смислу те речи, као што је био и противнички тим, Београђани су добро играли и њихова победа није била у питању. Међутим, код резултата 1:0 за Београд, док је публика била занесена лепим комбинацијама на терену и безбрижно уживала, Београђанима већ познати фијук, дао је на знање да им је непријатељ послао на дар једну мониторинску гранату.

За моменат, игра је застала. Сви смо очекивали да видимо где ће треснути. Прва је експлодирала мало подаље од терена БСК-а али монитор, који је пловимо Дунавом, наставио је с палбом. Други и трећи метак пао је већ ближе: на Таш-Мајдан.

Очигледно је било да непријатељ хоће да нам ускрати ово задовољство усред бурног ратног времена: циљао је право на нас. Четврту гранату нико није дочекао на терену. Остале је само усамљена лопта а гледаоци и играчи распиривали су се по разним околиним подрумима, у оно време најсигурнијим склоништима. Монитор на Дунаву није могао дуго да нас плаши јер га је наша артилерија већ после првих метака приморала да се повуче у свој заклон иза Земуна.

После овог инцидента, утакмице у Београду више нису играле. Тек доцније, када је фронт са обала Саве и Дунава пренесен на Југ ка Солуну, за време окупације Београда, одржане су неке утакмице између разних домаћих и страних тимова.

Један тим „прваци“ из год. 1927 (с лева на десно): Б. Тодорић, Пера Јоксимовић, Б. Алексић, Лубурић, В. Ђурић, Ђока Ранојевић, Т. Спајковић, Стојан Поповић; — клече: А. Ђорђевић, Б. Миленковић, Вељко Чулић.

У другој домовини — Француској...

Овим не бисмо могли да завршимо са излагањем спортских прилика за време Светског Рата. Потребно је напоменути на овом месту, да су наши футбалери, о другим спортовима за време рата нема ни трага, у иностранству играли видну улогу али то тек онда када су уређена питања школовања наше омладине по Француској и Енглеској.

1917 и 1918 г. постали су у Француској врло популарни играчи, већ и код нас истакнути футбалери: Јова Ружић, кога су Французи прозвали због његовог страховитог шута: „Топовско ђуле“, Пера Радојковић (Пера бек), затим Никола Силић-Поп, Бошко Тодоровић, Милош Мартић, Раденко Митровић и још многи други. Сви ови играчи играли су у првим тимовима најбољих француских клубова. Јова Ружић је био навалин играч и бомбардер француског првака, париског А. С. Ф.-а. Поред фудбала, Ружић је учествовао и на лакоатлетским такмичењима, те је као тркач на стазу од сто метара (за 11 секунди) добијао и прве награде.

Стеван Лубурић, ас из „старе гарде“

ВЕЛИКИ РАТ ЈЕ ЗАВРШЕН

ПОЧИЊЕ НОВО ДОБА СЈАЈНОГ СПОРТСКОГ НАПРЕТКА

Ујесен 1918 Светски Рат је био завршен победом нашом и наших савезника. Основни противник положио је оружје. Аустроугарска монархија која је изазвала рат, добила је заслужену одмазду: распала се на више народносних држава. Прослављена српска војска ослободила је поново отаџбинско тле и прешла Саву, Дунав и Дрину, ослободивши дотле поробљену браћу из осталих крајева данашње наше државе.

Славом увенчани и храбри наш народ оставио је оружје и отпочео нормалан културни живот. Требало је надокнадити изгубљено време и учињене жртве. Проширењем државних граница отворени су нови културни видови и задаци. Рат је оставио за собом велику пустош. Народ је материјално био скоро упропашћен, морална декаденција је била видна, телесно је био свет оронут.

Исте невоље притисле су и осталу Европу. Економска и духовна криза претиле су несрећном човечанству и генерацијама које су проживљавале ово доба. Дух људски узнемирен преживљавањем катастрофом труди се да обезбеди народима нове путеве ка благостању и миру и у том циљу нештеде се средстава али се много лута. Тешкоће нису мале, супротности су велике а појмови често изопачени и код најодговорнијих.

У једној ствари су се народи нашли на истој линији. Требало је подићи народне снаге, обезбедити једно рационално понашање и искоришћавање физичких људских способности, ради лакшег издржавања силних напора које модеран живот захтева на човекова плећа.

Инстинктивно, у почетку, омладина је тражила развоја у разним спортским вештањима. Тежак живот ју је упућивао све више у природу која је већ сама по себи благотворно деловала на здравље и физичку снагу. Љубав омладине према спорту будила се у послератним годинама све живље и живље а с тим је спорт добијао све већа права и све више признања као средство које може најбоље послужити остварењу физичке и духовне регенерације оронулог и потиштеног човечанства.

Ствара се читав спортски покрет који се шири таквом брзином да за неколико година обухвата готово цео свет. Реч спорт постаје универзална. Баријере које су биле изостављене још у старо време кад се и купање сматрало непотребним луксузом, препреке које су подизале ту и тамо људи застарелих појмова, рушиле су се једна за другом пред бујицом

раздрагане и за спорт орне омладине света. Спортски дух продире и у ширину и у висину. Захвата најшире народне масе, без обзира на ком се културном нивоу налазе, обухвата све друштвене слојеве, сва друштва, све приватне и јавне институције.

Спорт улази постепено и у школе. Поједине европске и америчке државе у томе предњаче. Спорт у Сједињеним Државама Америке и у Енглеској највећу потпору има по школама и на универзитетима. У Немачкој и Италији спорт узима држава у своје руке и води о њему бригу као што води и просвету и друге опште државне и народне послове. И у осталим државама свих пет континената спорт добија право грађанства сарадњом државних установа и уз пуно залагање приватне иницијативе.

Спорт осваја нашу омладину

И код нас је спорт после рата напредовао сразмерно развоју у осталом свету и према нашим скромнијим могућностима. Тешкоће на које су наилазили наши спортски пионири нису биле мале. Наш свет је прилично конзервативан, па је, као и пре рата, и после њега, посматрао спорт као забаву деце и неозбиљних младих. Бити спортиста, једно време је код старијег нашег света било исто што и бити неозбиљан.

Времена су међутим постала друкчија. Старинско посматрање света постало је изотачено а модерни спортски дух освајао је необичном брзином нашу живахну омладину. Спорт није више био забава неозбиљних, већ је потреба и озбиљних и неозбиљних, и старих и младих. То схватање је данас основно и опште. Неслагања има само у начинима како би спорт требало да се практикује и којим правцем да се упућује. И овде, међутим, мишљења нису у великој супротности али се још увек пропуштају године и прилике да се дође до једне једине спортске концепције, до решења која би морала да задовољни и спортске и све друге установе одговорне за васпитање омладине.

У развоју послератних спортских прилика велику улогу је играо фудбалски спорт и његова разграната организација. Популарност фудбалске игре донела нам је многоструке користи.

Ово је спорт који се могао подићи чистом приватном иницијативом. Популаран је и доноси одговарајући приход,

одакле су наши велики и мали клубови могли да прибаве средства за одржање и даљи напредак. Тако су и могли да постану велики клубови, који данас не претстављају само расадник фудбалске игре него и расадник спортског духа и осталих спортских дисциплина, мање популарних али зато ипак врло корисних. Фудбалски клубови Југославије васпитали су досада огроман број функционера, играча и других спортиста. Фудбалери су данас главни носиоци и пропагатори спортске идеје. Њихова иницијатива служи за пример осталим спортским врстама, њихова организација претставља и школу за васпитање омладине и кошницу доброволних, радних и пожртвованих људи.

Футбал — најпопуларнији наш спорт

Развој фудбалског спорта узима шири замањ после Светског Рата (1914—1918) нарочито од оног дана када је у Загребу основан Југословенски ногометни савез, 14 априла 1919 године. У то време већ подигли су се наши велики клубови. У Београду су то били: БСК, Југославија (прератни С. К. „Велика Србија“), Соко; у Крагујевцу: Шумадија; у Загребу: Грађански, Конкордија, Хашки; у Сплиту: Хајдук; у Сарајеву: Српски спортски клуб (доцније Славија); у Осеку: Славија; у Петровграду: „Обилић“; у Новом Саду: Војводина; у Суботици: Бачка; у Љубљани: Илирија.

У првој години свога рада, Савез је бројао свега 63 клуба са четири потсавеза (загребачки, београдски, љубљански и суботички). Постепено број клубова и савеза се повећава, тако да у 1939 год., ЈНС има 14 потсавеза и 707 клубова, 42.325 верифицираних активних чланова.

Поред већ набројаних потсавеза, основани су још нови: сарајевски, сплитски, осечки, новосадски, петровградски, скопски, крагујевачки, нишки, цетински, бањалучки. Свауда ничу нови, добри и јакни клубови, фудбал сваке недеље добија све нове присталице, симпатизере и играче, постаје толико популаран у свима крајевима наше земље, да једини од свих других спортова заслужује назив народног спорта.

Најзначајнија такмичења, која су много допринела да се фудбал подигне на овако завидну висину на којој се данас налази, јесу локална такмичења за потсавезно првенство а, затим, и за државно првенство по куп или бод систему.

У међународном свету, наш фудбал заузима видно и истакнуто место. Својим успесима, фудбалери су извојевали признање велике вредности и високог знања фудбалске вештине, у целој свету. Учествовање наше репрезентације на првом светском фудбалском првенству у Уругвају, победе које смо том приликом у Мантевидеу постигли над Бразилијом (2:1) и Боливијом (4:0), као и одлична игра коју смо показали против првака света, уругвајске репрезентације, донела је нашем фудбалу славу и углед који се не могу проценити.

Ако се томе додају наше победе над Француском, Чехословачком, Мађарском, Румунијом, Грчком, Пољском, па чак и над независним правцима света, Енглеском, и другим државним репрезентацијама, онда ће се имати приближна слика међународног спортског делања и утицаја које има наш фудбал на међународни спортски живот.

У оквиру тог рада, спада и оснивање такмичења за Балкански куп. Иницијативом ЈНС-а, основано је пре више година такмичење за Балкански куп у коме су могли учествовати само народи на Балканском полуострву. Годинама се ово такмичење одржавало. Бугарски, Грчки, Румунски и Југословенски ногометни савези такмичили су се сваке године за Балкански куп. Спортисти су на овај начин били нека врста пратече доцнијим политичким и пријатељским споразумима на Балкану.

Лака атлетика

Осим фудбала, нашем народу је врло близак атлетски спорт. У лакој атлетици, којој на челу стоји Југословенски атлетски савез у Загребу, ми смо знатно напредовали наоко је развој лаке атлетике прилично укочен недовољним материјалним средствима којима се располаже у овом спорту.

Маколико користан, наоко га наша омладина воли, овај спорт није могао још да привуче масе које би биле довољне да му осигурају самостална новчана средства, као што је то случај са фудбалом.

Данас у лакој атлетици стојимо на другом месту на Балкану. Једино су Грци бољи од нас. До европске класе нисмо још досегли, али нисмо ни далеко, свега један корак од ње. Међутим, без већих и обилнијих новчаних средстава, нећемо се уопште никад ни моћи изједначити с другим европским и светским државама, које овом спорту указују дужну пажњу и пружају замашну новчану помоћ.

Највећи успех постигли су наши лакотлетичари на Балканијади у септембру 1938 г. у Београду, када су изгубили прво место само несрећним случајем за неколико бодова.

Смучарство и други спортови

Остали спортови, по својој популарности, могли би заузети овај ред: смучарство и планинарство, пливање, тенис, веслање, бициклизам, бокс, рвање, хајзена, клизање, мачевање итд.

У смучарству смо, после фудбала, најближи светској класи. Словенци, који у својој ужој домовини имају одличне терене за развој смучања, наши су главни претставници овог спорта. И у војсци се смучарство негује, па се нагло почело развијати и у нашим крајевима јужно од Саве и Дунава. Наши смучари већ с приличним успехом учествују на међународним утакмицама а за коју годину, сви су изгледи, резултати ће бити знатно бољи.

Велику популарност наших смучарских терена и нашег смучарства појачала је много „мамутска“ скакаоница у Планици. То је највећа скакаоница на свету а њен је конструктор и градитељ инж. Блоудек из Љубљане. На тој скакаоници постављен је 1938 г. светски рекорд у скоку (Јозеф Брадл — Немац, 107 метара).

И наши пливачи приближили су се знатно светској класи да услови за развој пливачког спорта код нас нису нарочито због слабих материјалних средстава. Међутим, из године у годину, све је већи број пливачких басена, све већи број омладине која се пливању посвећује као спортској дисциплини, тако да се може рачунати да ће наш пливачки спорт стално напредовати. То доказују нарочито успеси и сјајни резултати постигнути од пливача у 1938 г.

У тенису, напредовали смо више него у свима другим спортовима. Четворка: Пунчац, Митић, Папада, Ф. Кукуљевић прославила нас је свауда гдегод је играла. У Европи, Америци, Индији, тако да у најважнијој тениској светској конкуренцији, у Девис-купу, конкуришемо најбољим тениским репрезентацијама на свету: Сједињеним Америчким Државама и Аустралији, док смо бољи од Француза, Енглеза, Пољака, ких нација. 1939 г. победили смо у Девис-купу и Немачку и као први у Европи квалификовали се за полуфинале.

Веслачки спорт је много скуп спорт а то је према нашим приликама већ једна велика сметња која кочи један већи напредак веслања. Па ипак, наши веслачи су се показали на интернационалним утакмицама као врло добри спортисти а, организујући пре неколико година такмичење за европски шампионат у веслању на Сави крај Аде Циганлије, показали су се врло способни и дорасли за приређивање највећих спортских манифестација.

У боксу, рвању, хајзени, бициклизму, мачевању, наши такмичари постижу завидне успехе. Нарочито у бициклизму, хајзени, мачевању и рвању.

То су углавном спортови који су се код нас сасвим одомаћили. Међутим, у последњим годинама живо се ради на подизању једрења на нашим рекама и на мору, и на ваздушном једриличарству у коме већ имамо асове светске класе. Ауто и аеро-спорт налазе се, на жалост, код нас још у повоју, поглавито због тога што су то најскупљи спортови на свету а економско-финансијски стандард нашег света још није дошао на ону висину која би могла поднети један већи развој ових спортова.

ИСТОРИЈА

„Футбаславије“

Написао: БОРА ЈОВАНОВИЋ

Оснивање „Велике Србије“ и „Футбаславије“

Како се ствара и
подиже један велики
спортишки клуб

Октобра 1912, у моменту када је наша војска пошла на границу да заједно са савезницима Бугарима и Црногорцима ослободи поробљену браћу из Јужне Србије, све школе у Београду распуштене су. Школске зграде претворене су у болнице, уместо ђачких клупа по учионицама су намештени кревети за рањенике.

Школска омладина и сва друга која није још била дорасла за пушку, остала је на улици. И родитељи нису могли да воде довољно рачуна о својој реци јер су, или на фронту, или су под теретом нових брига које сваком човеку доноси рат, морали да запоставе све друго.

Омладина је стога своје слободно време тражила по својој вољи и по избору. Тежила је, међутим, да буде што више на чистом ваздуху. Паркови и свака мало већа пољана били су пуни деце која се играла већином мета и фудбала. У то време фудбал је већ почео да захвата шире размере а деца су се одушевљавала већ фудбалским звездама.

И за нашу предратну омладину био је читав празник кад дође у Београд тим крагујевачке Шумадије са фудбалерима-асовима који су својом игром одушевљавали навијаче: центром Вељковићем, бековима Пером (Радојковићем) и Пинцом (Мирославом Најдановићем), затим Чика Дачом, „Муњом“, Миланчетом и другим звездама из Крагујевца. Ништа мање нису били популарни ни асови „Српског Мача“: Јовић, Давинић, Ненадовић - „Кисели“, Мандушић, голман Тоша Савчић, „Цуцула“, центархалф Вукшић, затим звезде „Спорта“ (Београдског спорт клуба): Бота Станковић, Никола Стефановић, Милош Петровић-Обућина, Душко Милошевић, Милета Недић, Божа Тодоровић, Шваха, Пало, Бенер, Андрица Којић и други. Па онда одлични играчи „Сокола“, данашњег Баска: Жика Поповић, Мата

Миодраговић, Јоца Викторовић, Бајић, Шавец, Аранђеловић и остали чија су имена у то време значила исто оно што и за данашњег навијача значе имена Аце Петровића, Моше Марјановића, Савића, Лукића, Анђелковића, Перлића и т. д.

СЕНЗАЦИЈА: ЕНГЛЕСКА ЛОПТА

Све су то били врло добри играчи који би се по фудбалском знању и игри могли мерити са већином данашњих играча лига-клубова. Са dobrим играчима и утакмице су биле добре и врло занимљиве. Нарочито кад се игра са „Шумадијом“. За успешну пропаганду фудбала ово је било довољно. Број фудбалера се повећавао из дана у дан, стари клубови су већ били препуни а на све стране су се оснивали мали ђачки и омладински клубови.

Једног лепог јесењег дана 1912 године, крајем око Слатине, цркве Св. Саве и Карађорђевог парка, пукла је сензационална вест:

— Јеси ли чуо? Миле Рајковић добио нову ледицу и то из Лондона. Купио му отац за поклон што је положио малу матуру!

— Како изгледа? То мора да је фино кад је удариш?

— Није као ова наша шустерска. Зелена је! Дођи да видиш! Оснивамо после подне клуб. Има нас већ за један потпун тим!

Око два сата после подне, порта цркве Св. Саве, била је пуна деце која су чула да ће бити основан неки нови фудбалски клуб и да ће неки гимназисти играти с лоптом „ледицом“ која је купљена у Енглеској. И позвани су већ били ту, већином ученици III и IV разреда Треће мушке гимназије. Између осталих, поред Рајковића, ту су се нашли другови: Бранко Натошевић, Илија Туцаковић, Бора Јовановић, Милета Јовановић, Јова Ружић, Анта и Мика Радосављевић, Божа Борисављевић, Аца и

Милан Вучо, Љубиша и Миле Тодорић, Миодраг Јанковић - „Француз“, и још неколико знаних и незнаних младих фудбалера.

Лопта је била већ ту. Стварно се много разликовала од лопти с којима се тада у Београду играло. Парчад из којих се лопта састављала нису биле опшивене као на кришке, већ овако како су опшивене и данашње лопте. Старе лопте због оваквог кришкастог опшивања, после употребе од неколико недеља, деформисале су се и нису биле потпуно округле. Новим начином опшивања избегнута је ова незгода. Београдски велики клубови играли су већ с таквим лоптама али оне су биле скупе и употребљаване су само на утакмицама, док се на тренингу играло с јефтинијим и лошијим лоптама. А ова наша зелена „ледица“ била је боља од свих лопти којима се дотле играло у Београду.

ОСНИВАЊЕ „СЛАВИЈЕ“

Нашем одушевљењу није било краја. Тог дана пуцале су руке голмана Рајковића и Борисављевића који су наизменично бранили гол. Већ онда Јова Ружић је био познатији млађи играч с јаким шутом. Мрак је прекинуо нашу игру те смо се скупили и одлучили да оснујемо клуб. Имали смо добру вољу, било нас је доста за један тим и потребне резерве а што је најглавније, имали смо одличну лопту. Како смо сви били из краја око трга Слатине, и клуб је назван Фудбалски клуб „Слатина“.

Приремена управа имала је задатак да припреми само терен до прве скупштине која је после кратког времена и сазвана. За претседника је изабран арх. Мома Борисављевић и клуб је почео нормално да функционише.

У то време по разним пољанама Београда имали су „своја“ игралишта разни мањи клубови, „Косово“ и „Невесине“ у крају око Резервоара и Црвеног Крста (данашње улице Престолонаследни-

ка Петра и Милешевске), „Душан Силни“ на Малом Капемегдану, „Душановац“ на Душановцу.

И „Славија“ је морала да нађе један већи, прикладнији терен. И нашла га је у парку код Карађорђевог Споменика. И тај терен није био згодан па је покушано да се добије терен на Топчидерском Брду (између игралишта БСК-а и некадашњег земљаног мајдана, „Прокопа“).

За неколико месеци „Славија“ је постала један од најбољих мањих клубова. Успела је да се с 11:0 реваншира „Косову“ у коме су играли одлични играчи Јањић, Душан Јанковић, Луковић и још неки. Са „Душаном Силним“ доцније и са „Невесинем“ и „Душановцем“, „Славија“ је добро пролазила.

Клуб је постао брзо друштво око којег се окупљала омладина овог краја. Нови играчи су приступали (међу њима и реалци Веца Димић и Душан Глишић. Овај последњи био нам је у неку руку и тренер).

Стандардни тим „Славије“ изгледао је овако:

Александар Рајковић (и Ђока Борисаљевић) — Аца Вучо, Илија Туцаковић, — Велимир Димић, Јова Ружић, Брачко Нтошеввић, — Момчиловић, Бора Јовановић, Душан Глишић, Милета Јовановић, Анта Радосављевић.

Прве резерве били су Милан Вучо, Миодраг Чортановић, Љубиша и Миле Тодорић, Бирчанин, и Драг. Васојевић. Последња двојица из старије гарде играли су само онда ако смо према себи имали оштријег противника. Затим, Рака Марковић и Спасоје Црногорац.

„Славија“ је имала одличан подмладак. Међу младим играчима истицали су се браћа Милан, Стева и Никола Вучо, браћа Чортановић, Миодраг и Бора, Миодраг Јанковић-Француз, Драган Ружић и Никола Грујић.

У ГОДИНИ 1913

У то време једна футболка попта била је ретка и скупоцена ствар. Било је стога опасно играти по пољанама, јер ако наћу неки јачи од нас они нас не само отерају с пољане, него нам још и задрже попту и наставе сами да играју. А ако попта оде иза неког плота, онда се више не можемо надати да ће нам бити враћена. Наш клуб је и ово питање успешно решио. „Славија“ је као добар клуб стекла симпатије и старијих другова, који су почели да редовно прате клуб и да присуствују и тренингу и утакмицама наших тимова. Ти наши старији другови били су наши добри навијачи и пријатељи а претстављали су нашу заштитну гарду у случају потребе.

Всђи ове старе „Славијине“ гарде били су Света Марковић-Кеша и Војин Силнић а ту су били још и: Ранимир Марковић-Цига, Добра Нинковић, Момчило Костић, Бора и Предраг Пешић, Стеван Грујић.

Доцније, заједно са свима осталим

члановима „Славије“, и стара гарда прешла је у „Велику Србију“.

У години 1913 спортски живот великих клубова био је нешто замро. Утакмице су биле ретке. Клубови су се лагано опорављали од дефицита за време ратних месеца, након онда није било скоро никаквих издатака а играчи нису били плаћени. Изгледало је као да су клубови посустали или засићени фудбалом, што би било чудно јер утакмица није било много.

Уствари, клубови су у то време преживљавали прве своје кризе. И онда је било незадовољних и задовољних, оних који су мислили да су запостављени и оних којима је све било потаман. Почело се говорити о преласку играча из једног у други клуб, о променама које треба да мноко измене снагу клубова.

Једино мали клубови као што су били Славија, Косово, Душан Силни, Душановац, Невесине, напредовали су. Њихове утакмице привлачиле су све више света након нигде нису рекламиране.

ПОЗИВ КОЈИ СЕ НИЈЕ МОГАО ОДБИТИ

Једног пролећнег дана играчи Славије тренирали су у парку код Карађорђевог споменика. Пре неко што ће тренинг да се заврши, дошао је Душан Глишић наш центар навалио и у неку руку тренер. Био је у друштву једног играча „Спорта“. Прекинули смо тренинг изненађени овом посетом. Душко нас је позвао на договор. Ту у хладу једног широког и високог кестена одржана је важна конференција.

— Чули сте већ, — почео је Глишић да нам објашњава циљ доласка оног одличног играча, познатог левог крила, — да се у Београду оснива још један велики клуб. За ту ствар заинтересован је Чика Дача Стојановић и многи други угледни људи као и неки врло добри старији и већ познати играчи. Ја стојим с њима у вези, и они су ме овластили да и све вас моје другове позовем као сараднике у оснивању клуба. Заједно са својим старијим колегама у новом клубу и сви ми били би оснивачи. Мислим да би овај позив требало да прихватимо, шта више да то учинимо с радом, јер овај позив уједино претставља и драгоцено признање нашег досадашњег успеха и добре игре, пошто се такав позив упућује баш нама због тога што су нас старији и већ славни фудбалери оценили као најбоље међу малима. Наши играчи би сачињавали резерву и подмладак првог тима а неки би по свој прилици ушли одмах и у први тим“.

Преговори су дуго трајали. Конференције код „Сабље Димитрије“, „Славије“, „Касине“, донеле су позитиван резултат.

Јако нам је било имена „Славије“ али смо се ипак одлучили ради бољег игралишта и обезбеђења материјалних услова за даљи развој фудбала међу нама,

да прихватимо овај позив. Идеја о једном новом и јаком клубу, који би по дигао спортски дух у Београду на један виши ниво, захватила нас је брзо и снажно. После овог разговора ми смо били велики поборници те идеје и нисмо је пустили да се угаси. И доцније, кад је основан нови клуб наши чланови били су најконструктивнији радници и пионири спорта, тако да се може рећи да је удео чланова некадашње „Славије“ у раду и успеху „Велике Србије“ а доцније „Југославије“ био врло значајан и велики.

СПОРТ КЛУБ „ВЕЛИКА СРБИЈА“ ЈЕ ОСНОВАН

Оснивачке припреме су напредовале. План о једном јаком тиму постепено се остваривао а и питање новог игралишта било је на путу повољног решења. Многи добри играчи пријављивали су се за нови клуб а Општина је била вољна да нам уступи терен на Тркалцу (данас се на том месту налази велика зграда Техничког факултета у улици Краља Александра).

Оснивачка скупштина одржана је почетку јесење сезоне, 6 августа 1913. године у „Касини“. Усвојена су правила клуба, који је добио име „Велика Србија“ чиме су изражени идеали досадашњих наших омладинаца. Изабран је нова управа на челу са претседником Данилом Стојановићем-Чика Дачом, познатим играчем и оснивачем крагујевачке Шумадије, као и доскорашњи потпретседником „Спорта“ (БСК-а).

Прва брига нове управе била је да осигурамо терен за игру. Тај терен био нераван и у корову до изнад главе. Требало га је добити од Општине, затим планирати и нивелисати. Општина је брзо изашла у сусрет те су радници, захваљујући материјалној помоћи Данила Стојановића могли одмах да почну. Радови су одмичали невероватно брзо. Сви чланови одушевљено принонели послу. И сами су по одређеном дежурству гурали количица и носили ли терен, затим копали потребне рупе за голове и ограду, постављали стубове, мерили и обележавали терен, уклањали даске, фарбали и крчили. Чика Дача је предњачио својим залагањем и својом бригом да све буде добро на време готово.

Крајем јесени ове године игралиште „Велике Србије“ било је готово, спремно за утакмице. Раван терен, уоквирен кратким стубовима офарбаним бојама српске тробојке (црвено - плаво - бело) са главницама исто тако обојеним, и жандармима иза њих да не би попта падала на суседна игралишта („Српског Мача“, БСК-а). Уместо трибина било је само неколико редова клупа.

Једновременим са радовима на подизању игралишта, клуб је показао иницијативу и у погледу организације тимова и играча. За кратко време, пре него што је игралиште било готово, клуб

Пролеће 1914 г. на игралишту „Велике Србије“. Терен је био потпуно готов али се на њему није играло јер је посејана трава. На слици је једна група играча „Велике Србије“ и то с лева на десно: Ото Келнер (С. к. „Душановац“), Бора Јовановић, Анта Радосављевић, Војин Симић, Стеван Грујић, Милета Јовановић, Димитрије Митић, Милошан Тодорић, Веља. Сви они као и други чланови жељно су очекивали да трава ухвати мало корена и да се може почети са играм.

На слици се види један већи део терена за игру. Игралиште „Велике Србије“ налазило се тачно на месту где се данас налази Технички факултет, у улици Краља Александра. Свад унаоколо око терена за игру били су постављени ниски стубови један за другим обојени црвеном, плавом и белом бојом. Тим истим бојама српске заставе обојени су била и оба гола. Тамо даље, иза гола који се види, преко Гробљанске улице у парку „Св. Ћирила и Методија“ било је игралиште „Српског Меча“. С друге стране иза другог гола који се на овој слици не види, било је игралиште БСК-а.

имао неколико одличних тимова, од првог тима чланова до другог тима подмлатка. Резерву и подмладак сачињавали су одабрани играчи „Славије“ који су у то време били па и данас остали, врло активни чланови клуба.

Појава „Велике Србије“, њена иницијатива и брзина којом је клуб напредовао, изазвали су у Београду и у унутрашњости Србије велико интересовање. Клуб је одмах добио масу нових играча а пријавили су се и многи већ познати првотимци других клубова. Први тим „Велике Србије“ брзо је комплетан.

ПРВИ ИГРАЧИ И ТИМОВИ

Перспективе су биле сјајне. „Велика Србија“ имала је већ готову резерву и подмладак. То су били играчи „Славије“. Међутим, требало је створити за

велике утакмице искуснији, снажнији тим. Догађаји су нам ишли на руку. Многи искусни играчи желели су да приступе новом клубу јер су осетили да ће у њему моћи да покажу већу иницијативу и да доживе више славе. Убрзо пријаве су већ почеле да стижу.

Поред оснивача клуба Миливоја Ивановића, Владе Крстића, Едуарда Мифека пријавили су се клубу нови играчи, већ познати фудбалери. Ту су: Власта Костић, Пера Радојковић и Мирослав Најдановић-Пинџа, славни бекови „Шумадије“, који су се преселили у Београд ради студија на универзитету, затим Миланче Стефановић и Вељковић, исто тако добри играче „Шумадије“.

У јесен 1913, „Велика Србија“ је имала јак и добар тим. Састав није био сталан али би се могло узети да је први тим углавном изгледао овако:

Голман: Данило Стојановић — Чича Дача.

Бекови: десни Пера Радојковић, левни Мирослав Најдановић-Пинџа (Влада Крстић).

Халфови: Миливоје Ивановић, Влада Крстић, (Мифек), Јова Ружић.

Навала: Миланче Стефановић, Власта Костић, Едуард Мифек, (Влада Крстић), Милета Јовановић, Фурка.

Као резерва овог тима били су: Милорад Илић, Драгољуб Васојевић, Душан Глишић, Бора Јовановић, Анта Радосављевић, Момировић.

Вођство клуба успело је иако доцка ујесен да закључи три утакмице. Трба ло је да се први тим новог клуба опроба.

Прву утакмицу играла је „Велика Србија“ против свог тадашњег а и већ читог ривала, БСК-а. Искуснији, хомог

Традиција „Југославије“ да одржава на окупу све своје старије играче и пријатеље најбоље се испољава и остварује у установи њеног „Олд-боја“, екипе старих играча. Оваде је једна таква екипа старих асова који су некада преносили славу црвеног „Југославијиног“ дреса. С лева на десно су: Рада Стојиљковић, Инђић, пок. Драган Јовановић-„Жена“, Стеван Лубурић, Душан Петковић, Алојз Махек, Милош Саакчић, тренер Стрнад; клече: Михаило Јовановић-„Џора“, Марјан Черновиц, Пера Радојковић и Јован Ружић.

нији и тактичнији тим БСК-а („Спорта“, како је онда популарно називан) победио је са 2:0. Ова утакмица била је и у то време сензација првог реда. Свет је очекивао оштру борбу и изненађење, јер је и „Велика Србија“ имала одличан тим изузев дватри слаба места.

ЧИКА ВЛАДА

Ту су били Шумадинци Пера, Пинца и Миланче, затим Чех Мифек, швајцарски шампион Влада Крстић, млади али врло талентовани фудбалер Јова Ружић и још неколицина који су већ били популарни.

Влада Крстић, (доцније трговац из Смедеревске Паланке и народни посланик) тек што се вратио са студија у Швајцарској. Он је тамо био прослављени фудбалер и играо у првом тиму швајцарског државног првака. Зато смо га и звали шампион. Та је титула онда припадала сваком играчу тима који освоји првенство државе. Крстић је био заиста велика класа. Висок, снажан, грдосија према осталим малим играчима, он је био ипак врло окретан и врло фер играч, техничар, добар дриблер. А његова шут! Мрежа се цепа на тамо где он погоди с лоптом. То је био играч за

све: сјајан бек, одличан центархалф, изванредан играч навалног тима.

Остали играчи у тиму гледали су у чика Владу као у прекаљеног и искусног фудбалера. Дивили су му се и поштосвали га. На терену он је за њих био фудбалски Бог. Био је то стварно наш најбољи играч. Истовремено сјајан другар и пријатељ, пажљив и тактичан према свакоме. У игри, кад тим попусти, кад малодушност почне да се шири, одједном се чика Влада размаче по терену. Из бековског простора понесе лопту до навале и тамо викне играчима:

— Хоћемо ли децо! Напред! Живље, живље мало!

Онако снажан и расположен он је увек у таквим приликама умео да ободри младе људе и да им подигне дух.

Изгубљена игра са БСК-ом, прва утакмица нашег клуба, представљала је за нас велики догађај. Радовали смо се овој утакмици, јер смо без обзира на њен исход, видели како се наша идеја о једном великом клубу нагло остварује. Играриште, трибине, тим, гледаоци (било их је сигурно до хиљаду душа), све је то било наше.

Сам пораз, за нас је представљао ипак успех. Кад један тек састављен нови тим, изгуби с најбољим клубом свега

с 2:0, онда то није пораз већ само доказ да тај нови тим има много услова за даљи успешни развој. БСК је то одмах могао да осети, јер је тим „Велике Србије“ заиста показао игру која је задовољила све оне који су је посматрали. Очигледно, том тиму недостајала је само хомогеност и још 2—3 нешто боља играча. А све се то лако могло поправити.

ПРВА ПОБЕДА

После БСК-а најбољи клубови су били, скоро равноправни с њим, у Београду „Српски Мач“ и „Соко“, у Крагујевцу „Шумадија“.

Борачко-лопатички клуб „Српски Мач“ пре оснивања БСК-а био је на челу београдских клубова. Због неког сукоба с управом односно претседником г. Радом Новковићем, 1911 г. многи првотимци су напустили клуб, а међу њим Бошко Тодоровић, Н. Стефановић, Стајковић, М. Петровић-Обућина и још неколико познатијих фудбалера. Ови дисиденти А. Јовићем и Јешом Пантелићем на челу основали су нов клуб — БСК.

У „Српском Мачу“, након му је озбиљна криза нанела један тежак удар, остало је ипак доста добрих играча. Верно

„Српском Мачу“ остали су још увек: десно крило Јовић и лево Давинић, центар Ненадовић, „Кисели“, голман Тоша Савчић, центархалф Вукшић, па „Цуцула“, Мандушић и многи други. Јовић, Ненадовић, Давинић, „Цуцула“ и Вукшић били су играчи којима би и данас било осигурано место у најбољој екипи лигашког клуба.

Стога је спортски свет у предатном Београду с великом неизвесношћу очекивао први сусрет „Велике Србије“ и „Српског Мача“. Као и БСК, и „Српски Мач“ је већ имао своје називе, углавном Палидуце. А то су били најгрлатији и најборбенији навијачи. „Велика Србија“ их је тек стварала и прикупљала. То су углавном били Славјанци, Новоселци и Споменичарци, из крајева у којима је деловала „Славија“ пре него што је оснивањем „Велике Србије“ прешла на друго игралиште и променила своју интересну зону. Због тога је овај меч за наш клуб био врло тежак. Навијачи су били узбуђени. Тим „зелених“ (први тим „Велике Србије“ имао је онда зелене мајице а беле гаћице, док је резерва носила црвене дресове), од почетка је играо добро и био нешто мало надмоћнији. Наши бекови су чистили све и нису допуштали опасној навали „Српског Мача“ да се приближи голу. Палилулски навијачи постали су агресивнији а и сами играчи под њиховим утицајем, много оштрији. Због разних инцидената, утакмица је неколико пута прекидана али је ипак до краја одиграна. „Велика Србија“ је победила с 3:1.

То је био успех и за нас саме неочекиван. Својом игром наши су освојили симпатије гледалаца, па смо се и томе радовали. Прослава ове прве клупске победе била је код „Сабље Димисије“. Вођство клуба и сви играчи били су на скупу. Чика Дача, председник и голман, био је домаћин. На здрављало се, држали се говори пун оправданог оптимизма за будућност клуба.

На овоме се није стало. Требао је још спробати снагу и вредност у борби са чувеним крагујевачким фудбалерима. „Шумадија“ је пригледла класи наших најбољих клубова. Озбиљан ривал БСК-у, „Соколу“ и „Српском Мачу“. Управа је хтела још и да разбије гласов да наш тим без Шумадијана не вреди много. Позвала је стога „Шумадију“ у Београд. То је био пријатељски клуб, веома наклоњен нашем. Скоро би се могло рећи да су сви играчи нашег клуба били Шумадинци, а сви Шумадинци наши чланови. Пријатељство се нарочито огледало у томе, што су се сви играчи Шумадије који су по свршеној матури долазили на Универзитет у Београд, уписивали у наш клуб и играли у нашем тиму. То су били Пера Радојковић, Мирослав Најдановић-Пинџа (академац, доцније официр), Миланче Стефановић, Сима „Муња“, Вељковић.

„Шумадија“ је стога срданно дочекала од наших чланова а сама утакмица ипак оштра, била је на високом спортском нивоу, права спортска борба. „Велика Србија“ играла је без „Шумадијана“ па ипак је победила с 3:1. Успех несумњив, неоспоран.

Овом победом претставили смо се београдској публици и целом свету као клуб који је за неколико недеља достигао вредност и ранг наших највећих и много старијих клубова и тимова.

КАКО СЕ ОСВАЈАЈУ СИМПАТИЈЕ ГЛЕДАЛАЦА

Кад један клуб ступи на позорницу спортског живота, његова судбина, његова будућност, много зависи од тога како је започео своју спортску делатност. Уосталом, то је правило које не важи само за један клуб или друштво већ и за сваког појединца.

Вођство клуба је на сву ствар обратило велику пажњу. Требало је прокрчити себи пут, задобити симпатије на-

АРХ. ЈАНКО ШАФАРИК

дугогодишњи председник клуба, бивши председник ЈНС-а и БЛП-а необично много заслужио за напредак и безичину „Југославије“, био је првоборац за спортске и клупске идеале, изабран за спортски радник, испраћан у сваком погледу, центар у свакој прилици. Као председник ЈНС-а, БЛП-а и клуба, увек је имао пред очима победу опште спортске па тек онда уже и локалне-клубске интересе, чиме је заједно с њим и наш клуб уздигнут на пиједестал заштитића истинског и правог спорта и спортске правде. Г. Шafařík је за заслуге за спорт опште и за клуб, приликом напуштања аугустовог рада у клубу коме је посветио цео свој пажњу неколико година, изабран за почасног члана клуба.

шег света, осигурати потпору навијача. То није била лака ствар. И онда је то био читав проблем.

Због тога је свима играчима препоручено, под претњом кажњавања, да не играју грубо, да се у игри не свађају ни међу собом ни са противником, а најмање са судијом.

Последице су биле изванредне. Држање наших играча било је озбиљно и достојанствено, право спортско. Гледаоци су запазили да се у овом клубу не води рачуна само о томе да се добро и јако пикне лопта и протера противнику гол, него да се и о васпитању и лепом понашању играча води бар исто толика брига. Можда први пут, гледаоци су осетили да спорт има да испуњава многе и узвишене задатке. Такво држање играча и сазнање да вођство води рачуна о свему, придобија људе, нове пријатеље.

Најзад, опрема играча „Велике Србије“ била је одлична. Да би се набавило све првокласно, управа је послала у Беч једног од играча који је

Улазна врата на некадашњем игралишту „Југославије“ у улици Краља Александра. Снимак је из 1923 г. Са стране улаза биле су свагда две касе. За скромне приходе из тог доба, оне су биле потпуно довољне.

тамо купно комплетне дресове, ципеле, чарале, штитњак, коленице, неколико лопти, управо, све што треба једном великом клубу. Кад су се „Великосрбијанци“ у тој опреми појавили први пут на терен, оставили су одличан утисак. И то је допринело да клуб одмах стекне велики број навијача и симпатизера.

ТРЕНИНГ У 5 ЧАСОВА ИЗЈУТРА

У ово време, уосталом као и много година после рата, фудбалом су се већином бавили ђаци, ученици гимназија и приватних школа. Физички радници нису у почетку били одушевљени фудбалом. Једва ако их је било 5% од укупног броја фудбалера.

Због овакве ситуације, фудбал се онда развијао под сасвим другим приликама. Ђаци нису могли да тренирају после подне, јер је требало учити лекције. Проблем је решен на тај начин, што су они тренирали рано изјутра, пре почетка часова у гимназији. Још у 5 часова изјутра, тек што се сунце појављивало изнад хоризонта, на игралишту „Велике Србије“ млади фудбалери су тренирали. Књиге и ђачке торбе биле су остављене на страну. У 7.30 тренинг се завршавао ради одласка у школу.

Тај јутарњи тренинг био је врло пријатан. Ваздух је био свеж, прашина нас није давила, сунце није пржило. На том тренингу није било претрпаности. Обично смо били сви из једне исте гимназије. Врло често био је с нама и уживао у нашој игри и сам разредни старшина петог разреда треће београдске гимназије г. Влад. Росић, професор. Симпатични г. Росић нас је много волео и пратио скоро од почетка нашег спортског напретка. Доцније г. Росић је био одличан функционер и потпредседник клуба, спортски сарадник „Политике“, врло много заслужан што се ова рубрика у овом нашем највећем листу налази и данас на завидној висини.

По подне су тренирали већином старији играчи и они који нису похађали школу, било да су је већ завршили, било да је уопште нису ни учили.

А лопте су нам трајале по неколико месеца. Оне су шивене и крпљене до последњих могућности. Сви смо ми знали да шивемо и крпимо лопте, да лепимо унутрашњу гуму.

ВЕЗЕ СА ИНОСТРАНИМ КЛУБОВИМА

С. К. „Велика Србија“ је први наш клуб који је своју делатност успешно развио и ван граница Србије, нарочито преко Саве и Дунава. Из националних разлога клуб је нарочито форсирао гостовања у спортским центрима наше Војводине. Тако је дошло до утакмица са Новосадским теловежбачким клубом (Н. Т. К.) у Београду и Новом Саду. Четири утакмице одигране су са овим клубом у јесен 1913 и у пролеће 1914 г.

У тиму Новосађана играо је један одличан голман по имену Блау. Он се

нудно „Великој Србији“ којој је иначе био потребан један добар голман, јер је чика Дача већ био прилично стар за игру. Ствар са голманом Блау била је већ савршена, када је избио рат и он се вратио у Аустро-Угарску.

Приликом гостовања у иностранству, Срби из Војводине приређивали су нашим играчима читаве манифестације. Наш свет је био одушевљен што види у својој средини Србијанце и клуб који носи њима симпатично име „Велика Србија“. Поред тога, и наша игра их је одушевљавала. Супротно Србима, Мађари и Немци су чинили све да наше гостовање не буде успешно. Донекле су у погледу резултата и успевали јер су играли врло грубо (у Араду и Темишвару где је „Велика Србија“ играла појачана играчима БСК-а и „Сокола“) али је наш тим свада показивао лепу игру и узорну дисциплину.

Непосредно пред почетак рата „Велика Србија“ је закључила једну утакмицу са Хашком, најбољим клубом Загреба. Хашк је требао да гостује крајем јуна у Београду, али су Хашковци због политичке кризе која је настала после атентата у Сарајеву на дан 15 јуна (по старом календару) задржани у Земуну од полицијских власти. И поред свих интервенција Хрватима није био допуштен прелаз преко границе.

РАТНЕ ЖРТВЕ

Велики светски рат је прекинуо сваки рад у клубу баш онда када су се прилике у свима тимовима консолидовале и кад се клуб припремио да отпочне нову сезону великих успеха.

На први позив сви они који су били способни да понесу пушку с одушевљењем су је узели и пошли у бој против вековног непријатеља и за ослобођење своје браће преко Дрине, Саве и Дунава. Ко није био војник пријавио се у добровољце, тако да су у Београду и уопште, ван војске, остала само деца испод 16 година.

Игралиште је у почетку опустело јер ником није било до игре. Убрзо, стигле су вести о правим болним жртвама. Активни поручник Мирослава Најдановић-Пинца, храбар младић и леп као уписан, стасит бек „Велике Србије“ (некада „Шумадије“) погинуо је приликом првих окршаја. Одмах затим пао је на пољу части и Миливоје Ивановић.

До краја, рат је проредио још више редове нашег чланства. Ратне патње су биле страховите и кад смо се после рата вратили својим домовима и окупили у клубу, међу нама више нису били: Анта Радосаљевић лево крило „Славије“ и резерва „Велике Србије“, Бора Чортановић (подмладак) и Едуард Мишек. Прва двојица умрли су у избеглиштву а Чех Мишек, који је много заволео Србе и Београд и није хтео ни по коју цену да се врати у Аустро-Угарску, кад су Немци освојили Србију ухваћен је и стрпан у затвор. Прича се

да је много претрпатио и да је од стављања у затвору и умро.

Они који су преживели ове те године од јула 1914 до октобра били су растурени по целом свету. Ници на фронту, на Дрини, на Сави, Дунаву, затим према Бугарима, у Албанији, на Крфу и најзад на Солунском фронту. Баци у Француској у сломили у Србији под окупацијом. Ту ни мо играо се фудбал. У Србији пр после окупације одигравале су се „Ћуградске“ утакмице између појединих места, Београдски фудбалери много допринели да се фудбал популаризује унутрашњости Србије.

Заједно с војском, кад је надмоћни непријатељ удружен с Бугарима, дошло је са свих страна, преко Албаније, прешли су и многи фудбалери. Ђаци су омогућено да наставе школу у Француској која нам је за време рата била друга домовина. Тако могли и даље да играју фудбал па учествовали и у јавним утакмицама играчи најбољих француских клубова Јова Ружић, Пера Радојковић, Милан Мартић, Милош Савковић, Раденковић, Милош Трифуновић, Мусај. Још многи други, у Француској су сачували своје веће велико фудбалско знање и развили се у одличне играче.

ОБНОВА

УМЕСТО „ВЕЛИКЕ СРБИЈЕ“ — „ЈУГОСЛАВИЈА“

Страховити рат је био у јесен 1918 завршен. Септембарска офанзива немачке и савезничке војске начела је а заједно сломила дух непријатеља, који је уопште молио за мир. Присуствовали великим историјским догађајима: држави су се љуљале и падале, цареве краљеве, некада најмоћнији европски владари под стражом су скинути са својих престола и интернирани.

Наш народ је доживео триумф. Србије је за неколико дана отеран последњи непријатељ па су од ослобођени и други крајеви нашег домаћинства.

Такав исход рата данекле је залетешке ране нашег народа, још укрваве и отворене.

Требало је прионути послу, раду, обновити земље, њеном културном понашању.

Ми спортисти били смо међу првима који смо почели да радимо на обнављању старих друштава.

Крајем 1918 г. два „Велико-србијанца“, Димитрије Митић и Бора Јовановић, сбишли су стара игралишта и договорили се да сакупе растурене чланове и да их врате на обнору.

Игралиште је било потпуно запуштено. Аустројанци су на њему сејали курузу. Терен је био пооран и у корову без ограда. Требало је брзо радити, спремити се за нову сезону. Акција је брзо развијала и првих недеља 1919

★

Ова „црвена“ екипа освојила је први пут државно првенство по бедивши у финалној борби сплитски Хајдук са 2:1 (12 октобра 1924 г. у Загребу). С лева на десно су: тренер Блаха, Бранко Петровић, Дамњан Ђурић, Драган Јовановић, Стеван Лубурић, Душан Петковић, Баче Секулић, Драгутин Немеш, Милутин Ивковић; клече: Мих. Начевић, Алојз Махек, Света Марковић.

★

у „Балкану“ је одржан први састанак са Чика Дачом, који тек што се вратио из Француске, а затим је сазван и шири скуп коме су присуствовали поред тројице горе већ поменутих и Душан Глишић, Ранмир Марковић, „Цига“, Милета Јовановић и Драгољуб Васојевић.

Душан Глишић и Бора Јовановић били су одређени да напишу правила клуба а Чика Дача је као инжењер имзео да води посао око обнове и поправке игралишта.

И један и други посао брзо су завршили. Привремени одбор образован од учесника на првом састанку радио је пуном паром. Затављајући финансијској потпори Чика Даче, као и Дирекцији плена која је клубу дала разну врсту од непријатеља запложене грађе, а тако исто и војној управи која нам је ставила на расположење извештај број заробљеника за радове на нивелисању терена, игралишта „Велике Србије“ крајем пролећа 1919 г. имало је скоро свој предатни изглед. И сами чланови су била скоро од јутра до мрака на терену и помагали да се што пре сврше радови не либећи се ни сами да копају, пратнавају, гурају колица итд.

НОВИ ДУХ — НОВО ИМЕ

Обнова клуба брзо је напредовала. На игралишту је у пролеће 1919 г. радило око сто радника тако да је посао сретно одмицао сваког дана. Полако скупљали су се и стари чланови и придолазили нови. Демобилисани су се вратили својим кућама, интернирани и заробљени исто тако. У мају исте године, по завршетку школовања у Француској и Енглеској, вратили су се и наши ђаци.

Терен је већ био готов заједно са малим трибинама, онда највећим у Београду а на игралишту је на својој страни

и у свако доба пуцала лопта. Били смо већ сви на окупу. Ту су браћа Аца, Стева и Никола Вучо, Стеван и Никола Грујић, Цоле Браловић, Миодраг Јанковић, „Француз“.

Вратили су се из Француске и Јова Ружић, Раденко Митровић, Милош Мартић, Пера Радојковић, Бора Вучковић, Милош Трифуновић, Света Марковић и још многи други. Постепено како су се враћали у своју домовину ови одлични играчи допуњавали су и појачавали наш први тим и резерву.

Пре тога учињене су биле све административне припреме за правилан рад клуба. Прва скупштина после рата, друга од самог оснивања клуба, одржана је у кафани „Сабља Димисија“ у улици Краља Александра.

Исход светског рата и нови дух који је завладао нашом омладином, условљавао је и промену клубског имена. Идеали Велике Србије проширени су и

на нашу браћу Хрвате и Словенце, па је и дотадашње име клуба било у неку руку застарело. Требало је наћи ново име. Дуго се о томе није расправљало. Једногласно, по предлогу привременог одбора и председника инж. Данила Стојановића, скупштина је променила клубу име. Уместо „Велика Србија“, клуб се од тог момента звао „Југославија“. Ово ново име одговара духу и тажњама послератних народних и националних генерација.

Треба подвући да у то време још у народној свести име Југославија није било популарно и да је наш клуб једино од првих културних друштава који су ово име с поносом и радошћу понели. Овим именом спортска омладина је била претеча доцнијих политичких промена и усвајања овог истог имена за назив целе државне заједнице.

На овој скупштини изабрана је и прва редовна управа клуба. Колико се може-

Драган Јовановић је био прави фудбалер и уметник. Он је лако и без великог задржавања изразио прошивнице, продирао напред ка голу брзо се сналазећи у свакој ситуацији. Слика приказује један моменат из његове акције пред голем БСК-а. Лево у слици је Душан Пешиковић „Сенегалац“

★

мо сетити, јер документа о томе нису могла бити пронађена, ову управу сачињавали су исти они који су били и у привременом одбору:

Претседник и.ж. Данило Стојановић-Чика Дача, потпретседник Душан Глишић, секретари: Драг. Васојевић и Бора Јовановић, благајник Ранимир Марковић, други благајник Милета Јовановић, и још неколико чланова управе.

ПРВЕ УТАКМИЦЕ

Заједно са нашим клубом, почео је да диже главу и да се обнавља и суседни Б.С.К. Одмах у почетку, наш клуб је пружио пријатељску руку својим спортским ривалима у тежњи да се заснује један толерантни, спортски дух у међусобним односима. Претседник г. Стојановић, иако наше игралиште још није било завршено, уступио је по молби Б.С.К-а скоро све раднике (заробљенике) да граде игралиште „плавих“ и то свега за три дана. Из овога се разавио и први послератни сукоб између наша два клуба, јер су наши суседи задржали раднике и више од три дана, све док нису игралиште дотерали у потпун ред.

Прве утакмице, још пре него што је тим могао да буде попуњен играчима из Француске, јер се још нису били сви вратили, одигране су са војничким тимовима енглеске и француске војске и морнарице. Екипа енглеских marinaца изгубила је игру с резултатом 9:0 а и сви остали београдски клубови, изузев БСК-а који је већ био у комплетном саставу, изгубили су пријатељску утакмицу са „Југославијом“.

У тим првим утакмицама „Југословени“ су имали црвене трикове и црне или беле гаћице. Пре рата црвене дресове носила је углавном само резерва „Велике Србије“ док је боја првог тима била зелена. Послератним играчима црвена се боја више допала и они су је и задржали као главну клубску боју за први тим.

ЛОЈДА МАХЕК ПОНОВО МЕЂУ НАМА

Крајем 1919 изненада је освануо у Београду стари „Велико-Србијанац“, Алојз Махек-Лојде.

Махек није могао да заборави ону срдачну и пријатељску атмосферу на коју је навишао приликом свог првог доласка и борава у Београду. Њега је вукло срце к нама и кад га је једно пријатељско писмо нашло у његовом родном месту у Чехословачкој, Махек се јавио и Чика Дачи, распитујући се како је у Београду. Наравно, одмах му је послата депеша да дође.

Махек је био сјајан играч, одличан инструктор, изванредан друг. Он је био сјајан техничар, савршен дриблер и тактичар. Може се слободно рећи да је Махек ударио темељ модерној фудбалској игри у Београду, једном вишем фудбалском знању. Младе генерације

спортиста научиле су много од њега. Безброј талентованих младића гледали су у Махека као у полубога и имитирали га у свему, сваки његов потез, сваки покрет.

Због тога је његов поновни долазак у Београд био примљен с одушевљењем код младих фудбалера. Управа „Југославије“ није могла у оно време да учини ништа корисније него што је учинила кад је поново Махек довела у Београд.

Махек је по потреби играо вођу навали, полутку и цетра халфа. На свима

местима био је одличан, а својом фудбалском игром освојио је симпатије београдске спортске публике која у почетку није нишлала за резултатима, колико за лепоту и спортском игром.

До краја 1919 г. тим је био консолидован. Сви „Французи“ су већ били у њему али су се играле утакмице само у Београду. Искуство које је имао БСК у игри са Грађанским из Загреба (0:1) споменуло је и нас да не идемо ван Београда пре него што тим буде потпуно спреман за утакмице противу јаким и великих клубова Загреба и Сплита.

Од утакмице до утакмице на домаћем и страном тлу

Године славе али и тешких искушења остале су за нама. Сад када се потсећамо на њих, морамо рећи да је заиста требало огромно пожртвовања, много нерава, времена, стрпљења и напора, да би се створио овај данашњи спортски клуб „Југославија“. Из дана у дан, од недеље до недеље, из године у годину, окупало се на раду у клубу, на решавању многобројних проблема који се сваког дана истичу и гомилају.

Успеси и невоље, слава и пораз, добро и зло, радост и жалост, смењивали су се у животу нашег клуба исто онако како се смењују у животу једног живог бића.

Наш клуб је ипак стално напредовао. Делимично вођом његових чланова клупски брод је одржан у првим родовима и вођен без престанка напред. Не зна се и не може се ниједном мером одмерити чије су заслуге веће: играча или вођа, клупских функционера. Сви су се подједнако борили за клуб. Једни на терену спортске утакмице, постижући резултате достојне најбољих тимова и спортиста у земљи. Други за зеленим столом, у припремама и окупљању најбољих снага, у старању да резултати постигнути на терену спортске борбе имају одговарајуће дејство на спортски живот и да клуб у том спортском животу одржи утицај и улогу која му припада по циљевима, узорној организацији, снази и значају.

*

У години 1920 завршени су потпуно први оснивачки радови. Тимови су били већ утврђени и оспособљени за велико подвиге. Углавном, ту се мисли на фудбал, на фудбалску секцију, јер друге секције у то време нису биле још основане.

„Југославија“ већ с пролећа ове године гостује у Загребу и Сплиту. У Загребу постиже прву велику победу над Хашком. У Сплиту је противник био много јачи али резултати и наша игра

дали су доказа о сталном напретку тима. Највећи успех постигнут је у Београду: прва победа над вечитим и најопаснијим ривалом БСК-ом (2:0) за петар Чика Даче. То је био у оно време успех над успесима.

Колико је наш клуб био већ у оно време популаран најбоље се види по томе што је и Њ. В. Краљ Александар I (онда Регент) присуствовао на нашем игралишту утакмици између загребачког Хашка и нашег клуба.

У првенству Београда „Југославија“ туче све остале клубове са великим резултатима изузев БСК-а.

У погледу тима он се током године уигравао и бивао све бољи и бољи. 8-ог маја у Сплиту дочекали смо и Венцу Петровицког. Он је из Чехословачке преко Трста допутовао директно у Сплит на утакмицу са Хајдуком. Тим Југославије у овој години био је углавном следећи:

Данило Стојановић (Ср. Жујевић), — Мих. Јовановић, (Ср. Жујевић), Пера Радјковић, — Милош Мартић, Бора Вучковић, Свет. Марковић, — Петровицки Раденко Митровић, Махек, Јова Ружић, Лазар Плећевић.

У почетку исте године на голу је стално био Чика Дача, оснивач клуба. Пред крај све чешће га је замењивао на голу бек и центархалф Ср. Жујевић. Десни бек је био Мих. Јовановић-Џора. Понекда кад Џора није могао замењивати су га Жујевић, Б. Вучковић и Ружић.

Ово је био врло снажан тим. Импомирао је својим противницима и по физичкој снази и по завидној техници појединаца. Изузев двојице сви играчи су били првокласни. Бекови Пера и Џора били су стубови одбране, Мартић, Вучковић и Марковић халфови каквих онда није било у Београду, а што се тиче навали, она је била још на већој висини. Петровицки је био муњевито брз, Раденко Митровић је био тежак тенк и пуцач, Махек бриљантни вођ и техничар, Јова Ружић дриблер и бом-

бардер а Плећевић на крилу брз и ефикасан.

Година 1921 доноси нове успехе. Борба за престиж између БСК-а и нас подиже дух и играча и навијача. Наш тим крајем пролећа слави опет велику победу над БСК-ом, 4:0, за пехар Чика Даче.

Ове године „Југославија“ игра своју прву интернационалну утакмицу. Гости су браћа Чехословаци, Унион Жишков из Прага. Чеси су били сјајни и ми смо изгубили битку али смо стекли изванредно искуство, које нам је послужило да неколико недеља после тога победимо још једном БСК са 3:1. Ове године осим утакмице са клубом Унион Жишков, Југославија није играла са страним клубовима.

У тиму је извршена једна велика промена. Уместо дотадашњег голмана Данила Стојановића — Чика Даче, место на голу „Југославије“ дефинитивно

Први тим „црвених“ из 1922-23. С лева на десно, стоје: Света Марковић, Дамјан Ђурић, Јова Ружић, Драган Јовановић, Стеван Лубурић, Пера Радојковић, Лејда Махек, тренер Блаха; седе: Мухамед Начевић, Душан Петковић - Сенегапац, Родољуб Маленић - Родац, и Мухамед Јовановић - Џора.

Инж. Душан Глишић, оснивач „Славије“, „Велики Србије“ и „Југославије“, био је један од најактивнијих вођа нашег клуба од 1913 до 1930 г. Спортску каријеру почео је пре рата као београдски реалац и одличан фудбалер а завршио је као исто тако одличан вођ клуба и целокупног спорта. Био је дуго година потпретседник и секретар клуба потпретседник Југослованског ногометног савеза (у Загребу и Београду). Глишић има изванредне заслуге за остварење многих успеха у овом раздобљу клубског живота а нарочито око грађења новог игралишта које је 1927 г. свечано отворено.

је заузео Сретен Жујевић. Како је Чика Дача био и наш оснивач и претседник клуба ова замена није била лака и проузроковала је неке мање потресе у клубу, већином у вођству, док се живот на терену и међу играчима нормално развијао. И Венца Петровић је морao да се врати у Чехословачку. Замену му је било тешко наћи. Плећевић је после тога играо на левом крилу а Драгољуб Зечевић на десном. Затим је дошао Милорад Ристић на десно крило а у нападним трно су по који пут убацивани Роглић (из крагујевачке „Шумадије“) и Плећевић кад није играо на левом крилу. Митровић је играо десно крило а у тим су усеђена и друга два Шумадинца Милош Трифуновић - „Муса“ и Гаврилковић, као и млади Драгићевић, Драг. Јовановић и Лубурић. И голмана смо имали више. Поред Жујевића гол су бранили још Марјан Черновиц и Мира Михајловић.

Наш тим је ове године играо највећи број утакмица у овом саставу:

Жујевић (Черновиц) — Мих. Јовановић, Пера Радојковић — Раденко Митровић, Бора Вучковић, Свет. Марковић, — Ристић, Махек, Роглић, Ружић, Плећевић.

„Југославија“ ове године проширује своју делатност и на друге спортове. Оснива се хазена секција иницијативом сес. ара Ружић и Сп. Ибровца. Први оснивачки тим био је овај: Црвенићева, — Д. Јанушевићева (Л. Ристићева), — Мица Хаџићева, Емилија Јовановићева, — Марица Поповићева, Мина Ружићева и Боса Ђуровићева. Тренер је био Марјан Черновиц.

Игрелиште је у овој години лепо дограђено. Подигнуте су трибине, велика почасна ложа и засебна ансока ложа за функционере. На игралишту „Југославије“ непрекидно се радило а сви чла-

Лакостлетска екипа из 1923 год. С лева на десно: Мом. Костић, Верчон, Драгеш Стефановић, Љубомир Спасојевић, Влада Петковић, Јовановић, Стеван Дропа, Бора Петровић; клече: Петровић, Стефановић млади, Вученовић.

На старом игралишту у Кр. Александра улици приликом прославе десетогодишњице. На слици се види добар део ондашњег чланства, између осталих и: инж. Синиша Швабић (потпретседник), Мина и Зора Ружић, Раша Благојевић, Мица Хаџићева, М. Ивковић, Бора Јовановић, Даница Јањушевић, инж. Душан Глишић, Спасоје Ибровић, Јанко Шафарик, Деса Хаџић, Стеван Дропо, Бранко Петровић, Драг. Навеш, Ђока Миловановић, Лола Барловац, инж. Димитрије Младеновић, Света Марковић, Аца Ђорђевић, Душан Петковић, Марица Поповић, Др. Баја Петковић, Махс Амес, Фулкић (пријатељ из Крагујевца); седе бошко Тодорић, Брана Младеновић, Бзие Секулић, Боса Буловић, Махек, Милан Живановић, Јова Ружић, Војин Симић, Гојко Ивковић, Момчило Марковић и Ђока Јовановић

Пуковник Живојин Јевђевић, дугогодишњи претседник клуба, оставио је својим преданим радом, строгим спортским напорима и изванредним тактом у опхођењу са свима члановима и играчима, најпријатније упомене. Г. Јевђевић је био један од оних правих, постојаних спортиста који сматра да је реч „спортиста“ синоним речи „дентлмен“. „Југославија“ оваквим људима и спортистима највише има да захвали што данас претставља један велики морални спортски ослонац.

нови су били врло активни и готово сваки дан на игралишту.

Следећа година, 1922, била је већ плоднија успесима и победама. „Југославија“ проширује своју интернационалну делатност. Два чехословачка, један немачки и један румунски клуб гостовали су у Београду и играли против нас. „Југославија“ је у овим сусретима изгубила само једну утакмицу, док је преостале три добила.

Први пут ове године сусрели су се на терену спортске борбе београдски „црвени“ са загребачким пургерима. Пургери су победили са 3:4. Маја 14, „Југославија“ је извојевала прву своју победу у утакмици за првенство над БСК-ом (1:0).

Екипа „Југославије“ из ове године изгледала је углавном овако:

Маленчић, — М. Јовановић-Цора, П. Радојковић, — Милош Мартић, Махек, Света Марковић, — Александар-Бата Марковић, Драган Јовановић, Баја Драгићевећ, Душан Петковић, Јова Ружић

(Плећевић). Ружић је играо и леву путку а Петковић и Бора Вучковић бе

Поред Лазара Плећевића, најчешће су играли као резерва: Бранко Петковић, Ј. Цветковић, К. Дворжак (Ч. Черновиц и Жујовић. Ове године пут су ушли у тим Стеван Лубуринић, Милутин Ивковић.

Сви тимови показују леп напредак, а нарочито подмладак који је највећи у Београду и готово непобедив.

Лакоатлетска секција на такмичењу у Загребу освојила је титулу државне прваке у крос-контриу. На утакмици у Београду, клуб добија пехар „Потписи“.

Хазена се сасвим подигла. Она беђује у Новом Саду, Жомбољу и Београду све противнике. Мина Ружић, Емилија Јовановићева, сестра Драгана Јовановића, Марица Поповићева, Л. Ристићева, сестре Хаџићеве, биле су одличне спортисткиње, талентоване зенкиње.

Година 1923 наговештава скорни триумф клубске прве екипе. Почетком марта „Југославија“ хаметом туче БСК са 7:2.

Обилан интернационални програм извела је „Југославија“ у овој години. Осам победа извојевала је „црвена“ екипа над страним чувеним тимовима, а свега двапут положила је оружје против бољим противницима, Моравску Славију тукли су „Југословани“ с рекордним резултатом 9:0, а Триколор и Погон чени су са 4:0. Пред крај сезоне БСК је поново страдао и то са 9:1.

У овој години полако се већ формирао велики „црвени“ тим. Та екипа изгледала је у овој години овако:

Маленчић, — Мих. Јовановић, П. Радојковић, — Мартић, Махек, Св. М.

Моменат са утакмице „Југославија“ — Репрезентација војске 2:2 (7. априла 1926): голман „црвених“ М. Н. колић беспомоћно гледа како лопта улази у гол. Испред њега је Б. „Југославије“ Теофило Спасојевић у средини, у пругастом дресу, стрелац Аца Ђорђевић, који је тога дана као Академац играо у војничком тиму

Снимак са утакмице „Југославија“
— БСК 4:3 на дан 17 јула 1927 г.

Голман „црвених“, М. Николић, „Мањушка“ боксије једну опасну лопту испред Моше Марјановића који покушава да је главом дохвати, у средини халф Брана Младеновић

ковић, — Дамјан Ђурић, Драган Јовановић, Стеван Лубурић, Душан Петковић, Ј. Ружић.

Као најчешће резерве узимани су у тимове: Ивовић, Бр. Петровић, Бата Марковић, Ј. Цветковић, Драгићевић, Начевић и Лаза Плећевић.

„Југославија“ је ове године освојила први пут првенство Београда и БЛП-а за 1922/23 г.

Ове године лака атлетика је добро напредовала као и хазена у којој се постепено врши смена играчица. Емилија Јовановићева и Мина Ружићева су голгетери, најбоље играчице.

Година триумфа и највеће славе нашег клуба, била је 1924. Као поновни првак Београдског лоптачког потсавеза, „Југославија“ учествује у државном првенству и после сјајних победа над свима својим противницима, осваја титулу државног првака за 1923/24 г.

Финална утакмица одржана је 12 октобра у Загребу и то против сплитског Хајдука. Са 2:1 победила је „црвена“ екипа која је играла у овом саставу:

Драгутин Немеш, — Милутин Иаковић, Бранко Петровић, — Михаило Начевић, Алојз Махек, Света Марковић,

„Југославија“ је ради унапређења фудбалске класе ангажовала била приличан број тренера од 1919 до данас.

Први тренер (аматерски) био је Макс Амес данашњи члан управе клуба и вођ бициклическе секције.

Затим је био као први професионални тренер ангажован Карл Блаха из Беча.

После Блахе били су тренери: Енглец Леик, Бечлије Стрнад и Пушнер, Мађар Фелдман и наши домаћи тренери Гилер и Шутић.

Искуство са страним тренерима није било најбоље, јер су они сви одреда застављали подмаздак а језичне тешкоће искључивале су скоро сасвим могућност теоријске наставе, која је нашим играчима преко потребна.

Света Марковић, некадашњи слави халф „Југославије“ из њеног „златног“ доба, са својим сивчићем.

— Дамјан Ђурић, Драган Јовановић, Стеван Лубурић, Душан Петковић, Баче Секулић.

Да би присуствовали овом такмичењу специјалним навијачким возом дошло је у Загреб преко хиљаду навијача. Навијачи су препунили воз и окитили га зеленилом. Били су сигурни у победу и нису се преварили. Заједно с играчима триумфално су се вратили у Београд који им је приредио невиђен дочек. Коло се играло дуго у ноћу пред железничком станицом а навијачи су сами вукли кола у којима су седели прослављени фудбалери.

Одушевљени спортски Београд прослављао је овај подвиг наших играча врло дуго. „Југославија“ је постала најпопуларнији клуб у нашој земљи. Јер, победа је изасјевана у борби против најбољих клубова и тако сигурно и лако, да се успехом „црвене“ екипе одушевела и загребачка публика, која је по завршетку финалне утакмице изнела наше играче на рукама с терена.

Поред једанаесторице који су играли у финалној утакмици, истакли су се ове године у првом тиму још и ови играчи: Аца Ђорђевић (десно крило, Милош Мартић (десни халф), Рад. Ста-

кић (бек), Јован Ружић (у на халфлинији), М. Ђорђевић, Владе-рић (десно крило и полутка), Златко Пенчић, П. Јоксимовић, М. Анђел-ић, „Фафа“, Брана Младеновић, М. Јовановић, Стојан Поповић, В. Чу-шко Тодорић, Балтић и Теофили-сојевић.

Ове године у првенству, „Југославија“ је тукла БСК са 5:0 и 6:1, остали клубови још горе пролазили.

„Југославија“ је ове године пошла на турнеју по иностранству. Једино је она била позната и ка-уљед уживала у спортском свету.

Чланице „Југославије“, оснивачице хазене, 1921 г. на старом игралишту. Слева на десно, стоје: пок. Бе-ла Бркић, Олга Николић-Ђурић, Бранка Стојановић, Зора Ружић-Лукић, Мица Хаџић-Молак-Антић, Коса Николић-Глушац, Даница Јањушевић - Миливојевић, Јелена Петровић, Десница Костић-Николић; клече: Мица Митровић, Марца Поповић-Ђорђевић, Миса Ружић, Боса Ђурић-Ри-стић, Зора Стојановић; се-де: пок. Зорица Црвенчић и Спасо Симић.

боље се види по томе што је њене прве утакмице на страном терену одиграла баш у Бечу, центру европског фудбала, у коме су се могли приказати само најбољи европски тимови. Пре тога ниједан српски клуб није играо на бечком терену а ни после тог „Југославијиног“ гостовања, наши клубови нису били чести гости Беча. Ова бечка турнеја савршила се с релативним нашим успехом, јер смо од три утакмице изгубили свега једну а пошто смо показали најлепшу игру добили смо много лепих награда.

У години 1925 „Југославија“ доживљује поновни триумф. По други пут осваја титулу првака државе побеђивши све своје противнике (Соко 9:1, БСК 8:2) и у финалу, загребачке „пургоре“ усред Загреба са 3:2 (1:1).

И опет су навијачи пратили наш тим у Загреб специјалним возом, а Београд је поново одушевљено, с музиком и игром, дочекао прослављену једанаесторицу државног првака.

Тим који је по други пут освојио државно првенство изгледао је овако: Драгутин Немеш, — Милутин Иковић, Бранко Петровић, — М. Начевић, А. Махек, Св. Марковић, — Александар Ђорђевић, Драган Јовановић, Ст. Лубурић, Душан Петковић, Б. Секулић.

Скоро исти тим који је освојио и први пут титулу првака. Једино је А. Ђорђевић заменио Дамјана Ђурића.

У току године у првом тиму су играли и ови одлични играчи: Бошко Тодорић (33 пута), Владета Ђурић (28), Стојан Поповић (22), Брана Младеновић, М. Николић (голман), Ђ. Ранојевић, Вељко Чулић, М. Стојановић, Вассерлауф (сада Доранић у Загребу), Р. Стакић и други.

У марту ове године „Југославија“ је направила једну већу турнеју по Чехословачкој а као највећи подвизи фудбалске екипе могу се сматрати победе: над БСК-ом 8:2 и 7:0, Јединством 15:0, Либењом из Прага 8:1. Највећи интернационални успех: победа над прашком Славијом 4:2.

Ова година завршила се врло тужно. Тек што је освојила титулу првака државе по други пут (5 јула), „Југославија“ је морала да се сели са свог игралишта директно на улицу, јер новс није добила. 9 августа одиграна је последња утакмица на старом терену (против бечког Слована 3:3). Сутрадан, општински радници и службеници почели су да руше трибине и ограду.

За „Југославију“ настају тада тешки дани. Играчи се потуцају од једног до другог београдског игралишта али нигде није било добро као код своје куће. Постепено „Југославија“ слаби.

И за све остале секције настали су тешки дани, нарочито за лаку атлетику.

МИЛАН ЖИВАНОВИЋ

Сениор, бивши претседник, потпретседник и дугогодишњи секретар клуба, први секретар Југословенског ногометног савеза у Београду, Милан Живановић, припада оној класи спортских радника која је заставу „Југославије“ високо уздигла и поносно држала. Био је потпуно зрео спортски функционер, познавалац свих спортских проблема. Истакао се као борац за правду и објективност у спорту, као право-борац за спортску идеју.

Срећа скоро никад није потпуно решила свој животни проблем. На Топчидерском Брду добила је нов терен. Радови су почели одмах. Клуб је имао 300.000 динара уштеђених а осталу своту, до 800.000 динара, набавио је по тем зајма. Радови су трајали целе године те су и ове године играчи „Југославије“ остали без игралишта на којима би слободно могли вежбати.

Последице овог стања и немогућност редовног тренинга, осетиле су се одмах на тимовима. „Југославија“ је по трећи пут ушла у финале за државно првенство и срела се са Грађанским у Загребу. Ову финалну битку изгубила је несрећно са 1:2. Победоносни гол пао је из неправедно досуђеног једанаестерца од стране судије Фелве из Сарајева и то на три минута пре савршетка игре. Очигледно је било да ствар није била сасвим у реду али помоћи против таквог поступка није било. „Југославија“ је изгубила ове године титулу државног првака.

Први тим „Југославије“ ове године био је углавном следећи:

М. Николић (Немеш), — Иаковић Тодорић, — Брана Младеновић, Бр. Петровић, Ст. Поповић, — Владета Ђурић, Драган Јовановић, Лубурић, Д. Петковић, Б. Секулић.

У тиму је било доста честих промена. Навала је била стално, скоро непромењива, али је одбрана била чешће мењана. Тако су играли поред горе наведених у првом тиму још и ови: Гомана Немеш, Бекове Кумануди, Тодорић, Стакић, Б. Димитријевић, Спасојевић.

У новинарској ложи приликом отварања новог игралишта на Топчидерском Брду (с лева на десно): Дивјак, Мира Стефановић, Звонко Томић, Бошко Токић и други.

Новосељанин Драгутин Немеш дуго је живео у Београду и одлично бранио гол „Југославије“. Немеш је играо у тиму који је привукао освојио државно првенство за „Југославију“. Бранио је тада изванредно. Немеш је одиграо за „Југославију“ укупно 76 утакмица и примио 121 гол. Иако је голман, дао је један гол противнику (из једанаестерца). Играо је у првом тиму од 1924 до 1927 г. На слици је пожртвовани Немеш, сав мокар и упрљан блатом, за време једне утакмице по киши 1927 године

вић, Ђ. Ранојевић; халфове: Ст. Марковић, Лончаревић; у навали: Чулић, Милићевић и Филиповић.

Најзначајнији успех постигли су ови играчи у овој години кад су усред Париза победили париски Ред Стар са 4:1 а Монпелје у истоименој вароши са 5:2. Вреди забележити, јер се догодило у Букурешту, победу над тамошњим Јувентусом 2:1.

Без игралишта, с недовољним тренингом, у немогућности да води рачуна о свима својим играчима и да их држи на окупу „Југославија“ губи 1927 год. титулу првака Београда, коју је носила непрекидно од 1922 г.

У овој, 1927 г., најважнији догађај за клуб, било је свечано отварање новог игралишта. Свечаност је обављена на празан дан Ускрса, 24 априла. Учествовали су, поред осталих, и клубови: Слоези (Беч), Санд (Суботица) и Грађански (Загреб). Дводневни програм протекао је у правом спортском духу и радости свих наших пријатеља и чланова због срећног завршетка једног великог посла.

Заслуге за подизање новог игралишта у које је било до тог момента инвестирано скоро милион динара, имају све оне генерације вођа и играча „Велике Србије“ и „Југославије“, који су овај клуб направили великим и способним за овакво једно дело, који су својим организационим способностима

и својом игром допринели да клуб стекне углед, кредит и популарност, што му је све омогућило да добије од општине земљиште за грађење игралишта у скоро бесплатан закуп и обезбила мала.

Непосредне заслуге за грађење игралишта имају управе које су водиле клуб од 1925 до 1927 г. Игралиште је грађено по плану арх. г. Јанка Шафарика, председника клуба, и под непобеди финансијска средства, која нис средним надзором потпредседника инж. г. Душана Глишића и Петра Радојковића, секретара Милана Живановића, члана управе инж. Димитрија Младеновића и осталих чланова Управног одбора.

У току следећих година игралиште је дограђивано, допуњавано новим одељењима и просторијама за играче, бочним трибинама, кровом на главној трибини и кровом на трибинама за стајање. Ове радове водиле су доцније управе, у којима су поред арх. Јанка Шафарика водили надзор над игралиштем и инж. Миодраг Маринковић и Атанасије Марковић.

Први тим ове године углавном је изгледао овако: Стеван-Маша Николић, — М. Ивковић, Бранко Петровић, — Брана Младеновић, Лончаревић, Стојан Поповић, — М. Милићевић, Драган Јовановић, Ст. Лубурић, М. Јоксимовић, Б. Хрињчев.

Првом тиму су припадали још и: Теофило Спасојевић, И. Кумануди, Ђ.

Ранојевић, Б. Димитријевић, Б. Трубајић и други.

Највећи подвиг ових играча, била је победа над Ференцварошем (ФТЦ) 5:3.

У овој години на новом игралишту „Југославија“ је развила интензиван рад у сваком погледу. Приредила је многе интернационалне утакмице, а све секције су живахнуле.

Година 1928 је јубиларна. Клуб је прославио своју петнаестогодишњицу а истовремено освојио поново и титулу првака Београдског лоптачког потсавеза и Београда.

Прослава је обављена 15 и 16 априла и завршила се триумфом „Југославије“. Она је победила, првога дана комплетан тим бечке „Аустрије“ са Синделваром, Кутијем, Галом, Шнајдером и другим бечким репрезентативцима, са 6:3, а другог дана сплитски Хајдук са 2:0.

Ево тимова „Југославије“ који су све победе извојевали:

АРХ. ВОЈА СИМИЋ

Оснивач и сениор клуба, дугогодишњи члан управе и секретар, бивши вођ зимско-спортске секције, већ четврт века је у првој линији неморних бораца за наш клуб, за његов успех и напредак. Симпатични Војан је својим стручним знањем много допринео грађењу оба наша игралишта, мерно, цртао планове, срачунавао, вршио технички надзор. Војан Симић је добар познавалац фудбала, одличан стручњак за смучарство и пливање, којим се спортовима активно бави. Као дугогодишњи функционер, Симић је показао велику енергију и борбени дух. Остао је увек доследан клупској традицији, веран и истрајан борац за један кориснији и бољи спортски режим.

Против „Аустрије“: М. Николић, — Ивовић, Спасојевић, — Младеновић, Бр. Димитријевић, Бр. Петровић, — Драган Јовановић, Добријевић, Бецић, Лубурић, Хрњичек.

Против „Хајдука“: М. Николић, — Ивовић, — Борис Поповић, Бр. Димитријевић, Ст. Поповић, — Добријевић, Др. Јовановић, Бецић, Лубурић, Хрњичек.

Поред ових играча, у овој години су први тим сачињавали и ови: Д. Недељковић (голман), Сл. Милошевић, Б. Ђорђевић, М. Јоксимовић, Милићевић, Кумануди, Б. Ранојевић, Са. Поповић и други.

У овој години „Југославија“ је извела своју прву турнеју по Немачкој и показала тамо један задовољавајући успех. Иначе, после две године паузе, тукла је у два маха свог ривала БСК и то са 2:0 и 3:2.

Хазаена и лака атлетика ове године нижу нове успехе. У лакој атлетици се појављују нови талентовани атлетичари који доју и осталима нови полет.

У 1929 г. први тим је био у пуној кризи. Старија генерација играча брзо се топила; нова још није дорасла за велике подвиге. Двогодишње лутање без игралишта учинило је да смо изгубили свој подмладак, те замена за оне који одлазе из тима није могла увек да се нађе.

Да нису извојеване две лепе победе у утакмицама за државно првенство и то над загребачким Хашком 2:0 и над загребачким Грађанским 4:0, ова година би била врло мршава.

У првом тиму играли су ови играчи: Д. Пантић, — М. Ивовић, Б. Димитријевић, — Б. Младеновић, Бр. Петровић, Ст. Поповић, В. Ђурић, Рудолф Добријевић, Сл. Милошевић, Лубурић, Вирић.

Борис Поповић, Лончаревић, Д. Јовановић, Б. Николић, Ђокић, М. Николић, Јован Спасић и др. били су такође играчи првог тима.

Година 1930 је почела добро: победом од 4:0 над БСК-ом. Исто тако се и завршила: победом над БСК-ом од 4:1. То је био добар знак. И, заиста, „Југославија“ у овој години постиже лепе резултате, нарочито у сусретима са страним клубовима. Најглавније победе су: над Хунгаријом 2:0 и комб. Триколор—Униреа усред Букурешта 7:0. И загребачки „пургери“ су тучени с резултатом 4:0.

Екипа Југославије у овој години је следећа:

Јован Спасић, — Брана Димитријевић, Т. Спасојевић, — Б. Младеновић, Петар Лончаревић, Момчило Ђокић, — Бора Николић, Ђ. Детлингер, Сл. Милошевић, Лубурић, Вирић.

Првотимци су још и: Б. Кесић, Ст. Поповић, Р. Добријевић, Ф. Валок, Ј. Живковић, Д. Зечевић, Д. Ђукановић, Бр. Петровић, Хрњичек и др.

Државна репрезентација гостовала је ове године у Монтевидеу, Буенос Аиресу и Рио де Жанеиру. Од „црвених“ тамо су се за славу наше државе и нашег имена борили: Момчило Ђокић, Теофило Спасојевић и Б. Хрњичек.

Година 1931 значајна је по неким великим интернационалним успесима. „Југославија“ је играла ове године четири пута са Ференцварошем (једном комбинованим са Ујештом) и ниједну утакмицу није изгубила, док је трипут победила (2:2, 2:1, 3:2 и 2:1). Поред тога гостовала је у Будимпешти и Солуну а победила је бечки Рапид са 3:2, што се може рећи да је њен овогодишњи најлепши успех.

Екипа „Југославије“ изгледала је овако:

Милутин Диша-Станојловић

Историја „Југославије“ за последњих десет година нераздвојно је везана за личност популарног Дише Станојловића, директора Београдске задруге а. д.

Диша Станојловић заузима данас место потпретседника клуба а пре тога био је неколико година врло активан претседник „Југославије“ и то у данима врло тешким по клуб. Као истакнути функционер клуба и познавалац спортских односа и проблема годинама је заузимао место потпретседника и члана Управе ЈНС-а и место претседника надзорног одбора ове наше врховне фудбалске установе. Данас је претседник управног одбора Врховног ногомског савеза Краљевине Југославије и претседник Месног олимпијског одбора у Београду. Био је и потпретседник ЈЛАС-а у Загребу.

Иако нема ниједног питања, ниједног посла у клубу у чијем решавању он не би био позван да учествује, ипак се његов рад нарочито осећао дуго година у финансијској политици клуба. Тај рад је утолико био упадљивији, уколико је клуб због општих прилика у спорту а специјално и због притиска који је вршен са разних страна, залазио све дубље и дубље у чисто спортску и финансијску кризу.

Поред тога многи наши играчи сетили се да су своју животну egzистенцију обезбедили захваљујући залагању Дише Станојловића.

Спортска политика С. К. „Југославије“ налазила се последњих година искључиво у рукама Дише Станојловића. И у том домену клубске делатности, Станојловић је показвао изванредну спремност и способност, тако да је врло много допринео одржавању снаге и јачању клубског утицаја на спортски живот у нашој земљи.

Популарни наш Диша умео је да води „црвене“ с успехом у боју за најбитнија права клуба.

Изглед трибина „Југославије“ за време једне велике интернационалне утакмице.

Дамска секција С. К. „Југославије“ са својим бојом и тренером (1938—39). С лева на десно: горњи ред: Вида Грујић, М. Јовановић, С. Стојић, Марија Распор, Р. Радојковић, М. Костић, Р. Распоповић, М. Стојић; средњи ред: М. Бабић, Милица Зубић, Ј. Јовић, М. Поповић, В. Јањић, С. Југовић, Петровић; седе: Нада Матић, Ивана Милошевић, Љерка Штефан, Нада Вујић, Стеван Нушић (тренер), Видосава Јерковић, Нела Кодрић, Августина Кунади, Дивна Шефцић и Вера Матић.

Ј. Спасић, — Брана Димитријевић, Бр. Петровић, (Спасојевић), — Ф. Валок, Букановић (Бр. Петровић), Момчило Ђокић, — Б. Николић, Стојан Милановић, Славко Милошевић, Фрања Гилер, Д. Зечевић.

Поред ових, првом тиму су припадали још: Б. Кесић, Детлингер, Р. Божић, Јован Кукић, Љуба Поповић, Брана Младеновић, Мата Секулић, Лубурић, Д. Петровић, Дунђеровић, Вили Шипош, Ђ. Вељковић, М. Огњанов, Божа Ђорђевић и др.

Лакоатлетска секција ове године је реорганизована. На новој стази „Југославије“ вежба се диван подмладак, јављају се нови таленти, Југославија“ и у лакоатлетском спорту заузима полако најбоље позиције.

У хазени је криза, углавном због нерада савезне организације.

Следећа 1932 г. била је богата победама фудбалске екипе али не тако значајним. „Црвени“ су тукли готово све мађарске прворазредне клубове, изузев Ференцвароша. Први тим гостовао је по други пут у Будимпешти.

Највећи догађај сезоне био је ноћни сусрет са париским Расингом. Југославија је играла савршено и победила са 3:0 под електричним осветљењем.

Први тим „црвених“ у овој години је изгледао овако:

Ј. Спасић, — Бр. Димитријевић, М. Лукић, — Р. Божић, (Б. Ђорђевић), С. Маринковић (Лојанчић, Валок), М. Костић, — Б. Николић, Ст. Милановић, Сп. Милошевић, Гилер, (Љуба Поповић), Зечевић, (Бора Кесић).

Екипу су још сачињавали: Ј. Кукић, Пера Радовановић, Бр. Петровић и др.

Лакоатлетичари су ове године били у Варшави и Атини. Клеут и Драгош Стевановић освајају титуле а Клеут је постао троструки државни првак.

Екипа из 1922 г. С лева на десно, стоје: Махен, М. Јовановић, „Цора“, Драг. Зечевић, Јова Рункић, Макс Амес, Жујевић, Света Марковић; клече: Ристић, Раденко Митровић, Драган Јовановић, Милош Мартић, и Бора Живковић.

У години 1933 клуб је прославио своју двадесетогодишњицу, којом су приликом гостовали у Београду загребачки Грађански и Ференцварош из Будимпеште. Наш тим био је баш у то време ван своје уобичајене форме па је с Грађанским играо нерешено 2:2 а са Мађарским изгубио 2:4. Важнији догађај је гостовање прашке Спарте која нас је победила са 1:2.

Тим је углавном играо у овом саставу:

Ј. Спасић, — Б. Димитријевић, Лукић, — Лазар Тубић, П. Радовановић, М. Ђокић, — Нешић (Б. Николић), Славко Милошевић, Ђорђе Лојанчић, Љуба Поповић, Бора Кесић.

Првотимци су били још и: Стаја Стајић, Ст. Милановић, Митровић, Л. Халон, Д. Зечевић, Голубовић, Кукић и др.

Најважнији догађај у 1934 г. несумњиво је гостовање италијанског клуба „Рома“ у Београду (1:2). То је била лепа свечаност. Италијани су у Београду срдечно дочекани. Иначе, за првенство се није играло целог пролећа, већ само за куп. „Југославија“ је гостовала у Цариграду и двапут у Софији.

Екипа „Југославије“ изгледала је тада овако:

Ј. Спасић, — Ст. Стајић, (Пера Радовановић), М. Лукић, — Л. Тубић, Ђ. Лојанчић, М. Ђокић, — Нешић (Б. Николић), Ст. Милановић, Славко Милошевић, Љуба Поповић, Д. Зечевић.

М. Секулић, Б. Димитријевић, Слободан Анђелковић, Б. Петровић, У. Ку-

динов, Д. Димитријевић, М. Пауновић, Митровић, Никола Перлић, Мија Марковић, М. Глигоријевић, Ј. Кукић, Хајон и М. Перлић, били су исто тако првотимци.

По броју играча јасно се види да је све године тим „Југославије“ врло често мењан, те није могао да изгради један систем игре.

Основана је нова женска лакоатлетска секција у клубу. Нове чланице унеле су нови дух, дале су нови полет и хазени и целокупном клубском спортском животу.

У 1935 г. „Југославија“ је направила једну од најлепших својих турнеја. Као први наш клуб гостовала је у Риму, а затим у Милану. Резултати нису нарочити али су „црвени“ ипак дали лепу игру и задовољили италијанску публику.

Ове године „Југославија“ је показала према БСК-у позитиван биланс. Од шест утакмица, три је добила, две изгубила а једна је остала нерешена.

„Црвена“ екипа је опет претрпела знатни измене. Дошао је Бане Секулић из Француске. Плац је бранио гол више него Спасић. Тим је изгледао овако:

Плац — Слободан Анђелковић, Мисролав Лукић, — М. Пауновић, Ђ. Лојанчић, Момчило Ђокић — Н. Перлић, С. Милановић, Б. Секулић, Сл. Милошевић, Зечевећ.

Поред ове једанаесторице у првом тиму су још и: Мија Марковић, Љ. Поповић, Ј. Спасић, С. Стајић, Б. Николић, Д. Димитријевић, Валок, Божко Петровић, Павлица и др.

Лакоатлетска секција бележи у овој години знатне успехе. Вредни функционери међу којима се истичу вођ секције Љуба Симић, Стеван Нушић и Батавољкић, окупили су одличан подмладак, нове таленте.

У клубу је ове године дошло до великих промена. Први пут у нашој историји, забринуте за судбину клуба окупили су се старији чланови клуба — сениори, и готово сви поднели тадашњој клубској управни писмену молбу да се сазове ванредна скупштина на којој би се расправљало о будућем раду и изабрала нова управа. После извесног времена и неких унутрашњих трзавица, на редовној годишњој скупштини изабрано је ново вођство чиме су и прилике у клубу у великој мери консолидоване. И штрајк играча који је потом избио брзо је ликвидан.

Најзначајнији успех фудбалске секције у 1936 години, несумњиво су две победе над бечким Рапидом 5:1 и 3:1, затим над бугарском националном репрезентацијом 4:2. Уз ове, треба прикључити још и победу над БСК-ом 4:0 и 2:1, Грађанским (Загреб) 4:2 и Хашком 5:0.

Екипа Југославије гостовала је ове године у Француској (Алес, Ним, Марсел, Ница) и Швајцарској (Женева), затим у Софији.

Такмичарска смучарска екипа спортског клуба „Југославије“ која је осејила потсавезно првенство 1937-38 и 1938-39 год. на Копаонику и Шари. С лева на десно: економ секције Иван Драшковић, Бранко Марковић, претседник секције Б. Божић, Рената Чабријан, технички референт Стеван Нушић, Мирко Брачић, Радомир Нађ; седе: Едуард Плавинић и Карло Лаврић.

Д-р ДРАГАН ПРОТИЋ
дугогодишњи члан Управе и данашњи потпретседник клуба.

Екипу су сачињавали ови играчи: Ј. Спасић, — С. Стокић, М. Лукић, — М. Пауновић, П. Радовановић, М. Ђокић, — Н. Перлић, Шијачић, Лојанчић, Ф. Валок, Зечевећ.

У први тим су спадали још и: Милошевић, М. Павлица, С. Анђелковић, Е. Плац, М. Марковић, Ђ. Вељковић, А. Петровић, Б. Димитријевић и др.

Југославија је ове године добила новог талентованог играча Ацу Петровића. Атанацковић и Савић из подмлатка понако се пробијају у прве редове.

Лакоатлетска секција са својим атлетичарима изванредно напредује. На Балканијади у Атини, у саставу државне репрезентације „Југославије“ је бројно и квалитативно најбоље заступљена.

Ово је олимпијска година па су и наши атлетичари као државни репрезентативци ишли у Берлин. Наши олимпијци су: Клеут, Микић, Баков, Мор, Нушић и Шпорн.

Рад наших чланица у женској лакоатлетској секцији донео је одличне резултате. Читав низ рекордерки појављују се из редова наших чланица: Јелица Станојевићева, Крајиновићева, Хофманова, на челу су одабраних и талентованих спортисткиња. Као државне рекордерке Станојевићева и Хофманова учествовале су на Олимпијади у Берлину. Крајем ове године женска секција нашег клуба приредила је у Београду највећи женски лакоатлетски митинг докле одржан, који је завршен с великим успехом.

Женска секција развија изванредну делатност и у хазенском спорту. Утицајем „Југославије“ хазена поново оживљује и шири се по варошима у унутрашњости.

Ове године управа је одлучила да се оснује нова зимско спортска секција. Велике заслуге за то има сениор клуба Војин Симић, као и Стеван Нушић и Б. Божић. Секција је још исте године отпочела с радом и организовала течајево, учествовала с великим успехом у такмичењу.

Велика несрећа задесила је 2 јуна увече ове године наш клуб. После вечере коју је приредио БСК са свим учесницима на прослави његове 25-огодишњице, аутом су се са игралишта враћали у град једним аутомобилом неки чланови управе и играчи БСК-а и „Југославије“, међу којима је био и Драган Јовановић-Жена. Да не би прегазео једну неопрезну жену, ауто је у пуној брзини налетео на тротоар пред зградом Министарства војске и морнарице у улици Милоша Великог, из корена ишчупао два дебела стабла и преврнуо се. Приликом овог судара смртно је повређен наш славни играч и државни репрезентативац, члан управе и деполага клуба Драган Јовановић-Жена, а лакше повређен Пера Радовановић. Не дошавши свести, Драган Јовановић је сутрадан умро у болници.

Трагична погибиа овог најбољег нашег играча пренерезила нас је и ожалостила до највише мере. Спортисте из целе земље исто тако. Испраћај Драгана Јовановића до вечне куће био је болан и величанствен јер су у њему учествовали спортисти из свих крајева Југославије.

Година 1937 карактеристична је по знатно мањем броју одиграних утакмица али и по великим успесима. „Црвени“ тим тукао је ове године славне европске клубове: Виену (Беч) 3:0, Ференцварош (Будимпешта) 4:3, Челси (Лондон) 6:1, и Амброзијану (Милано) 4:1.

ДР ЂОРЂЕ БОРИСАВЉЕВИЋ

Голман и оснивач „Славије“, затим и „Велике Србије“, др. Ђорђе Борисављевић већ четврт века непрекидно је уз наш клуб: веран пријатељ и сарадник. Д-р Борисављевић је био члан управе клуба, потпретседник и претседник. У најтежој ситуацији по клуб умео је својим тактом и помишљивошћу да измири све конструктивне снаге клуба и да их уједини опет на истом послу за добро „Југославије“. И као лекар учинио је др. Борисављевић изванредне услуге клубу, нашим члановима и играчима.

Ирска турнеја обављена је ове године од 13 до 24 марта. Том приликом „Југославија“ је изазвала сензацију јер је играла истовремено у Ирској и Француској тешке утакмице, и у Београду за државно првенство против Славије из Сарајева и БСК-а. У Београду је играо комплетан резервни тим „Црвених“ са Спасићем на голу. Резерва је тукла Славију са 1:0 а са БСК-ом играла нерешено. Обе игре одушевиле су све пријатеље нашег клуба утолико више што

је резерва играла боље од њених првенственика и заслужила и бољи резултат.

Резерва је играла у овом саставу:

Против сарајевске Славије 1:0: Спасић, — Мија Марковић, Д. Димитријевић, — Домороцки, Броћић, Голубовић, — М. Савић, Сретеновић, Лазаревић, Савић, Милосављевић.

Гол је дао Лазаревић-Луња.

Против БСК-а 2:2: Спасић, — Марковић, Д. Димитријевић, — Домороцки, Броћић, Голубовић, — М. Савић, Лазаревић, Милошевић, Живковић, Милосављевић.

Голове су дали: Лазаревић и Милосављевић. Судија Соненберг из Сундсвалда досудио је два неоправдана данеестерца против „Југославије“ којих је један претворан у гол за БСК.

Иначе, први тим „Југославије“ одиграо је највећи број утакмица у овој години у овом саставу:

Ј. Спасић, — Сл. Анђелковић, Лукић, — Ј. Домороцки, Ф. Валок, Божић, — М. Савић, Аца Петровић, Јанчић, Н. Перић, Зечевић.

У првом тиму су још: Шијачић, Л. Бомир Броћић, Д. Димитријевић, П. Радовановић, С. Стошић, П. Милосављевић, Д. Голубовић, Д. Ковачевић, Мија Марковић и М. Перлић.

Крајем ове године несрећним случајем у Нишу је сломио ногу најбољи играч ове екипе Ђ. Лојанчић.

Лака атлетика је после Олимпијских добила нови подстрек, новог тренера Калтенбаха. Наша екипа је врло активно и осваја првенства гдегод учествује. Поред старих, ту су и нови таленти: А. Савановић, А. Радоњић, Лазаревић, Јовановић и др.

Женска секција нашег клуба прославља се ове године новим успесима. Осваја првенство државе и потсавезна лакој атлетици. И појединачно, наше чланице освајају титуле државног првенства. Секција је организовала један међународни женски лакоатлетски митинг европског ранга. Учествовале су Аустријанке, Чехословачкиње, Мађарице и муњкиње. Резултати су превазишли сва очекивања. И хазена је ове године послужила титулу државног првенства.

Наши смучари и ове године су одиграли своје течајеве и учествовали у такмичењима. Мирко Брачић освојио је првенство Копаоника и пехар „Политике“.

Јубиларна 1938 година, показује и јасно побољшање форме првог тима у футболске секције. То се најбоље види по сусретима са БСК-ом који показује позитиван биланс у нашу корист. Поред тога, тукли смо Ујпешт (Будимпешта) 1:0 и Галату Сарај (Цариград) са 4:0. Поражена су и сва три загребачка клуба: Конкордија са 5:1, Грађански са 3:1 и 2:1, Хашк са 4:2 и 2:0, а сплитски Хрватски са 5:0.

У овој години, први тим је већином имао овај састав:

Екипа из 1938. С лева на десно: Лукић, Стокић, Анђелковић, Ђирић, Броћић, Богдановић, Божић, клече: Домороцки, Атанацковић, Лојанчић, М. Перлић.

Вођство клуба са члановима управа појединих секција 1939 г. С лева на десно, седе: Олга Шкорићева, Јелена Станојевићева, Милутин Станојловић, претседник Александар Тадић, Душан Кезић (претседник Надзорног одбора), потпуковник Обрен Томић, Момчило Костић, Адолф Рот; стоје у средњем реду: др. Вукашин Масала, Богољуб Богосављевић, Боривоје Ђукић, мајор др. Ђ. Стојановић, Ханс Мор, др. Милојица Кијановић, Марко Острогонац, Љуба Симић, Петар Врачеш, Иса Банић, Миодраг Тасић; горњи ред: Милан Митровић, Лавослав Лукић, Скендерац, Милосав Прокић, Бошко Јовановић и Милковић

Ј. Спасић (Ловрић), — Сл. Анђелковић, М. Лукић, — Ј. Доморацки, Љ. Бротић, М. Ђокић, — М. Савић, М. Ћирић, А. Петровић, Перлић, Атанацковић.

Играчи првог тима су још били и ови: Б. Ракар, С. Стокић, П. Радовановић, Д. Зечевић, Д. Димитријевић, Н. Беднар, Р. Стевков и др.

Ове године врши се у клубу коренита реорганизација. Управа добија од скупштине мандат за три године, секције

добивају аутономију и своје засебне управе. Безброј нових спортских радника и пионира улажу своје напоре да клуб напредује. Лакоатлетичари, лакоатлетичарке, зазакније, смучари и рвачи освајају редом најважније трофеје и титуле државних првака. Новооснована, шеста, секција С. к. „Југославије“, бицикличка, развија исто тако корисну своју делатност и доприноси много да се оствари један нов полет и бржи напредак бициклизма у овим крајевима.

Улога „Југославије“ у развоју спортског живота

Колико је велики и драгоцен допринос „Југославије“ на терену спортског такмичења, толико исто је велика и значајна делатност нашег клуба и на терену спортске политике, вођства спорта и утицаја на развој спортског живота у нашој земљи.

Пре рата спортско вођство, уколико се о њему као таквом може говорити, регрутовано је из „Сокола“ и

„Српског Мача“, доцније и БСК-а, „Велико-Србијанци“, вођи нашег клуба заузети бригом око свог новог клуба, нису имали времена да се пре рата активније позабаве општим спортским стварима. Међутим, сама појава и постојање „Велике Србије“, чињеница да се спортска заједница проширила оснивањем једног моћног клуба, донела је сама собом потребу да се клубови са-

БОРА ЈОВАНОВИЋ
сензор, бивши потпретседник, секретар и члан Управе

ПОТПУКОВНИК ИВАН ЈАНЦ

један од најбољих наших стручњака за пату атлетику, члан Управе клуба

ветују о општим стварима. Основан је један међуклубски одбор с циљем да рад клубова координира и сукобе међу њима изравнава.

Тек после рата, функционери „Југославије“ могли су да посвете већу пажњу општим спортским приликама. Активност „црвених“ функционера у овом послератном времену била је од прворазредног значаја.

Од 1920 па све до 1931 г., Југославија преко својих функционера игра прву улогу у развоју спортског живота, у спортској политици. Безброј наших функционера заузима водећа места у првим спортским установама.

Морамо рећи да су првих година заједничког спортског живота у новој држави, загребачки спортисти имали архивну водећу улогу. Њихове клубове рат није уништио, они су први били у могућности да преуреде своје клубове и да започну са радом на општој спортској организацији.

У Београду међутим, поред функционера „Југославије“, вођство фудбалског спорта преузели су на себе још и чланови, функционери „Сокола“ и БУСК-а и донекле и БСК-а. Основни те прве наше више организације дати су од одличних спортских радника: из Сокола: Мате Миодраговића, Павла Стаматовића, Јосе Викторовића, Жике Поповића, Саше Милојековића, Жике Симоновића; Буска: Павла Вукићевића, Димитрија Савића и Бране Поробића; из БСК-а: Бошка Симоновића, Боже Теодоровића; из „Душановца“ Ота Келнера. У овом

првом периоду организовање послератног живота функционери „Југославије“ узели су видног учешћа. Претседник „Југославије“ г. Данило Стојановић био је и први претседник Београдског лоптачког потсавеза, а Душан Глишић, Бора Јовановић и још неколицина чланова управе.

„Југославије“ је преко својих функционера и доцније играла прву улогу у спортском животу престонице и крајева који непосредно гравитирају Београду. У потсавезу и у Савезу који је онда био у Загребу, „Југословени“ заузимају највише функције.

У ЈНС-у чије је седиште било у Загребу, претставници „Југославије“ су врло активни. Инж. Мутимир Коцић, арх. Јанко Шафарик, инж. Душан Глишић заузимају потпретседничка места, а Јанко Шафарик постаје први претседник Југословенског ногометног савеза по извршеном преносу из Загреба у Београд. Душан Глишић потпретседник, Милан Живановић секретар а инж. Миодраг Маринковић претседник Надзорног одбора. Пре тога, док је Савез био у Загребу, као наш претставник био је једно време члан управе данашњи наш секретар за спољне послове др. Драгослав Михаиловић.

У Београдском лоптачком потсавезу „Југословени“ су дуго водили прву реч. Његови претседници су били инж. Мутимир Коцић, арх. Јанко Шафарик, затим потпретседници: Коцић, др. Цирил Жижек (потпретседници клуба), Бора Вучковић, М. Маринковић, Душан Ђорђевић, Рада Стојиловић, секретари: М. Живановић, Б. Јовановић, Р. Стојиљковић, Д. Ђорђевић, Мих. Јовановић, чланови управе: М. Костић, Ј. Ружић, Душан Бунушевац, Божа Марковић, Душан Кезић, Јован Стаменковић, Владимир Закић, Андра Франићевић и др.

После уругвајске турнеје наша репрезентације избиле су већ познате трзавице између београдских спортиста „плавих“ и „црвених“. Велики број на-

ших спортских радника био је разочаран развојем спортских прилика у Београду и у целој земљи те је напустио спортску делатност. „Југославија“ је од једном остала без најбољих својих снага. То је допринело много да је она за неколико година морала да препустити вођство спорта у друге руке.

Од 1931 г. настаје нови период којег траје углавном до последњих дана „Југославија“ је успела да обнови надар својих радника али је остала у опозиционом ставу према вишим спортским установама. Тек понекад, улазили су „Југословени“ у ове организације али никад и пуним срцем и вољом да се подупиру спортски режим који није био у сагласности са већ израђеном и утврђеном идеологијом клуба.

У овом периоду били су врло активни у раду на општем спортском терену: Милутин Станковић, Рада Стојиљковић, Д. Петковић, Драган Поповић, Милан Костић, Бока Милосавовић, Милоред Иванић, Хамид Филиповић, Велики Чулић, Драг. Бабић, др. Воја Јовановић, Милош Капушанић, Љуба Михаиловић и др.

Спортски клуб „Југославија“ увек је тежио једном правичном уређењу међусобних клубских и личних спортских односа. Онда кад је била у могућности да то учини, „Југославија“ никад није тежила да влада, да одржава у вишим спортским институцијама своју хегемонију. Зато у првој деценији спортског послератног живота видимо видно потакнуте и функционере БСК-а, Сокола Буска у управљању нашег спорта.

Не тежећи тој хегемонији она је лако препустила спортско вођство другима, кад је дошао моменат да су се односи толико заоштрили а идеје, дотла ватрено заступане, бациле на многе стране у кош.

„Југославија“ је остала верна својим начелима и због тога много трпела. Није овде место да се говори о пат-

Један интересантан моменат пред голом

Плац скида лопту с главе италијанској десној полутци Жидарићу приликом утакмице у Милану

нама клуба за време последњих десетак година, али се мора рећи да оне нису биле мале. Борба је била оштра али се све то издржало. У тој борби пали су они слабији борци али су је издржали они „Југословени“ који су своје личне амбиције и интересе умели да потчине захтевима и интересима клуба и заједнице коју он претставља. Југославија је из те борбе изишла очеличена, свесна своје снаге и вредности. Тог су свесни данас и они који су се у ових десетак година налазили у другом табору, јер су увидели да „Југославију“ није лако срушити нити умањити њен значај, њену велику улогу у спортском свету.

✱

У једној брошури која је објављена 1933. године под насловом: „Савремени проблеми југословенског ногометног спорта“ објављена је гледиште С. к. „Југославије“ на развој спортског живота код нас, специјално на развој прилика у фудбалском спорту. У истој брошури речено је и ово:

„Спорт је велика и неоспорна потреба нашег друштва, специјално наше омладине. Проблем је суакше и велики и озбиљан, да би се смео решавати од данас до сутра, од случаја до случаја, и од интереса до интереса било

личног или непосредне околине. То се до сада није увиђало и у том правцу се много и опасно грешило. Наша акција иде само за тим: да се те грешке исправе...“

Без престанка и без умора, „Југословени“ раде и данас на томе да се спорт упути јединим путем који ће га довести до циља ради којег постоји и због којег је и створен. Читаву деценију она је жртвовала многе клубске интересе само да би се наш спорт довео у склад са идејама и моралним принципима. Године „Југославија“ је одбацивала многе сласти и власти у спортским организацијама, јер је претпостављала увек опште спортске, својим клубским интересима. Напори „Ју-

гославије“ нису остали без утицаја и резултата. Може се слободно рећи да штогод још има идеализма у спорту, то већином носи отисак и боју нашег клуба.

У овом последњем периоду, истакли су се као ваљани борци: Андра Франићевић, Хамид Филиповић, Јов. Ружић, Никола Грујић, Мом. Костић, Мира Стевановић, Свет. Вохоска, Вељко Чулић, Драг. Михаиловић, Милутин Станојловић, Драг. Аврамовић, Александар Тадић, Драган Протић, Душан Кезић, Ђ. Борксављевић, Срба Тодоровић, В. Симић и др.

✱

Ниједан клуб данас не може да се таквим правом и поносом каже да је спортски клуб као што је то случај са С. к. „Југославијом“. Наш клуб није само лоптачки, фудбалски, него и: разички, бициклически, лакоатлетски женски и мушки, смучарски, истински спортски клуб.

Наши чланови су врло активни у свима организацијама које воде бригу о овим спортовима. Та организација је разноврсна и разграната. Јова Ружић, Јелица Станојевић, Љуба Симић, пуковник Обрен Симић, потпуковник Јанц, Миле Милановић, Макс Амес, Пера Радојковић, Војин Симић, Стеван Нушић, Б. Божић, Србољуб Тодоровић, Батавећ, Мор, Микић, Брачић, Масала и многи други, све су то функционери и ваљани борци за унапређење и подизање поред фудбала и других спортских грана.

„Југославија“ данас располаже читавим фалангама искусних и добрих функционера са којима може да дочека сваку ситуацију и да преброди све тешкоће.

Високо издигнута бело-црвена застава „Југославије“ неће се никад повити ни савити.

ГРАЂЕВИНСКО ПРЕДУЗЕЋЕ

Арх. Илија Јовановић и Миљковић

БЕОГРАД, Краља Фердинанда бр. 4/Тел. 25-290

Предузима све врсте грађевинских послова и грађење свих врсти зграда и других објеката.

Екипа „Југославија“ уочи утакмице у Риму заједно са играчима „Роме“. На слици су у отвореним дресовима: Лојанчић, Б. Петровић, Стајић, Плац, Зечевић, голман „Роме“ Маљоти, Лукић, Милошевић, Пауновић

ИТАЛИЈАНСКА ТУРНЕЈА „ЦРВЕНИХ“ У Риму и Милану „Југославија“ је одлично РЕПРЕЗЕНТОВАЛА НАШ ФУТБАЛ

Не напуштајући никад улогу великог клуба чији се утицај простире и ван граница наше земље, „Југославија“ је с успехом развијала своје међународне спортске везе. Скоро у свим великим европским спортским центрима: у Паризу, Марсељу, Монпелјеу, Ниму, Ници, Рубеу, Женеву, Бечу, Берлину, Франкфурту, Лајпцигу, Хамбургу, Хановеру, Ердуншајгу, Даблину, Будимпшти, Прагу, Букурешту, Риму, Милану, Софији, Цариграду, Сету, Солуну, свуда се на стадионима вила наша клубска заставица а наши играчи су прокрстарили Европу уздуж и попреко.

Обнова спортских односа са Италијом

Због једног инцидента који се догодио пре десет година у Загребу, прекинути су били спортски односи између југословенских и италијанских спортиста. Тек крајем 1934 г. дошао је до измирења а „Југославија“ је била прва која је успела да после тога доведе у Београд два одлична италијанска клуба Ф. К. „Роме“ из Рима и Ф. К. „Милано“ из Милана.

У Београду су Италијани дочекани веома срдечно. „Југославија“ је била ту-мач жеља свих наших спортиста и није

пропустила да учини све што требало да учини да би могла показати гостима традиционално наше гостољубље. „Милано“ је у Београду изгубио игру са 3:1, а „Роме“ је победио са 2:1. Ово су сјајни резултати, с обзиром да су Италијани у то доба, 1934 г., освојили првенство света у фудбалу.

Позив „црвених“ у Рим и Милано

Везе које су том приликом успостављене између наших и италијанских спортиста продубљиване су и даље. У пролеће 1935 г. дошао је позив из Рима

Лукић и центар навале Ф. К. „Милана“ у дуелу на пет-метра пред голем

ма; клуб „Рома“ жели да се реваншира својим пријатељима из Београда на пријатељском и срдачном дочеку, да појача спортске везе између Италије и Југославије.

Рим и Милано била су места у којима су „црвени“ требали да играју.

Играчи нашег клуба очекивали су са нестрпљењем поздрав за Италију. Колико њих и колико пута је сањало о овој земљи сунца, цвећа и највећих историјских споменика на свету! Сада им се сан испунио. Турнеја је требало да траје десетак дана. Поред играча и многи чланови управе и пријатељи клуба одлучили су да пођу с тимом на пут.

Вођство пута било је поверено тадашњем интернационалном секретару др Душану Мишићу. На пут су пошли још и сам председник клуба г. Милутин Станојевић, директор Београдске задруге, са госпођом, затим чланови управе: Душан Кезић са госпођом, Мира Степановић шеф Администрације „Политике“, Милосав Прокић-Чика Прока, Србољуб Годоровић, адвокат, Љ. Ајдарић са госпођом и још неколицина пријатеља и навигатора. Уредништво „Политике“ је с обзиром на значај ове прве веће турнеје по Италији, одредила свог спортског сарадника Бору Јовановића да прати нашу екипу на овом путу. За „Време“ извештаје је слао играч Бале Секулић.

У Риму

Тешкоће са саставом екипе нису биле мале. Сви нису могли добити осу-

ство за овај пут. Гимназије су већ почеле рад а у неким још нису завршени испити. Наши гимназисти, а било их је доста, нису могли на пут. Због тога су крајем августа 1935 кренули на пут ови играчи: Пала, Чулић, Стајић, Лукић, Д. Димитријевић, Пауновић, Јованчић, Милошевић, Хрњичек, Секулић, Зечевић, Љ. Поповић, М. Ђокић, Б. Петровић.

У Рим смо стигли 30 августа дочекани од претставника Италијанског фудбалског савеза и од претставника скоро свих римских клубова на челу са комплетном управом Ф. К. „Рома“.

Два дана боравка у Риму пре утакмице, искористили су играчи и вођство да обиђу најважније римске споменике и стадионе. Имали смо прилике да се дивимо прастарој и вековној римској култури, да се дивимо и новом Риму који поштује и чува те старине. Обишли смо и огромну цркву Св. Петра и Павла, Батикан, Сикстинску капелу, галерију слика и друге монументалне споменике и дела италијанских великана и уметника из Средњег века.

Незаслужено изгубљена утакмица

„Југославија“ је у Риму дала изванредно зену али недовољно ефикасну игру. Навалили трио био је мрак, неодлучан, тако да није успео да реализује оно преимућство које је остао део екипе створио на терену.

Најбољи италијански спортски лист, један од највећих на свету „Газета дела спорт“, дао је ово сведочанство о овој утакмици:

„Југославија“ је играла у Риму против „Рома“ и изгубила незаслужено 0:2 и поред тога што је њена екипа на терену показала изванредну игру.“

Наш тим је био својом лакоћом и прецизном комбинаторном игром збунио Италијане и одушевио преко двадесет хиљада гледалаца. Пјесак за пјеском

НИКОЛА ГРУЈИЋ

некадашњи играч а данас одличан функционер, члан Управе клуба и Српског фудбалског савеза

Екипа „Југославије“ на стадиону у Милану. С лева на десно: Милошевић, Лојанчић, Хрњичен, Б. Петровић, Б. Секулић, Е. Плац, један Италијан, Пауновић, Стојић, Лукић, Чулић, Д. Зечевић, Љ. Поповић, Д. Димитријевић, Лехнер

проламао се римским стадионом кад су наши почели да »шипирају« тереном.

На жалост, да »шипирају« само до бековског простора, у коме су, међутим, италијански бекови били суверени господари.

У Милану

Томашевић и Лехнер појачали су нашу екипу у Милану али победу нисмо успели да извојујемо. То није ни било лако, јер као што је познато, неколико година пре тога, док још Италијани нису подигли свој фудбал на данашњу висину, БСК је од истог клуба добио седам голова.

Једнаесторица »Југословена« прелазили су играче Ф. К. »Милана« као од шале, комбиновали и дрибловали, продирали врло често и држали игру у својим рукама и углавном пред голем домаћин. Жива игра задовољила је гледаоце а и голова је било доста (3:4). Наша екипа није опет имала среће пред голом и примила је два гола погрешком уже одбране.

Капитен италијанске репрезентације Г. Поцо, дао је ову најаву после утакмице:

»Југославија« је одлично играла. Треба узети у обзир да не познаје начин игре Италијана. Ако би овај тим играо у свом миљеу, био би потпуно равно-

праван нашем тиму. Нарочито ми се допада центархалф (Лојанчић). Екипа је изгубила несрећно. Имала је два велика несретна случаја, једном у првом и други у другом полувремену. Поред тога, за први гол криви су бекови. Понављам, »Југославија« је играла изврсно и верујем да ће овај меч још боље појачати и унапредити наше даље спортске односе и средити потпуно терен за друге мечеве између Југославије и Италије.

„Југоославија“ је утрла пут за друга гостовања у Италији

Пошто су на путу провели десетак дана и обишли још и Фиренцу и Венецију, »првени« су се вратили у Београд задовољни игром коју су дали у Риму и Милану.

»Црвени« нису победили ни у Риму ни у Милану али су у оба ова велика фудбалска центра Италије оставили изванредан утисак својом лепом игром. Ово није празна прича већ истина о којој је најбоље сведочанство дала целокупна италијанска штампа.

Лист »Коријере дела Сера« је писао: »Ф. К. »Милан« је победио тек пред крај игре. Од свега може се похвалити само резултат који је постигао док похвалу за лепу игру заслужује »Југоославија«.

»Ла Стампа« из пера савезног капитана Г. Поцо-а пише: »Одмах мора рећи да су гости из Београда оставили најбољи утисак. Они су несрећно изгубили због две погрешке бекова и голмана. Иначе били су надмоћнији и »Миланом«. Гости су импресионирали својом лепом техником у владанју лоптом и прецизним комбинацијама. »Југославија« је тим који је учинио врло много да се појачају спортски односи између Италије и Југославије.

У извештају с утакмице исти лист доноси: »У периодима своје надмоћности тим из Београда импоновао је својом супериорном и једноставном техничком игром захваљујући углавном добром постављању холфлинге. Уосталом, судећи, »Југославија« је оставила врло добар утисак па је успела придобије за себе и публику која често одобравала и пљескала лепоту потезима«.

»Ил Галетино« (Венеција) пише: »Победа »Милана« није била убедљива јер су гости у првом полувремену били више него равноправни а у другом дефинитивно примали су два гола сасвим случајно«.

Тако нишу сви италијански листови. Иако без победе, ова турнеја претставља велики успех нашег фудбала и нашег клуба.

Ханс Мор, одличан наш атлетичар, рекордер у скоу у вис, Олимпијски репрезентативац (Берлин 1936) није само добар активни атлетичар него и вредан спортски радник заслужан за напредан лакоатлетске секције Клуба нао и уопште, београдске лане атлетике.

Они који су дигли заставу „Југославије“ на највиши

Када је ова чета одабраних и славних београдских играча 11. октобра 1924. године пошла у Загреб на финалну утакмицу за државно првенство са сплитским „Хајдуком“, истог вечера и истим путем кренула су и два брза воза, један навијачки, други радозни, са преко хиљаду „црвених“ навијача.

Пре него што је овај меч одржан, навијачи су били сигурни у победу својих љубимаца. Неколико недеља пре тога иста екипа тукла је двапут БСК с резултатом 5:0 и 5:1, а сад је предстојао одлучан бој за титулу првака државе.

Хајдук је онда важио као најбољи клуб у држави, али су „Југословени“ пошли с одушевљењем у ову борбу, с еланом који је био беспримеран у историји нашег фудбала. Све је у клубу онда киптило одушевљењем и жељом да се извојује трофеј првог клуба у држави.

Бој који се водио у недељу 12. октобра у Загребу, оправдао је све наде које су полагане у екипу „црвених“. Наши су играли као професори фудбала. Није било слабе тачке. Сви су радили за једног, један за све. Једнаесторица су претстављали једну душу, једну мисао заједно са хиљадама и хиљадама пријатеља и навијача „Југославије“.

Победили смо с 2:1 после једне игре која се никад не заборавља и која је изазвала одушевљене манифестације и признање загребачке објективне спортске публике.

А наши су били у депримијуму од одушевљења. Изгрлили смо се и изљубили готово са свима. Извели су нас на рукама с терена.

То је био највећи подвиг (поновљен и идуће године над Грађанским у Загребу — 3:2), у историји нашег клуба, то су били

Прваци државе 1924. г. (с лева на десно): тренер Бранко Петровић, Дамјан Ђурић, Драган Јовановић, С. Лубурић, Душан Петковић, Бане Секулић, Драгутин Некић, Милутин Иковић, Михаило Начевић, Алојз Махек, Марковић.

најсветлији дани „Југославије“, најсрећнији дани у нашој ској каријери. Наш клуб се може увек поносити овим генерацијом које за нама долазе требало би да га имају у срцима као пример складног и пожртвованог рада играча и ства клуба.

Ова победа одјекнула је широм Југославије. Како смо дали при поласку из Београда, вратили смо се кући оживљени, заједно са навијачима који су нас дочекали у Београду музиком и игром.

Ова утакмица оставила је у мени незабораван утисак, због победе мог клуба и тима, већ нарочито зато, што је једна права спортска манифестација одржана на начин који је морао да задовољи и одушеви. Тако сам замишљао борбу: играчи млади, здрави, центлмени — гледаоци непристрасни.

Света Марка

Каква је била „ЈУГОСЛАВИЈА“ из наших времена

ПИСМЕ ДУШАНА ПЕТКОВИЋ-СЕНЕГАЛАЦ

Крајем 1923 године „Југославија“ је избила на површину освојавајући први пут првенство Београда. То доба значи прелом у њеној историји. Крупним корацима пошло се тада напред. Сви услови за брзи напредак, за стаалан успех били су ту. Кроз над главом, прегалачка управа, одушевљење и послушност чланова. Изнад свега она заједничка невидљива нит које нас је све тако снажно везивала: безгранична љубав према клубу. Ми смо волели наш клуб неописивом љубављу и свако од нас био је спреман да се за његов успех заложим свим својим силама. Нико није ни жалио, ни штедео себе кад је клуб био у питању. Старији су давали пример. Млађи су ишли њиховим стопама. На резултате се није дуго чекало.

Благодарећи у првом реду, онима који су водили клуб, њиховом трудољубивом, пожртвованом, неуморном али и зналачком раду, „Југославија“ је од спортског клуба постала права спортска породица. Свако се у клубу осећао као у својој рођеној кући, међу члановима своје породице. Међу свима нама владао је однос пун срдечности. Сасвим је, онда, природно што смо сви ми, према својим могућностима, али увек одано и искрено, стављали своје знање, своје искуство, своју младост и своје одушевљење за добро и напредак клуба. Пред целином је ишчезавао појединац. Сједињени у вољу, сједињени у напору, сједињени у тежини, ми смо сви радили на јачању „Југославије“ и подизању њеног угледа. За нас је спорт био само непресушни извор животне ведрице, душевног задовољства и телесног снажења. Наши велики учитељи у томе били су архитект г. Јанко Шафарик и инжењер г. Мутимир Коцић, главни творци и први носиоци клубске идеологије, коју смо сви прихватили и којој смо са поносом следовали.

Та слога, та заједничка љубав према клубу није се испољавала само у раду управе клуба, међу чланством, већ и

ДУШАН ПЕТКОВИЋ

међу играчима на терену, где се манифестовао, до највишег степена, дух искреног дружељубља. Ми смо, истина, били, у мањој и већој мери, даровита фудбалска генерација, али наши успеси имали су своју полазну тачку баш у тако здравом схватању спорта и у тој примерној оданости клубу.

Ми нисмо имали, бар у доба нашег снажног успона, ни тренере, ни масере, ни купатила, ни премије, али смо имали срце које је под нашим славним црвеним дресом силно куцало. Увек смо били наоружани величном вољом и оним ватреним младалачким одушевљењем које није знало за препреку. На терен смо излазили са вером у победу и са пуним поштовањем противника. Подцењивање је за нас била страна

Лебо на слици били смо један војнилетан тим из старих слава Југославије (нема само још Драгана Јовановића). Излево Тодорића (на крају, десно), сви остали играли су у тиму који је освојио државно првенство. — С лева на десно на слици су: Александар Ђорђевић (+), Милош Начевић (+), Стеван Љубурић, Бранко Петровић, Алојз Махец, Душан Петровић, Милутин Ђубковић, Ване Секулић, Света Марковић, Драгутин Немеш, Бошко Тодорић.

реч. Избегавали смо све оне моменте и методе које са спор-
том нису имале ничег заједничког. Ми смо били прави спорт-
ски тим који се није одликовао само добром игром, већ и
коректним држањем уопште. Умели смо да побеђујемо и да
радосно прослављамо постигнуте успехе, као што смо умели
и порази да подносимо. Из сваког пораза ми смо извучили
потребан поука. За нас је пораз, понекад, више вредео од
победе, јер нам је намећао нове дужности. Снага нашег тима
лежала је не само у доброј вредности играча већ у оном
несебичном залагању свих за успех целине. Судије су за
нас били ауторитетни, а навијачи добри и верни пријатељи,
који су умели заједно са нама да се радују, али и да нас
храбре и да нам даду потстрека кад је то било потребно.

Цветно доба „Југославије“, које је почело крајем 1923 го-
дине, претворило се, наредних година, у њено златно доба.
Два узастопно освојена државна првенства била су врхунац
њене славе и моћи. Оне दिвне утакмице са сплитским Хајду-
ком, оне узбудљиве борбе са загребачким Грађанским у
финалном такмичењу за првенство државе остаће као нај-
лепши украси међу многобројним црвеним трофејима.

Тадашњом својом игром, тадашњим својим радом, „Ју-
гославија“ је освојила многа срца у целој Краљевини. И у
инострани, кадгод јој се указала прилика да гостује, „Ју-
гославија“ је часно и достојно репрезентовала наш спорт.
Због тога су је пријатељи искрено волели, навијачи обожа-
вали, противници ценили и поштовали.

Та „Југославија“ из наших времена, поставила је здраве
темеље клубу, повукла дубоку бразду за собом у изграђива-
њу нашег спорта, допринела огромно његовом популариса-
њу, ширењу, скоро мисионарски, ону вечну истину да је спорт
само средство а никако циљ.

Таку „Југославију“ ми смо обожавали.

Таква „Југославија“ била је наш понос.

Душан Петковић

МОМЧИЛО КОСТИЋ

главни благајник

кажба

од 1919 до данас

Када су се 1919 г. обнављали темељи клуба и постави-
ли принципи и услови за рад једног великог клуба као ш
је „Југославија“, на избор функционера морало се нарочит
пазити. Ако је још у питању деликатно место благајника
онда је та пажња морала бити двострука.

„Југославија“ је имала срећу са својим благајником.
Дужност врши од јула 1919 године скоро непрекидно д
данас Момчило Костић, дакле пуних двадесет година. Све
око месец дана (од 8 јула до 15 августа 1921 г.) Костић ни
заузимао место благајника. Овим је благајник „Југославије“
постигао југословенски а по свој прилици и светски рекорд
обављања ове дужности. Несумњиво, кад се зна како се
свиме другим клубовима и установама брзо мењају и см
њују функционери, овим се јасно потврђује исправност
објективност овог одличног и пожртвованог радника, члан
управе и сениора клуба, а такође и стабилност клубских
финансија.

Чланство „Југославије“ за ових двадесет година није им
по победи да критикује рад клубске благајне кроз коју
за ово време прошло око 50,000.000 динара. Оно може бит
и даље спокојно и уверено да ће у њој бити ред као
кући сваког доброг домаћина.

Лево је један из старе гарде, капетан Светислав Вохоска.
Некада играч подмлатка и резерве, као војник није могао
с успехом да настави своју играчку каријеру. Ипак, остао
је веран клубу и већ годинама као члан управе и функ-
ционер предано ради на унапређењу клуба

ДРАГАН ЈОВАНОВИЋ

»ЖЕНА« И »СЕНЕГАЛАЦ« први пут у државном тиму

НАПИСАО ДРАГАН МИХАИЛОВИЋ

Праг, 28 октобра 1923 године

Резултат који је наш национални тим постигао тога дана одјекнуо је сензационално не само код нас у земљи, већ и у свима редовима европских спортиста. Утакмица је завршена са 4:4, прво полувреме гласило је 4:2 за Југославију. Тога дана прекинули смо серију пораза на међународним ногометним утакмицама са Чехословачком, започетих на Олимпијским играма у Анверсу, 1920 године, са 7:0.

Шака Југословена, која се губила у мору људства на прашком стадиону, поздрављала је бурно и одушевљено сваки напад нашег тима, сваки наш гол.

Мирни, много мирнији него обично, мада нам је срце лупало да искочи, повучени у један крај трибине, сада поч. Душко Урошевић и ја, преживљавали смо тренутке дубоких емоција. Наше наде нису нас изневериле, наше убеђење показало се тачно и оправдано: сјајна игра сада поч. Драгана Јовановић „Жене“ и Душка Петковића „Сенегалца“, који су тога дана обукли први пут државни дрес, показала је да смо били у праву, Урошевић и ја, када смо захтевали да обе полутке „Југославије“ уђу у државни тим.

Петковић и Јовановић, играли су сјајно и били су главни фактори нашег успеха, јер нерешени резултат тада, 1923 године, против репрезентације Чехословачке, која је с правом сматрана најбољом у Европи, значио је огромно. Обоје су радили, свих 90 минута, као машине, како у пољу тако и пред противничким голом. Сваки њихов шут значајно је велику опасност за пошртованог и одличног вратара Планичку. Од 4 гола, 2 је дао „Жена“, а по 1 „Сенегалац“ и браћа Бабић.

Југословенски ногометни савез био је тада још у Загребу, чији су клубови били на завидној висини. Никакво чудо, јер само три године раније „Југословени“ и њихови пријатељи и вечити суседи „плови“, вративши се у ослобођену престоницу, морали су да преораву игралишта на тркалишту, да би их бар делимично оспособили за игру.

Поред тога, београдски клубови, који су били приморани да се боре са огромним тешкоћама, напредовали су гигантским корацима.

У првом тиму „Југославије“ заблистале су на полуткама две звезде, два дојучерашња пикавца подмлатка: „Сенегалац“ и „Жена“.

Душко Урошевић, студент фармације, члан БСК-а, и ја, једини Србијанци у тадашњој управи ЈНС-а, узалуд смо трошили речи, да Петковић и Јовановић играју одлично и да их треба, у интересу опште ствари, узети у тим. Сви наши напори остали би јалови да нисмо успели да загрејемо за наше „пулене“ тадашњег савезног капитена, одличног спортисту, г. Вељка Угринића, који је одлучио да их позове у Загреб на тренинг.

Тренинг је одржан на игралишту „Конкордије“ и већ после 15 минута игре, „Жена“ и „Сенегалац“ имали су обезбеђена места у државном тиму.

Тим, који је 28 октобра 1923 играо против Чехословачке био је овако састављен:

Врђука (Грађански), Врбанчић (Конкордија) Дасовић (Хашк), Пажур (Конкордија), Рупец (Грађански), Бенковић (Хашк), Бабић (Грађански), Јовановић (Југославија), Дубравчић (Конкордија), Петковић (Југославија), Паршка (Грађански).

Резерве су биле: Враговић (Грађански) и Шолц (Конкордија).

У првом полувремену, све док није пред крај истог популарни центар наше навале Дубравчић „Туре“ био озбиљно повређен, ми смо били бољи и водили са 2:0, да би прво полувреме завршили са 4:2.

Први гол дао је „Сенегалац“, тек што је игра почела на лас Бабића, сјајним шутом из 16 метара, пошто се претходно пробио између оба бека.

Неколико минута доцније, десни бек и халф хватају „Сенегалца“ у маказе. Судија свира фаул на неких 20 метара испред чехословачког гола. „Жена“ узима лопту у руке, загледа је, окреће и спушта на земљу. У тренутку када је одјекнуо звиждук судијине свирајке, „Жена“ је одлепо као из топа. Лопта је полетела у десни горњи угао и забила се између мреже и гвоздене полуге. Зачуђени и изненађени Планичка освртао се тражећи узалуд лопту.

У нашој колонији бура од одушевљења, шешир лете у вис, Југословени се љубе, а стадионом се ори „напред наши“. Першка притрчава с левог крила и грли Јовановића „Жену“, за њим прилазе и остали наши играчи честитају му, љубе га.

Наши играју одлично, међу њима бриљирају „Жена“, „Сенегалац“, Бабић на десном крилу и „Туре“ на центру. Першка се труди, даје све од себе, али се види да му није место на левом крилу.

После једног одличног продора чехословачког левог крила, које је идеално центрирало пред наша врата, пада први гол за Чехословаке.

Игра је врло жива, лопта се преноси с једне половине игралишта на другу.

Першка бежи с лоптом уздуж аутлиније, центрира, исту прима „Туре“ и без задржавања спроводи „Жену“. Он dribluje једног, затим другог противника и, када су сви очеки-

ваали да ће да пуца, додаје врло промишљено слободном Бабићу на крило, који забија силовито, из затрка, у гол. Резултат 3:1 за Југославију. Трећи гол био је плод фронталног напада целог нашег фора.

Тек што су Чехословаци пошли са центра, Рупец им одузима лопту, спроводи „Турету“, који додаје главом „Сенегалцу“, он носи напред и у тренутку када на њега наваљују два противника, додаје слободном „Жени“, који без оклевања пласира лопту силовитим шутом полувансоко. Југославија 4, Чехословачка 1. Душко Урошевић и ја стегли смо један другом руку. Од нас двојице није било срећнијих лица тада на стадиону.

Наша колонија је у делиријуму одушевљења.

Чехословаци, изненађени а и ослобођени, играју много оштрије. У једном налету наш горостасни вођа навалe „Туре“ теже је повређен. Он покушава да игра на свом месту, али неколико минута доцније мора да иде на лево крило, где статира до краја утакмице. На центар прелази Першка. Осећа се одмах осуство „Турета“ на центру, јер Першка, сјаја техничар и дриблер, није физички дорастао Чехословацима, који пред крај првог полувремена дају други гол.

Мада смо прво полувреме завршили са 4:2 и мада је „Туре“ био теже повређен, наши нису затворили игру у другом полувремени и били су равноправни противници. Захваљујући бољој техници и повреди Дубравчића, Чехословаци су успели у другом полувремени да даду још два гола. Крајњи резултат је гласио 4:4.

Планичка је имао у неколико махова да брани, у другом полувремени, оштре и прецизне лопте „Сенегалца“ и „Жене“ и да им се баца у ноге.

Нерешена утакмица била је огромни успех за нас, имајући у виду тадашњу класу чехословачког фудбала у Европи. Сва спортска штампа донела је врло ласкаве критике и коментаре, а стутгартски стручни лист „Кикерс“ докeо је на целој првој страни слику Врђуке, који хвата једну тешку лопту из виси; испод слике писало је: „један сјајан дан Југославије, која је играла нерешено са Чехословачком“. У самом чланку писало је између осталог „највериднији, најпожртвованији и најбољи биле су младе полутке Јовановић и Петковић“.

То је био деби „Сенегалца“ и „Жене“ у државном тим 28 октобра 1923, који су после још много пута навукли државним грбом.

До Загреба путовали су сви играчи заједно. Ту, на „главном колодвору“, чекало је „Сенегалца“ и „Жену“ пријатељско изненађење: на перону била је већа група њихових симпатизера, на челу с Душком Вуцелићем, студентом Економске комерцијалне високе школе, сада шефом отсека загребачке филијале Народне банке, који им је предао лепе повор венце. На сваком венцу биле су две савилене тробојке, српске и југословенске, са именом, презименом, надимком и посваком. „Сенегалац“ је захвалио у неколико речи у име своје „Жене“, видно дирнут пажњом националистичких омладанаца.

Од Загреба обе полутке „Југославије“ наставиле су пут саме за Београд.

*

Софија 28 октобра 1937 године.

Од утакмице у Прагу прохујало је 14 година. Много се од тада изменило. Драги Јовановић „Жена“ није више међу живима, он почива вечним сном у близини Душка Урошевића.

Душан Петковић „Сенегалац“ престао је да игра ногом после завршених студија. Ступио је у Министарство иностраних послова, положио одлично дипломатски испит и каже сам се, у јесен 1937, задржао у Софији на повратку из Цариграда, затекао сам га тамо као секретара нашег Поклонства.

„Сенегалац“ ме је позвао кући и док смо ми говорили наравно, о нашој милој „Југославији“, у собу је ушао његов синчић. Преко груди имао је тробојке са венца из Загреба.

— То су татини трофеји, ја их чувам и чекам када ћу ја моћи да ступим у подмладак „Југославије“, — објашњавао ми је „Сенегалче“.

Спортски клуб „Југославија“, некадања „Велика Србија“ која носи у себи дух Шумадије, а у чијим се редовима налазе и с успехом боре, у свим спортским дисциплинама, Срби, и Хрвати и Словенци — без обзира на веру и социјални положај — напредује и напредоваће стално на поноћ и радост Београда и Југославије.

Репрезентација Југославије која је 28 октобра 1923 год. играла нерешено 4:4 у Прагу против Чехословачке. — На слици су Дасовић, Др. Јовановић, Дубравчић, Врбанчић, Першка, Панур, Рупец, Д. Петковић, Бенковић, Врђука, Бабић и др.

Читајте и ширите

„ЈУГОСЛОВЕНСКУ СПОРТСКУ РЕВИЈУ“

наш најбољи спортски лист. — Годишња претплата динара 30, полугодишња дин. 16.

Чековни рачун бр. 60.273

„ЈУГОСЛОВЕНКЕ“ на Олимпијади У БЕРЛИНУ 1936

НЕЗАБОРАВНЕ УСПОМЕНЕ

ПИШЕ ЈЕЛИЦА СТАНОЈЕВИЋ

Воз је полако, једва приметно пошао са београдске станице

Ускочиле смо брзо у кола, на којима су се са треском затворила врата и пришле отвореном прозору са кога смо посматрале малу групу верних пријатеља, која је постепено нестајала у даљини.

Београд се купао у сунчаним зрацима.

Посматрала сам врхове богомоља, кућерина, вијугаве улице, велику гвоздену конструкцију преко Саве и мирну реку која се није журила као ми.

Преко ових блиставих кровова и улице, видела сам спортски терен на коме смо нас две, Флора Хофман и ја, провеле скоро месец дана у напорном тренингу и припремале се за задатак који нас је очекивао у најскоријем времену. Ти дани су били испуњени радом, оштрим, радом и немирном. Уместо да смо радиле и спремале се мирно, чим смо биле одређене за државну олимпијску репрезентацију, почело се са разним неприликама и незгодама. Иде се... не иде се. Разна причања, непријатности били су сваки дан на дневном реду. Наш се одлазак отежавао на све могуће начине. Клуб је са своје стране све чинио да би све те непријатности што мање осетиле и да би могле мирно да се предамо своме раду. Осуство је било издејствовано, тренер нас је посебно тренирао. А ми смо ипак морале поред свих брига и неприлика да радимо и да надокнадимо оно, што су други у току четири године кочили.

И зато, оног тренутка када смо стајале на прозору вагона и посматрале Београд који се полако од нас удаљавао, са неверицом сам помишљала на наш дефинитиван одлазак, мислећи да ћу све то ипак наново да угледам кроз 24 сата.

Загреб... Чланови Савеза су нас пријатно и изненадили изашавши на станицу да нас дочекају, док су чланице Хашк-а весело махале се два велика букета, боје нашег клуба.

Неколико дана проведених у Загребу били су испуњени и јурњавом, спремом за пут и неопходним узбуђењем.

Једно поподне, са загребачке станице, однео је воз малу групу спортиста, која је била смештена у једном вагону, на Берлину у коме су нас очекивали надчовечански подвизи спортиста света, резултати који су се приближавали машини и надмашивали човека.

Пред нама су се мењале слике. Окулина своје рухо. Села, цркве, торњевни који су се са својим крстом блистали на сунцу, сеоске мазане, школе, мали бели кућерци, шуме, језера промицали су пред нашим очима остављајући нам мало времена да мислимо на оно што остављамо, него нам стварало слику наше скоре будућности, новог живота, доживљаја и тренутака, који ће се и против наших осећаја усадити дубоко у нас, у нашу потсвест. Испуњавао нас је поносом осећај наше дужности која је била претешка за нас, али за коју смо знали да ћемо је испунити како најбоље знамо и умемо.

Уморни од дугог пута, стигли смо једног хладног дана у Берлин. Станица је била свечано украшена. Били смо сви постројени, у новим одорама, и слушали речи које нам је упућивао претседник милионског града. Музика је интонирала

2x2=4

Једна од најмаркантнијих фигура данашњег женског спортског покрета несумњиво је Јелица Станојевић, чланица управе „Југославије“, Потсавеза и Месног Олимпијског комитета, председница Дамске секције клуба и државна рекордерка. Спортска каријера ове одличне спортисткиње је занимљива. Ево је у главним потезима:

После једне краће болести, Станојевићева се 1933 г. упи сала у „Југославију“.

Пре тога, 1931 г., освојила је у Ниши првенство клуба „Олимпијка“ у лакој атлетици.

Следеће 1932, освојила је првенство Београда у пинг-понгу и то у синглу и дублу.

У 1934 г. осваја титулу првакиње Београдског зимско-спортског потсавеза у смучању на 5 км. (у Фрушкој Гори).

Године 1936 Станојевићева је оборила стари и поставила нов југословенски рекорд у бацању копља на 36,43 метара. Исте године осваја првенство државе у Загребу и одлази као наша олимпијска такмичарка на Олимпијаду у Берлин.

Од 1936 до 1938 г. у смучарским такмичењима за првенство осваја друго и треће место у алпској комбинацији и три на даљину. Учествоје у лакотлетским такмичењима у скоку у вис и трчању на 60 и 100 м. и у хази (копље није не баш због повреде руке). 1938 г. освојила је у скоку у вис друго место на државном првенству. Стали је члан потсавезне хазијске репрезентације. Има седамнаест разних спортских награда и трофеја.

Јелица Станојевић данас је још активна такмичарка у хази и лакој атлетици. Али то јој ништа не смета да се свим срцем посвети и организаторском раду за унапређење и популаризацију женског спорта. У тај посао за који не прима никакве награде, уноси неизмерну љубав и вољу, драгоцен труд и много времена.

У разним женским листовима запажени су и многобројни њени чланци о женским спортовима.

Приватно, Станојевићева је балкарски чиновник.

химну, док се наша тробојка њихала над главама огромне масе света, која је дошла да нас сачека и поздравн. Ни илицање, ни громки поздравн нису могли да нас одушеве као песма наше отаџбине; преко које смо тог тренутка осећали колико је лепа и величанствена земља коју смо оставили за собом и за коју смо се морали борити наредних дана.

Удобни аутобуси носили су нас кроз широке улице преплављене заставама, цвећем, амблемима народа са свих пет континената света и масом светине која се шумно, као нека немирна река ваљала поплочаним стазима.

Стигли смо до Фризенхауза. До куће која нам је била уточиште у току целе Олимпијаде, где смо провеле дуги низ дана. Била је поред самог стадиона и раскошних игралишта која су била посејана свауда око нас, окружена травњацима и високим, витким јелама.

Често смо нас две седеле у нашој малој собици, која је необично личила на студентски кутак у неком колеџу и препричавале утиске минулих дана. Било је тога много и интересантног. Разговарале смо о девојкама из далекних земаља са којима смо склопиле пријатељства, упознале њихов начин живота и мишљења. Полугласно смо причале о најсвечанијим незаборавним тренуцима.

То није било отварање Олимпијаде, када су многобројне поворке марширале црвеном тркачком стазом ка Стадиону. То нису биле речи упућене спортистима света, нити поздрав масе која је у делиријуму одушевљења скакала са својих седишта, махала, поздрављајући сваког такмичара. Не! Све је то било срачунато, тачно у секунду, сав већ штампано у програму, а ми смо само испуњавали замисао и жељу оних који су преко нас хтели да покажу своју снагу. Али нешто што је било много боље и јаче догодило се баш пре или боље, за време отварања Олимпијских игара.

Уморни од дугог чекања, очекујући да се небо провали над нама и да нас окупа, стајали смо и покушавали да се забавимо, сваки на свој начин, гледајући публику, стране екипе, целелин који је кружио над нашим главама и заставе које су се ређале пред нама. Приближавао се тренутак када је требало да наиђе олимпијска буктиња. Још само неколико тренутака...

Назад, до нас допире жагор масе. Предајном се указала величанствена слика. На великим олимпијским степеницама, које су се светлудале под малопређашњим кишним капима, били су постројени дечаџи у свечаном оделу, а међу њима је застео за један тренутак само, савршено грађен атлетичар разбарушене плаве косе. Изгледао је као грчко божанство из старих предања. Високо над главом држао је буктињу, која је у том тренутку претстављала симбол љубави и мира. Олимпијска химна из неколико стотина грла најбољих немачких певача, заједно са пламеном уздизала се ка небу, далеко од људи. Тркач је пошао опет. Полако се спуштао низ степенице и лаким кораком протрчао поред нас, носећи пажљиво буктињу. Затим је пламен букнуо на Олтару Олимпијизма... Поново су се чуле речи многих ствараоца Олимпијаде, одјекнула је заклетва у потпуној тишини, која је требало да буде најсветија у животу олимпијских такмичара.

Свечаност се ближила крају, а ја, пред очима нисам имала величанствен дефиле, нити поздрав олијене масе, већ пламен пред којим су се погнугле све главе и мелодију које се високо уздизала изнад човека.

Да ли је то био стварно пламен мира?

Сећале смо се затим сцене на стадиону, када је аладао потпун мрак око нас, а десетину јакних рефлектора осветљавали једну грациозну фигуру у црвеној туници, која је сама, на широком и великом пољу, играла уз покрете старих Јелнина и одушевљавала занемеле очи, које су пратиле сваки њен логан покрет. Играла је Палука, име, које је те вечери изазвало дивљење. То је био један савршен сан, који је онда био тако природан и тако разумљив.

Две рекордерке: Јелица Ситанојевићева и Флора Лофманова

Пред очима нам се развијао филм такмичења. Борбе које су прелазиле у херојство, напори који су се граничили са људским могућностима.

Немогућно је изнети тренутке задовољства које нам је пружио Џеси Овенс тај феноменални црнац, Стивенсова, Валасијевићева, Ондина, Џонсон, Медика. Затим мали Јапанац Муракози који је усталао цели стадион својом огромном вољом да победи северну расу, високе и ћутљиве Финце, и његов пораз, који је уствари била његова победа. Зар је могуће заборавити имена сјајних спортиста који су држали узбуђењу масу од неколико стотина хиљада душа?

Тих дана када су новине доносиле санзационалне резултате и догађаје из Берлина, са XI олимпијских игара и када је цео свет са нестрпљењем очекивао спортске резултате из великог града, ми смо ишле са младим спортисткињама из разних крајева света, руку под руку, објашњавајући се како је која умела и започеле другарства и пријатељства чврста и трајна кроз цео живот.

Ево, тих дана осетила сам сву лепоту, сву снагу Олимпијизма и његов узвишени циљ. Све што је далеко од зависти људи и непријатељства која се стварају не вољом народа него вољом појединаца.

Причајући веома често, правиле смо планове о томе како ћемо по нашем повратку, приступити раду у клубу створити могућности за напредак и успехе. Биле смо под утисцима развоја спортског духа и самог спорта код других народа, имале смо пред очима огромну жељу да спремимо што већи број младих девојака којима ће бити омогућено да доживе тренутке које смо и ми доживеле и да за коју годину буду на врху олимпијске славе. Желеле смо да у клубу створимо један дух, који би био сличан оном који је живео и постојао у Фризенхаузу, великој сурој кући која је имала под својим окриљем јединствену омладину свих земаља. Те су

нам мисли биле толико природне и остварљиве, јер смо биле заборавиле на тешкоће и препреке на које би могле наићи при нашем правом кораку.

С покиданим нервима у лакту — не може се ни копље бацити далеко

Дошао је дан наступа. Први дан такмичења. Стадион је био препун, нигде ни једног слободног места.

Моја је дисциплина почињала у 15 часова. Наши студенти, окупљени у једну малу групу храбро су ме поздравили када сам наступила на терен који је био покривен меком зеленом травом, уоквирен црвеном стазом и небом које је било потпуно сиво.

Чула сам поклике бодрења и моје име. Погледала сам немоћно према тој малој групици, желећи да им објасним да ће ми бити немогуће да испуним њихова очекивања нити њихову жељу. Чак им нисам могла рећи да нећу бити у стању да постигнем ни оно што би стварно морала дати. Нисам била узбуђена нити импресионирана оном огромном масом људи, нити сам тог тренутка осећала да стотине хиљада очи очекују мој наступ. Не. Видела сам једну малу групу људи који су били у подножју огромног колоса и неколико наших такмичарки у оној огромној маси, и осећала сам бол који је био јачи од свих усклика. Моја је рука била као обамрла. После повреде, коју сам задобила већ првог дана на тренингу и тешког гипса који сам носила два дана, рука ми се била надула и изменила потпуно свој нормални изглед. Било ми је од лекара најенергичније забрањен наступ. Али зар сам имала право да осуштајем од такмичења? Зар ме не би доцније очекивала пребацивања и прекори? Пред очима сам имала ироничне погледе и осмехе. И најзад, спикер би ко зна по који пут тога дана објавио:

„Југославија одустала“...

Не, било је већ тога доста. Наша имена у програму била су стварно произвољно. Морала сам бар мало ублажити жељу да се нешто догоди.

Немоћно како копље једва просеца ваздух и пада на неколико метара пред мојим ногама. Ни воља, ни жеља нису ми помогле, све је то било сувише слабо да се рука могла дићи и правилно бацити оно мало парче издјеланог дрвета, које је тог тренутка било тешко, као најтеже жељезо. Трећим покушајем успела сам да пребацим две такмичарке. Била сам једанаеста (или десета) док су једна Американка и Енглескиња биле далеко иза мене. Њих четирор су одустале. Можда је то била моја једина утеха што нисам била последња. Утеха? Можда! Али не и оправдање.

Напуштајући поље, осећала сам како око мене све тутњи, како је небо ниско, толико ниско да бих могла да га дохватим, а око мене хиљаду ироничних и потсмешљивих лица. То је био један од најтежих тренутака у мом спортском животу.

Ни после два месеца лечења у санаторијуму нисам могла да излечим покидане нерве у лакту и напружене кости на палцу, нити да отклоним осећај нечег неиспуњеног, неисплаћеног дуга према онима који су ме послали у Берлин.

Следећег дана наступала је Флора Хофман. При извлачењу коцке имала је ретку несрећу да дође у групу са најјачим и најбољим тркачицама света. Ту су биле: Стифенсова, Краусова и још неколико европских асова. Ипак, она је успела да освоји симпатије целокупне публике једном својом малом грешком. Када је чувени стартер Милер дао тек други знак са „спреми се“, Флора је као из пушке излетела са старта. Наравно да је старт био поништен. Флора која свакако није очекивала да ће тако нагло полетети, застидевши се или уплашивши се (не знам ни сама) покрила је лице рукама и пошла поново ка старту сагнувши главу. Овај гест толико се био допао публици (јер се обично пре тога

дешавало да су тркачи негодовали због сличних ствари) да је почела одушевљено да јој пљеска.

На други знак судије, да јој се не би десило исти случај, Флора је остала на старту и већ кад су све биле измакле два три корака она је пошла. Желела је да поправи грешку и да бар смањи раздаљину. Успела је али не потпуно. После четрдесетих метара, једном невероватном енергијом и вољом, она почиње да стиже једну по једну из своје групе и на неколико метара пред циљем прстиже четврту. Остала је свега још једна да би се пласирала у четврт финале. Циљ је, нажалост био сувише близу и она је за пола метра морала да га пређе тек иза треће.

Као што смо биле у најлепшим и најсвечанијим тренутцима заједно, тако нас даје „Југословенке“ ни несрећа није раздвајала.

После такмичења, стање са мојом руком се било погоршало, тако да сам по завршетку Олимпијаде морала отићи у санаторијум на лечење. После моје повреде, није прошло ни неколико дана, када је Флора такође на тренингу, повредила ногу (менискос) тако да су и њу пренели у санаторијум. Било нас је три Југословенке. Нас даје и још једна чланица мачевалачке екипе, Ивха Тавчар, (такође менискос у колену).

И тако једног дана, после свечаног банкета који нам је приредио немачки министар пропаганде г. Гебелс, један раскошан Мерцедес, одвео нас је далеко од Берлина, у Хоенлихен, највећи спортски санаторијум Европе, где је престао наш живот пун догађаја и неочекиваности, али, зато настао један други, мирнији и сређенији.

У санаторијуму Хоенлихену, на одмору после Олимпијаде, Станојевићева и Хофманова у разговору с лекаром

Чланови „Југославије“ на Олимпијади у Берлину 1936 год. (с лева на десно): Стане Шпори, Флора Хофман, Јован Микић, Јелена Станојевић, Ханс Мор (недостају још два олимпијска репрезентативца „Југословена“: Стеван Нушић и Никола Клаут).

Остављајући Берлин за собом, огромна врата која су данима пропуштала стотину хиљада људи кроз своја незајакљива уста, мислила сам о олимпизму и његовој идеји. Верујем у ту идеју и сматрам да би олимпијске игре требале да буду станица најбољих и најодабранијих спортиста света. Међутим, ни на овој, као ни на претходним Олимпијадама нису били заступљени сви народи. А Олимпизам је отворен за омладину целог света; он припада свима народима. Идеал спортиста целог света треба да буде мир и слога међу свима народима и људима а рад на олимпијској идеји, на остварењу Олимпијада на којима ће се борити сви народи света, треба да буде средство за једно више благостање човечанства.

После месец и по дана, вратиле смо се из санаторијума. Берлин нас је дочекао хладан и послован.

Улицама се народ журно, замишљена и озбиљна лица. Нигде није више било застава, музике и цвећа.

Улицом су марширале трупе СС и СА, док се Стадион онај величанствени и лепи Стадион, показивао радозналцима туристима за неколико пфенига.

Чичеронов промукао глас одзвањао је празним простором и опустелим игралиштима. Текст се понављао стотину пута добро научен напамет.

Брзо смо отишле са места, које је до пре неколико недеља жњело у весељу, смеху и младости.

За нама су равномерно одзвањале чичеронове речи.

Врата на капљи олимпијског храма остала су далеко иза нас.

Јелена Станојевић

Упитали су једну „Југославенку“:

— Шта вас то највише привлачи у „Југославију“?

— Другарство међу члановима и широко схватање спортистичких циљева од стране поштовања клуба. То је наш једини клуб у коме се ми осећамо као код своје куће, међу пријатељима, и у коме имамо исте дужности али и иста права као и остали чланови. Спортска идеја, онако како је схваћена у нашем клубу, учинила је да ми у раду за клуб и спорт нађемо једно ново и благородно поље корисне делатности.

Здрав спорт и прави спортисти

Начела исправног и здравог спортског васпитања, утврђена су већ давно али се о њима, на жалост, код нас увек не води довољно рачуна.

Спорт сам себи не може бити циљ. Оправдана је брига и сав рад за напредак спорта само онда, када нечему вишем, основном служи. Наш југословенски спорт организован у спортским савезима мора да допринесе свој део у изградњи у домовине, да послужи народном напретку, укратко да користи народу и држави. То се може постићи само непрекидним радом. Не може то бити препуштено случају, срећном стицају прилика. Задаћа организованог спорта је да створи корисне грађане, честите и пожртвоване синове Отаџбине. Да јуначким играма, витешким утакмицама и вежбама одгоји здраву и снажну омладину.

Ако спортски рад то не постиже онда нисмо на правом путу и морамо због високих циљева и због правог смисла оздравити и поправити спортски рад. Битно је у сваком, па и у нашем југословенском спортском покрету, да сва средства служе главном циљу: одгоју здравих, трезвих, снажних и честитих грађана.

Карактеристика спорта је борба, утакмица, жеља за постигнуће неког најбољег резултата. На тим утакмицама, у игри се најбоље виде плодови спортског васпитања и прави успеси. Тамо се мери стварно здравље.

Енглеска је по Лафану дала Олимпизму ове начеле, које је прихватио олимпијски конгрес у Прагу 1925 године:

КАО ИГРАЧ:

1. Играш ли ти игру ради саме игре?
2. Играш ли за своју momчад, а не за себе?
3. Слушаш ли наредбе свог вође не постављајући питања и без расправе?
4. Признајеш ли одлуке судије без приговора?
5. Умеш ли победити без хвалисања и губити без гунђања?
6. Би ли волео пре изгубити, него починити нешто непоштено?

У том случају си на добром путу да постанеш добар спортиста!

КАО ГЛЕДАЛАЦ:

1. Јеси ли одустао од пљескања доброј игри противничке momчади?
2. Јеси ли извиждао судију, када је он нешто одлучио противно твом мишљењу?
3. Желиш ли да твоја momчад победи и ако то не заслужује?
4. Да ли изазиваш свађу са гледаоцима који пљескају противничкој страни?

Ако одговор гласи »да«, онда ниси спортиста. Покушај да то постанеш.

НЕЗНАНИ ЈУНАЦИ

Свет, онај навијачки и онај који спорт посматра издаље преко штампе или других спољних и видљивих манифестација нема праву и довољну претставу у раду осталих чланова клуба сем играча. За своју борбу за клуб, играч у већини случајева добија одговарајућу награду у признању, у слави и популарности. О играчима се пише, они постају славни, симпатични и чувени, врата су им сауда отворена, живот им је лакши, пријатнији, често им је због фудбала обезбеђен добар посао, удобан живот у будућности.

Све у клубу не иде тако глатко. Под сенком играча и тимова, ради у клубу велики број других функционера, разних одбора: управни, надзорни, казни, пословни одбор, економни, вође секција, управе секција, редари, чувари и многи други.

Да би на терену пред гледаоцима тимови били опремљени и припремљени онако како то доликује једном великом клубу, сви ови функционери утроше много времена и труда. Сатима и данима расправља се на седницама појединих клубских одбора о свему и свачему, о свакој ситуацији која би могла да допринесе унапређењу клуба. Ломе се

копља и решава о утакмицама, о подизању и поправљању игралишта, трибина, о судбини играча, о саставу тимова, економату, о спортској политици, о домаћој и међународној спортској ситуацији, о ВНС-у, о Фифи, о правилима, о одностима клуба према играчима и вођству, о тренеру, вођама секција, о бициклизму, рвању, лакој атлетици женској и мушкој, о смучању, о казени итд.

Све то треба зденути, сакупити, поставити на место ко ће одговарати клубским потребама или упутити путем којим ће за клуб бити најцелисходнији.

Тај огромни и свакодневни посао већином раде тихо, готово нечујно опробани функционери, искусни спортски радници. „Југославија“ у том погледу одржава исправну традицију, јер обнављање клубског вођства врши постепено, складу са потребама и највишим клубским интересима. Добра и способно вођство претставља само за себе више пола успеха. Добро организовани тимови, добро изабрани играчи, атлетичари и други активни спортисти, донеће успех говарајући успех и корист клубу. Ако вођство клуба не понаша, неће, међутим, ваљати ни оно што такво вођство спрема.

Ново! • СПОРТСКА БИБЛИОТЕКА • Ново!

ИЗВАНРЕДНА ЛЕКТИРА ЗА СВЕ СПОРТИСТЕ
ОДАБРАНА, ЗАНИМЉИВА И ПОУЧНА САДРЖИНОМ.

Изази сваког првог у месецу. Примерак стаје свега 10 динара. Преплата: за 6 књига 48, за 12 књига 96 динара.
Преплату слати на чек, рачун 60-273.

**Борђе
Лојанчин**

Циран свјетске класе

То се види већ и по обом
менту на слици по покрету
олаје расног фудбалера. То је
је Лојанчин, звезда „Југослава
однегован у овом клубу од на
нијих година своје фудбалске
ријере. Фина фудбалска техни
нашла је у његовој снази по
која импонира јер не служи
злоупотребу већ само за потре
солидну заштиту лепе технички
теране игре.

Пре више од једне године,
срећним случајем у Нишу, Ло
чин је сломио ногу. Велики нап
су учињени да овај изванредни
набале и исто тако добар цент
халф, поново заблиста на тер
у црвеном дресу. Његова понов
појава у тиму „Југославије“ п
стављаће несумњиво знатно
чање.

НАБАВИТЕ

ПРАВЕ ЕНГЛЕСКЕ ШТОФОВЕ

У ТРГОВИНИ

РАДЕ МАКСИЋА

Београд, Кнез Михаила 33

КАКО ИЗГЛЕДА ЖИВОТ У ЈЕДНОМ ВЕЛИКОМ СПОРТСКОМ КЛУБУ

Написао: АЛЕКСАНДАР ТАДИЋ

Спољашњи изглед и унутрашња стварност

— Где остаде ноћас тако дуго? — упита ме супруга једнога јутра, одмах некако по моме избору за члана управе С. К. „Југославије“.

— Био сам на седници у „Југославији“.

— А после?

— Нигде више.

— Значи, држали сте жур тамо.

— Како то мислиш?

— Па тако! Шта би иначе имали тамо да радите целу ноћ.

— Изненадићеш се, кад ти будем све рекао. Преживљавао сам ти ноћас чудне, необјашњиве утиске о ономе што сам тамо чуо и видео. То ти је изгледало као бескрајна филмска пантомима, како у погледу разнобојности предмета, тако и у погледу брзине њеног одмотавања. Дефилију испред тебе сатима разноврсни проблеми, ниједан сличан другоме, а ти се мораш у њима сналазити одмах, без размислања, јер слике јуре једна другу вратоломном брзином. И никад, чини ми се, краје томе могућем напрезању.

— Ти си, богами, у некој халуцинацији. Нећеш ме ваљда убеђивати да и тако просте ствари могу изгледати замршене.

— Добро, нека буде.

Са сличним ишчуђавањем пресретали би ме и пријатељи и познаници, на које бих случајно наишао после поноћних клупских седница. Томе њиховом изненађењу придруживао сам се потајно и сам, после неколико првих седница, постављајући себи питања, да ли ми за зеленим столом не

Александар Тадић, директор Трговачко-индустријске банке, дугогодишњи је претседник „Југославије“. И данас г. Тадић заузима ово место с пуним поверењем целокупног чланства. Од времена кад је преузео ову функцију клуб непрекидно и постепено напредује пребродивши лако све кризе и невоље, које иначе у спорту нису ретке.

Претседник „Југославије“ г. Александар Тадић, 11 марта 1939 у Београду, поздравља вођство и играче софијске „Славије“ и предаје им дар за успомену на закључење вечитог спортског и братског пријатељства.

компликујемо можда ствари, које су иначе врло једноставне. Анализирао сам детаљно проведено време у раду на седницама, мерно ефекат тога рада и истраживао стално методе за што експедитивније пословање, али су сви ти напори били узалудни. Седнице су и даље трајале до иза поноћи и са тим сам се најзад морао да помирим.

Видим сада упрте у мене љубопитљиве погледе читалаца ових редова, па се ради њих и одлучих да ову загонетку одгонетам. Материја је у истини врло занимљива. Нарочито за оне, који су посећивали само зелена поља, а никад у животу нису имали прилике да отшкрину врата спортских просторија са зеленим столом. Познаваоцима и пријатељима спорта мора изгледати заиста чудновато кад им се уопште прича о управљању спортом, и о неким тешкоћама при вођењу спортских организација. Па то су тако обичне ствари, зашто нас само замарате, мисле можда они. Зар за такву врсту послова треба уопште неке нарочите рутине и способности? Зар има неке разлике у организовању и вођењу једног већег спортског клуба или једног пододбора Црвеног Крста, или једног соколског друштва? Некада сам и ја делио то њихово мишљење, али сам га данас из основа изменио. Велики спортски клуб представља један несобично сложен механизам, чије правилно функционисање условљава храброст и одлучност, присебност и умешност, ладнокрвност и пожртвованост оних који њиме управљају. Њихова љубав према клубу не сме знати за клонуло у часовима искушења, већ напротив у таквим баш тренутцима они морају наћи још више подстрека и снаге да своје жеље о унапређењу клуба приведу у дело. Само, за такве вође: много је звањих а мало изабраних...

Атрибути државног организма

Велики спортски клуб, то вам је драги пријатељ, организација са скоро свима атрибутима државног организма. Сви су ту ресори заступљени, изузев неких привредних, почев од министарства финансија, па преко иностраних и унутрашњих послова до физичког васпитања. Здраве финансије; одржавање добрих суседских и пријатељских односа са иностранством; мир и ред унутра; социјално збрињавање незапослених и оспособљавање за користан живот; старање о поштовању закона и деоби правде; просвећивање телесно и духовно; одржавање чврсте дисциплине и моралног духа — све су то свакодневне бриге спортских вођа.

У ресору финансија, стална борба за снижење фискалних намета; буџетом предвиђени приходи имају скоро увек тенденцију опадања, док ванредни буџетски издаци (повреде играча, дефицити интернационалних сусрета и турнеја; индивидуалне возне карте са повећаном класом итд.) стално прекорачују предвиђене расходе; јавни кредит будући још недовољно формиран, упућује клубове на систем летећих краткорочних позајмица, које уствари имају ипак све особине хипотекарних зајмова, изузев подлоге; вечита брига око изнајмавања система за прикупљање чланских улога; непрекидна битка за добре термине по месецу и датуму; вечито осматрање прогноза о времену и гледање у небо; стална дискусија о проблему бесплатних улазница, како „национално заслужних“, тако и оних који прескачу ограде или их разваљују, итд., итд....

У ресору спољне политике, продубљивање постојећих срдачних односа са пријатељским клубовима из иностранства и стварање нових пријатеља; одржавање сталне преписке са иностранством у циљу примана и враћања посета; будно мотрење на кретање правстава у свима европским државама (пасман клубова и слободни термини); закључивање турнира, пактова, споразума и њихово регистровање код највишег спортског форума; непрекидно старање да се задобије наклона великих и моћних ногометних сила, једном речју политика слободног кретања на свима европским пијацима, а специјално оним са златном валутом.

У ресору унутрашњих дела, одржавање непрекидног контакта са бирачима путем обавештавања о свима актуелним

значајним проблемима; консултовање истакнутих вођа и грађана по свима питањима унутрашње политике; предизборне грознице и програмске декларације; прављење изборних споразума и коалиција; одржавање благонаклоне неутралности; вођење борбе за демократске принципе и установе у спорту; пактирање или ступање у борбу са магнатима и монополима; осматрање изблиза рада егzekутивних спортских власти; најзад, у крилу самог клуба, нивелисање дивергенцијских гледишта и праваца у циљу остварења јединственог нових по свима значајним питањима.

У ресору правде, организација правних институција најнижим дисциплинским судом (вођа секције, казнено правни одбор) затим апелацијом (коју сачињава Управни одбор) и најзад касацијом (коју претставља скупштина чланова) саслушавања, расправе, одбране, олакшавајуће и отежавајуће околности, дела у повратку, изрицања казни.

У ресору грађевина, стално су у програму велики јавни радови, који се не могу финансирати редовним буџетским средствима, а на ванредне изворе путем зајмова и потпуне не може се опет рачунати било што се не могу створити било што се не могу осигурати потребна анунитетска покривања, и тако остаје вечито на: „крпеж кућу држи“; али кад расходи одржавања угрожавају озбиљно буџетску равнотжу, то изазивају врло честе измене мисли техничких и финансијских експерата у циљу њиховог каналисања.

У ресору социјалне политике и народног здравља проблем беспослице доминира свима осталим, јер се појављује у врло тешкој форми; субјекти су у већини случајева бивајући никакви квалификација, а уз то не манифестују нимало вољу да привређују нити да се у своме будућем животном позитиву усавршавају; следствено томе за такву радну снагу не постоји тражења уопште, па се мора апеловати на пријатељски клуб да се жртвују, ма и по цену деморалисања осталих њиховог персонала. Кад пређе „дара мери“ стављају се и они опет на расположење клубу и тако стално се остварује проблем арти у једном кругу: у отсеку здравља непрекидно старање о изнајмавању бесплатних лекара — специјалиста, јер би парења и инјекције, рентгенолошка снимања и гинекологички завоји, болничка нега и операције руинирали клупске финансије, колико су озледе постале свакодневна појава услед „фернесса“ на теренима, која се из дана у дан све јаче испољава.

Још неколико министарстава

У ресору просвете раде специјални одбори састављени од просветних радника, са задатком да непрекидно надзирају школски успех клупских чланова; савлађивање сметњи у овом правцу апсорбује велики део радног времена спортских вођа, пошто су чланови, који се активно баве спортом, често и лоши ђаци, што у ствари не би требало бити: унапређивање на занате и друга занимања мањих и одраслијих деце такође је под сталним надзором и старањем просветног ресора.

У ресору штампе и пропаганде старање о рекламирању такмича путем штампе, радна или других средстава; бреливање неговских тежњи играча и њихових вођа да у својим клубовима често и у име клуба дају разне депласиране изјаве преко јавности; борба са спортским сарадницима, који из пријатељских поздрава и другарских шетњи стварају честопута наисензационалније вести из клупског живота; беспомоћно тражење лека превременом декретирању спортских звезда од стране штампе.

У ресору војске, одржавање дисциплине и моралног духа; чување неповредивости односа и права старијег према млађем; регрутовање млађих снага за стални кадар; припремање резерву старијих бораца и стављање ван строја исслужених ветерана као последњу одбрану на зеленом пољу, уз обилгатне знаке почаст и признања, било додељивањем диплома и успомена, било превозињем у службу на зеленим столом; одржавање материјалне спреме борбених јединица на техничкој висини противника.

У ресору физичког васпитања, одржавање сталних курсева за телесне вежбе; јачање витешког, другарског и борбеног духа; учествовање на свима већим спортским манифестацијама; потпомагање морално и материјално свих спортских дисциплина.

Да ли још увек завидите?

Ево вам, драги читаоци, у главним линијама трасираних димензија пословања једног великог спортског клуба. Допустите ми сада да вам поставим питање:

— Гајите ли и даље завист према спортским вођима, којима је указана велика част и додељена поносна улога командовања спортским јединицама?

— Не верујем, — одговарам у ваше име.

Јер, не може се ваљда завидети онима, којима је стављено у дужност одржавање равнотеже међу двама таборима, који се вечито гложе о приоритет заслуга за клуб, од којих један делује на зеленом пољу, а други за зеленим столом. Нема свакако места зависти према онима, који на плећима носе бремене одговорности за борбе на зеленом пољу, бремене тако тешко и тако кабасто, које би свако хтео још више да отежава својим индивидуалним гледањем на ствар, проткано често пута само личним моментима. Мораће престати, ако постоји, завист према онима, који ухваћени у врзано коло, морају стално бремзовати безбројне прохтеве материјалне природе до граница разумне штедње, а да се притом обезбеди и беспрекорно функционисање механизма и не изазове ни тихо ни гласно негодовање. Смејати се кад ти душа плаче и обротно; моћи обуздати излив разноврсних психичких манифестација; знати одржавати сложен дух и јединство мисли, воље и акције код тако хетерогених јединки; умети водити унутрашњу клубску политику у складу са клубским интересима, и да за ту политику окупиш око себе целокупно чланство, једнако је шетњи вештака по затегнутом конопцу. Све су то мучни проблеми, велики задаци, тешке дужности и незахвални послови. Они се могу водити несавитљивом вољом, честитим побудама, поштеним намерама, здравим расуђивањем и неограниченом оданости. Не завидите, дакле, „црвени“ пријатељи, вашим вођима. Горки су њихови залогоји хлеба, недогледне су њихове душевне патње и бриге. Саосећају они са вама заједно у свима тренутцима неуспеха, виде они добро све завртње, који су олабавили, али су ипак често пута немоћни да их притегну упркос таласима енергије, коју нештедице просипају за све већу и већу славу и част црвеног дреса.

А сада на растанку свакако ће и вас интересовати да баците један поглед на ону филмску пантљику, коју вам мало-

ОСМЕХ ЗАДОВОЉСТВА

У ложи „Грађанског“ у Загребу, док „Југославија“, води у игри против „пургера“: г. г. Александар Тадић, председник „Југославије“ и инж. Миливоје Вук Араџић, начелник Министарства за физичко васпитање народа (пролеће 1939 г.).

пре поменух да је бескрајно дуга а притом врло занимљива. У оквиру „Фокс мувита“ новости приказаћемо вам ток једне клубске седнице.

Отварање у осам и по часова увече. Констатије се присуство довољног броја чланова за решавање и примају се на знање телефонска и писмена извештаја за изостанке. Чита се записник претходне седнице и истовремено подноси реферати о извршењу свих записничких одлука. Од приспеле поште саопштавају се само важнији предмети и по њима се диктирају решења за одговор. Прегледају се молбе за пријем у чланство клуба, одбацују или упућују даље на надлежност секретаријату ради увршћења у списак чланова и наплате чланарине. Безбројне молбе малих клубова за старе дресове, ципеле и лопте, упућују се економу ради евиденције кад дође до расходовања и поделе похабаних реквизита. Подноси се реферат од стране вође лоптачке секције о тренирању, физичкој кондицији, евентуалним повре-

ДВА ПРЕТСЕДНИКА

Инж. Данило Стојановић, популарно назван „Чика Дача“, оснивач је клуба и стари фудбалски ас. Играо је голмана у „Шумадији“, затим, по оснивању „Велике Србије“ и у овом клубу све до 1921 г. Био је и потпредседник БСК-а и први председник Београдског лоптачког потсавета. Данас више није активни спортски функционер али не пропушта ниједну прилику а да не присуствује утакмици „Југославије“.

★

На слици лево видимо два претседника, првог г. Данила Стојановића и данашњег г. Александра Тадића на дан прославе двадесетпето годишнице С. К. „Југославије“. Оба претседника, као и сви они други који су ова места заузимали у клубу за време од четврт века, могу бити задовољни својим делом.

дама, неуредностима живота и недисциплинованостима, жалбама, молбама и потребама појединих чланова, затим о току последње утакмице са предлогом за поставу тима у следећој борби. Дискусија се води обично на дуго и широко, често пута и са много жучности а скоро увек са мало подударности у гледиштима. На исти начин подноси се реферати и за све остале спортске гране и доносе одлуке о њиховом даљем раду. Следују реферати економа о дотрајалости појединих реканзита и о набавкама нових, о несталим и заборављеним стварима на путу; затим домаћина о потребама у клубским просторијама; па управника игралишта о потребама поправке терена, капија, ограда, крова, купатила; најзад реферат благајника о приходима и расходима последње приредбе, о броју продатих улазница, о меничним роковима, о неплаћеним рачунима, о стању готовине, о организацији следеће приредбе. Ређају се потом извештаји интернационалног секретара о преписци са иностраним клубовима за пријем и враћање посета, са финансијским условима, предрачуном расхода, материјалним ефектом и избором термина; затим долазе саопштења о раду у осталим вишим и нижим спортским форумима, о текућим пословима и тражење евентуалних инструкција за нека важнија питања; најзад извештаји о службеним саопштењима виших спортских организација, извештаји пропагандно-рекламне службе о дневној спортској штампи, и надзорно-просветне службе о свима члановима који похађају школе. И тако стално с' препоне на препону, док најзад петли не запоје, ако је зимско доба, или док зора не заруди, ако је летња сезона.

Од 1913 до данас стварно је клуб одржавао своје утакмице и пословао свега 22 године, јер се за време рата 1914—1918 г. није радило. За ове 22 године рада, управни одбор је одржавао сваког понедељка седнице (понекад и двапут недељно) што значи да је одржано најмање 1144 седница. Ако је свака трајала просечно три сата, онда су вођи нашег клуба само на седнице употребили 3432 сата, односно 147 дана, рачунајући дан 24 сата.

Ова мала статистика не показује највернију слику рада вођства клуба. Не само зато што је скраћено време трајања седнице, него што нису у обзир узете: ванредне седнице, скупштине, седнице казненог, пословног, техничког, финансијског одбора. Ако би се све то узело у обзир, горње цифре требало би помножити најмање са 3, не рачунајући ту време које појединци троше у самосталном раду као функционери, ван седница.

ПОРТРЕТИ

Један добар играч и функционер

Једном великом спортском клубу као што је „Југославија“, увек су потребни функционери који су се у млађим годинама и активно бавили спортским вежбама и такмичењима. Искуство које се стиче активним учествовањем у спортским борбама врло је драгоцено.

Један од таквих функционера и Иван Кумануди, некадашњи бек нашег клуба који је по завршетку своје активне спортске каријере, постао одличан функционер, секретар клуба и вођ футбалске секције.

И. Кумануди је у првом тиму „Југославије“ у пуној форми играо 1926 и 1927 а његова делатност као играча протекла се све до 1935 год. до онога дана када је као вођ играо на једној утакмици за државно првенство морао да замени оболелог играча и показао одличну игру. Његови партнери у тиму били су у ово време Ивоковић и Бранко Петровић.

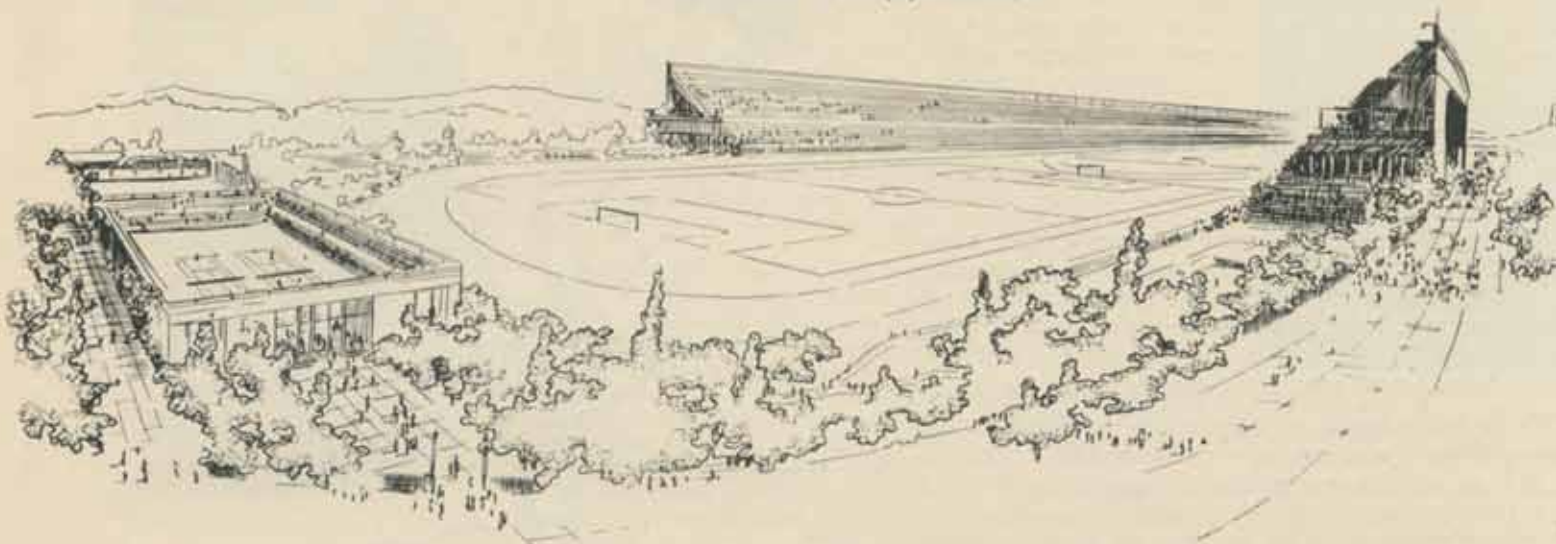
Већ десетак година И. Кумануди је истакнути функционер клуба, члан управе (секретар) или вођ општачке секције. Његово искуство које је стекао на терену, користи и ван клуба, његова сталоженост и његов такт, центлемент понашање у свакој прилици истичу га у сваком друштву свакој ситуацији као одличног сарадника у раду за добробит и напредак клуба. „Југославија“ се може поносити оваквим функционером, и може бити сигурна да ће њени интереси и њене идеје бити добро заштићене и спроведене ако буде успело да такве функционере окупи око себе у једном већем броју.

Ива Кумануди

Нови стадион С. К. „Југославије“

Два игралишта - бициклическа писта - пливачки басен
30.000 гледалаца

Београд ће ускоро постати милионска варош и проблем његовог уређења задаје надлежним општинским и државним органима велики посао. У читавом низу проблема који се истичу, налази се и проблем спортских игралишта и стадиона.

Доскора овом питању Општина и Држава нису обраћале довољно пажње. Шта више, могло би се рећи, да су спортски клубови у свом настојању да подигну у Београду неки већи спортски објект, налазили најчешће на велико неразумевање спортских потреба на овим местима.

Данас можемо с већим поуздањем гледати на Београд као на велики спортски центар. Полако, Београд почиње добивати права и удобна спортска игралишта. Настојање приватне иницијативе помаже и Држава и Општина. Свуда се схватило да је основни предуслов за правилан развој спорта имати добре спортске терене.

Наш клуб већ годинама осећа да му је простор на коме се сад налази његово игралиште, недовољно за развијање јаче спортске делатности. Повећање броја чланова и броја секција задаје и посебне бриге за оспособљавање терена за један бољи и успешнији практичан спортски рад.

Стари терен већ се није могао ефикасно поправљати и прилагођавати новим потребама. Требало је добити још земљишта да би се све тежње клуба и све потребе секција могле задовољити. Наше игралиште без тог неопходног проширења не би могло доћи у обзир као игралиште међународног значаја.

Из тих разлога предузети су кораци код Градског поглаварства за добијање новог земљишта. Захваљујући увиђавности председника општине г. Владе Илића и осталих општинских органа, питање је брзо било решено.

Земљиште које је досад захватало простор од 26249 квадратних метара, повећано је за 39180 кв. мет. т.ј. сад има укупну квадратуру од 65429 метара. Облик целокупног земљишта који је издужен пружајући се дуж Бањичког венца ка Ауто команди

и његова нивелета са максималном разликом које до 17 м. као и потребе разних секција клуба, услов план стадиона то ће се стадион градити поступно трибина.

На месту где је садашње игралиште извршиће би могао да оствари одједном цео свој генерални план стадиона то ће се стадион градити поступно току неколико година.

На месту где је садашње игралиште извршиће се проширење у правцу потока за 20 м. Тиме ће се добити испред главних трибина, које ће се још ове године лево и десно покрити, шеталиште дуж главних трибина у ширини од 5 метара, затим ће се изградити прописна тркачка стаза са 6 пруга укупне ширине 7,5 м. Па онда ногометно игралиште и на зад бетонске трибине за стајање, које ће бити изграђене око целог игралишта са ширином од 17 м. односно са 25 реди. Израда овог ногометног поља биће потпуно савремено изведена: са израдом дренаже порозним насипом и затривиће се нарочито травом. Овако изграђено и уређено ногометно поље имаће сва својства једног идеалног игралишта за фудбал, наиме биће равно, меко и оцедно, те ће се моћи равнати са најбољим светским игралиштима за овај спорт. Како ће ово игралиште служити само за утакмице државног првенства, интернационалне и међународне, то ће се оно моћи одржавати увек у најбољем стању.

Исто тако и лако-атлетска тркачка стаза, која ће се на овом делу земљишта изградити биће дренирана, мека и оцедна; прописне ширине и дужине и добро прегледне, пошто ће бити одмакнута од главних трибина за 7 м.

Трибине са седиштима на овом делу стадиона као што је већ напоменуто, биће покривене још току ове године и прошириће се још за 700 места тако да ће имати укупно 6.000 седишта. И прилагодити ове трибине преуредиће се тако да ће се омогућити лак приступ на њих и њихово лако пражњење. Што се тиче трибина за стајање — оне ће се изградити

дити солидно од бетона са лаким приступом и добрим прегледом и моћи ће да приме до 30.000 гледалаца. Намера је клуба да и трибине за стајање покрије и ако не све одједном, оно за сада бар делимично (средњи део).

То би био углавном рад на горњем садашњем делу земљишта. На нижем делу земљишта, у правцу Ауто-команде, изградиће се једно ногометно игралиште, које ће служити за тренинг и мале утакмице. Око овог терена изградиће се бицикличка писта за ново основану секцију клуба, која ће добијањем ове писте развити већу делатност и пружити прилике да се овај спорт развије у Београду до потребне висине. То ће бити уједно прва писта овакве врсте савремено изграђена у Београду. И на овом делу игралишта изградиће се потребне трибине за смештај гледалаца.

Као трећа етапа изградње стадиона биће израда једног прописног пливачког басена са басеном за скокове и својим трибинама, као и један простор за гимнастичке вежбе које ће се лети ту одржавати, а зими ће се то место претворити у клизалиште. Поред тога неколико игралишта за тенис.

Насипањем земље које се врши од пролећа ове године, почео је и сав рад на изградњи стадиона, јер док се не изврше земљани радови не могу се предузети никакви други. Досад је насута преко 100.000 м³ земље која се довози на терен у количини просечно 1000 м³ дневно. До потпуног насипања требаће још најмање толико земље.

Пре него што ће се садање игралиште преуређивати, морало се изградити претходно друго привремено игралиште, то је и учињено — насута је земља и на јесен ће се то потпуно остварити. Овај терен ради се на месту где ће доцније, као што је већ речено, бити друго ногометно поље које ће служити за тренинг.

Сад се форсира насипање земље за трибине на источној и северној страни и надати се да ће овај ред са насипањем до зиме бити завршен, те ће се преко зиме земља довољно навасити и потпуно слегнути, тако да се у пролеће може одмах приступити преуређењу игралишта и прављењу бетонске трибине за стајање. Углавном рад на изградњи стадиона ићи ће овим редом:

У току ове године осим насипања земље и стварања игралишта за тренинг изградиће се још и кров над трибинама. У току идуће године 1940 изградиће се ново затворено игралиште, лакоатлетска стаза и трибина за стајање. У току 1941 год. изградиће се бицикличка писта и трибина око ње, тако да ће и тај део игралишта бити ускоро готов. У току 1942 године радиће се пливачки базен, а у току 1943 год. изградиће се 4 тенис игралишта и гимнастичко поље, и тиме ће бити завршена изградња целог стадиона, која ће укупно трајати 5 година.

Београд јула 1939

арх. Драган Гудовић

Грађење и одржавање једног великог спортског стадиона захтева и велика финансијска средства. Због тога се мора такав један посао предузимати с највећом опрезношћу и од стручњака који својом спремом гарантују да се у грађењу неће догодити грешке које се доцније тешко могу поправити. „Југославија“ је пројекат и бригу о грађењу њеног новог стадиона поверила г. Драгану Гудовићу, архитекти Министарства Грађевина и члану управе клуба. Иако оптерећен службеним пословима, Гудовић је нашао времена да изради један леп пројекат за стадион „Југославије“ чије је грађење већ отпочело. Г. Гудовић је врло стручан за овај посао јер је пројекте и грађење стадиона студирао и у иностранству, те је и лично обишао и проучавао све веће стадионе и спортске у земљи и у иностранству Италији, Немачкој и Француској. Под његовим надзором и по његовом пројекту биће грађен и нови стадион „Југославије“, који ће, кад буде кроз пет година дефинитивно готов, представљати један од најлепших грађевинских и спортских објеката у земљи. Иако га горња карикатура г. Жедринског представља како гради куле у ваздуху, Гудовић се нада да ће његов план сигурно бити остварен.

За шест месеци рада у овој години „Југославија“ је на терену извршила велике земљане радове. Иза данашњег стајања подигнут је високи насип за будуће бетонске трибине на источној страни. Исто тако насут је и терен за једно потпуно ново резервно игралиште. Што је важно, ово насипање не кошта скоро ништа „Југославију“ јер то насипање врше бесплатно предузимачи и кочијаши носећи земљу са оближњих грађевина. Летос је долазило дневно и преко три хиљаде кола и стоваривало земљу. Просечно у току од шест месеци дневно је насипано око 1000 кола.

Идуће године, док се ова земља слегне, биће терен проширен за читавих двадесет метара ка Бањичком путу.

Лакоатлетска рекордерка у дому, друштву и на терену

Са својим љубимцем

У чамцу

Рођена у Сарајеву, Флора Хофман, чланица „Југославије“, југословенска рекордерка и чланица наше репрезентације на Олимпиједи у Берлину, преселила се 1921 год. у Београд и ту заволела спорт и спортско друштво, борећи се стално и с великим успехом за боје нашег клуба у хазени, лакој атлетици и смучању.

— Због чега вас спорт привлачи?

— У спорту налазим све радости живота. Само на спортском терену сам безбрижна, весела, потпуно срећна!... Мој живот није присут ружама и због тога у својим слободним часовима хоћу да сам слободнија и задовољнија. Мене спорт не замара већ, напротив, одмара.

— Волите ли још нешто осим спорта?

— Како да не! Цело пре подне до 14 часова радим у банци. То ми је редовно и стално запослење. А после канцеларије, волим спорт, ваздух и сунце, чисту природу и скоро не пропуштам прилику да сваки дан изађем негде ван града.

Флору Хофман занима јаво још и књижевност, уметност, позориште. Поред нашег језика, зна одлично још два: немачки и италијански, помало и француски. Најзад бави се и музиком, наравно, као аматер: клавир и хармоника њени су омиљени инструменти.

Ова знтка Сарајева од своје осамнаесте године почела је да се бави спортом. Планинарство ју је привукло и од почетка своје спортске каријере, чланица је Српског планинског друштва. И пливање је волела.

Као соколица, показала је 1932 године изванредне успехе у лакој атлетици. 1933 год. постала је првакиња Савеза сокола на 60 и 100 м. трчања, па је ту титулу држала још две године. 1935 год. такмичила се у Софији као чланица соколске репрезентације.

До данас Флора Хофман је освојила многе титуле и тро-

Одмор после напора

— Којим се спортовима бавите?

— Хазеном, лаком атлетиком, смучарством, планинарством и пливањем. У смучарству сам и функционер јер сам положила испит за судију.

феје. Учествовала је скоро у свима такмичењима која су се у нашој држави одржавала и ретко је кад пропуштала испред себе своје конкуренткиње.

— Највећу активност и успехе сам постигла кад сам постала чланица београдске „Југославије“. Освојила сам првенство ЈЛАС-а у трчању на 60, 100 и 200 метара. Том приликом, 1933 године, поставила сам први пут југословенски рекорд на 60 м. (8 сек.).

Година 1936 била је година нове славе. Флору имамо прилике да видимо на Олимпијади у Берлину. Рђаво је стартовала у једној предтрчању а имала је и ту „срећу“ да стартује са првакињом света, Американком Стивенсовом. Резултат није било тешко погодити. Флора је испала и даљег такмичења.

Следеће године, по повратку из Берлина, одмору, Флора Хофманова поставила је рекорд у рекордима. Осам пута је поставила нове југословенске рекорде у трчању на 60 м. (7,9), 100 м. (12,8) и 200 м. (27,3). Као чланица југословенске репрезентације, трчала је у Будимпешти и на 20 м. била је друга у рекордном времену од 27, секунде.

Ни у 1938 год. за ову одличну спортскињу није било конкуренткиња. Она је све три титуле првакиње и даље задржала за себе.

Горња слика приказује Хофманову на циљу у трци на 60 м.; десно: у Берлину, са својим другарицама (у средини Јелица Станојевић).

Састанак између чланова клуба и министра г. Мاستровића

Спортски клубови окупљају око себе многобројне и угледне личности нашег друштва које су вољне да идеалистички сарађују на унапређењу спорта. Наш клуб је од увек много полагао на то да у своје пријатеље убраја озбиљне људе, исправне спортисте, па се наше вођство може похвалити да је клубски живот чланова данас у „Југославији“ на завидној и врло великој висини.

На слици је један моменат са састанка који су у клубским просторијама имали чланови клуба са министром за физичко васпитање г. Мастровићем, приликом његове посете у јануару 1939. Том приликом г. Мастровић је изјавио:

— Ја сам давнашњи пријатељ вашег клуба и навијач, ако се изузме Хајдук чији сам био оснивач и члан. Одувек мене је као Сплићанина и Југословена привлачила идеологија „Југославије“, увек сам са симпатијом пратио напоре и жртве које сте чинили да у нашем спорту завлада један виши, праведнији и објективнији, спортски морал.

Ове речи симпатичног г. Мастровића бурно су поздрављене од присутних, који се на слици виде, у овом реду за столом, с лева на десно: потпуковник г. Јанц, затим гг. Миливоје Вељковић, претседник Трговачког суда, Драг. Аврамовић, судија, Иса Банић, трговац, Макс Амес, предузимач, Вељко Чулић, адв., Бора Јовановић, новинар, арх. Војин Симић, шеф кабинета Чедар, Јова Ружић, шеф Правног отсека Дирекције железница Београд, Анте Мастровић, министар за физичко васпитање народа и др. Драган Михаиловић, шеф отсека завода за спољну трговину; стоје: М. Прокић, трговац,

Милан Митровић, професор, Адолф Рот, благодотел железничке дирекције, Скандерац, чиновник Призада, Глушавић, трговац, Б. Братуљевић, чин. Мин. финансија, А. Бугарски, в. чин. Мин. финансија, Бошко Јовановић, чин. Аграрне Банке, и петан Свет. Вохоска и потпуковник Обрен Томић.

Организација фудбалског спорта

До 1. октобра 1939. врховна управа нашег фудбалског спорта била је организована овако:

Највиши форум био је Југословенски ногометни савез у Београду. Подређени су му непосредно били потсавези и то: у Београду, Новом Саду, Суботици, Петровграду, Крагујевцу, Нишу, Скопљу, Цетињу, Сарајеву, Сплиту, Загребу, Бањој Луци, Љубљани и Осеку. Основне јединице јесу клубови.

После 1. октобра 1939. никаква промена није учињена у потсавезима и клубовима али је врховна управа добила нове организације: Врховни ногометни савез Краљевине Југославије са седиштем у Београду и три посебна прилично аутономна савеза: Српски, Хрватски и Словеначки (у Београду, Загребу и Љубљани).

Српски лоптачки савез има под собом десет потсавеза, Хрватски три а Словеначки свега један.

Све ове установе су организоване чисто приватном иницијативом.

Жена и спорт

Нашој је жени спорт не само радост већ и неопходна потреба...

Спарш у шрици на 60 метара (с лева на десно): Кхнади, Радојковић, Радојковић, Кодрић, Т. Бунушевац; — горе на огради: Ружица Радолановић, Зрика Крајиновић и Јованка Зорић.

Над великим градовима сунце је млако и далеко. Никад да се пробије кроз облаке разређеног фабричког дима, кроз облаке прашине, никад да засија светло и ослобођено.

На улицама великих градова украшавају се и боре већ од раног јутра мртве, неравне сенке непомичних великих кућа. И до тих улица сунце тешко допире.

У тим великим градовима, у небројеним пространим и малим собама, у радионицама кројачким, штампарским, обућарским, у маркарницама и монополима, у текстилним фабрикама и фабрикама коже, у банкама чије густе ограде од жице крију хиљаде глава, у парфимеријама и посластичарницама, у канцеларијама дугачких и строгих назива, седе и стоје жене и жене, девојке и девојке. Од првог свитања до касне ноћи. Увек са очима притиснутим на рад пред собом, непрестано спеле на све што је изван тог рада и тог посла.

И сваког новог дана, у нашој земљи, нарочито последњих двадесет година, нове и нове жене прилазе новим и новим дужностима.

Како је далеко и неповратно за нама, за увек, време када је најтежа и једина дужност жене била кућа.

Данас, заиста, та дужност за њу постоји и даље, али су се јавиле још и разне друге. На првом месту оно што се зове борба за живот или још боље: рад за хлеб.

Мало је сасвим бледог сунца на улицама којима жена корача у зору на посао. Као да се негде сакрило од ње кад се пред ноћ с посла враћа тим истим улицама. А жени је то сунце потребно, она не може без њега. И она полази да га тражи, то сунце и здрав ваздух.

У том тражењу жена је брзо изишла у поље, стигла до младих шума, сишла на обале река. Жена је у свој слободан дан постала пешак и пливач, заволела снег.

Све су бројније, све гушће групе девојака и жена што се окупљају по подне, после рада на нашим престоницима игралиштима. Оне су ту после школе и канцеларије, после радионице и фабрике. Само су оне на пустим игралиштима, оне и циновски скелети празних, мртвих трибина.

Тих неколико часова на слободном сунцу и ваздуху за жене и девојке које су све доскора биле заокупљене радом, цифрама, монотоним наставничким говором, значе право ослобођење.

Како је тешко остати целог дана у вароши кад у пролеће почиње сунце да игра на далеким крововима вишеспратница!

Како је тешко у врела лета кад се на улицама растапа асфалтна смола, не сићи на реку!

Како је тешко одолети модрој планини под снегом у слободна зимска поподнева!

Па ипак, много је данас жена које на овај позив пролећа, реке и планине у зиму, остају глуве, морају да остану глуве.

Један славни тим хазенг „Југославије“, пун талентованих и пожртвованих спортисткиња. То је друга генерација девојака које су се одушевиле за овај спорт и преко њега допринеле много угледу и имену нашег клуба. Овај тим држао је првенство Београда неколико година. С лева на десно су: Деса Хаџић, Олга Шкорић, Емилија Јовановић, Милица Шкорић, Радмила Бунушевац, Лела Ристић, Олга Барловац. Од овог тима, данас се активно бави хазеном једино још голман Мица Шкорићева, и то с великим успехом, тако да се може рећи да је она на овом месту најбоља у држави.

Жене које изгубе сву снагу, сав своје сате уз тез шиваће машине, жене које тај рад за хлеб толико умор после њега могу да мисле само на сан без снова и од без радости.

Оне жене, којих је као и људи у свету сав више, данима траже запослење, што се изморе, исцрпе у редовима чекања пред затвореним вратима...

Код нас са ослобођењем жене од фереиза, предра од мрака зазиданих прозора, родила се потреба за просм, за ваздухом и сунцем. Дуго већ жена код нас сам пригушено дисала.

У спорт она је ушла бојажљиво. Најпре с дугачким ц чарапама и тамним сукњама до чланака. Тако су отпри изгледале наше прве послератне спортскиње, уздржа скоро стидљиве. Али овим сада смешним девојкама, да ње наше спортскиње не треба да се смеју. Те ње спортске претходнице имале су много прекора да изд Тек можда овом њиховом строгом калуђерском изгледу же да се припише ова данашња слобода у спорту.

А младе девојке и жене које код нас свакога дана више прилазе спорту, не треба у њему да гледају је циљ, једину сврху живота. Њима спорт треба да буде докнада у радном животу, али он не сме да их потпуно окупи, већ само да их ојача, очарсне, да их разведр оне циљеве које су себи поставиле.

И прилазећи спорту сав те наше младе женске ген ције треба у њему да траже и воле ту тежњу за радошћ слободом и за миром. Да им и спорт помогне да сма за другове и пријатеље, за најближе, девојке и младе синих земаља који прилазе спорту са истом мишљу о дости, општем миру и слободи...

Рузика Бунушјева

НАЈБОЉЕ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ АТЛЕТИЧАРКЕ У 1938 Г.

Листа Југословенског женско-спортског савеза

У 1938 г. најбоље југословенске атлетичарке биле су чланице београдске „Југославије“. На овој лист само по изузетку означена је припадност клуба, Све остале код чијих имена није ништа означено, припадају „Југославији“

Трчање 60 м.

1. Хофман	7.9
2. Селесковић	8.1
3. Крајиновић	8.2
4. Милошевић	8.3
5. Станојевић	8.5

Трчање 100 м.

1. Хофман	13.0
2. Крајиновић	13.2
3. Милошевић	13.3
4. Селесковић	13.6
5. Станојевић	14.1

Бацање кугле 4 кг.

1. Неферовић (Хашк)	11.26
2. Ђорђевић	9.70
3. Михок (Маратон)	8.54
4. Ракић	7.92
5. Бојичић	6.97

Бацање копља 600 гр.

1. Неферовић (Хашк)	31.80
2. Дунђерски	28.30
3. Јерковић	25.00
4. Матић	24.55
5. Радовановић	23.85

Скок у даљину

1. Крајиновић	5.01
2. Селесковић	4.75
3. Милошевић	4.75
4. Бунушевац	4.35
5. Кунади	4.12

Трчање 80 м. преко препона

1. Крајиновић	13.0
2. Радојковић	16.3
3. Грујић	16.4
4. Летић	17.0
5. Радовановић	17.0

Трчање тафете 4×60 м.

1. С. К. Југославија I	32.5
2. С. К. Југославија II	

Бацање диска 1 кг.

1. Неферовић (Хашк)	37.25
2. Бунушевац	34.21
3. Михок (Маратон)	38.83
4. Шулек (Хашк)	28.65
5. Ракић	28.42

Скок у висину

1. Крајиновић	1.45
2. Стефан	1.36
3. Кунади	1.33
4. Станојевић	1.31
5. Неферовић (Хашк)	1.31

НАША СПОРТСКА ШТАМПА

и С.Ф. Југославије

Спортска штампа у нашој држави налази се на врло завидној висини. Са развијањем ногомета она је све више узимала маха. Данас се један дневни лист не може замислити без спортске рубрике, ако жели да себи прокрчи пут у најшире масе читалаца. Приликом једне анкете организоване пре две три године од стране једног од наших највећих дневника показало се да се спортска рубрика најрадије чита. Спортске вести, коментари и извештаји су заиста постали свакодневно штиво највећег броја читалаца. Услед оваквог интересовања, спортска штампа је у нашој држави постала један од најважнијих пионира на пољу унапређења нашег свеколског спорта, а понаособ ногомета који има највише присталица. У томе лежи и доказ, да је спорт после рата заузео тако видно место у животу, како нашег народа тако и међународном, да се потпуно ослободио свих уских стега и проширио на све народне слојеве целог света.

Југословенска спортска штампа је благовремено деловала у три правца.

На првом месту, она је била од увек највернији савезник свих спортских организација у погледу њихових оправданих апела и захтева упућених надлежним местима у циљу пружања свих потребних погодности нашем спорту. Познато је, да се она у истој мери залагала за снижење и укидање свих неумесних такса које погађају приходе са спортских утакмица. Од укидања ових такса је на првом месту имао користи ногомет, јер су његове утакмице биле најпосећеније и тиме најуносније. Међутим, организација ногомета у нашој држави је склопана са огромним издацима, тако да и данас нема ни једног клуба у држави који је поштеђен финансијске кризе, нако је целокупан рад у ногометним клубовима већином у рукама људи, који за свој рад не траже никакву награду.

На другом месту, спортска штампа је својом објективном критиком, упућена по новинарској дужности у многе ствари које су непознате широј јавности, благотворно деловала на правац рада већином спортских организација. Нарочито на пољу ногомета, она се није либила да похвали сваку стваралачку акцију у истој мери у којој је била спремна да сваки неспортски и штетан рад јавно жигоси. Она је на тај начин била будан чувар општег спортског морала, који је у извесним моментима био у опасности услед претераног, често безочног, претпостављања уских клупских интереса општим интересима. Оваква акција је најчешће донела плодноне користи код ногомета, јер баш код ногометних клубова постоји оштра конкуренција и често немилосрдно гоњење ради престижа. Слобода спортске критике је најбоље средство за правилно одвијање спортске политике на свима пољима и ово је један пример више у корист слободне јавне речи, која је од увек била једини излаз за правилно постављање сваке ствари и сваке личности на своје право место.

На трећем месту, спортска штампа је била и остала најбољи тренер сваког нашег спортисте. Кроз призму њене критике отсјајивале су добре и рђаве стране сваког истакнутог спортисте на кога се рачуна. У објективној критици спортске штампе сваки фудбалер као и сваки други такмичар и спортиста могао је, ако је имао само добре воље, да нађе корисних упутстава за самодотеривање и усавршавање. Нарочито у данашњем времену неизбежне комерцијализације

Др. Мишић

спорта, није никоме свеједно шта ће о њему писати спортска штампа. Уосталом, шта би било од наших славних ногометаша да нема спортске штампе! Стотине хиљада читалаца, нарочито омладинаца, који никада можда нису видели: некада Драгана Јовановића, Лубурића, Душана Петковића, а данас још Ацу Петровића, Лукића, Мошу, Лоју, Банета, Глазера, Шипоша, Глишовића, Ловрића, Вујадиновића и друге фудбалске наше звезде, ипак се њима одушевљавају, о њима причају, деле се на таборе према симпатијама за једне и друге, уносе коментари...а живост у средину у којој живе и једва чекају тај моменат да их једног дана могу изблиза угледати. Фоторепортери су испунили листове галеријама спортских портрета, момената са утакмица и другим сликама из спортског живота. Све је то на домаку сваком читаоцу дневних листова. А све то доприноси да се наш народни спорт у свима својим појавама популарише, загрева масе, осваја срца и тиме постаје неопходан животан услов сваког напредног друштва.

Из овог кратког прегледа значаја спортске штампе за наш спортски живот види се да је њена улога једна од пресудних за правилну организацију спорта код нас. Спортска штампа мора бити на врло великој висини ако жели да остане истински мисионар. Спортски сарадници наших дневних листова имају једну ванредну деликатну улогу. Та деликатност долази отуда, што су они већином сами спортисти, што су се обично однеговали у неком клубу, што су у једној одређеној средини примили у великој мери печат навијача за један клуб. У савесном вршењу своје новинарске дужности они су принуђени, можда често тешкога срца, да са себе скину прашину и боју клуба и да, узимајући перо у руке, имају пред очима искључиво опште интересе спорта. Зато су они често предмет напада од стране оних чијем су спортском друштву припадали или припадају. Ти су напади потпуно неоправдани, јер се из спортских новинарских осматрачница друкчије гледа на спорт, спортисте и спортску политику, него из клупских кратковидних дурбина. Општим интересима спорта се служи само тако ако се пред очима има општа спортска заједница.

С. К. „Југославија“ је имала од увек велику потпору у стручној спортској штампи, и то не из неких узких разлога, већ искључиво што је овај клуб носио од свог постанка заставу високе спортске идеологије оличене у неколико општих и важних начела која су требала да обезбеде свестрани напредак нашег спорта. „Југославија“ је остала међу последњим водећим клубовима који су се живава опирали новом духу професионализма и комерцијализације ногомета. Такаву спортску идеологију, код које се највише водило рачуна о општим интересима ногометца, а не о посебним интересима клубова, могли су и бити су дужни да бране спортски новинарски стручњаци. Зато је обично било хармоније између спортско-политичког делања С. К. „Југославије“ и става наше спортске штампе. Зато С. К. „Југославија“ може бити само захвална нашој штампи што је са пуно разумевања и објективности третирала С. К. „Југославију“ и у великој мери допринела сређивању прилика у нашем ногомету.

На крају је потребно као курјозитет поменути, да су наши најистакнутији спортски критичари у великим престојничким листовима имали као свој матички клуб С. К. „Југославију“, односно бившу Велику Србију. Они су се у С. К. „Југославију“ упознали с фудбалом, или су у њему као чланови играли и радили годинама, кроз њега заволели спорт и преко клуба добили прво објективно и стручно критичарско васпитање. Да споменемо само неколицину: Бора Јовановић, Бугарски, Бора Кесић итд.

Приликом прославе двадесетпетогодишњице од постанка С. К. „Југославије“ требало је и истаћи и приписати у заслуге С. К. „Југославије“, што је из свога спортског кадра изабацила на површину јавности неколико најистакнутијих и најобјективнијих спортских новинара, чија је улога у нашем спорту од велике важности.

Др. Душан Мишић

ВЕНЦА ПЕТРОВИЦКИ

Перон железничке станице у Храдец Кралову био је искривљен цвећем и украшени нашим и чехословачким заставама када је тим „Југославије“, долазећи возом из Прага, марта 1925, допутовао у ово место.

На перону гужва. Музика свира нашу химну, претседник општине, сви спортисти, управе клубова, дошли су да поздраве први српски клуб који је гостовао у њиховој вароши.

Међу њима приметили смо нашег Венцу. Они су му пуне суза, марамица већ добро натопљена а лице блиста од среће.

— Венца! Здраво Венца! Ево нас!

Искочио смо из воза док још ни стао није. Наста грљење и љубљење скоро без краја.

Венца од узбуђења није могао да говори. Само је покатакд грљећи нас и љубећи све редом, промуцао:

— Добро дошли!.. Хвала вам што сте дошли!.. Срећан сам!.. Здраво Србије... Овог малог не познајем... Браво... Сигурно добро играш кад си у мом клубу...

Венца нас три дана није испуштао из руку нити из ока. Зажелио нас се много и нас и оне срдечне атмосфере у којој је живео у Београду, 1913—14 и 1920—21 године.

Венца је био сјајан играч (десно крило и десна спојка), одличан друг. Данас у „Југославији“ не постоји тако добар играч, брз као муња, продоран и жесток у акцијама. Петровицки је дошао по савету његовог друга Махека и позиву „Велике Србије“ још 1913 г. а затим понова 1920 г. Заволео је нас Србе и наш клуб онако како може да нас заволи једна добра чешка душа. У Београду је оставио успомену коју никад не могу заборавити оне генерације фудбалера које су од њега непосредно имале прилике да науче како се игра фудбал, као ни они остали његови пријатељи и другови који су са Венцом провели многе пријатне дане, недеље и месеце.

„ЦРВЕНИ“ ТИМ У ЧЕХОСЛОВАЧКОЈ * 21—28 III 1925

По други пут пошли су „Југословени“ на једну инострану турнеју марта 1925 године. Праг и Храдец Кралове били су места у којима су одигране по две утакмице. У оној ме Чехословаци су били најбољи фудбалери у Европи. Савим је природно што „црвени“ тим није могао да успе у игри против чувене прашке „Славије“ и Вршовице (2:7 и 4:7). У Храдец Кралове играла је „Југославија“ два пута нерешено 4:4 и 1:1.

На слици горе је моменат са утакмице против „Славије“ у Прагу, 21 марта 1925. Моменат приказује Стојана Поповића и левог бек Бранка Петровића дочекују горостасна Чеха и одбијају лопту.

Чезаборавне успомене

Гостовање „Југославије“ у Прагу и Храдец Кралове у марту 1925 год. претстављало је срдечну манифестацију брџтства нашога и чешкога народа.

У својству државног првака, „Југославија“ је играла у саставу против Славије:

Немеш, — Ивовић, Петровић, — Начевић, Махек, Поповић, Д. Ђурић, Јовановић, Лубурић, Петковић, Секулић.

Имали смо у овој игри и ту несрећу, да Секулић и Лубурић искористе два једанаестерца. Чешка штампа писала је врло повољно о нашој игри а ову утакмицу нисмо могли добити јер противнички навални трио сачињавали најбољи европски играчи: Шолтис, Силни и Чапек, чехословачки репрезентативци.

У другој утакмици против Вршовице, прво полувреме се завршило победом „Југославије“ од 3:1 али су доцније наши попустили јер су били уморни због утакмице коју су дан раније имали против Славије.

Најлепши дочек приређен је „Југославији“ у Храдец Кралову. То је родно место наших играча Махека и Венце Петровицког. Они су Чеси отворили своје срце и своју душу и старали се да нашим играчима буде све потаман, као да смо ми њихови најмилији најбољи пријатељи. Као да и Бог сам није хтео да поквари пријатељство, и резултати утакмица били су нерешени (4:4 и 1:1).

Вођи пута на овој турнеји пуној доживљаја били су потпретседник клуба г. Душан Глишић и секретар г. Милан Живановић.

ЈОШ ЈЕДНА ОДБОРАНА ЧЕТА ИГРАЧА

Једна историја „Југославије“. њен стандардни тим претрпео је последњих година велике промене. Једна фудбалска екипа је као и свако живи биће: развија се, јача или слаби, опада у кондицији, болује, трпи, радује се, одушевљава, бори.

На слици горе видимо један тим који је играо на прослави 25-годишњице клуба 1938 године. С лева на десно, то су: Стокић, Лукић, Спасић, Броћић, Доморацки, Ајбл, Пер; Клече: Савић, Стеваков, Атанацковић, Ракар.

Како је прослава обављена уочи велике међународне утакмице против Италије, то у тиму нису могли да играју по наређењу Савеза, репрезентативци: Лоарић, Аца Петровић, Ђокић и Н. Перлић. Иако с оволиким резервама, „црвени“ су на прослави постигли и против домаћих и против страних екипа, велики успех.

ВИШЕ ОД ЧЕТВРТ ВЕК »ЈУГОСЛАВИЈЕ«

Спортски клуб „Југославија“ основан је 1913 г., па је према тој годишњици требало да прослави још прошле, 1938 године.

Вођство клуба је ову прославу било принуђено да одложи за дана због тога, што се намеравало да се она одржи на новом стадиону. Прослава у 1938 г. не би могла да се обави онако како је замислила због краткоће времена и ангажовања свих клубских енергија да се до земљишта за нов и велики клубски стадион. Ова акција повољно завршена али нован стадион тек је почео да се подиже и неће бити финитивно готов још за неколико година.

Пред том перспективом, прослава више није могла да се одржи она је одржана са задовољством од једне године, уместо 1938 тек 1939 г. А стадион „Југославије“ који није могао да буде завршен ни ове године добиће свој дефинитиван изглед тек кроз неколико година, по својим лици до прославе тридесетогодишњице, до 1943 г. Предвиђени рад велики па се не могу завршити у току једне године, нити би се постојећа новчана средства могла да обезбеде за тако кратко време.

ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ ИГРАЧА „ЈУГОСЛАВИЈЕ“

Написали:

Др. ЛАЗАР СТАНОЈЕВИЋ

и

РАДМИЛА АРАНЂЕЛОВИЋ

канд. мед.

Циљ спортско-лекарског прегледа је да утврди не само здравствено стање спортисте и да открије евентуално обољење, него и да испита да ли је и колико извесна особа способна за спорт. Према томе спортско-лекарски преглед је од несумњиве користи на првом месту за саме спортисте, затим за клубове који имају интерес и дужност да воде рачуна о здравственом стању својих чланова, напоследку за спортску медицину која на тај начин прикупља статистичке и медицинске податке за изградњу здравствене контроле свих спортиста и за стварање националне медицине спорта.

Од пре три године врши се и код нас спортско-лекарски преглед фудбалских играча. Повремено прегледавани су и пливачи, веслачи и смучари. Благодарећи с једне стране разумевању, доброј вољи и енергији Београдског општачког потсавеза у спровођењу организације тог прегледа а са друге лекарима Интерне пропедеутичке клинике Београдског Универзитета, који су се примили тог посла драговољно и потпуно бесплатно, до сада је спортско-лекарски прегледано преко две и по хиљаде играча чланова Београдског општачког потсавеза. Међу овим спортистима прегледани су и чланови С. К. „Југославије“ и то тридесет и три члана лига тима и двадесет и један члан подмлатка. У ових неколико редака желимо да изнесемо здравствено стање и резултате спортско-лекарског прегледа тих педесет и четири играча.

У погледу телесне висине, већина чланова лига тима висок су између 171 и 180 см. (свега 18); њих десеторица имају висину између 161 и 170 см., а само петорица између 181 и 190 см. Код већине играча лига тима С. К. „Југославије“ телесна тежина се креће између 71 и 80 кг. (свега 13 чланова), затим између 61 и 70 код (12 играча); њих петорица имали су тежину између 81 и 90 кг. а свега тројица између 51 и 60 кг. Од ових играча већина је имала обим груди између 91 и 100 см. (њих 19), затим између 81 и 90 см (13 играча) а свега један је имао обим који се налази између 101 и 110 см. Тридесет играча имало је седишњу висину између 81 и 90 см, а свега тројица између 51 и 100 см. Велика већина (22 играча) има дужину ногу која се креће између 81 и 90 см; (22 играча) имају дужину између 91 и 100 см, а свега четворорица између 71 и 80 см. Ширина рамена је код већине (27 играча) између 41 и 50 см., а свега шесторица имају између 31 и 40 см. Код 24 играча ширина кукова износи 81 до 90 см., њих петорица имају ширину између 91 и 100 см., а четворица од 71 до 80 см. Највећи број (10 играча) има обим десне мишице од 28 см, а леве 27 см, док је код већине (12 играча) обим ливца на левој ноzi 37 см., а код 11 играча и на десној ноzi такође 37 см. Код једног јединог играча обим мишица је износно 31 см., а такође код једног јединог играча обим ливца 42 см.

Приликом прегледа грла утврђено је да већина (25 играча) немају никаквих промена; четворица су показивали изражено црвенило ждрела, двојица су имали јасно увећање крајника а један од играча имао је истовремено и једно и друго. Напоследку један од прегледаних боловао је од ангине у тренутку прегледа. У погледу стања носа није било нарочитих промена. Исто тако сви играчи су имали добар слух и добар прид, једино што је један од њих био кратковид и један са ослабљеним видом. Али у погледу зуба чланови лига тима

Др. Лаза Станојевић прегледа Ђокића

немају чиме да се похвале, јер само код њих 14 зуба су били без видљивих промена; сви остали су имали кварне и запуштене зубе.

Прегледом плућа установљено је да су 25 играча имали потпуно здрава плућа; код осморице било је сумњивих, али углавном лаких промена. Рентгеним прегледом потврђено је да су 24 имали сасвим здрава плућа, код осморице су нађене задебљене хилусне жлезде, а код једног и задебљање плућне марамице.

Код 28 играча срце је било сасвим здраво. Код петорице постојале су незнатне функционалне промене без нарочите опасности. Рентгенским прегледом установљено је да су 17 играча имала срце нормалне величине и облика; тројица су имали умерено повећање срца, двојица су имала тзв. спортско срце а код једанаесторице постојало је лако повећање леве коморе. Крвни притисак је код већине био између 110 и 120 мм. живе. У погледу pulsa није утврђена никаква неправилност.

Од свих играча лига тима алкохол не пије 24 чланова, а пију деветорица; не пуше 21 а пуше 12.

Највећи број чланова лига тима С. К. Југославије од свих спортских грана бави се само фудбалом (11 играча) затим фудбалом и пливањем (7) те фудбалом, пливањем и веслањем (3); фудбалом, пливањем и лако атлетиком (2). Остали се, осем фудбала, баве, како ко, и то по један, лако атлетиком, сокољством, тенисом, смучарством, бициклизмом итд.

После спортско-лекарског прегледа одобрено је играње свим играчима лига тима. Код ових нађено је да су тридесеторица потпуно здрави и способни за фудбал, без ограничења. Двојица је одобрено играње с тим да дођу кроз два месеца на контролу, а једном с тим да дође кроз три месеца да би се проверило његово здравствено стање. Када су се сви поново обратили за преглед утврђено је да се њихово стање није погоршало и стога је и њима дозвољено даље играње.

Од 21 играча подмлатка С. К. „Југославије“ већина (12 играча) има телесну висину између 161 и 170 см, тежину између 61 и 60 кг., обим груди између 81 и 90 см (17 играча) седишњу висину између 81—90 см. (19 играча), дужину ногу

између 81—70 см, ширину рамена између 31 и 40 см (13 играча) и ширину кукова између 81 и 90 см. (10 играча). Највећи број је имао обим десне мишице 27 см (6 играча), а највећи број обим леве мишице 26 см. (6 играча). Обим ливаца десне ноге код већине (7 играча) износио је 34 см, а леве (такође код 7 играча) 36 см.

Прегледом грла утврђено је да су три играча имала повећање крајника. Нос, уши и очи били су без промене код свих играча подмлатка. Међутим као и приликом прегледа чланова лига-тима, тако је и код играча подмлатка утврђено да већина (11 играча) имају сигурно кварне зубе, док су код двојице били сумњиви.

Прегледом плућа утврђено је да су 18 играча имала потпуно здрава плућа, док су код тројице била сумњива, али без тежих промена. Рентгеним прегледом потврђено је да су 15 чланова подмлатка имали сасвим здрава плућа; код петорице су биле увећане хилусне жлезде, а само један је имао знакова туберкулозних промена у плућима.

Прегледом срца установљено је да 17 играча подмлатка имају сасвим здраво срце; код четворице постојале су лаке функционалне промене. Рентгенским прегледом потврђено је да од ових 17 играча немају никакву промену у величини и облику срца; тројица су имали мало увећано срце, а један тзв. спортско срце. Крвни притисак код већине кретао се између 100 и 120 мм. живе. У погледу пулса утврђено је да код већине играча подмлатка пулс се не враћа после напора, на почетку вредност пре напора, што се може довести у везу са још недовољним тренингом, тзв. недовољним прилагођавањем срца на физички напор, или са још непостигнутом равнотежом нервног система. Помоћним прегледима установљено је да су два играча имала потпуно нормалну седиментацију црвених крвних зрнаца, након се код њих сумњало на туберкулозно обољење плућа, што је после овог прегледа искључено, а код једног су нађене промене у мокраћи које говоре за запаљење бубрега.

Од играча подмлатка 20 не пију алкохол, док само један пије; такође 20 не пуше, а само један пуши.

Од 21 играча подмлатка С. К. „Југославије“, у погледу појединих спортова 13 чланова баве се само фудбалом, по двојица фудбалом и соколством, фудбалом и пливањем, и фудбалом, пливањем и соколством. По један се бави фудбалом и лако атлетиком и фудбалом, пливањем и веслањем.

После спортско-лекарског прегледа утврђено је да је од 21 чланова подмлатка 17 потпуно здравих и њима је дозвољено играње без ограничења. Двојици је дозвољено условно, с тим да дођу кроз два месеца на контролни преглед, јер је један имао сумњивих промена на срцу, а други вероватно запаљење бубрега. Напослетку двојици је дозвољено играње условно, због туберкулозних промена у плућима, с тим да дођу кроз три месеца на поновни преглед. После одређеног времена ови играчи јавили су се ради контролног прегледа. Како се њихово стање није погоршало, свима је дозвољено даље играње.

Из ових података о здравственом стању играча С. К. „Југославије“ може се закључити да је оно у главном врло добро. Од 54 играча, свега код тројице, и то код три играча подмлатка, у тренутку прегледа нађене су извесне лакше промене које су биле повод да им се дозволи играње под условом да дођу на контролни преглед. На поновном прегледу и овим играчима дозвољено је даље играње. Према томе може се слободно рећи да међу играчима С. К. „Југославије“ није било ниједног заиста болесног. Треба се надати да ће систематски спровођен спортско-лекарски преглед допринети одржавању здравља играча С. К. „Југославије“, као и свих осталих спортиста, а тиме и омогућити правилно развијање спорта у нашој земљи.

АЦА ПЕТРОВИЋ

Нављени играч „Југославије“ Аца Петровић један је од најбољих наших фудбалера. Као и остали и он је подвргнут лекарском прегледу и после свестраних испитивања проглашен је за потпуно способног да може играти фудбал. Да Петровић има све услове да буде добар фудбалер опажа се најбоље по његовој игри.

Да ли сте запазили да је Аца Петровић један од најиздржљивијих наших играча? Колико путе се догодило да је носио лопту целом половином игралишта, у најбржем трку, дрибљујући све пред собом, да би после неколико минута опет поновно исту ствар. Аца врло много трчи за време утакмице, борбен је и пожртвован, а сва тај напор, који није мали, он може да издржи само захваљујући својој изврсној физичкој кондицији и здрављу.

ВЕЧИТИ РИВАЛИ

Спортски ривалитет претставља у фудбалу, уопште и у целом спорту, ону јаку и неисцрпну снагу која спортисте подиже и обезбеђује им стални напредак. Ако је прави спортиста и племенит, ривалитет доноси спортистима противницима многе користи, како у погледу техничко-спортском, тако и у погледу материјалном. Тамо где такав ривалитет не постоји, требало би га вештачким путем створити.

Југословенски фудбал и цело остали спорт у ривалству великих спортских центара, првенство Београда и Загреба, затим њихових великих клубова, налази своју велику снагу, огроман подстрек за интензивнији рад и напредак.

Спортски схваћена борба за престиж, донела је најбољим БСК-у и „Југославији“ велике користи. Ова два клуба и у најтежим данима кризе били су један другом опасни ривали на сваком пољу спортске делатности. У Београду и у целој земљи, час једни час други стоје на челу осталих, смењујући се чак и у самом вођству спорта. Њихов ривалитет има одјека и у публици која се данас по овим клубовима поделила у целој земљи на „црвене“ и „плаве“, обезбеђујући на тај начин „Југославији“ и БСК-у лепе

У игри првенства Грађанског, с лева на десно: Броџић, Лешник, Анђелковић

приходе. А без таквих прихода не би се могли одржавати толики тимови и велики стадиони.

Једног навијача су упитали:

— Што се толико љутиш кад губе „плави“?

— Како да се не љутиш? Кад се ми овамо горе на трибинама не би љутили и целали своје груди навијајући, онда се не би љутили ни они на терену, онда не би било праве борбе нити оне „жике“ која ту борбу чини занимљивом и привлачном.

У овом одговору једног навијача крије се заиста дубока филозофија спортског и навијачког духа. Јер заиста треба замислити само једну фудбалску утакмицу између БСК-а и „Југославије“ у којој би и играчима и гледаоцима било свеједно који ће тим победити. Зар би у таквој равнодушној борби, у тако равнодушној средини тимови могли да играју с неким полетом, а публика већ годинама да ове утак-

мице посматра с неумлањивом нестрпљивошћу. Док је то тако, док наши клубови имају навијаче који се љуте кад губе и радују кад победе, дотле ће ти клубови напредовати. Кад навијачи постану равнодушни, то је рђав знак опадања интересовања за судбину тог клуба, што има за непосредну последицу и крај клубске делатности.

Уз локални ривалитет у Београду, наш спорт има још и срећу да се интензивно развио међуградски ривалитет Београда и Загреба у спорту. То је нови, шири и замашнији покретач спортске амбиције и напретка. Поред „Југославије“ и БСК-а, и Грађански из Загреба појавио се на спортској сцени као конкурент за све највише трофеје који се у Југославији могу добити, као ривал у борби за спортску славу о коју се боре југословенски клубови.

ЈЕДАН ВАЖАН ДАТУМ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ФУТБАЛА

На слици је горе приказан моменат уочи једне важне утакмице у Београду: Југославија—Француска 2:1 (5 јуна 1932 године). Наш фудбал је овом победом добио много и у међународним спортским круговима западних великих држава. Француска која је последњих година уложила велике напоре да свој фудбал подигне до европске прве класе, успела је у томе, па је овај успех наших фудбалера био јако запажен. На слици видимо наше старе репрезентативце: Марушића, Зечевића, Гилера, Тирнанића, Тошчића, Арсенијевића, Глишовића, Загорца, Милошевића, Спасића и Лукића. Међу Французима: голмана Тепо-а, Никола, Венана и друге.

ПРИМЕР УЗОРНОГ ИГРАЧА И ВОЂЕ

Јова Ружић

стари ас „црвених“, данас је њихов
одличан вођ

Јесте ли посетили кадгод просторије С. к. „Југославије“? Ако сте наишли једно вече макар и случајно, сигурно је да сте се срели с једним од најистакнутијих вођа нашег клуба, старим фудбалским „црвеним“ асом Јовом Ружићем.

Посећујете ли утакмице или друге спортске приредбе, конференције, предавања? И тамо ћете се наћи с Чика Јоцом, како га млађи фудбалери у последње време називају.

Већ 28 година живот Јована Ружића, управо све његово слободно време (ван спорта, Ружић је шеф Правног одеља Железничке дирекције Београд-Југ) посвећено је спорту и клубу „Југославији“.

Кад је 1912 г. основана „Славија“ као претеча „Велике Србије“, Јова Ружић је био међу децом познат као добар фудбалер. Своју сјајну фудбалску каријеру започео је у „Српском Мачу“ а заједно са осталим својим друговима основао је „Славију“ а затим и „Велику Србију“.

Може се рећи да данас не постоји у Југославији спортиста који се може похвалити тако преданим и пожртвованим радом за спорт, као што је то случај са Јовом Ружићем.

Као играч он је прославио и српско и југословенско име далеко изван наших граница.

У „Славији“ је играо центархалфа. Био је најбољи међу својим вршњацима. У „Великој Србији“ играо је десног и левог халфа.

За време Светског рата 1914—1918 био је у Француској. Тамо је матурирао и играо у Ници, затим у Сент Етијену. Када је доцније прешао у Париз био је звезда првака Париза и Француске АСФ-а у коме је играо центра халфа, полулево и полудесно. Париска публика је у то време била незадовољна кад не би видела на терену ватиког и симпатичног Србина. Она га је стално акламирала и због његовог јаког шута прозвала: „Топовско ћуле“. („Boulet de canon“).

По повратку у Београд 1919 г., појачао је одмах тим „Југославије“ и од тога времена па све до краја 1924 г. (пуних шест година) борио се за славу и част „црвене“ екипе на домаћим и страним теренима као један од најбољих наших играча. Изузев голмана, Јова Ружић играо је у правом тиму „Југославије“ на свима местима: од левог до десног крила у навали, од левог до десног халфа и бека у одбрани. Био је снажан, витак, брз, одличан дриблер а још бољи пуцач. Он је цепао мреже и рушно слабије пречке и стативе својим снажним шутом. Као једини играч из Београда играо је у репрезентацији Југославије против Чехословачке на Олимпијади у Анверсу. Био је више пута државни и београдски репрезентативац.

По завршетку играчке каријере, Ружић се посветио свом клубу као један од највреднијих и најбољих функционера. Био је: блајиник, вођ фудбалске секције, члан управног и надзорног одбора клуба, вођ казене и свих других клубских секција, потпретседник клуба; оснивач Београдског општакког потсавеза, члан његове управе, оснивач и члан Југословенског олимпијског одбора, претседник београдске секције фудбалских судија, члан управе збора ногометних судија,

члан управе Српског општакког савеза; члан управе Југословенског савеза женских спортова, претседник београдског потсавеза женских спортова, потпретседник тешкоатлетског савеза. Велики је пропагатор лаке атлетике мушке и женске и организатор децјих лакоатлетских игара.

Данас је Јова Ружић најстарији југословенски судија који је још активан и који суди с великим успехом. До 1. октобра 1919 судио је укупно 832 утакмице и ниједна досад није поништена.

Славна каријера фудбалског играча допуњена је тако изванредним радом у клубу и осталим спортским установама. Велике су и неизмерне заслуге Јове Ружића за наш клуб и цео наш спорт. Нарочито за фудбал, казну, женску и мушку лаку атлетику. Његово име популарно је до најширих редова наше спортске омладине (три клуба су усвојила називе С. к. „Јова Ружић“), његова доследност, исправан и објективан став који заузима у свима приликама, донели су му, оправдано, глас и углед поштеног спортисте, врло искусног и објективног спортског радника.

РАДЕНКО МИТРОВИЋ

КАО УЧИТЕЉ МЛАДИХ ГЕНЕРАЦИЈА

На старом игралишту „Југославије“: некадашњи „црвени подмладак који је био најбољи међу сличним београдским тимовима. С лева на десно су: М. Ивковић, Коста Петковић, Милослав Анђелковић-„Фафа“, Вељко Чулић, П. Поморишац, Петар Јоксимовић, Теофило Спасојевић, Брана Младеновић, Бошко Тодорић, Петар Њемец, Стојан Поповић, Аца Ђорђевић, Мирчетовић.

Они који спорт прате недељом са трибина а сваког дана преко дневне и стручне спортске штампе, не могу знати шта се догађа у једном клубу, које су то силе које на површину, на највишу тачку клупске спортске делатности избацују у серијама нове и нове играче. Они виде само играче првог тима, већ готове фудбалере који су у стању да својом игром, техником, тактиком, комбинацијама, одушеве масу света. Како се дође до тих играча, како се они стварају, за већи део гледалаца није много важно.

Међутим, када се дивимо једном Аци Петровићу, Савићу, Лукићу, Ловрићу, Моши Марјановићу, требало би бар у мислима да се пренесемо у прошлост тих играча. Видели би онда пре свега читаву чету функционера који су се старали да млади играч буде на један правилан и најзгоднији начин упућен у тајне спорта и фудбала, да му се да основа на којој би се могла временом подићи једна солидна фудбалска каријера. Видели би затим читаве рне исцелених ципела, чарапа, штитника, коленица, гаћица, мајица, читаве апотеке, архиве и т.д., што је све служило једном циљу: да се млади играч оспособи за јавне и велике утакмице.

Београдски клубови »Југославија« и БСК у својој прошлости имали су једну ретку срећу.

У старо добро време клубови нису куповали играче са стране, већ су их сами одгајали. Данас кад за собом имамо читаву четврт века, нема никакве сумње да је систем одгајивања сопствених играча несравњено бољи и сигурнији. И »Југославија« и БСК дају за то изванредан пример. Најбољи тимови »црвених« и »плавих« били су састављени од играча који су у први тим дошли из подмлатка.

»Југославија« је освојила двапут државно првенство с тимом у коме су, скоро без изузетка били сви играчи из подмлатка »Југославије« који су своју фудбалску каријеру ту и започели. И све докле док је »Југославија« имала добар подмладак,

ТРЕБА МНОГО
СРЕДСТАВА, ТРУДА И
ВРЕМЕНА ДОК СЕ
НАУЧИ ФУТБАЛ

она је могла да рачуна да ће за свој први тим увек моћи да нађе одличне играче за попуњавање уколико заних празнина.

Један од функционера који је свој спортски живот неколико година био посветио обучавању младих генерација у њиховим првим спортским каријерама и у том послу показао завидан и видљив успех, јесте Раденко Митровић, некадашњи ас »Југославије«.

Раденко Митровић одмах по повратку из Француске где је био на школовању, 1 августа 1919. приступио је »Југославији« и играо у њеном првом тиму све до 1 априла 1922 г. Митровић је био одличан играч. Од његовог шута стрепили су голмани од његове снаге, противнички бекови. Играо је десну полутку и десног халфа. По чувеном бечком »тенку« Уридилу, и Митровића су навијачи прозвали »тенк«, наш Уридил.

Од стране тадашње клупске управе, Митровић је била поверена дужност да организује и тренира подмладак. Митровић се овом послу посветио таквом вођом и амбицијом да је задивио све своје другове у клубу а »Југославији« су функционери других клубова завидели на таквом трудбенику. Дакле, бар играч, савестан у свакој прилици, вредан и пожртвован, Митровић је умео да створи и сачува свој ауторитет код дечака који су долазили под његову чврсту руку. Деца су га обожавали и строга се придржавала свих његових упутстава и наредби.

На резултат се није дуго чекало. »Југославија« је ускоро имала најбољи подмладак у држави који је све своје противнике па и старије хаметом тучео, а кад је настала криза у 1 тиму, кад је требало да се попуне нагло упражњена места, овај подмладак је преузео улогу носиоца славе и вредности »Југославије«. С каквим успехом и с колико частовиди се из већ поменуте чињенице да су то били играчи који су доцније заузели у тиму најбоља места.

Ево имена те прве Митровићеве генерације младих играча:

Дамјан Ђурић, — Ђ. Јовановић, М. Драгићевић, »Баја«, — М. Ивковић-Милутицац, М. Ђорђевић, »Рибица«, Тића Ђокић, — А. Марковић-»Бата«, Поповић, С. Гајић, Стеван Лубурић, Б. Живковић, »Руски«; затим: Никола Марјановић, Благоје-Мојсић, Марјановић, Бранко Петровић, Аца Обрадовић, К.

Раденко Митровић

ста Пегковић, Душан Чупић, Драгољуб Чупић, В. Алимпић, Света Ваљаревић.

Рад Митровића у »Југославији« оставио је дубоког трага у животу овог клуба. Генерације играча и функционера који су за њим долазиле угледале су се на његов пример и »Југославија« може слободно да каже да Митровићу припада највећа заслуга што се у клубу још увек одржава традиција и култ доброг подмлатка.

Уосталом, и БСК се још више користио Митровићевим знањем и искуством. Од априла 1922 г., Митровић се на истом послу налази у БСК-у. И тамо је окупио читаву плејаду младих и талентованих играча, који су ускоро освојили прва места у првом тиму и довели БСК до највеће славе која се у нашем спорту могла да задобије. Сава Маринковић, Вујадиновић, Митровић, Најдановић, Брана Димитријевић, М. Николић »Мањушка«, Глишовић, Тирнанић и т.д. његови су питомци. Он им је дао основну обуку и прва упутства како се игра фудбал. Под његовим непосредним надзором они су таложили у себи фудбалско знање на основу чега су доцније освојили највеће спортске трофеје.

Од априла 1928 г. Митровић је опет у свом матичном клубу »Југославији«. Стаја Стајић, Љубомир Ловрић, Дреновац и други налазе се под његовом руком. Међутим, приватна служба (у Аграрној банци) омела је Митровића да посвети подмлатку »Југославије« онолико времена као што је то чинио некада. Митровић је постао члан Управе клуба и затим се и са тог места побукао и данас је само сениор клуба, увек спреман да помогне ако се његова помоћ од клуба затражи.

Брига коју »Југославија«, односно њено вођство, поклања подмлатку увек се добро исплатила, јер је наш клуб одувек имао своје сопствене играче, одгајене у клубу, и верне до свршетка своје спортске каријере или до самог краја свог живота.

Можда ће многи помислити да период у коме се наш клуб налази последњих година не потврђује ово што смо горе рекли, али су они несумњиво у заблуди. Спортски живот, због промена аматерског режима у професионални, налази се у целој земљи већ неколико година у кризи. Ненормални услови за живот изазивају ненормалне мере. Те мере су само изузетне, диктиране привременим потребама, а клуб »Југославија« и даље сматра да је његова е добра подмлатка биталин интерес клуба.

ЈЕДАН ОД ОНИХ КОЈИ РАДЕ ЗА СЛАВУ ДРУГИХ

Много је знаних а још више незнаких бораца који су заслужили за славу и углед нашег клуба. У групу ових других несумњиво долази и дугогодишњи тренер и учитељ наше лакоатлетске екипе, и женске хазенске и лакоатлетске секције, Стеван Нушић.

Данас »Југославија« има одличну мушку и женску екипу. »Црвени« атлетичари освајају данас многе трофеје, атлетичарке исто тако. А док се до овога дошло било је доста мук. Стеван Нушић и сам некада добар атлетичар и тркач студирао је све техничке и организационе проблеме, прошао је и кроз шхслу у којој се спорт и са научне стране третирао и оног момента кад је престао да се активно бави такмичарским спортом, постао је сјајан организатор.

Већ десетак година ниједна лакоатлетска приредба у Београду није могла да буде без њега и његове помоћи. Дуго година Нушић је био стварни вођ и тренер мушке лакоатлетске секције, велики поборник и инструктор женске »црвене« екипе. Сетима и данима он је неуморно радио на терену, у пољу, погору, на планини, у зимској дворани, свуда где се могло ма шта учинити за напредак наше атлетике код нас.

Колико преко лета ради за атлетичаре, толико се исто преко зиме залаже и за наше смучаре. Наша смучарска секција оживела је оног момента када је њено стручно вођство преузео на себе Стеван Нушић, одличан смучар и првак у свој дисциплини.

За многе рад у спортским форумима претставља луксуз који могу да снесу и који им доноси углед. Нушић је сиромашан човек али прави спортиста, несавичан и идеалиста. Рад у спорту одузима му много времена, још више од његове сиротиње, али он се ипак бори свим срцем и ватрено за напредак спорта. Као наставник гимназије у Београду, он је међу ученицима стекао симпатије и организовао их тако добро да сада та гимназија (VI мушка) предњачи спортским и организаторским духом. Сам Нушић као врло вредан и изванредан организатор, допринео је много развоју наше атлетике и смучарства у Београду и Србији.

На Олимпијади, 1936 у Берлину: »Југославијини« атлетичари: Мор, Јован Микић и Стеван Нушић у друштву славног атлетичара Сједињених Америчких Држава, црнца Едвардса.

Зашто волим да дриблујем

од Аца Петровића

После једне утакмице на којој сам дрибловао више него обично, засео сам у некој кафаници с једним ватреним навијачем, иначе мојим добрим пријатељем.

— Зашто, Ацо, ако бога знаш, толико дриблујеш? Прекорно ме зашитао мој обожавацац.

Уместо одговора поставио сам му ово питање:

— Ти си доктор медицине, веома си строг према својим пацијентима, па ипак, од како си данас самном у друштву попио си пола литра црњака: иако имаш чир у стомаку! Нико не може бити свеснији од тебе колико је свака кап алкохола штетна за тако тешку болест као што је чир, па ипак, свесно, пијеш, пушиш и не пазиш на дијету. Зашто то радиш?

Оборио је главу и ћутао. Никада више није ме зашитао зашто волим да дриблујем!

Моја страст за дрибловање потиче још из најранијих дана моје младости. Почео сам, као и многи други, да играм фудбал на пољанима и мој идол био је Лубурић, који ме је одушевљавао својим дриблинзима. Сем тога, код нас, дечураџије с пољане, важио је за најбољег играча онај који је умео најбоље и најдуже да дриблује. Наравно, да сам желео да ја будем најбољи и дрибловао сам до изнемоглости. Доцније сам се верифицирао за Палилаца, па за Чукарички. Наставио сам да дриблујем, јер ми нико то није

Са утакмице Београд—Париз (2:1): Аца Петровић је у овој тешкој позицији успео да прими лопту да предриблује играча

забрањивао. Шта више, многим се то свидело и тако м дрибловање прешло у навiku. Предрибловати бекове и тара и увести лопту у мрежу претставља задовољство се лако не може описати. Имати лопту међу ногама и држати је што је могуће дуже, то је искушење јед борби која се води у души малишана када га оставе с с парчетом торте и забране му да додирне слаткиш!

Данас, ма да сматрам да дриблинг спада у техничку с ну фудбалске игре и да доброг играча не могу да зами а да не зна да дриблује, уићам да он шкоди систему с игре. Када је тако зашто и даље дриблујете, зашитаћет у чуду. Ево вам одговора:

Мој клуб спроводи тако-звани „дубл-ве“ систем том систему полутке су повучене у назад, а центар истурен напред. Наше полутке, који су иначе одлични и чи, схватили су, на жалост, погрешно своје улоге. наниме, мисле да је њихова дужност код овог систем помажу само одбрану. И шта бива? Кад имам лопту к су обично добро покривена, полутке ме не прате и мен остаје ништа друго већ да дриблујем, да покушам дриб гом да се пробијем кроз одбрану и по могућству пости крајњи циљ. То је врло тешко и у већини случајева з шана се неповољно за мене. Онда се ви љутите, грдите претите и називате ме свакојаким именима. И ја се не тим на вас у тим моментима, јер знам да није било д што сам урадио, али ми је савест мирна, јер знам да гојачије није било могућно.

ПРВИ ФУТБАЛСКИ ЕМИГРАНТ ДАЛМАТИНАЦ ВЕЉКО ЧУЛИЋ

веран члан, играч и вођ
од 1919 до 1939

Брат Хрват из Далмације, још као дечко, 1911 г. ступио је Вељко Чулић у „Југославију“ и од тог времена до данас скоро без прекида био је врло активан борац за наш клуб, његову славу и напредак. Прво као играч, затим као истакнути функционер управе клуба и других спортских установа.

Своју играчку каријеру почео је у резервном тиму („ке-вурма-тим“ — како се онда популарно називао) у 1920 г. Истакао се одмах и као играч и као организатор па је већ 1921 г. формирао одличан резервни тим у коме је био играч и капитен све до 1925 г. Ујесен 1925 ушао је у први тим и у њему се великим успехом играо до лета 1926 г.

Вељко Чулић је први наш фудбалски емигрант после рата. Он је 1926 г. отишао у Француску и отуда отворио врата за одлазак и других београдских играча: Душка Петковића и Секулића. Играо је у Монпелјеу и Ниму, у првим тимовима ових клубова. По повратку у домовину 1930-31 за време одслужења војног рока играо је у осечкој „Славији“.

Чулић је био навални играч. Играо је десно крило, полутку и центар. Осам пута је био репрезентативац Београда. Био је врло брз, продоран, добар пуцач. У двадесет утакмица које је одиграо у једној години, дао је сам двадесет голова.

Као функционер заузимао је многе важне положаје а и сад је члан Извршног одбора управе нашег клуба, члан Надзорног одбора Врховног ногометног савеза и капитен Српског лоптачког савеза. Иначе је дугогодишњи члан клубске управе, бивши вођ лоптачке секције, други благајник и секретар, дугогодишњи председник нижеразредног „Нема-ра“ и председник Надзорног одбора „Слоге“. Својим несебичним и исправним спортским радом Вељко је допринео врло много величини и слави нашег клуба, те заједно са осталим борцима и многим ваљаним функционерима заслужује пуно признање.

ЛАБОРИТАС

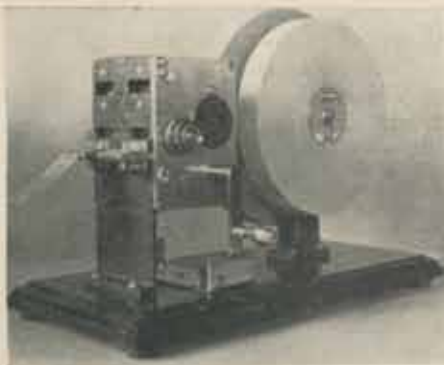
инжињерско - техничко предузеће

Кнегиње Љубице 25 — БЕОГРАД — Телефон бр. 27-231 — Поштански фах 666

Метали, машине, алатљике, мотори, компресори, целокупан
штампарски уређај.

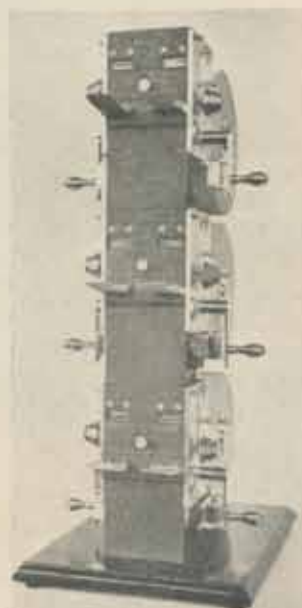
НОВО!

НОВО!

Аутомат за две врсте карата

Аутомати за издавање карата, улазница за све спортске и друге приредбе. Потпуна контрола, уштеда у времену, материјалу и особљу.

Аутомат за шест врста карата

ВЕЛИКИ
ПОДВИГ
ЈУГОСЛАВИЈА
- ЕНГЛЕСКА
2:1

На Спасов-дан, 18 маја 1939 г. наша државна репрезентација победила је заслужено Енглеску.

НАШ ГОЛМАН
ЛОВРИЋ
ЈУНАК ДАНА

Сензационална победа југословенске фудбалске репрезентације над Енглеском неће се дуго заборавити. Успех игра наших репрезентативаца, победа, остаће нам у најлепшем сећању. То је заиста био триумф нашег националног фудбала. У том великом делу „Југославија“ је имала лавовски удео: Петровић, Перлић и Ловрић одиграли су своје улоге на задовољство свих стручних и нестручних посматрача. Голман Ловрић био је најсветлија тачка нашег тима. Он је стварао читава чуда и спасао наш тим од изједначења. Био је храбар, брз и еластичан као мачка. Бгцао с из угла у угао и бранио све, тако да су се и сами енглески професионалци дивили овом младом и талентованом голману. После утакмице сви одреда изјавили су: Ловрић је био најбољи играч на терену и могао би играти и у енглеској репрезентацији. (Горе: три момента Ловрићеве одбране приликом утакмице са Енглеском).

ЈЕДНО СЕЋАЊЕ НА ПОДМЛАДАК И РЕЗЕРВУ С.К. „Југославије“

(у времену од оснивања после рата
до јесени 1924 г.)

Бн

Било је то 1919 године. Кога дана и месеца не сећам се. Тада сам имао 11 година и учио сам I разред гимназије. Мој школски друг Звездан Вујединовић повео ме на игралиште С. к. „Велике Србије“ да ме упише у подмладак.

На игралишту, које се састојало из једног гола и непотпуно равног терена, шутирало је неколико играча I тима на гол. Међу њима су били: Чика Дача, Пера Радојковић, Џора Јовановић, Раденко Митровић, Милош Мартић и можда још неколицина. Изгледа да још није било довољно играча за I тим.

ПРОДУКЦИЈА ЖИВОТЕ СТОЈАНОВИЋА

У једном углу те пољане, које се онда називала игралиште, без икакве оgrade, седишта и кабина, савлачио је униформу један наредник артиљерац. Пошто се свукао, као почетак своје продукције, подигао је високо у једној руци једног од присутних младића, што су присутни са чуђењем пратили. Потом је узео у руке један од највећих грађевинских ексера који уопште постоје, и почео га савијати као обичну жичу, све док га није потпуно изломљено. То је био синовац Чика Дачин, Живота Стојановић, наш атлетичар и рвач.

На игралишту нас је дочекао вођа подмлатка Раденко Митровић и пошто ми је бацно две три „ролне“ за пробу, које сам одмах вратио, саопштио ми је да могу играти у трећем тиму подмлатка, који се баш тада формирао од најмлађих играча.

Доцније су приступили „Југославији“ и играчи неких дивљих клубова из Паличуле, са Старог гробља („Морава“) и са Чубуре („Обилић“).

КАКО ЈЕ МОША МАРЈАНОВИЋ ПОЧЕО СВОЈУ ФУТБАЛСКУ КАРИЈЕРУ

Тако су се у трећем тиму подмлатка „Велике Србије“, а можда тада већ „Југославије“ — исшли још и: браћа Благоје (Моша) и Никола Марјановић, браћа Ђока и Аца Митровић, Џоне Алимпић и други. Никола Марјановић „Грба“ играо је лево крило и био је један од најбољих играча. Чувен је био његов трик са прескакањем лопте (противнички халф је увек „изгутао“), који на сличан начин изводи сада крило италијанске репрезентације Биавати.

Моша је играо центар-халфа, био је јако издржљив и изуморан дриблер, али је ипак важно за слабијег играча од свога брата „Грбе“. Починио је игру са ципелама, а у већини случајева је завршавао без истих, док Џоне Алимпић није могао ни пет минута да игра са ципелама.

Не треба заборавити да је „Југославија“ тада имала укупно можда највише 15 пари футбалских ципела с којима су играли сви тимови. Слично је било и са дресовима и гаћицама. Најзад се Чика Дача жртвовао и купио неколицини од нас футбалске ципеле у гвожђарској радњи Браће Радојковић.

Петар Поморишац-Пеца

Нашој срећи није било краја, јер смо имали сопствено ципеле. Моша је још био и специјалиста за „удешавање“ противника. Кад би неко од противничких играча био груб он би виклао „Пусти га мени да га ја уредим!“. Нарочито се мераклиски „крво“ са центар халфом подмлатка Бси-а Жиком Певачевићем — „Кекалом“.

ПОДМЛАДАК ПУН БУДУЋИХ АСОВА

У другом тиму подмлатка играли су неки играчи старији по годинама, али слабији по квалитету.

У првом тиму подмлатка играли су тада: Милутин Ивковић, Стева Лубурић, Слободан Гајић, Дача Ђурић, Баја Драгићевић, Тића Ђокић, Драган Јовановић, Бранко Петровић, Бата Марковић и други.

Ускоро је први тим подмлатка постао резерва (онда се звао други тим чланова), а наш трећи тим подмлатка прешао је у први тим подмлатка. У тадашњем трећем тиму подмлатка играо је Моша Ђокић и други из његове генерације. У то доба прешао је у „Југославију“ и извесан број играча С. к. „Калимегданца“, такође дивљег клуба, који је био најспаснији противник подмлатку С. к. „Југославије“.

Један од тимова тадањег подмлатка изгледао је овако: голман — Бернхард Бриљ; бекови: Бошко Тодорић (сада судија среског суда) и Љубиша Маринковић (сада пешадиски капетан); халф линија: Сима Мирчетовић „Трамвај“, Бенцион Лсан и Стојан Поповић; навала: Петар Поморишац (сада ваздухопловни капетан за генералштабне послове и пилот), Пера Јоксимовић, Аца Ђорђевић „Пајац“ (умро као артиљериски официр), Петар Њемец и Бора Ђукић.

Доцније у тиму подмлатка „Југославије“ играли су још и: Бане Секулић (који је прешао из подмлатка „Сокола“), Хришечки, Милићевић „Чваран“, Милорад Спасић „Срса“, Ђокица Филиповић и други.

ПОДМЛАДАК ПОБЕДИО СКОПСКУ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈУ

Интересантна је утакмица коју смо као подмладак „Југославије“ играли у Скопљу. Када смо стигли на скопску станицу, функционери Скопљанаца нису могли да нас примете и пронађу међу публиком, кад смо излазили из воза, јер су они очекивали да виде „Југославију“ а не „Клинце“. Утакмица је у вароши рекламирана, као да игра превак Београда тј. први тим „Југославије“, што је на великим зидним пла-

Резервни тим „црвених“ у Вршцу (с лева на десно): П. Јоксимовић, Д. Ђорђевић-Рибница, Бошко Тодорић, Брана Младеновић, Хаџић, Владета-Ера Ђурић, тренер Макс Амес, Ђ. Филиповић, Ђ. Ранојевић, П. Поморишац, Стојан Поповић; клече: А. Ђорђевић, С. Мирчетовић, Вељко Чулић.

катима на којима је био нацртан играч са лоптом (такви су се плакатима раније и у Београду објављивале утакмице) и било наглашено. Главни функционер и играч Скопљанаца Ђока Ристић хтео је да нас све врати са станице директно назад за Београд, са мотивацијом да смо сувише мали и да може да се деси, да приликом игре, он или ко други од домаћих играча, који су сви били зрели људи, дигне ногу за лопту и „убије“ неког од нас. На наваљивање нашег вођа пута Мира Михаиловића, једва је пристао да се утакмица одржи. Ипак, за сваки случај направили су репрезентацију Скопља и ако је у ствари утакмица била заказана са једним клубом.

Тукли смо их глатко са 3:1, али су нам „уредили“ центар халфа Перу Јоксимовића, те тако замало да се испуни слутња Ђ. Ристића. Пошто нисмо били повели резерву, сутрадан је морао да игра центар халфа, вођа пута Мира Михаиловића, који иначе игра голмана, и резултат тога била је победа домаћих са 1:0.

На тадашњем скопском игралишту у једноме углу налазило се једно велико дрво пречника преко 1 м, које општина није дозвољавала да се посече, те се око њега морало играти. Столе Поповић је искористио прилику и око тога дрвета стално је „вртео“ скопско десно крило (звано „Мамут“), тако да се свај најзад наљутио и дохватно Стојана за гушу. Стојан Поповић је морао да се повуче на бека, а Љубиша Маринковић је отишао на халфа, пошто је он био највећи међу нама.

ПОДМЛАДАК БСК-а — НАЈОПАСНИЈИ РИВАЛ

Један од најопаснијих противника био нам је подмладак БСК-а, али смо га скоро стално тукли. После ових утакмица излазили су читави чланци од ондашњег спортског сарадника „Политике“ В. Кустудића, који је био велики љубитељ подмлатка.

После извесног времена (1922 или 1923) дотадања резерва прешла је скоро комплетна у први тим, а ми смо „авансвали“ у резерву. Као резерва имали смо незапамћене успехе. Тукли смо сав провинцијске клубове, а од домаћих, на једној тренинг утакмици и С. к. „Соко“, тада трећи клуб у Београду. У предигри утакмице између „Југославије“ и ФТЦ-а тукли смо и суботичку Бачку, која је онда била један од клубова који су се борили за првенство државе.

Резервни тим играо је и у Сремској Митровици против тамошњег „Грађанског“. То је било концем септембра 1924

године. Утакмица је била интересантна по томе што је у тиму „Грађанског“ играо Јожа Гилер, који је тада био отприлике наш вршњак.

Одмах у почетку утакмице сјурнио се један играч из фора „Грађанског“, провукао се као глиста између наших бекова, и дао нам гол. После непуних пет минута поновио се исти случај. Тако су одмах у почетку домаћи водили са 2:0. После тога наши бекови Б. Тодорић и Т. Спасојевић су сковали „паклени план“ и више није пао ниједан гол за домаће. Ми смо их затим уморили „шмирањем“ и дали им ни више ни мање него 11 голева. Крајњи резултат је био 11:2 за нас. Младић који нам је у почетку задао муче био је Јожа Гилер.

Што се тиче другарства и љубави према клубу, то је било на таквој висини да се данас не може ни замислити. Сви смо ми кад се игралиште уређивало секли жбуње и боце, вукли ваљак, крчили игралиште, доносили диреке и жицу за ограду, помагали чувару игралишта Александру „Русу“ да чисти фудбалске ципеле од блате (јер онда се играло без обзира на време). Цео дан били смо на игралишту, нарочито ми који смо становали близу „Тркалишта“. Игралиште нам је било друга кућа, где смо проводили највећи део времена. Ипак, већина од нас је завршила редовно школовање и изашла на пут.

Обзиром на оскудно време, које ми стоји на располагању, и немање никаквих писаних података, саставио сам горњи напис једино по сећању и изложио сам га оним редом како ми је шта долазило напамет, па вероватно да садржи извесне ситне и безначајне нетачности.

„ПЕЦА“

ДВАДЕСЕТ ГОДИНА НЕУМОРНОГ СВАКОДНЕВНОГ РАДА ЗА КЛУБ

Већ 20 година ревносан и редован члан нашег клуба, популарни Раша Благојевић бди над имовином „Југославије“ прво као функционер разних клубских одбора, затим као економ аматерски, бесплатни надзорник свих објеката и свих радова на нашем игралишту. Последњих неколико година Раша је држао бифе на игралишту.

Као фудбалер, овај одлични наш члан и присталица, истакао се у годинама 1920, 1921 и 1923 на месту бека у резерви „Југославије“, која је у то време била боља од неких прво разредних београдских и загребачких клубова.

Сви „црвени“ фудбалери, и млади и стари, несумњиво поштују Рашу. У његовом бифеу они добијају чај и кафу, лимунуладу, а кад се нема времена да руча код куће, Рашин бифе на игралишту увек има оно што је најпотребније за спортисту и гледаоца да не трпе глад и жеђ.

ИРСКА турнеја

Написао: Б. ЈОВАНОВИЋ

Пролеће 1937...

Београд блиста под топлим зрацима мартовског сунца. Београђани измилепи из својих кућа у којима су провели дане и недеље гледајући кроз прозор како лије киша и спира асфалтне улице.

Све је светло. По који прамен белог облачка на плавом небу не смета сунцу.

Два сата је поподне. Улице које воде ка железничкој станици пуне су ужурбаних људи. Одлазе поподневни возови за унутрашњост и иностранство.

На перону четвртог колосека живље је него обично. Композиција међународног воза Београд—Трст—Милано—Лозана—Париз—Кале спремна је за полазак. Пред директним колима за Париз највећа гужва. Деца, младићи, даме, шипарице, озбиљни људи, сви нешто живо гестикулирају рукама, сви су весели, водри.

Путници се једва пробијају кроз ову гомилу, носачи с куферима и колицима протестују, гурају се, неког очеле, неког нагазе. Све пролази без поремећаја веселе атмосфере која влада на перону. Са прозора вагона започну са песмом али брзо замукну. Општи жагор, анка носача, бректање локомотиве, надјача песму.

На супротном колосеку чека путнички воз за Ниш. Препун је. Један старији господин, рекло би се по нагласку да је Пироћанац, промолио главу кроз прозор и пита:

— Који су ви бре то што их тако праћате?... Певачко друштво ли?...

— Море какви певачи! То су играчи а ми смо навијачи клуба „Југославије“. Наш први тим одлази за Ирску.

— А... а! Тој му ли је!...

Пироћанац одмахну неколико пута главом и, очигледно збуњен и зачуђен, повуче се с прозора. По свој прилици он и не зна што је то „тим“ а шта су „навијачи“ и какав је то клуб „Југославија“.

ПОСЛЕДЊЕ ИНСТРУКЦИЈЕ

Ближио се час поласка. Кондуктер је већ почео да затвара врата на вагонима и позивао путнике да уђу у кола. Већина играча су већ у вагону. Они се с прозора поздрављају с онима који су дошли да их испрате. Бучни су и своју радост испољавају гласом и смехом тако да трешти цела станица.

На перону су заостали још неки играчи. Тихо, у четири ока, заљубљени се опраштају од својих вереница и девојака, мужеван од својих жена и деце. Последње опроштајне речи, последњи погледи, пропраћени су сузама и дискретним пољупцима.

И претседник клуба г. Станојловић је ту са свима члановима управе. Он, издвојен од осталих, даје последње инструкције вођи пута, благајнику Костићу:

— Ево ти овај коверат. Све је ту што ти треба и што ти не треба: динари, франци, лире, фунте, кореспонденција. Све сам ја спремио. Не брини ништа... пазни на Бајсал!.. Срећан пут!.. Поздрав Де Валеру!..

— А карте? Повластице?... сети се збуњени вођи пута да упита.

— Јес... овај... све је ту! Ма... не брини, кад ти кажем. Гледај само како ћеш кроз Италију. Немој да се свађаш с Италијанима... попусти мало!..

— Шта је са играчима, — прену се опет вођи пута, — тушти се нешто: — Ух!.. Па ја немам ни једанаестог!!

— Ма... не бој се... Лојанчић ће те стићи до Лондона, Шипош чека у Лозани, Живковић у Паризу...

Воз нечујно пође... Последњи поздрав, стисци руку... Пероном се пролама:

— Здраво! Здраво! Здраво!..

— Срећан пут! Срећан пут!

— Живели!

Неки се навијачи обесили о прозоре вагона. Дају, можда, последње „инструкције“ играчима како ће да играју у Ирској и у Француској.

Из купеа се чује прво југословенска спортска песма:

— Трес... трес... тресе се, мрежа у Енглеза!..., а затим одмах стара енглеска ратна песма, којом су се одушевљавали енглески војници полазећи на фронт:

— It's a long way to Tipperary!...

На перону лепрша море марамича а изнад свих једна црвено бела заставица. Навијачи непрекидно поздрављају своје љубимце:

— Живели!.. Живели!..

— Осветлајте нам образ... Морате победити... Пробите једном лед... Срећан пут...

— За наше навијаче, три пута: Здраво! Здраво! Здраво!, одпоздрављају играчи с прозора и из вагона.

— Не брините... Победићемо... Гуд бај!.. Гуд бај!..

Маса навијача прати воз све до краја перона а марамиче се лепршају све док и последњи вагон није замакао ка земунском мосту.

„ПРОФИЈАНТ“

Утисци овог дивног испраћаја су незаборавни. Можда неки од играча нису довољно схватили значај ове турнеје до Ирске за клуб и за цео југословенски спорт. Али сјајан и одушевљени испраћај који им је спонтано приређен, довео их је до сазнања о важности целог пута, улио им је нову свест о њиховим дужностима и одговорности коју су примили на себе, полазећи у земљу на чије тле није ступила никада нога једног југословенског фудбалера.

— Сјајни су ови људи, — окрете се капитен тима, Лукић, својим играчима и уклони се с прозора вагона. Ја сам стварно узбуђен околином пажњом према нама и љубави према клубу. Другови!.. Пазите шта радите, не смео да се обрукамо!..

Узбуђење се огледало и на лицима свих осталих: све је импресионирао буран и весео расанак са Београдом.

У великом пулмановом вагону француског друштва П.Л.М. пуно је као у кошници. Још увек ту су пријатељи клуба и познаници, који хоће да нас испрате бар до Земуна.

Кроз ходник се пробија и домаћин клуба, популарни Чика Прока. Упртено на раме један огроман пакет а у руци

носи десетолитарски балон. Нико готово није приметио кад је Чика Прока унео у вагон ове ствари.

— Где је вођа пута? Молим пролаз!..., с важном мином на лицу крчи себи пут кроз ходник.

Најзад, у моменту када је вођ пута бринуо како ће да смести свој пртљак у већ препуни куле, бану Чика Прока са својим кабастином пакетом и балоном.

— He! He!.. Не може! Све је препуно...

— Шта не може? Ово мора!

— Па шта је то, побогу?

— Профијант?!.. Наредио претседник!..

И Чика Прока остави „профијант“ готово на главу вође пута а сам једва ухвати последњи моменат да искочи из воза на перон земунске железничке станице.

Последњи навијачи напустили су већ наш вагон. Почев размештање по купеима, бирање друштва за санс или фарбла, одвајање опробаних и неуморних спавача.

Пред перспективама дугог и напорног пута, сваки је желео да обезбеди себи што удобније путовање. Није шала! Које у возу, које на лађи, морамо провести два и по дана и три ноћи. Сад је субота, 13 март, три часа поподне а у Даблин стижемо тек у уторак, 16 марта, изјутра.

ПУТ У НЕИЗВЕСНОСТ

Вођ пута је врло узнемирен. Све му изгледа да нешто није у реду и да се пошло некако на брзину.

Сметње које су се чиниле овој турнеји „Југославије“ од стране виших спортских организација, а које су до последњег момента имале карактер праве борбе против свега оног што би клубу могло да користи истрошиле су доста нерве клупских функционера. Када се томе дода још и неколегијално држање неких лигашких клубова, који су хтели да у мутној води рибу лове и да лако освоје бодове, онда се може замислити под каквим је околностима припремљена ова турнеја.

Пошли смо у пуну неизвесност. Ко зна шта нас чека у Даблину, у Енглеској, Француској?! Можда катастрофа!

Код куће остављамо резервни тим да се бори за првенство и то против Б. С. Клуба и сарајевске Славије, великих наших ривала. Шта се ту може очекивати него велики неуспех. Нико у то није сумњао!

Па ипак, ми путујемо за Ирску! Без обзира на све друго, у моменту када се о томе одлучивало, био је за клуб најважнији морални престиж. Није се у оној психози смело допустити да неправда и наши непријатељи триумфују. Најзад... „Југославија“ мора пробити лед у иностранству и преставити му се као клуб велике вредности. Ризик је велики али... Једна победа у Енглеској или Ирској, била би довољна да засени све друге клубове и све евентуалне невоље, које би се код куће могле догодити клубу за време док се ми налазимо на путу...

УРУГВАЈЦИ

— „Црвени“, напред! Морамо победити! На нас су упућене молбе и погледи десетине хиљада наших пријатеља и навијача. Нит клупске судбине и просперитета у нашим је рукама. Ми не смемо дозволити да будемо горни од својих старијих другова, нити од играча у другим клубовима, који не знају ништа више него ми.

Тако је почео стари репрезентативац Ђокић да храбри играче, приметивши да су замисљени због неизвесности у коју полазе.

— Тако је! Тако!.. Браво Ђокићу!..., прихватише неки у шапци неки озбиљно ову Ђокићеву говораницу.

— Дабоме да је тако! Не знате ви шта све можете да учините ако се одушеваљено заложите за победу, ако сте сви свесни да Ирска за нас претставља капију Европе, која ће нам се затворити испред носа ако се мушки не понесемо са Ирцима и не постигнемо победу!

Очи младих „Југословена“ засветлише. Очигледно, Ђокићеве допирале су им до срца, подизале дух. Стари х „Југославије“ осети да је привукао њихову пажњу и нас и сам занесен:

— Ех... Сећате ли се г. Јовановићу оних славних уружених дана! И онда смо полазили на далеки пут, преко дугог мора, са страхом и зебњом. Па, ипак, све се до саршило. Мал' не тукосмо Уругвај а у Београду су нас чекали као богове! Оно је био пут... прави пут преко оних свих играча без разлике! А ово сад... није ништа... манш... Ирско Море... све ћемо ми то ако треба и препливамо! Уосталом, ми смо стари морепловци, па ћемо се наћи у невољи ако вам се баш нешто деси на путу.

Ђокићева веселост имала је дејства. Играчи су знали Ђокић ни изблиза није тако храбар када велики морски ласи почну да се играју лађом као ораховом љуском, се њихова лица разведрише на последње његове речи наста општи весели разговор.

ПОВЛАСТИЦА ЗА РИМ А МИ ИДЕМО У ДАБЛИН?

Једино је још вођ пута суморан. Он нешто претурало из џепова; већ их је све преврнуо а на седишту стоје неких хартија, забележака, карата и свега што се обично може наћи по разним џеповима и џепчићима једног акционог функционера и запосленог а немарног мушкарца.

Кад је већ све испретурало у свом оделу и ручном куферу и ухватио се за косе, не знајући већ шта ће од не, сети се на ташну у коју је стрпао сва документа и ноше што му је на перону београдске станице дао претседник клуба. Кад је најзад пронађен и кључ од торбе, било је у реду. Вођ пута нашао је оно што је тражио и смирио.

Његов мир је мало трајао. Тек што је почео да разматрати железничке повластице и наишао на италијанске, заигра нешто пред очима:

— Пелегрино... Пелегрино?! Шта то значи?

Отвори свежањ неких књижица које је добио уз италијанске повластице. Позва у помоћ и новинара који је пратио екипу на овој турнеји. Изненађење није било мало.

— Ах... ух! Побогу брате, Па ми морамо у Рим! Ево... видиш: „пелегрино“ сигурно значи: „ходочасници“ „хаџије“. Овде су прописи шта имамо све да обиђемо Рим и како да се понашамо приликом посете Папи!?

Дуго се још вођ пута није могао да снађе нити да смири. Прошли смо већ и Загреб. Неколико пријатеља и навијача дочекао нас је и испратило. Међу њима и стари репрезентативац Туре Дубравчић. И у Љубљани су се неколико навијача нашли на станици. Воз је јурио ка Ракеку а играчи су почели да се размештају по купеима ради спавача.

„ДВА ИТАЛИЈАНА“

На прозорима вагона су Анђелковић и Аца Петров. Раширених зеница зуре у помрчину. Не желе да пропуштају ниједан детаљ с овог пута. Они први пут пролазе овим крајевима, а ускоро ће први пут у животу прећи државну границу и путовати туђом земљом. За њих наидао сад нешто ново, узбудљиво и интересно. Једнако нешто шапућу извирују кроз прозор. Нервозни су и радознали. Питали су врло радо своје другове али они већ увелико спавају. Уосталом, и да су будни, не би се решили да од њих траже јашњења. Боје се да ће их смејати. Ракек смо већ прош...

— Догана Италијана, — одјекну у једном моменту глас италијанског цариника ходником вагона, док су они кроз прозор очекивали да угледају границу и наше и италијанске граничне стражаре. Нашим путницима отсекле се ноге. Италијан у униформи и са високом капом стојао је пред њима и гледао их нешто што они нису разумели. Срца су им устребала а и језик отказвао послушност. Италијан, као за паком, не одмиче се од њих. И опет пита:

— Догана!

Обојица почињу најзад нешто да муцају а лица им се разведрише кад се из купеа појави рашчупана глава вође пута. То је за њих био спас, ослобођење од мука и страха. Научили су одмах да и на италијанском кажу како немају ништа за царину и провели италијанског цариника кроз одељена вагона у коме су се налазили наши играчи. И док су буновни играчи протестовали што их буде, два млада „петарца“ понављали су идући за Италијаном, прву италијанску реч коју су научили:

— Нинте... нинте!!

Тако су одговарали и свима осталим италијанским службеницима који су из разних разлога обилазили вагоне и путнике. Убрзо су своје знање обогатили с још неколико италијанских речи и израза.

ТРСТ И ВЕНЕЦИЈА

Ујутру, кад су се остали играчи пробудили, били су изненађени чисто италијанском конверзацијом коју су водили ова два наша млада играча. У шали и смеху, нисмо готово ни приметили кад смо се нашли пред Трстом, великим пристаништем и главним градом Истре.

Рано сунце купало се већ у морском плаветнилу; његови зраци отсјајивали су на треперавој површини мора као капљице сребра а по која једрилица тихо је пловјала разпетих једара ка широком мору. Диван поглед на море привукао је пажњу путника. Сви су се већ дигли и окачили о прозоре. Наш воз је јурио вратоломном брзином литицом стеновите обале а доле испод нас, уз само море вијугао је асфалтни пут оивичен дрворедима, на коме су се утркивали аспирински и теретни аутомобили.

Замак „Мирамаре“ окружен густом шумом и чампреси-ма, многобројне лепе виле на самој обали, родни виногради, све то допуњавало је чаробан изглед који се пружао путницима брзог воза.

Без великог задржавања, кренули смо из Трста даље. Улазили смо у плодну Ломбардију, пролазили кроз пределе у којима су се водиле крваве битке за време светског рата, преко чувених положаја, неких сведока људске неурачуљивости, крвавих окршаја италијанских и аустријских армија. На обали Пиаве испод самог моста преко кога прелази наш воз, неколико десетина километара испред Венеције, ради сећања доцнијих поколења, на једној великој бетонској табли исписано је, да су до тог места за време Светског рата напредовали батаљони непријатељске аустријске војске.

Венеција Местре... Венеција Санта Лучија. И из самог воза се види какви су све напори и каква огромна техничка средства употребљена у циљу да се ова славна варош спасе од мора које прети да је прогута. Огроман и широк мост, неколико километара дугачак, везује Венецију са чвршћим копном. И наш воз јури изнад саме морске површине. Да није велике брзине и лупе точкова, могли би помислити да смо у неком великом прекоморском броду. Свуд око нас је само море а на стотину метара од нас и упоредо са нашим путем, широким мостом развија се живи саобраћај. Аутомобили, аутобуси, трамваји без шина и само са троллом, препуни су света који жури на посао. Живост и брзина с којом се одвијао саобраћај, изненадила је наше играче.

Воз се није много задржавао у Венецији а наш пут водио нас је у Даблн. Нисмо се стога могли ни задржати да бар бацимо један поглед на венецијанске лагуне. Ипак, неколицина који су први пут пошли на тако далек пут, нису могли да одоле срцу. Истрчали су са перона на улицу видели за неколико тренутака чувени Канал Гранде, видели моторне такси-лађице и понеку гондолу, појели чак и по један сладолед и поново се вратили у вагон, задовољни својим успешним излетом.

Оставили смо Венецију. Видели смо је уствари само из воза утонулу у море и покривену сиво-црвенкастом маглом кроз коју се једва назирало позлаћени торањ базилика. Св.

Милосав Прокић

Популарни „Чика Прока“ остаће многим генерацијама „црвених“ вођа и играча у најлепшој успомени. Било да је члан управе, економ или обични функционер, чика Прока брине о свему и свачему, а нарочито о ономе што непосредно делује на став, форму, кондицију и држање играча. Кад је у питању клуб, чика Прока је увек спреман да ради и да се жртвује; не либи се никаквог исправног спортског посла. Врло често прати наше играче на разним иностраним турнејама а не пропушта ни веће борбе за првенство у унутрашњости земље. На слици је један моменат када чика Прока, очигледно добро расположен, објашњава због чега су „црвени“ морали тога дана да победе „плаве“. Такви догађаји су најсрећнији у животу овог страственог пријатеља нашег клуба.

Марка. Играчи су добили обећање да ћемо се при повратку задржати неколико сати у Венецији. Наравно, под условом да у Даблн показу добру игру и победе.

УМЕСТО ПУТА У РИМ — САМО ПРОМЕНА ВОЗА У ПАДОВИ

Воз је одмицао ка Падови. Играчи су се преслишавали ко је више научио италијански за ово кратко време. Падали су вицеви а Ђокић је био жртва. Било је много смеха на његов рачун али, богами, ни он другима није остајао дужан.

Једино вођ пута никако да се разведри. Он је с новинаром који је пратио екипу, стварао читав „ратни“ план, како да се прошверцује екипа и да не иде у Рим, како би то морала с обзиром на повластице које су купљене у Београду. У то време нико није од нас знао да је то сасвим проста ствар: потребно је само променити воз, остати неколико сати у Падови и тамо купити нове карте од Падове до италијанско-швајцарске границе.

И ми смо најзад дошли до тог закључка, да нам ништа друго не преостаје. Забринути смо били да ли смо заиста

тако требали да поступимо, и да ли ћемо добити карте с повлашћеном.

Све се ипак лепо савршило. У Падови смо ручали, разгледали стару и славу варош. О даљем путу нисмо хтели много да мислимо, да нам не би пресео ручак. Али, одмах после ручка отишли смо на билетарницу. Решили смо се, ако дође до неког објашњења са благајником, да се правимо као да не разумемо ниједан други језик него српски. Рачунали смо да ће у том случају дићи руке од нас и гледати да нас се што пре отараси. Међутим, док смо се ми знојили више од страха него од врућине на шалтеру, све је прошло глатко. Без иједне примедбе, без иједне речи, издате су нам нове карте до границе. Извукли смо се из неприлике а клуб је уштедео неколико хиљада динара.

Нико није био срећнији од нас. Ову „бравуру“ препричавали смо још дуго и дуго и, на крају крајева, замало што се не посвађасмо око тога чија је била заслуга што је све то тако лепо испало.

НЕВОЉЕ С БАЛОНОМ РАКИЈЕ

Сачекали смо брзи воз Рим—Париз и заузели места у директним колима за Париз. Било је тескобно али сазнање да до Париза нећемо мењати воз, радовало нас је. Пролазили смо дивну и плодну Ломбардију, задржали се пола сата у Милану, дивили се затим изванредно лепим изгледом језера Лаго ди Мађоре. Коси зраци сунца обасјавали су глатку површину језера и пурпурни одсјај сунца на заласку огледао се у његовим дубинама. Мала острва у средини језера са палатама у којима се одржавала чувена дипломатска конференција у Стрезини, чинила нам се као насеља из бајке. Време је топло, право пролеће. Језером саобраћају мале лађице пуне света, туриста, излетника. А горе, на северозападној страни, окомито се уздижу Алпи. Сунце је обасјало и њихове врхове покривене снегом и вечитим ледом.

Домодосола... Опет царина. Још једна граница. Улазимо у Швајцарску. Ноћ је већ пала. Уморни смо. Многи већ спавају. Све до Лозане ништа није пореметило наш мир и сан.

Међутим, приближава се француска граница а знали смо да су француски царинници најстрожији на свету. Прича о томе брзо је пробудила спаваче. Сваки од нас имао је ипак нешто што није желео да покаже царинницима. Ако ништа друго, бар по неколико кутија наших цигарета. Настаде једно опште претурање по коферима, размештање ствари.

Огроман пакет са сиром, сланином и пршутом који је Чика Прока унео у воз још је стајао нераспакован. Имали смо се њим још доста мука већ на италијанској и швајцарској граници, као и у Падови. И пун балон ракије остао је ненамет. Ова ракија била је намењена за поклон Ирцима.

Пала је наредба да се све ово расподели по коферима и да се ракија преточи у флаше. То није било тако лако. Цео је вагон мирисао на ракију а службеници швајцарских железница сумњиво су артели главом кад су пролазили нашим вагоном. Сигурно су помислили да се бавимо поред спорта и кријумчарењем алкохола. Ситуација је заиста била помало озбиљна, помало смешна. У сваком купеу била је бар по једна флаша ракије а у ходнику, јер нико није хтео да га има код себе, полупразан балон сметао је пролазу.

— Ко је то још видео да спортисти носе собом и балон ракије, — љути се вођ пута. Какви ми сад изгледамо пред овим светом: спортисти а пију ракију. Да бар пију, него ниједан је није ни окусио а цео нам вагон личи на ракијински подрум.

У једном купеу, један радознали Француз чита на флашн етикету са натписом и рекламом за киселу воду „Кнез Милош“. Наже флашу. Ракија му опече грло. Такав напитак сигурно никад није ни пробао. Скочи као опарен, преви се преко прозора и уз страшно крклање и псовку, избаци течност из уста.

Француз, чија је радозналост тако свирепо кажњена, пројурни ходником, излете из вагона као из пушке, поче да млатара нешто руком и да виче на француском:

— Воде! Воде!

Сиромаш! Мислио је сигурно да се отровао. Видели смо га затим како клокоће и испира грло водом. Кад је и то савршио, несрећник се вратио у свој купе, гледао у флашу сумњиво нешто артео главом. Дуго се нешто решавало. Међутим, ниједан од нас није смео да се пријави као сопственик флаше. „Отрова“, како је мислио наш сапутник. Најзад, пре него што ће поћи воз, непознати Француз је узео флашу и врло опрезно и пажљиво изнео је на перон и оставио у крају поред неких врата у сенци. Чим се вратио у купе, један играч сишао је и донео флашу опет у вагон.

ШИПОШ НАС ЈЕ ИЗНЕВЕРИО

У Лозани је требало да нас сачека Шипош. Због тога нико није легао да спава. Требало је да он појача екипу. Сам се био понудио и нико онда није могао ни да сумња у то да ће нас он и овом приликом изневерити. Због тога смо из Београда и пошли без довољно резервних играча.

Док је воз улазио у лозанску станицу, сви смо били на прозорима. Шипош је стари „Југословен“. Прву славу као фудбалер задобио је у „Југославији“ играјући као деčko од 17—18 година на десном крилу, све док се једног лепог јесењег дана није изгубио из Београда и отишао у Загреб, у Грађански. Међутим, ни „пургери“ га нису могли дуже задржати. Једног дана, одлетео је из Загреба у Цирих, затим у Берн. Постао је чувен и славан играч а ту славу Шипош је свакако гледао да реализује у новац.

Ипак смо се ми „Југословени“ радовали да се састанемо с њим.

Наша очекивања била су узалудна. На полумрачном перону скоро никога није било. Позвали смо неколико пута „Шипош!.. Шипош!..“ — Узалуд! Док смо ми очајавали, јер су се осуштавом Шипоша знатно смањивали и наши изгледи на успешну турнеју, напољу наста опет неко комешање. Поштар је тражио вођу пута да му преда један телеграм. Шипош је молио да га телефоном позовемо на Берн. Обрадовали смо се. Веровали смо да ће ипак поћи с нама.

На жалост, Шипош нас је известио да не може поћи за Даблин због неких својих приватних послова. Све наши покушаји да га приволимо да ипак пође, нису имали успеха. Очигледно, „послови“ су послужили Шипошу само као изговор. Њега, међутим, клуб није пуштао, јер се бојао да нестални Шипош не остане сасвим код нас.

Разочарани али и љути на Шипоша због оваквог његовог поступка, пошли смо из Лозане за Париз. Умор нас је саваладао, заспали смо брзо и дубоко, тако да се и француских царинника сећамо као кроз сан.

КРОЗ ПАРИЗ СМО ПРОЈУРИЛИ

Париз... Сан многих Југословена и фудбалера. Ми смо га прошли готово без задржавања, колико је било потребно да се пребацимо са лионске станице на северну. Фудбалери немају баш тако много задовољстава на путу као што би се то могло помислити. Често пута они иду из једног места у друго не видећи ништа више него зидине палата и кућа, не осетивши ни живот тог места, ни радости које би оно могло да им пружи у ма ком погледу. Са утакмице на утакмицу, из воза у воз, јуре фудбалери по целом свету, стичу такозвану фудбалску славу, можда мало и уштеде пара али је сигурно да од тог света врло мало виде.

Северне француске железнице се много разликују од јужних. Не само због веће удобности и луксузних вагона, него и због сасвим другачијег путујућег света. До Париза вагони су били пунни путника, свуда се гласно разговарало, врло често се чуо здрав, од срца смех. Атмосфера се није разликовала много од атмосфере по брзим возовима наших северних линија. Осећали смо се некако као код своје куће.

Кад смо кренули од Париза на север, ка Енглеској, осетили смо одмах велику промену. Путовали смо много удобније, места је било исувише. У вагону је све тихо, нема ни жагора ни веселог смеха. Тишина као у цркви дејствовала је и на нас па смо почели готово да шапућемо. Путници су већином Енглези. Осећа се то и по специјалном мирису дувана за луле и по њиховом разговору. У суседном купеу три Енглеза с једном дамом, сви познати још из раније, јер су заједно и дошли на станицу и ушли у воз, чини ми се не проговориште за два сата ни речи. По који хладан осмех, сваких пола сата пуњење луле, по једно енглеско „Јес“ или „Уел“. Док је такав мир владао међу Енглезима, наши су већ бацили око на Енглескињу, која, ако бар није ништа говорила, није зазирала од љубазног погледа. То је било довољно за неке играче који су о својој привлачности имали лепо мишљење, па су зачас направили прави корзо поред купеа у коме је седела енглеска дама. На том корзирању све се и савршило. Осим хладног енглеског погледа који није могао да улије храброст нашим играчима за какав већи подвиг, ништа више за цело време пута.

КРОЗ ПОЉА НА КОЈИМА ЈЕ НЕКАД КОСИЛА СМРТ

Док су једини уживали у таквом „кибицовању“ други су кроз прозор покушавали да назиру трагове великог рата. Воз је јурио непосредном позадином некакадшњег фронта на коме су се крвавиле најјаче војске од како свет постоји. Успомене на то доба страшних патњи најкултурнијих европских народа наврну све више уколико се више приближавамо граници Белгије. Помисао на оне милионе и милионе бораца француских, енглеских, америчких, белгијских и немачких, који су храбро гинули кошени кишом граната, митраљеза, бацачима пламена, минама, тешким тенковима и загушивани смртоносним гасовима, уливала је страву у човечију душу.

Европа је била у пламену. И цео свет. Блиски и Далеки Исток, Африка и Америка. У том светском катаклизму и наш народ је понео свој крст, сразмерно тежи од онога који су носили остали савезнички народи. Срби су били три године без отаџбине а за четири година ратовања својом беспримерном храброшћу задивили су свет и уливали му веру да ће поново синнути слобода и доћи бољи дани.

Воз прелази Сому, некада крваву а сада светлу и бистру. Пресеца поља на којима су за слободу човечанства падале милионске жртве, цвет француске, енглеске и америчке омладине. Данас после двадесетак година од тог страшног покоља, гледајући засејана и питома поља, равне друмове, нове насеобине, човек једва може да се снађе и да поверује да је ту некад косила само смрт. На то га је потсећало само по које познато име, гдекоји споменик захвалног народа, проређена шума, понека рушевина.

ЛОЈАНЧИЋ НАС ЈЕ СТИГАО У БУЛОЊ СИР МЕР

Вођа пута није ни сада без брига. И Париз смо прошли а наша екипа није се повећала. Више се не пребројавамо. Знамо да располажемо само с дванаест играча од којих су двојица голмани. Гилер, је пошао на пут више као тренер.

Булон сир Мер. Француско пристаниште на домаку Фолкстауна и Довера у Енглеској. Ту смо очекивали охрабрење: долазак Лојанчића, који због испита није могао да пође с нама из Београда, већ је неколико часова доцније кренуо симплом директно за Булон сир Мер.

Наш долазак био је овде већ пријављен. Карте су нас чекале а брод је полазио кроз два часа. За то време очекивали смо симплон из Београда у стрепњи и нервози. Јер ако не дође ни Лојанчић, не само да су наше шансе на успех потпуно отпале, него и тим нам не би био комплетан а један бек би морао да игра у навали.

Најзад, око 2 часа по подне, усред тешких мисли о незаваидној ситуацији у којој се налазимо, улетела је огромна локомотива симплона Београд—Милано—Париз—Кале у станицу Булон сир Мер. Потрчали смо ка плавим вагонима.

Пера Радовановић, центархалф „Југославије“ од 1931 до 1938 г., један је од оних који су умели својом одлучном и лепом игром да одушеве навијаче.

Носачи су трчали, око прозора, свет је почео да излази из вагона. Али нашег Лојанчића нигде нема. Стрепња је већ почела да се претвара у страх и очај, када се на крају перона зачу један узвик:

— Ево га!

Потрчасмо не верујући, јер нам се последњи минут претворио скоро у вечност а скоро сви путници су већ били на перону.

Али... Каква срећа!.. Каква радост!..

На излазу последњих спаваћих кола, са озбиљном и важном мином на лицу и по свој прилици потпуно свестан да би нам без њега заиста било тешко, појавио се Лојанчић. Цантлмен у бриу-панталонама.

— Здраво! Здраво!..

Наста једно дуго грљење и љубљење. Нашем одушељењу никад краја. Лојанчић сигурно нигде није доживео тако срдчан дочек.

Били смо сви срећни. Опростили смо чак и Шипошу што нас је изневерио у последњем тренутку, и свима онима који су требали да пођу с тимом а нису то учинили. Сад је све опет било у реду: имали смо комплетну екипу. Могли смо без брига продужити пут за Даблин.

Тек на обали Ламанша, на неколико минута пре него што смо имали да се укрцамо на брод за Енглеску, могли смо дефинитивно саставити тим за утакмицу против Ирске. Он је сад овако изгледао:

Јакшић, — Анђелковић, Лукић, — П. Радовановић, Погачник, Ђокић, — Н. Перлић, А. Петровић, Лојанчић, Валок и Стокић,

Резерве: Ковачевић и Стокић (Гилер).

Рубе (Француска), 20 марта 1937: пре почетка утакмице са репрезентацијом града (комбинација Екселзнора и Расинга), председник општине Рубеа поздравља наше играче који стоје, с лева на десно: Погачник, Велок, Лојанчић, П. Радовановић, Аца Петровић. Шаховски дрес наших играча изгледа мало необичан. Купљен је у Рубеу и у њему је наш први тим играо само дватри пута.

БОКИЋ ЗНА ЕНГЛЕСКИ

Срећни и задовољни што се све ипак лепо свршило, пажећи добро да се неко не изгуби успут или да не залута, јер би нас опет то могло довести до исте невоље, пошлн смо на брод. Расположење је било изврсно.

Више од половине играча првипут су се навезли на „дебело“ море. У очима многих видела се радозналост али и бојазан. Приче о морској болести многобројне су и разноврсне.

Искусни морепловци у које су се убрајали сам вођ пута Костић, који је за време рата прешао двапут Средоземно Море, затим Уругвајци: Јакшић, Ђокић и новинар Јовановић, најзад и Погачник, који је прелазно већ у два маха овај исти пут, једном са БСК-ом, другипут са Грађанским, постали су одједном важни. Поред „дубоког“ познавања мора, они су још понешто натуцали и од енглеског. Вођ Костић говорио је већ скоро сасвим добро а Погачник се исто тако могао споразумети с Енглезима. Међутим, на другој страни је настала права констернација.

— Узалуд се само мучимо! Таман смо се некако снашли у италијанском језику, а од њега више никакве помоћи. Сад треба све испочетка, таман када научимо да сами тражимо хлеб и воду, нећемо више имати прилике ни да чујемо енглески, — резонује млади бек Анђелковић.

— Па зар баш ништа не знаш енглески! — упита га Ђокић.

— Не знам! Ти се као чудиш! Као да ти нешто знаш?

— О, још колико! Слушај само: гол, футбол, пеналтички, голкипер...

— Море остави. Шта се млатиш! Није то енглески! Тако ми говоримо!

— Па ипак, то је енглески, — не попушта Ђокић и наставља и даље да „говори“ енглески: олд-бојс, меч, бек, форвард, халф, центлмен...

Смех је прекинуо ову Ђокићеву причу и шалу. Међутим, стари интернационалац био је у праву. Све су то биле енглеске речи које сви наши играчи знају и употребљавају у обичном спортском разговору, не мислећи на њихово порекло. Овом приликом, Ђокић их је потсетио да је Енглеска отаџбина футболске игре и да су ови стручни футболски изрази заједно са фудбалом прешли из Енглеске у остале државе у којима се фудбал развио. Прва футболска утакмица одиграна је у Енглеској а на енглеском језику су писана и прва правила. Енглези су били учитељи наших футболских учитеља а и данас се највиша установа за измену правила налази у Лондону.

НА ЛАМАНШУ

Сирена на лађи промукло је дала знак да се одвајамо од копна. Сви смо били на крову и радовали се тихом мору и лепом сунцу. Али... само за кратко време. Нисмо се од пристаништа одвојили ни један километар, кад су облаци покрили сунце а море се усталасало. Хладан ветар је почео да брише и потсетио нас је већ одмах да улазимо у зону једне оштрије, хладније климе. На горњој палуби ми смо цвекотали од зиме а било нас је срамота да обучемо горње капуте и мантиле, јер су поред нас Енглези шетали немарно и као да је право лето.

Почело је и јаче љуљање. Као да је сам Бог хтео да они који се нису још навозили на море, добију још при прелазу Ламанша једно добро поморско крштење. Кад нам се француска обала изгубила са хоризонта, море је било сасвим узбуркано. Понеки талас заплусне бокове тако снажно да водом прелије и палубу на којој се и ми налазимо.

КАКО „СЕРБО“ ИЗДРЖАВА МОРСКУ БОЛЕСТ

Код већине играча изгубио се већ с лица израз радозналости и осмеха. Бледило је код свих преузимало мах, ма да су многи покушали да га скрију и да себе представе као да им љуљање лађе ништа не смета.

Одмах су се нашли „стручњаци“ за морску болест. Радовановић и Лојанчић пошли су на кров лађе и трчали. Успели су да убеди још неколицину да је овај непредвиђени тренинг спасоносан. Ова илузија није дуго трајала. Кад је брод почео да се пропиње и спушта преко већих таласа, сви ови стручњаци почели су да хватају zgodна места на средини лађе одакле би најзгодније у случају невоље могли да се докопају оgrade лађе. Морнари су међутим помагали путницима. Чекали су са спремицима судовима (лаворима) и трчали за онима којима је због љуљања припала мука.

Стари морепловац, Момчило Ђокић, смешкао се једно време кад је видео како и Енглези пате од морске болести. Нарочито му је било смешно што једном Енглезу трљају стомак а он само колута очима и нагиње се ка лавору.

— Јеси л' вид'о како Сербо издржава, — хвали се Ђокић присутнима. Ово није ништа, каква бура! Сећате ли се оног чуда кад смо напустили Рио де Жанеиро и кренули ка Уругвају. Оних таласа који су нам се чинили као облакодери. Онда смо летели с једног таласа на други, па опет ништа! Ал' смо стварно били јунаци! Зар не?

У том моменту онај Енглез прекопута, већ не знам покоји пут, застена и наже главу над лавором. Ђокић га погледа, побледе као крпа, појури ка оградни али једва је крочио а кроз уста му излете све оно што је тога дана појео.

Ово се догодило таквом брзином, да га није могао ни морнар с лавором стићи. Омирски смех је пратио овај Ђокићев „подвиг“. Док су погледали само на сат и мислили кад ће да се докопају чврсте земље која се не љуља, Ђокић је терао шалу на њихов рачун. Био је духовит, па је заиста много допринео да нам свима брже прође овај мучни пут. Зато смо га и слушали и смејали се његовим причама. Сад, међутим, кад је морска болест и њему дохакала, морали

смо признати да је Ђокић сам собом направио најуспешнији виц. Смећу није било краја а ово „јунаштво“ нашег „старог морепловца“ остало је свима у најпријатнијој успомени, поред свих мука које смо имали прелазећи Ламанш.

НЕКОЛИКО ЧАСОВА У ЛОНДОНУ

Фолкстаун у коме смо пристали био је у непрозирној магли. Ипак брод је, ма да са извесним задошћењем, приспео до обале и наше муке су за тај дан биле завршене.

Фолкстаун-Лондон. Кратка, удобна возба. А што је главно, осећали смо чарсто тле под ногама. Све је опет било весело, сви су причали како им за време путовања преко Ламанша није ништа било, чак нису били ни бледи. Кад смо наишли на предграђа Лондона, коси зраци сунца покушавали су да улепшају суре и једноличне зидине радничких насеља. Наше играче изненадила је једноличност зграда и улица. Све куће, све улице зидане су и прављене на један калуп, по истом плану. Сви зидови једнобојни, од загасито-црвених фугованих цигла. Црни прах од угља који је куљао из многобројних фабричких димњака, запрљао је и оне ретке светлије површине које су се могле ту и тамо пронаћи.

Из воза могли смо донекле да назремо величину Лондона, који је у то време имао 8,645.000 становника (више од половине становника Југославије). Над огромном вароши наднео се густе облак дима, који нам је јасно показивао, да се налазимо у индустријској земљи. Високи димњаци фабрика нису се могли пребројати и губили су се на хоризонту с друге стране енглеске престонице.

На Викторија станици у Лондону, очекивао нас је већ менаџер турнеје, Давид Вајс. Сусрет је био срдчан. Турнеја је остварена после многих мука и преговарања, па је ово прво виђење имало да допринесе даљем спокојнијем путовању.

Аутобусом смо прошли кроз Лондон до хотела, прошетали неколико часова а затим вечерали. Код вечере, видели смо се и са старим навијачем „Југославије“, г. Газиводом, чиниоцем нашег посланства у Лондону, који нам се тамо нашао пријатељски на услузи и испратио нас на станицу преласку за Холихед и даље за Даблин.

На играчима се већ осећао умор. Очигледно је било да ћемо стићи у Даблин преморени. Погрешка је била што смо тако доцкан пошли из Београда а затим, што путујемо без прекида од Београда до Даблина. Један дан одмора у Лондону повратио би снагу играчима. Вођ пута је покушао ова да издејствује али узалуд. Карте су већ биле купљене и ми смо невесело пошли даље.

НЕОЧЕКИВАНО ЈУГОСЛОВЕНСКО-ИРСКО ВЕСЕЉЕ

Воз за Холихед, преко Бирмингема и Честера, био је препун а изгледао нам је споља на возове наше сарајевске пруге. Вагони су нам се чинили ниски, неугодни, обојени загасито-црвеном бојом. Унутра, утисак је друшћини, лепши али о каквом удобном путовању коме смо се надали, није могло бити ни говора: било је све препуно. Морали смо до бар део пута да престојимо у ходнику вагона.

Нису ипак сви били такве среће. Док смо ми обишли цео воз тражећи негде место и за четврт часа вратили се опет у стари препун вагон, песма нас је дочекала. Ако би с песмом могла назвати дрека у један глас из које се те с великим напором могло разазнати да се ради о некој мешавини енглеско-југословенској.

Изненађење није било мало. У купеу у коме су првобитно, поред три мирна Енглеза нашли место и наша три играча Ђокић, Стокић и Ковачевић, сад је било десет душа. Енглези су били сатерани до прозора чудећи се њима дотле непознатом језику и раздраганости својих сапутника. Остали

У Даблину „Југословени“ су доживели један пријатан сусрет, једно лепо изненађење. Били су примљени од самог председника владе Ирске Слободне Државе, чувеног Де Валера. На слици је моменат са тог пријема у кабинету председника г. Де Валера. Г. Де Валера је пожелио добродошлицу и успех „Југославији“ изразивши се најсимпатичније о нашем народу. На слици су, с лева на десно: Ђуковић, Лојанчић, Ковачевић, П. Радовановић, А. Петровић, Погачинић, г. Де Валера, Д. Вајс, Б. Јовановић, арх. И. Јовановић, Момчило Костић и Јаншић.

део седишта и купеа заузели су петорица наших играча (пored горње тројице још и Лојанчић и Радовановић). А у целој тој гужван веселих младих, две даме, младе и лепе. Споразумевање није било тешко. Прсти на руци имали су у том правцу своју најважнију улогу а, уосталом, великих дискусија није ни било. Лепо Иркиње су за себе нашле место и повале у један глас са нашимма. На репертоару су биле само нешке песме.

„Трес... трес... тресе се, мрежа у Ираца“,..

„Црвен фасић“...

„Дуни ветре“... и тако даље, редом, све што је пало на памет нашим играчима.

Веселије је трајало дуго, скоро до поноћи, када су се уморни певачи смирили и некако сместили за спавање. Међутим, први сан их је тек саладао, кад је воз стигао у Холихед, пристаниште на крајњем западу Енглеске, где смо се укрцали на брод који нас је имао одвести преко Ирског Мора до Кингстауна, односно, до Даблина.

Пут нас је много заморио па смо пред изгледима једног новог мучеништва као што је било оно приликом преласка Ламанша, били скоро у очајању. Вођ пута је помогао одлуком да се иде у кабине, на спавање. То је било спасоносно. Чим смо легли у прилично удобне кревете, сан нас је ухватио и ми смо пребродили Ирско Море као од шале. Неколико сати дубоког сна допринели су много да у зору и по густој магли 16 марта стигнемо у Кингстаун.

Ту су нас дочекали претставници Ирског савеза и поздравили. Аутобус нас је за четврт сата пренео у Дублин, у хотел.

ПРИЈЕМ КОД ДЕ ВАЛЕРЕ

Боравак у Дублину, наоко је готово стално падала киша, био је ипак пријатан. Аутобусом прокрстарили смо варош за време док је прави пљусак заливао главни град Слободне Ирске. Много се није могло видети. Ирци су били врло љубазни и трудили су се да нам покажу своју стару културу, споменике свог самосталног живота и своје вековне борбе за слободу, коју сматрају да су извојевали тек пре неколико година, кад су се одвојили од Енглеске.

Три момента остала су нам у најсвежијој успомени. То су: пријем од стране претседнице Ирске владе г. Де Валере, пријем код претседника општине града Даблина и извлачење Ирске лутрије, као и војничка парада ирске републиканске војске у оквиру прославе ирског заштитника Св. Патрика.

Кад смо ушли по највећој киши у резиденцију Владе, нисмо били сигурни да ћемо имати прилике баш да видимо чувеног борца за слободу Ирске, самог Де Валеру. Сама палата је скромна, врло скромна, како по спољнем, тако и по унутрашњем изгледу. По њој се може видети да Ирци имају данас много важнијих послова у смислу изграђивања своје нове државе, него да обраћају пажњу на луксузан намештај и луксузне грађевине.

У кабинету за пријем нисмо чекали ни два минута, кад су се врата отворила и секретар нас известио да ће за тренутак ући г. Де Валера. И збиља, минут доцније, ушао је у кабинет човек о коме је после рата целокупна светска штампа пунила врло често своје ступце. Лице нам је већ било сасвим познато из фотографија објављених већ толико пута у нашим листовима. Први утисак је био упечатљив. Очигледно, г. Де Валера је прави народни трибун. Скроман, простосрдчан, нимало уображен због славе коју је доживео, немаран не само по свом опхођењу и одевању него и према свима почастима и ласкањима која му чини околине и народ коме је посветио свој живот.

ЧАЈ КОД ДАБЛИНСКОГ ЛОРД-МЕРА

Г. Де Валера руковао се са свима присутнима, упитао како смо путовали, пожелео нам пријатан боравак у Дублину и срећу на утакмици. На љубазном пријему и лепим речима

захвално му се вођ пута г. Костић, а после тога Де Валера се повукао у свој кабинет.

Изванредан утисак оставио је на све нас претседник општине града Даблина. То је један стари отмени господ који нас је примио тако срдечно и љубазно као да смо његови стари, најбољи пријатељи. У његовом дому и салону приредио је нашим играчима и вођству чај. У великом салону који је био пун уметничких дела, слика и скулптура ирских уметника, наши су се одлично забављали а симпатични домаћин их је стварно одушевљавао својом љубавношћу, својим срдечним и демократским опхођењем. Једна дама отсвирала је на клавиру једну ирску песму. Срећом, међу нашимма се нашао један играч који је знао да свира на клавиру. Резервни голман Ковачевић задужио нас је тиме много а присутна господа и даме честитали су му неким кратким и напамет отсвираним комадима. С певачицом је ишло већ много теже. Још у возу на путу за Дублин, знајући да ћемо доћи у прилику да покажемо шта знамо, покушали смо да образујемо хор. Међутим, у екипи је било много раштимованих гласова а још више оних без слуха. Узалудна је била и помоћ самог даблинског лорд-мера који је певао с нама на сав глас. Кад смо отпевали прву песму одохла смо дубоко а када и поред бурног пљеска није тражио да отпевамо и другу, свалио нам се велики терет с груди.

Симпатични лорд-мер испратио нас је до саме улице пошто је претходно сваком госту предао за успомену и један пакетић бонбона и цигарета.

Ирска лутрија о којој смо читали по новинама или саопштењима у биоскопу гледали како се извлачење лозова и бројева врши по одређеном традиционалном програму, била је за нас заиста права атракција. У огромној дворани једва смо добили место. Све је било пуно. А на подијуму где су смештени огромни бубњевци, господа у свечаном оделу а дама у белом са црвеним крстом на рукавима, вршили су своје послове тихо, као по такту једновремено, озбиљно и с једном изванредно важном мином на лицу, која се преносила и на публику која је готово са страхопоштовањем посматрала симболичну церемонију.

ДЕФИЛЕ ИРСКЕ ВОЈСКЕ

Пре подне на дан саме утакмице, 17 марта, Дублин био искићен заставама. Дан Св. Патрика је национални празник Ираца и на главном тргу Даблина спремала се војска Слободне Државе Ирске за свечани дефиле. За „Југославију“, љубазни Ирци направили су чак и једну малу трибину одакле се цео дефиле сасвим лепо могао посматрати. Иако жалост, ова је трибина остала празна. Ирци су заборавили да нас на време извести о овоме, а доцније наше играче већ растурене по вароши, нико није могао сакупити. Тако трибина остала празна а ми смо сви посматрали параду и ређујући се кроз масу света. Утисак обичног посматрача је био да ове свечаности да је Ирска успела за кратко време да опреми једну солидну и модерну војску која је чак и луксузно одевена и наоружана.

ПРИМИЛИ СМО ТЕЛЕГРАМ: РЕЗЕРВА ЈЕ ПОБЕДИЛА „СЛАВИЈУ“

У подне, уочи утакмице, управо још док парада није завршена, из облака који су се брзо надигли над Дублином почела је да пада киша. Нисмо имали среће. И то двоструку. Киша, односно, клизав терен, није одговарао нашим играчима, који су научили на тврдо, бестравно терен. То није могло много сметати приликом игре. Поред тога, и приликом бити онакава какав смо очекивали.

Киша није престајала до пред саму утакмицу. Тек на последњим минутима пре него што ће играчи изићи на терен разведрило

Пре него што ће се играчи одвести на игралиште, стигла је депеша из Београда. Претседништво клуба јавља радосну вест: наша резерва победила је у такмичењу за државно првенство сарајевску Славију са 1:0. Из Београда поручи

У дому претседника општине града Даблина: клече: Милован Јакић, Стокић, Погачић, А. Петровић; стоје: Б. Јовиновић, два одборника, Ђуковић члан управе клуба, Давид Вајс, арх. И. Јовановић, Ђ. Лојанчић, претседник општине Даблина, вођ пута Момчило Костић и претставници Ирског фудбалског савеза.

да се и прави тим у Даблину потруди да не застане за пожртвованим играчима резерве, већ да извојује једну лепу победу.

Ова вест је одушевила наше људе. Свама је лакнуло на души. Зебња у којој смо били још од поласка из Београда због исхода утакмица за државно првенство, коначно је ишчезла. Наша резерва је заиста мушки и достојно одговорила свима онима који су због пута у Даблин отворили читаву хајку на наш клуб. А нарочито је дала достојан одговор клубу који, иако је лепо умолен, није хтео да пристане на одлагање утакмице, него се полакомо на победу над резервом „Југославије“. Телеграм из Београда дошао је у прави час да потстакне првотимце на бољу игру у Даблину. Ништа више не може да потстакне једног старијег играча на бољу игру, него осећај, да за њим стоји резервни играч који једва чека да се убаца на његово место. А у то време у клубу су постојала два тима скоро исте вредности који су се амбициозно борили за престиж. Првотимци који су репрезентовали „Југославију“ у Ирској могли су заиста посумњати у то да ће се у Београд вратити као прави тим ако не заиграју најбоље што могу.

ИГРАЧИ СУ ИСПУНИЛИ СВОЈУ ДУЖНОСТ

О игри која се затим развила у Даблину, не би на овом месту имали шта да кажемо. Иако импресионирани масом света, наши су били врло добри и победили би, поред свега, да нам се није догодила још једна велика неприлика. Бек Лукић био је још одмах у почетку игре повређен и наш тим је остао на терену свега с десет играча. Лукић је повређен у 5 мин. игре те је с отеченом ногом статирао до

одмора, а у другом полувремену није уопште играо. Наши су до краја првог полувремена водили са 2:1.

С обзиром на ову чињеницу, резултат од 2:3 био је разумљив. И по игри и по овом резултату, наш тим је испунио своју дужност и постојно је репрезентовао београдски фудбал. (Са десет играча у другом полувремену, није се могло боље).

БОРАВАК И БАНКЕТ

Боравак у Даблину остао нам је у најпријатнијој успомени. Једино киша и наша несрећа на утакмици, јесте оно чега се нерадо сећамо. Иначе свуда смо наилазили на љубазност и савршену предусретљивост: у хотелу, на улици, на игралишту.

Даблин је велики град (450.000 становника). Прославио се као средиште ирског револуционарног покрета за ослобођење од Енглеске. Овај покрет је успео захваљујући највише неуморном борцу Де Валери. Енглеска је попустила и Даблин је данас главни град Ирске слободне државе, која обухвата скоро цело велико острво на западу од Енглеске.

На банкету који нам је приредио Ирски савез, Ирци су нарочито истицали своју борбу за слободу и упоређивали је са борбом коју је имао наш народ да води за остварење своје слободне државе.

Сутрадан, 18 марта, рано ујутро, пошли смо из Даблина. Сад смо ишли по дану, радовали смо се мору (заборавили смо како већ то изгледа) а нарочито Лондону, у коме смо требали да се задржимо бар 2—3 дана.

На жалост, од плана за једну већу турнеју није остало ништа. Менаџер г. Вајс није успео да закључи ниједну другу утакмицу, сем у Рубеу, против репрезентације ове ва-

Дадосмо их и из воза видесмо како ревносни цариник одмах на лицу места подели овај новац са носачем који је највећу ларму правео и тобож заузимао се за свог путника.

УТАКМИЦА У РУБЕУ НИЈЕ СЕ МОГЛА ДОБИТИ

На путу за Рубе, на наше велико изненађење, приметили смо да поред Лукића, имамо још једног болесника. У једном купеу скупно се Анђелковић. Мислили смо да спава али после неког времена, кад није хтео на ручак, видели смо да му нешто није добро. Све су мере биле предузете да Анђелковић оздрави јер би иначе морао да игра неко од вођа пута или онај наш навијач-архитекта из Београда. Сутрадан, Анђелковићу је било боље и он је по сваку цену хтео да игра.

У Рубеу нас је очекивало једно изненађење. Иако смо пошли на пут као комбиновани лига-тим јер смо имали у тиму и неке играче из других клубова, овде су нас рекламирали као репрезентативни тим Југославије. Вођство пута одмах је протестовало против овакве нетачне рекламе, па су сутрадан листови објавили истину: да се не ради ни о каквој репрезентацији Југославије, него само о клубу „Југославији“.

Тиме је за нас овај инцидент завршен. Међутим, доцније он је послужио неким функционерима за основ једне неправедне казне.

У Рубеу смо наишли на једног оштрог и јаког противника. На комбиновани тим два првокласна професионална француска клуба прве дивизије: Расинг и Екселзјор. Французи су играли сувише оштро а судија није такву игру спречавао. Наш тим није могао играти у комплетном саставу, јер је Лукић био повређен. Под таквим околностима, није се могла добити ова игра. Наш тим у почетку је изгледао овако: Јакшић, Стокић, Анђелковић, Погачник, Радовановић, Ђокић, Перлић, Петровић, Лојанчић, Валок, Зечевић. У другом полувремену, Валока је заменио Гилер а Јакшића Ковачевић.

ДВА ДАНА У ПАРИЗУ

Из Рубеа водио нас је пут директно за Париз. Далеки пут изморио је играче. Требало је тегобе пута на неки начин загладити. Париз је за то био најподеснији. Вођство пута је одлучило да се екипа задржи у Паризу бар два дана. По доласку у Париз, дато је вољно играчима. Пре тога, сазнали смо да је наш резервни тим играо с БСК-ом за државно првенство нерешено, 2:2. Вођ пута окупио је све играче и саопштио им вести о току утакмице и сјајном успеху младих „Југословена“ који су били надмоћнији на терену.

Бура одушевљења избила је у малом кругу београдских фудбалера. На истоварени позив вође Костића и капитена Лукића, овакво сјајно држање наше резерве, поздравили су првотимци трократним „Здраво! Здраво! Здраво!“

Два дана у Паризу сваки је провео по својој вољи. Играчи су ипак имали нешто мало више прилике да се диве милионској француској престоници, веселом париском животу, француској култури, демократији и слободи, уколико се то све могло на брзину видети и запазити. Играчи су били задовољни овим дводневним боравком у Паризу али је за то растанак од њега опет био тужан. Окупљени на лионској станици а затим и цело време пута, препричавали смо утиске из светске метрополе културе, слободе и елганције а у Београду смо осванули једног јутра дочекани од навијача и чланова клубске управе.

Тако се завршила ова турнеја. Сапутници, играчи и функционери увек ће се на овај пут сећати као на један леп и добар филм који се из сећања лако не брише. И заиста, све је на овом путу ишло филмском брзином. Бачени као из топа у Београду, стигли смо у Даблин најкраћим путем и без задржавања. Тамо смо одиграли утакмицу, одмах се вратили натраг, задржали се неколико часова у Лондону, отишли у Рубе, одиграли и тамо утакмицу не саставивши ни 24 часа борава у овој француској паланци и одмах пожу-

Стари ас Момчило Ђокић.

рили у Париз. Тек у Паризу мало смо одахнули и ослободили се утакмица, возова вагона и тесних купеа. да би после два дана одмора, провели опет дан и ноћ на путу до Београда. Били смо срећни што смо се вратили али и срећни што смо проживели овај филм, радости, узбуђења али и невоља. То се све сад претворило у пријатне и драге успомене.

Овом турнејом, „Југославија“ је постигла двоструки морални успех. Показала је да једновремено може достојно репрезентовати наш фудбал у иностранству и борити се с успехом за првенство у земљи.

Биланс ирске турнеје

Учествовало: 13 играча, вођ пута, тренер, менаџер, новинар и два навијача, укупно 19 особа.

Одигране две утакмице: у Даблину против репрезентације Ирске 2:3 (2:1) и у Рубеу против репрезентације Рубеа 1:4 (0:2).

Голове су дали: у Даблину Зечевић и Валок. У Рубеу: Петровић.

Време проведено на путу: од 13 до 26 марта 1937 год., (од тога 135 сати у возу и лађи, два дана у Даблину, један у Лондону, један у Рубеу и два, у Паризу). Четири пута прелаза преко Атланског океана (Ламанша и Ирског мора).

Чист приход: око 45.000 динара. Један играч (Лукић) повређен и онеспособљен за игру за месец дана.

СТАРА ГАРДА

Написао Бошко Токин

„Давно је било то“, — давно, у оно време старог Југославијиног игралишта, у оно „славно“ доба када се почео формирати огромни штаб симпатизера и навијача „црвених“.

Пре свега о самом игралишту. Мали је број оних данашњих посетилаца утакмица, који се не само сећају тог старог игралишта, већ се сећају и оних узбудљивих утакмица, оних „херојских“ борби на старом терену. Мало је остало из оне групе, скоро би рекао породице, који су по снегу и киши, по ветру, у највећој зими, верно пратили из недеље у недељу све фудбалске догађаје, скоро сваки дах „црвених“. То су били дани када су осећајни моменти играли можда важнију улогу од самих чисто спортских мотива, али то су уједно били дани који су стварали љубав ка фудбалу, приврженост ка клубу и који су скоро у истој мери или бар постепено обезбеђивали једно шире разумљвање спорта. Денас су навијачи такорећи стручњаци, скоро би рекли професионалци. Некадашњи су били чисти аматери: навијали су ради навијања, навијали су јер су заволели клуб, и још више због тога што су Жена, Сенегалци, Лубура, Лојда, Бане, Пајак, Нече, Јова, Пера, Милутинац и сви остали, били њихови идоли. Полубогови терена...

Симпатизери и навијачи одувек, а поготово када је било реч о чувеним одлучујућим утакмицама вечитих ривала, „црвених“ и „плавих“, давали су нарочиту драж утакмицама. И када данас пишемо о њима, нехотице се умешала мало и меланхолија, знајући да је оно „златно“ доба прошло. Као да нема више оног тако присног заједничког треперења, узбуђивања, дељења заједничких радости и разочарења, као да нема више оних „класичних“ задиркивања и опклада. Као да нема више оне инвентивности или, боље речено, као да је све, па и навијање постала навика, шаблон, ништа неочекивано, обичај. Некада, све је то било и ново и усрдније, спонтаније. Сасвим природно, пошто је то било доба када се навијање рађало, када су се навијачи почели тек манифестовати, прво појединачно, па у групама, да би данашњима оставили у наслеђе цео „навијачки инвентар“. И данашњи немају шта да измисле, шта да се муче, једноставно имају да примене старе и толико пута опробане навијачке „трикове“, цео тај „материјал“ и све оно што спада у „дужност“ навијача.

Уосталом све има своју еволуцију, па и навијач. Ништа ни у спорту није стално и данас, када утакмице просечно посећују 10.000 гледалаца не може бити оне породичне атмосфере из времена када су се скоро сви гледаоци познавали, када је 2000 гледалаца претстављало рекорд.

Ми, који смо пратили развој нашег спорта од 1920 на овамо радосно смо из године у годину констатовали како се број посетилаца повећава, како се из утакмице у утакмицу шири круг љубитеља фудбала. Из године у годину могли смо да констатујемо, како се, из почетка мала група, па нешто већа, редовних посетилаца губи у све већој маси посматрача, како ми „пионири“ нестајемо и како се губимо у мору новодошних, у маси нових навијачких генерација са новим идејама, новим схватањем, новим и можда трезвенијим посматрањем ствари.

Многи из старе гарде навијача престали су да посећују утакмице. Неки су и сувише заузети пословима и бригама.

Драган Јовановић-„Жена“ био је један од најбољих навалних играча које је „Југославија“ уопште имала. „Жена“ је био продоран и незадржљив у својим акцијама

Неки се налазе са службом у иностранству, или у унутрашњости, а неки су већ и покојници... Тако доктор Коњовић, а не Јовановић, Ђока Аруети (звани Ђока „Змија“) нису више међу живима. Душко Тардорека живи сада негде у Бразилији, Никола Шунца као дипломата налази се са службом у Софији итд. Али не виђамо више тако често на утакмицама из оне старе гарде симпатизера ни диригента Брезовице ни Десу Дугалић-Недељковић, ни вајара Сретена Стојановића, ни сликара Мику Петрова, Саву Шунцу, новинара Кришћу, индустријалца Гођевца, судију Александровића, новинара Звонка Томића, књижевника Владу Вујића, сликара Милу Марковића, лекара Магазиниовића, дипломату и књижевника Сибе Миличића, и многе друге „ватрене“ присталице С. К. „Југославије“. Ту и тамо се можда који од њих појави некако никогнито, као посматрач који скоро и не „учествује“ у догађају. А једна од карактеристика старих симпатизера и навијача је баш било то што су душом и телом учествовали у слави или у поразу.

Писати о њима значи писати о једном и не малом делу историје „црвених“, значи писати о онима који су први манифестовали своју љубав према клубу чија је „художествена“ игра у оно доба толико одушевљавала. То значи писати о оним временима када су ти играчи и гледаоци појединачки формирали нараштаје. Ми не оспоравамо и не умањимо заслуге „вечитог“ ривала и других спортских лега. Наш спортски ривалитет и спортски напредак већ су. Један се без другог није ни могао замислити. Али, верујемо да се нисмо удаљили од истине, и да нисмо необијективно, ако кажемо, да се љубав према фудбалу, интересовање за фудбал код нас у Београду, снажније манифестовало баш поводом оних чувених победа С. К. „Југославије“, у оно доба када је у два маха освојила државно првенство. Оне славне игре некадашњих Југославијиних играча унеле су у наш живот и борбенији дух у наш спорт и наш фудбал.

Бошко Токин

ДЕВОЈКА

за све

Хумор никад није недостајао „Југословенима“. И у најтежким временима, у моментима када се радило скоро о „бити или не бити“ клуба, умели су „црвени“ да у добром лицу забораве на невоље а и да их отклоне и нађу добар излаз. Добар хумор лечи сам по себи многе непријатности, ублажава незгоде. Овде доносимо две успеле карикатуре наших чланова (цртеж г. Жедринског).

Десно је наш симпатични и популарни секретар, члан управе ВНС-а. Још као дечко играо је у млађим тимовима „Југославије“ а пре петнаест година био је у Загребу одређен за нашег претставника па је у то време био и члан управе ВНС-а. Десетак година био је по службеном послу у иностранству а чим се отуда вратио (пре две године) изабран је за секретара клуба на ком је положају показао изванредне особине а у првом реду изванредну ефикасност и одлучност. Г. др. Михајловић је за ово релативно кратко време успео да за „Југославију“ закључи неколико врло добрих турнеја по Немачкој, Балтичким државама и Пољској, до Цариграда, Букурешта и Софије.

Не занемарујући ни најмање спољне послове клуба др. Михајловић врши још многе дужности у клубу, па и дужност вође фудбалске секције. Већ само то било би довољно да и сувише одузима времена једном вредном функционеру коме је спорт само узгредан, аматерски посао (др. Михајловић је иначе шеф отсека у заводу за унапређење спољне трговине), па ипак др. Михајловић врши и све послове који други нису хтели или нису могли савршити.

Млади М. Савић, десно крило „Југославије“ често својом игром задивљује гледаоце. Мали растом али сразмерно телесно добро развијен, он је своју острвост допуну изванредном лукавешћу. Његови противници никад нису сигурни кад ће Савић да пуца, кад да дрибљује, а кад да дође до лопту, који ће трик употребити. Борба с њим због тога није лака. Савић припада најмлађој генерацији талентованих „црвених“ играча који су доспели до првог тима преко одличног „Југославиниог“ подмлатка и резерве.

ИЗ ВРЕМЕНА АМАТЕРСКОГ

У Прагу са државном репрезентацијом обрео се једног дана и наш бек Бранко Петровић.

Сви играчи били су на пријему код председника прашке општине. Петровић је остао у хотелу. Није хтео да прекине читање једног романа.

Кад су се нашли при вечери, Драган Јовановић онако узгред му помену:

— Штета што јутрос ниси био код пана председника. Фини нас је дочекао, извинио се што није имао времена све добро да спреми и дао је сваком по 100 чехословачких круна да се проведемо како сами знамо. И за тебе је дао. Паре су код благајника.

Бранко „Шуца“ као да није на ово обратио велику пажњу, али одмах по завршеном званичном банкету, прошетао се неколико пута поред благајника г. Цангла из Загреба, накашљивао се не би ли га овај опазио и дао му чешку стотинарку. А она није била у то време за бацање, јер је много вредела а осим тога, онда није било масних дневница и премија.

Најзад му је приступио:

— Господин благајниче, шта је с оном мојом бандаром?

— Како?

— Де... де!... Шта се правите наивни? Они мојих сто круна!

— Каквих сто круна? — згрануо се строго аматерски благајник Цангл и већ се спремио да Бранку упише у црну књигу ради реферата поводом прекршаја аматерских закона, кад је угледао иза Бранкових леђа готово све играче како се превијају од смеха. Разумео је и показао их Бранку. Овај је трипут променио боју, хтео је да насрне на Драгана „Жену“ који му је тако мајсторски подвалио, али се уздржао и само пут као рис излетео кроз врата на чист ваздух.

ОНДА КАД СЕ ИГРАЛО БЕЗ ДНЕВНИЦА

... Ми се нисмо борили за дневнице. Истина, у прво време није их ни било. Доцније смо добили по 15 динара за купање и за чај после утакмице, пошто на нашем игралишту није било тушева. У најбољој и најплоднијој нашој години, добијали смо по 50 динара.

Волели смо само добар виц. Бранко П., наш популарни «Шуца», који је једно време био пренао у келнер (играо је у келнерском клубу «Слога»), давао нам је највише повода за добру шалу. Махек је био «лаф» ипо« кад испразни коју кригличку више. Немеш «Шумланица» умео је сјајно да имитира Малутинца како «пљуцка», или кад Бранко крене «по дневницу». Стојан Поповић је био видрица на свој начин. И на терену умео је да с противником и судијом направи добар виц. Лубурића смо звали «платокоса» јер је ванредно запетљављао ситуације. Секулић је био «свеска дола» јер му је «ћидо» био идеал. Из иностранства нам се вратио европеизан. Начевић је био наш «папа Наћко». Његови слободнији вишеви палили су жестоко. Света Марковић био је увек озбиљан али је и

он био наша жртва када смо приметили да има узречицу «Dis-donc» (ди-дон). «Жена» је био симпатичан «мангун». Он је с навијачима водио огорчене борбе по бифеима али то му ништа није сметало да трча у противничку мрежу «бомбе». Дана Ђурић био је «женина» десна рука, наш револуционар. Био је само слаб према нежном полу. Таква је била и «тетка Дара», односно, Брана Младеновић. Ерица Ђурић, опет, био је нагрован «еријадама». Бранко Тодораћ био је опасан радикал (по фамилији) и због тога изудароа нашег «пљуцу» бр. 2 Стакића у Љубљани. Сенегалац је био «списатељ» жестија црвених играча, увек готва да се насмеје добром вицу поготово ако иде на туђ рачун. Маленић «Роџац» био је болешнива срца према дамама и фотографским апаратима. Кад он игра дежурни члан управе морао је да се поштара да око гола не буде ни фоторепортера ни женског лица, јер би иначе «Роџац» имао обичај да заборави на игру и лопту и да прави бравуре у пропуштању лопте.

»С«

Тим „Југославије“ на дан победе над БСК ом у такмичењу за државно првенство, 12 јуна 1932 год. С лева на десно: Славко Милошевић, Лукић, С. Маринковић, Валок, Спасић, Брана Димитријевић, Момчило Ђокић; клече: Бора Николић, Гилер, Зечевић, Милановић. Резултат је био 3 : 2 за „дрвене“.

СЛОБОДАН АНЂЕЛКОВИЋ

није само добар фудбалер
већ је и одличан радник...

Док четири велике ротационе машине избацују „Политику“, у пространој радионици стотине вредних руку вешто и брзо одвајају приспеле бројеве, стварају од њих гомилице, умотавају их хартијом за паковање и везују. Посао одмиче брзо, без застоја. Сваки минут је драгоцен, јер возови одлазе тачно на време, а свет жељно очекује да изјутра дозна најновије вести из целог света.

У тој пространој радионици Слободан Анђелковић проводи свако вече. Његови дугачки танки прсти с чудном лакоћом прелазе преко још свежих бројева и ванредном способношћу и вештином стварају пакете. * — „Анђелковић није само добар фудбалер“, каже нам један од старијих другова „Он је и одличан

„Имам једну жељу и кад би се остварила био бих веома срећан.“

рекао нам је Анђелковић приликом једног сусрета.

„А шта то?“ запитали смо га.

„Да играм у државном тиму. Је мој сан. Трудим се да својом ром скренем пажњу савезног комитета на себе, али без успеха. Ипак, верујем чврсто да ће се моје снови испунити...“

То је његова жеља. Он је, истинито, већ обукао државни дрес, али није постао стални репрезентативац. Пре две године играо је левог београдског утакмица са Белгијом у Београду. Отада није више играо у државном тиму. Можда ће га ово године послужити спрећал

радник Сви смо с њиме у најпунијој мери задовољни.

Анђелковић је један од оних младих људи који остављају веома пријатан утисак већ код првог сусрета. Веома скроман, тих, љубазан и предусретљив, он ужива неподељене симпатије свију који су га упознали... Он је, сем тога, и добар син. Велики део своје зараде поклања мајци, која у њему има јединог свог заштитника.

На спортском пољу Анђелковић је исто тако скроман и дисциплинован као у приватном животу. Он увек игра фер, не приговара судији, не прави намерне фаулове. Ове одлике учиниле су да ужива симпатије свих посетилаца фудбалских утакмица, без обзира коме клубу припадају.

Анђелковић је веома пожртвован. Својим полетом, својом одлучношћу, он у тим уноси много поуздања и сигурности а противницим улива невероватан респект. Његов шут, старт, одбојни ударац, импонира сваком посматрачу и противнику.

ДРАГЕ УСПОМЕНЕ

Два веслача у Максимиру

Приликом гостовања „Југославије“ у Загребу ради утакмице са Хашком, отишли су наши играчи до Максимира и тамо се у парку крај језера лепо забављали. Узели су и два чамца. У првом су кренули на „пучину“ Драган Јовановић, Момчило Костић и „крманош“ Воја Симић.

У другом чамцу су се укрцали Душан Петковић и Јова Ружић. Ова двојница нису знали да пливају па су се укртили у чамцу не смејући ни да се окрену да случајно и чамец не би накренили а веслом су скоро миловали воду.

Кад је Драган „Жена“ приметио ова два фудбалска аса он викну „крманошу“ Војану:

— Право на њих!

И завесла заједно са Костићем снажно ка чамцу у коме су били Ружић и Петковић. За трен ока, док они још нису могли ни да примете опасност, чамец који је Војан управно тачно куда треба, ударно је у весло а његов држак у стомак Душка Сенегалца који се претурно преко клупе тако да су се изнад клупице видели само ноге са „крем“ панталонама. Блед као крпа Јова Ружић је хтео да умакне прогонитељима и почео је снажно да весла али — на његову жалост — чамец је ишао све у круг.

У том моменту дигао се и Душко Петковић са дна чамца.

— Ух! Ала ми је и то виц! — обрециу се на своје „пакосне“ другове који су се топили и даље од смеха и уживања гледајући два фудбалска цина како се чврсто држе ограде чамца. Ипак су их оставили на миру више из обзира према њиховим белим и испегланим панталонама.

»Директор терена«

Било је то отприлике упролеће 1924 године. Због честих инцидената с публиком која је врло често препазкла и преко аут-линије да би што боље видела поједине моменте из игре а да би се сачувала и клупска имајина и спречило њено развлачење и рушење за време великих приредаба, Бора Јовановић и Момчило Костић предложили су управи клуба да се за директора терена постави Јован Ружић. Предлог је примљен а и Ружић је овом првом јавном функцијом по завршетку играчке каријере био задовољан.

И заиста ред је био идуће недеље савршен. Већ пре тога Ружић је постао страх и трепет за недисциплиноване посматраче. Он је носио само штап у руци. Ретко кад га је употребљавао али тамо где он достојанствено прође зачас се правно ред, скидала деца с плота и повлачили редован су више истурених гледалаца. Овог пута Господин Директор је навео узоран ред. Све је било на свом месту. Јовановић и Костић задовољно су посматрали из прикрајка с једног угла терена како се маса повлачи на своја места приликом проласка Ј. Ружића. Одједном ће Костић да узвикне:

— Нешто се догодило! Ево иде право к' нама. Нако-

стрешно се!

Стварно, Ружић је брзим корацима кренуо ка двојници функционера витлајући батином која је знатно увећавала његов ауторитет. Кад им се приближио на неколико корака, дигао је обрве и штап у вис а наша два члана за трен ока, не сумњајући више у намере Господина Директора терена изгубише се међу остале гледаоце.

Тако су они међу првима имали прилике да искусе и да запазе корисност њиховог предлога о наименовању директора терена.

Тешко је бити славон!

Није лако бити вођ пута. Велики и разноврсни су прохтеви играча, тешко је свима угодити утолико теже ако је играч више на гласу.

У Скопљу је вођ пута поделио кључеве од соба играчима и отишао да спава. У неко доба пробуди га куцање. У собу је ушао Спасић и упитао га:

— А што ја да будем на трећем спрату?

Вођ пута није знао шта да одговори на ово питање, већ је он сам отишао у собу на трећем спрату а Спасић је спавао на првом.

Уече, за време банкета, деца су се скупила око прозора и радознано посматрала фудбалере.

Један босоноги шарџа је стао код врата и викнуо својим друговима показујући им стаситог голмана:

— Ево га Спасић!

Кад је дошао до стола, Спасић је био достојанствен и озбиљан. Уздахнуо је само:

— Ех! Тешко ти је то бити славон!

ТЕХНИЧКИ БИРО

ИНЖЕЊЕРА

Лазара З. Костића

БЕОГРАД, ОБИЛИЋЕВ ВЕНАЦ 3/1, ТЕЛ. 22-096

Изводи техничке грађевине
на суву и води, гради путове,
железничке пруге, канализа-
ције вароши итд.

АША ПЕТРОВИЋ

популарни „Пикавац“, идол је навијача „Југославије“ од јесени 1936, када је постао „црвени“ играч, па све до данас. Петровић је играч навалног трина, подједнако добар на центру као и на бали. Његова окретност, савршена техника и бредноћа, омогућавају му да на терену изводи праће фудбалске подвиге и да буде непрекидно први међу голгетерима нашег клуба. Овај талентовани државни репрезентативац и играч још је врло млад и пред њим стоји лепа фудбалска каријера.

Буданур Абрун

КАКО ЈЕ ОРГАНИЗОВАНА И КАКО СЕ РАЗВИЛА ДАМСКА СЕКЦИЈА „ЈУГОСЛАВИЈЕ“

Младе чланице клуба
с много успеха реша-
вају најтеже проблеме
своје напредне секције

ПИСМЕ
ЈЕЛЕНА СТАНОЈЕВИЋ

Пре пет година, маја месеца, када је цела екипа хезене Југославије, са својим вођама сачекивала Ђурђевски уранак, сасвим случајно, после једног безначајног догађаја, ударен је темељ новој секцији клуба, дамској лакој атлетици.

Било је хладно, пролетње јутро. Окупљени око ватре, огрнути капутима и ћебетима, чланице су окретале наизменично ражањ, певушећи тихо и веселећи се јутру и руменом, печеном прасету.

Две три чланице и један од вођа, да би се на неки начин загрејали, пронашли су мотку, која је веома личила на оне које се употребљавају за сушење веша, покушавајући да се загреју, бацајући је из места или у трку као копље. На највеће весеље свих чланица, вођа је био осетно поражен.

И ту, у само праснозорје, на ивици шуме, уз тиху песму, пуцкетање сувих гранчица на ватри и далеких једва чујних лавеза паса из невидљивих села, донета је одлука да се оснује нова секција у клубу.

После неколико дана, испуњавајући обавезне формалности, Спортски клуб Југославија пријавио је Савезу женских спортова у Загребу своју новоосновану секцију.

Почео је рат. Набављени су најпотребнији лакоатлетски реквизити. Шпринтерице, копље, диск, кугла.

Неколико чланица, са ретким одушевљењем, почеле су с озбиљним тренингом. Тако је то трајало неко време и као свака нова ствар, која у почетку одушевљава а после постаје неинтересантом, тако је и ова секција доживела исту судбину.

Тренирајући без икаквог надзора неке чланице су повређене те су морале да напусте терен за дуже време, док су друге претпостављале хапану, не желећи да жртвују од свог слободног времена неколико сати недељно и за laku атлетику.

Секција је ипак некако животарила. Две, три чланице су редовно долазиле и бориле се и на терену и у клубу за бољи развој своје секције.

Корак по корак се освајао, људи су се придобијали тешком муком, и после две године од оснивања секције, априла 1936 г. извршена је потпуна реорганизација секције и тек од тог времена може се нешто стварније и озбиљније говорити

Две одличне спортисткиње у борби за часи и углед нашег клуба. Зорка Крајиновић предаје штафету Ивани Милошевић у штрци 4 и 1/2 ми. Моментално јасно и изразито приказује борбеност и пожртвовање ових двеју чланица клуба, којима у том погледу не уступају ни оспале.

о њој. Уписом нових чланица, заузимањем вођа и старијих искуснијих атлетичара, секција је кренула наглим корацима напред. Управни одбор клуба, такође је са своје стране учинио све што је могуће за напредак секције, ангажујући вољу чланица. Помагао им је било саветом било материјално.

Те исте године на потсавезном првенству, две чланице секције Јелена Станојевић и Флора Хофман, постижу одличне резултате у бацању копља и на 60 м. трчања (оборен државни рекорд у копљу — 36,43) тако да их клуб шаље на државно првенство у Загреб, где обе такмичарке освајају прва места. Како је ово такмичење било уједно и изборно за олимпијску репрезентацију која је требала да нас заступа у Берлину на Олимпијским играма, то су и Станојевићева и Хофманова, биле одређене да пођу у Берлин. Ово је уједно био први и најзначајнији успех лакоатлетске секције С. К. „Југославије“.

Новембра месеца исте године приређен је митинг на коме су учествовали, поред свих београдских клубова, и Загребачки Хашк и панчевачки ПСК. Ово је био највећи лакоатлетски дамски митинг који је до тог времена приређен у Југославији, јер се такмичило преко 80 такмичарки.

1937 година доноси нове успехе на зеленом пољу. Поред многих пропагандних митинга, одржан је у заједници са Потсавезом женских спортова, интернационални митинг на коме су узеле учешћа екипе: Аустрије, Чехословачке, Мађарске и Румуније. Такмичење је било сензационално, не само по суделовачима, европским и светским рекордеркама, него и по резултатима који су постигнути у току тих дана. Ово је био један од највећих митинга приређен у Европи, по броју на-

На слици десно видимо још једну екипу наших младих чланица, која је до пре неколико година својим победама и лепом игром, одушевљавала своје присталице, наше чланове и вођство клуба. Ово је друга трећа генерација наших хазенкиња, заслужних много за данашњи углед „Југославије“. С лева на десно су: Анђелија Гајић, Радмила Ђорђевић, Олга Шкорић, Олга Буношевац, Милица Шкорић, Милица Шпер, Марија Гајић, Олга Михајловић. Неколико година овај тим је одржавао традицију хазенске секције нашег клуба и борио се за престиж наше хазене над осталим хазенама у држави с великим успехом.

ција, јер до сада само на европском првенству и на Олимпијади био је скуп тако одабраних и сјајних такмичарки. Наша секција била је заступљена са преко 40 јуниорки које су у својим дисциплинама обориле неколико рекорда.

У потсавезном првенству чланице освајају сва прва места, као и сама екипа. У државном првенству, чланица које су суделовале такође заузимају врх скале, док и овде као и на потсавезном, момчадско првенство осваја „Југославија“.

*

Година 1938 не заостаје ни мало у погледу рада и успеха. Велики први успех долази већ маја месеца, када Међарски савез позива наше чланице на такмичење у Будимпешту. Једним нерзумљивим гестом Савеза, из Београда одлази свега једна чланица, Флора Хофман.

На том међународном турниру Хофманова постиже одличне резултате, пласиравши се као друга на сто метара, и прва на 200, али се друга дисциплина није могла узети у обзир за званичан пласман пошто је била ван такмичења, као пропагандна тачка.

На студентском првенству у Паризу, једина студенткиња која је репрезентовала нашу државу била је Зrinkа Крајиновић.

Ова година, и поред одличне форме наших такмичарки, није била за нас много срећна. Безброј пута су на митинзима обарани рекорди али се нажалост нису признавали и то већином због тога што није било довољно судија а свега два пута због времена тј. ветра.

*

Као што се види из овог кратког прегледа, секција је у ствари радила три године, необично савесно и предано, постижући из године у годину све зевидније и значајније успехе.

Највећи број државних рекорда држе чланице клуба и то: на 60 м. и 100 м. Флора Хофман, 80 м. препоне и скок у даљ Зrinkа Крајиновић, бацање копља Јелица Станојевић, 50 м. јуниорка Кунади, 80 м. јуниорка Кодрић, 4x75 јуниорке, 4x60 сениорке и 4x100 сениорке (обе штафете — изједначен рекорд) 60x80x100x200.

Секција је постигла врло лепе резултате највише захваљујући духу који је владао међу чланицама другарству и

самопожртвовању. Рад у секцији није био ни мало лак, нити без препреке које су могле често да обесхрабре вођство, албаш с тога што су све препреке постепено уклањане, значајнији је сваки успех који је постигнут.

Прве две године (када се почело са озбиљним радом) тренер секције је био Стеван Нушић, који је показао велики успеха у раду, а данас је Селе Радовановић који ће свакако повести секцију новим успесима. На челу секције стоји од почетка њеног оснивања до данас Јелица Станојевићева.

*

Јула месеца прошле године, на скупштини клуба дата је аутономија појединим секцијама. Хазена и дамска лака атлетика ујединиле су се у дамску секцију и почеле тј. у ствари продужиле, започети рад својих старијих другарица.

На скупштини секције, изабрана је управа, која са мањим изменама данас изгледа овако: Претседница Јелица Станојевић (у исто време члан Управног одбора клуба), Милица Шкорић, Рина Чулић, Јованка Зорић, Кити Амес, Драган Ђорђевић, Ивана Милошевић.

Управа секције води рачуна о обема секцијама и полаже рачуна за свој рад пред врховним форумом клуба.

Управа проналази могућност рада, материјалних средстава, ствара дух другарства и пријатељства међу чланицама, води контролу о такмичењима, тренинзима, економату свим стварима и потребама које се тичу секције. Одбор им потпуно одређене руке у свом раду (до тренутка док се није би косио рад са правилима) а то му је право дато за три године.

Изузев потпоре од клуба, секција се издржава чланским улогима чланица, уложима помажућих чланова, приређивањем другарских вечери и чајанки. 1937 године, секција (тј. лака атлетика и хазена у заједници) организовала је спортски усмене новине, које су наишле на леп пријем код наше публике. На све могуће начине чињени су покушаји да се дође до материјалних средстава само да би се клубу и у том погледу олакшало и да он, већ онако под притиском материјалних недаћа, не осети као терет секцију која је била способна за живот и за своје сопствено издржавање.

Поред строге контроле над чланицама за време тренинга обраћа се велика пажња и на ученице које су слабе у школи. Отворени су читави курсеви на којима се предају поједини

предмети из гимназије. „Наставнице“ су старије чланице клуба. Поред тога установљен је обавезан преглед играчица. Доктори секције су г-ђа Мијовић и др. Божа Ђорђевић. Уколико је чланица сиромашна, а потребни су јој лекови, секција из своје благајне даје помоћ.

Поред чајанки које се приређују у циљу да се чланство што боље упозна међусобно и да секција омогући себи још један извор прихода, покренуте су зидне новине назване „Црвене бодље“ у којима само чланице износе згоде и незгоде појединих својих клубских другова, целог клуба итд. „Црвене бодље“ су увек пуне духовитих причаца, анегдота, цртежа.

Несумњиво да би данас секција бројала преко стотину чланица, да не постоји забрана Министарства просвете да се ученице баве спортом и уписују у разне спортске клубове.

На чистом ваздуху, у миру и тишини, коју може да пружи једно спортско игралиште једног радног дана, наше чланице марљиво тренирају и проводе време спремајући своје тело за напорни живот који им престоји. Дружелубље је код њих на завидној висини, слога примерна, љубав према спорту и клубу који им је омогућио да се спортом баве, јасно и у свакој прилици изражена.

На слици су чланице подмлатка Југославије на тренингу: куглу баца Злата Ракићева, на трави седе: Слава Бојичић и Вида Јерковић.

Данас секција има 70 активних чланица (хазена и лака атлетика заједно).

Дамска лака-атлетика у Београду за свој добар рад и нагли развитац има највише да захвали „Југославији“, а нарочито оним њеним чланицама и функционерима који су оних првих дана када је требало много воље и енергије да се пробије лед и прегазе велике препреке истрајали у свом настојању и умели да наше спортисткиње поведу једним правим спортским путем.

КАКО СЕ ИГРАЈУ МЕТЕ

Игра „мета“ била је најпопуларнија пред-ратна игра наше омладине. Личи мало на америчански „базбол“, а и у Финској се игра једна скоро истоветна игра. И код „мета“ постоје две екипе, и поље обележено линијом до које се може трчати и преко које се лопта у страну не може више бацати.

Од два партнера један подбацује малу куглу или крпену лопту, други „машком“ покушава да ту лопту одбаци што даље у поље како би својим друговима из исте екипе дао времена да претрче до циља, отприлике сто метара и евентуално се врате натраг одакле су потрчали. Противничка група се труди да што пре дође до одбачене лопте и да лоптом погоди играча који претрчава одређену стазу. Онај који буде погођен мора изићи из игре, а кад их с једне стране остане само двојица, онда машку узима друга страна.

Игра је врло занимљива и данас би се могла препоручити нашој омладини нарочито у пољу, приликом логоровања.

ХАЗЕНА

Првих година после рата, када су оживела спортска игралишта и када је велики број омладине проводио своје слободно време на спортским теренима, надокнађујући време које им је рат одузео, пренета је једна нова спортска игра из Чехословачке, која је наишла на одушевљен пријем код младих девојака. Ускоро, хазена је постала наша омиљена игра.

Једног дана, у пролеће 1921 г., седам добрих другарица, скоро нераздвајних, већином сестре и другарице наших играча и чланова управе, основале су први хазенски тим у Београду.

Идеја о томе поникла је у душама наших младих девојака које су, гледајући како њихови партнери и другови мушкарци налазе окрепљење и духа и тела у фудбалској игри, почеле и саме покаткад да се играју фудбалском лоптом. Мало по мало, оне су почеле већ редовно да долазе на такву игру. Када су затим Чехословаци почели да јаче популаризују хазену као женску игру, велика пропаганда за то у Београду им није била потребна. Хазена је у престоници примљена са великим одушевљењем, које је нашло потпору код клубске Управе и функционера, а такође и код публике (3000 душа

присуствовало је финалној утакмици за државно првенство са хазеном Конкордије из Загреба), тако да смо ускоро у клубу имали једну одличну и активну секцију.

Озбиљним и преданим радом, младе девојке су упознале у најскоријем времену суштину хазене и успеле су да створе од своје мале дружине један одличан тим који је доцније био понос клуба.

Ускоро Београд добија нове клубове, а за престоницом долази и провинција.

Југославија са својим хазенским тимом одскаче далеко над свима осталима и у борбама, поред одличних резултата, демонстрира изванредну техничку игру, фер држање играчица и високи спортски морал и дух.

Овај хазенски тим био је основ целокупне дамске секције клуба (хазене и лаке атлетике). И као што су другарство и љубав чланова према клубу подigli фудбалски тим, тако су исте ове врлине довеле хазену до успеха, славе и угледа који се ничим и никад не може поколебати. Највећи успеси могући за један клуб, ређали су се из дана у дан. Чланице су могле бити поносе на своју игру и на престиж који су имали не само међу чланством клуба него и у целом спортском свету. Те године биле су најсветлије за хазенски тим Југославије, чијим примером иду већ годинама друге генерације и који и данас служи за углед свима чланицама како треба радити и како волети свој клуб. Хазенска екипа имала је тих година у својим редовима следеће чланице и врло талентоване играчице: голман: Јањушевић (Љ. Јовановић), Црвенчић, бек: Лела Ристић, халфови Мица Хаџић и Деса Хаџић (Зора Ружић), навала: Марица Поповић, Мина Ружић, Д. Ђуровић (Ристић). Ове чланице биле су и оснивачице хазенске секције клуба, пионири овог спорта у Југославији.

Хиљаду деветстотина двадесет пета доноси нове измене у хазени. Одласком и удајом појединих чланица тим се мења, али само у побледу имена играчица, јер дух који је владао и даље је остао неизмењен. Примером својих старијих другарица, нове чланице улажу велике напоре да одрже тим на висини. Ускоро, игралиштем су се могли чути одушевљени поклици хиљаде људи који су бодрили црвени тим и одушевљавали се игром наше хазене, која је скоро све утакмице решавала у своју корист.

Тих година најзначајније име било је Емилије Јовановић, најбоље чланице клуба, ретко талентоване играчице и стуба тима. Екипа са мањим изменама играла је у следећем саставу: Љубица Јовановић (Милица Шкорић), Лела Ристић, Хаџић, Олга Шкорић, (Марија Гајић), Олга Барловац, Емилија Јовановић, Радмила Букушевац (Мина Ружић, Марица Поповић).

Хиљаду девет стотина двадесет девете настаје дуга криза у хазенском спорту. И овог пута неколико чланица у клубу престаје са хазеном. У тиму настају веће промене. Млађе играчице нису још дорасле својим старијим другарицама, али то ипак не смета да „Југославија“ и даље води прву реч у хазени на територији београдског потсавеза. Преданим радом, који је био скопчан с великим препрекама, пробија се пут, траже се нове могућности, тим се бори пожртвовано и односи нове победе. Тих дана стуб тима су биле две сестре Шкорић, Милица и Олга. Емилија Јовановић играла је повремено у тиму и увек је у најкритичнијим моментима била та која је давала подстрека својим млађим другарицама и жртвовала се до својих крајњих могућности.

Године 1934 и 1935 доноссе нове моменте. Доласком нових чланица: Јелице Станојевић, Јованке Зорић, Милице Николић затим нешто касније Коке Томљеновић-Мелер, и Маре Бачић формиран је тим који са мањим изменама наступа на свима првенственим утакмицама постижући завидне успехе. У то време тим је био следећи: Милица Шкорић, Олга Шкорић (Мира Павелић), Јованка Зорић, Милица Николић (Вера Шкорић), Анђа Гајић, Јелица Станојевић, Вида Шкорић. У 1938 г. тим дефинитивно изгледа: Милица Шкорић, Мара Бачић, Јованка Зорић, Анђа Гајић-Матијас (Вера Шкорић), Милица Дунђерски, Јелица Станојевић (Кока Томљеновић), Теодора Бунушевац.

Годинама је тим најбољи претставник потсавеза, играчице клуба најдисциплинованије чланице Потсавеза и увек служе за пример и углед другим клубовима.

Од свог постанка хазенски тим, је врло много путовао и увек је радо позиван у провинцију. Мало се који хазенски тим може похвалити толиком популарношћу као „Југославија“. Увек, када је била позивана, „Југославија“ је на својим гостовањима остављала најлепши утисак и задобијала симпатије целокупне публике својом фер и дисциплинованом игром. Она је била та која је давала полета младим и новим клубовима да устрају у свом раду. Она је била та која је преко својих чланица пропaгирала спорт у унутрашњости и која је давала смисао постојања оним клубовима, који нису имали вере у себе.

Током свих тих година, многи су заузимами место вође хазене. Ти су људи имали исто толико удела у успесима као и саме чланице. Марјан Черновиц, Милан Живановић, Драган Јовановић, Мита Тошковић, Брана Поповић, Спасоје Ибровић, Емилија Јовановић, Марија Гајић, водили су секцију оним путем који су одредили први ствараоци хазене у Југославији. Тешким путем али једино достојним једног великог клуба као што је „Југославија“. Посебну реч заслужује г. Јован Ружић, оснивач клуба, који је у најтежим тренутцима био вођа секције и који је умео да преброди многе препреке и доведе секцију до оне висине коју она и заслужује. Њему секција има да захвали што је најјача у држави и што данас има своју пуну аутономију.

Као последњи вођа, био је г. Богдан Цувај, наш познати стручњак за хазену, али нажалост, он је морао своју нову

Флора Хофман, рекордерка у неколико лакоатлетских дисциплина, није само добра лакоатлетичарка већ је и одлична смучарка.

секцију да напусти због службе која га је вратила натраг у Загреб.

Интересантно је изнети изјаву коју је г. Цувај дао „Политици“ при његовом ступању у „Југославију“, а која ће најбоље да окарактерише стање које влада у секцији и које је владало многе године уназад:

— „Могу отворено да вам признам да сам изненађен високим спортским схватањем чланица „Југославије“. Оваква дисциплина и дружелубље, једино је донекло могућно било у Конкордији“ (г. Цувај је у своје време био вођа хазене „Конкордије“ којој је успело да освоји првенство света у Лондону 1934 год).

Од првог тренутка постојања секција је имала пуну потпору управе. Удруживши у себи и хазену и лаку атлетику, под именом дамске секције „Југославије“, наше даме су пронашле свој прави и велики спортски пут. Данас оне имају велику аутономију, живе и раде онако како саме мисле да је најбоље за њих и за секцију којом управљају. Осим спорта, наше чланице се ту вежбају за самосталан и радни живот. Оне су свој рад схватиле пуном озбиљношћу, заволевши друштво и клуб као свој дом. Њихова љубав према клубу, њихов предани рад доносе изванредне плодове и успеси се нижу из дана у дан. Добра и лепа будућност секције обезбеђена је.

„ЈУГОСЛАВИЈА“

ГЛЕДАНА
КРОЗ МИКРОФОН

★

УЗГРЕДНО, ОД ЧЕГА ЗАВИСИ
ЈЕДНА ДОБРА РАДИОРЕПОРТА-
ЖА СА ФУТБАЛСКЕ УТАКМИЦЕ

★

Н. ПИСАО
РАДИВОЈЕ МАРКОВИЋ

Спикер београдске радио станице Радивоје Марковић пред својим микрофоном. Марковић је наш најбољи радио спикер и држи рекорд у погледу преноса спортских такмичења. Највише је, наравно, преносио фудбалске утакмице.

Велики плакати осванули су једног јутра на шабачким улицама: долази „Југославија“! Саопштење са плаката прешло је на улицу, у школу, постало тема разговора у одмору, чак и на часовима. Данима се о томе говорило. У нашим сновима и схватањима чинило се да нема никог бољег од наше „Мачве“, коју није нико победио већ годинама. Ми нисмо много знали, ми нисмо читали новине. Старији су нам причали. На Ђурђев-дан 1924 године, ево „Југославије“! То је наше прво виђење, и прво сазнање: „Мачва“ није најбоља, „Југославија“ је победила са 6:0, иако се једини први претседник, први оснивач и први вратар „Мачве“, покојни Миле Караџић копрцао по ваздуху, летео из угла у угао. Драган Јовановић, Петковић, Секулић и остали разбили су нам један детињаст сан. Касарнско поље, неограђено, било је поприште те борбе. Са игралишта прича је прешла у град, ево је опет у гимназиским клупама. Ми, деца периферије, која смо ту утакмицу гледали са разрушене касарне, нисмо имали срећу да поближе упознамо играче. Босн, у кратким панталонама, видели смо све кроз призму одушевљења, у почетку, али нам је било на крају криво, што су ти Београђани тако ђаволски преслишали „Мачву“.

Виђена привикут са спаљених зидова шабачке касарне, „Југославија“ је оставила једну импресију неизгладиву, али и необјашњиву. У Шапцу, чини нам се, она је прва показала каква је разлика између „пицања лопте“ и фудбала.

Доцније чешће смо се сретали. Сад већ посматрали смо се сасвим близу, гледали на малом растојању, боље познавали. Од обичног посматрача са стајања, прешло се на спортску критику, дакле нов угао посматрања. Тако се раздигло годинама. У „Правдиним“ комплетима остали су дуги ступци писани о спорту, о утакмицама, писани често о „Југославији“.

Временом, престао је тај рад, ишчекао је тај угао посматрања, дошао је нов. Требало је „Југославију“ гледати кроз микрофон, требало је вршити репортаже за слушаоце Радио Београда са спортских утакмица, па и са утакмица „Југославије“. Док је у почетку, приликом првог виђења, „Југославија“ представљала само једно интересовање, доцније је она представљала тему за дуге написе, на крају, постала је материјал за радиорепортаже. Чини ми се, свуда захваћан. Популарност „Југославије“, свуда је била одлучна. О другим

клубовима могло се писати шта се хтело, али за београдску публику о „Југославији“, БСК-у, за загребачку о Грађанском, за сплитску о „Хајдуку“, морало се писати само онако како се осећало. Сви ти клубови имају огроман број навијача, који знају шта је спорт, шта је фудбал. Тешко је било замерити се макоме од њих, тешко је било рећи неку тешку реч. О тим клубовима постоје формална мишљења, о њиховим играчима, такође, онда је требало отворити четворо очи. Осетио сам често пута ту реакцију масе, чак и у стварима у којима сам имао потпуно право. Сећам се оних протеста сплитске штампе, што сам једном дарнуо „Хајдука“, оних усплашених написа сарајевске штампе, због једне оцене „Славије“.

Данас „Југославију“ посматрам кроз микрофон. Она је захваћан материјал, и ја, од тридесетак преноса, међу њима и десетину са утакмица „Југославије“, памтим само један када ми је „Југославија“ задава тежак посао, када је имала

ОБЈЕКТИВНА РЕПОРТАЖА

Спортски критичари, сарадници, фоторепортери и радио-спикери!

Ако желите добро југословенском фудбалу, ако тежите искрено и озбиљно његовом подизању на ниво европске класе у шта ми верујемо, будите објективни, упознајте сав елементе, цените игру и просуђујте ситуације, покрете и потезе играча с висине до које не би могао да досегне никакав приговор.

Не заборавите да је врло важан услов правилног и доброг развоја спорта, објективна и стручна критика. Често један играч постаје онаквим каквим га је направила та критика. Стога не преувеличавајте али и не потцењујте наша дела већ се држите оне старе: „Ни по бабу ни по стричевима“.

БАЛЕТ и ФИ ФУТБАЛ

Футбал је лепа и занимљива игра. Она привлачи масу активних спортиста због телесног вежбања и темпераментне игре, неизвесности, изванредних комбинација. Гледаоци се њиме одушевљавају, јер их футбал изведе бар једном недељно на чист ваздух, а поред тога пружа им разонођење и уживање које ретко где и кад могу доживети у толикој разноврсности. Гледаоци се диве снази, брзини и вештини играча, њиховој дозирљивости, изванредним комбинацијама, живом покрету, мушком снажном ударцу, шути, пожртвовању.

На слици десно је један диван моменат са утакмице између „Југославије“ и Грађанског из Загреба, који као да приказује балетску сцену а не футбол. Четворица играча су у скоку за лоптом (највиши Антолковић и Анђелковић).

„дан“, какав проклиње сваки репортер света. Била је то она борба Хашк—„Југославија“, за државно првенство прошле јесени, борба до зла бога мртава и индолентна. Остале борбе „Југославије“, независно од резултата, биле су велике борбе, које су омогућавале добре репортаже. „Југославија“ не оскудева у елану, у борбености, то није екипа која лако смалаксава. Јасно, она има и својих рђавих дана, као и све остале екипе, али у великим борбама, које долазе у обзир за радиорепортаже, „Југославија“ је велики борац, онакав какав је потребан радиорепортеру: има темпа, има борбености, има читаву скалу свих квалитета неопходних за праве борце. Упорност и елан једног Петровића, једног Љоврића, брзина једног Перлића, жестина једног Лукића, одушевљење једног Анђелковића, фина техника једног Ђокића, све су то могућности за опсервације и у репортажи са саме борбе и у репортажи у часовима када је лопта ван терена.

Долазећи пред микрофон уочи преноса једне борбе у којој учествује „Југославија“, радиорепортер већ унапред има једно осећање добре борбе, и једну наду успеха у репортирању. Радиорепортажа није лака ствар. Не говори то човек који би желео да оправда своје неуспехе у послу, већ човек који би желео да објасни чиме је условљен успех. Да ли ће репортажа са једне фудбалске утакмице бити добра, успешна, зависи, јасно, првенствено, од самог репортера. Други услов поставља сама борба са које се репортира. Она мора бити жива права борба правих јунака. Она мора обухватити цело поприште, преносити се са гола на гол. То је нужно, нису голови важни. Ако један тим игра стално пред противничким голом, мора се служити кратким лоптама, а ту нема човека који би стигао да прати лопту. Ту репортажа не може имати карактер праћења борбе, већ карактер наративни, морају се ствари препричавати, а то већ није непосредна репортажа. Стицањем прилика такве су репортаже неминовне са тенис утакмица, са бокс мечева, али нису неминовне са фудбалских утакмица. Тамо је неминовност изузетак. „Југославија“ стоји у првом реду најбољих клубова земље. У борбама није никада тако велика разлика између „Југославије“ и осталих првих клубова, отуда су њихове борбе равноправне, већином отворене. А такве борбе, већ саме по себи, претстављају једну радиорепортерску занимљивост.

„Југославија“ је појам у нашем спорту међу пионирима и популаризаторима фудбала у нашој земљи, поготову у источном делу, она је допринела много. Она је, таквим радом, стекла пријатеље широм земље. У кореспонденцији Радио Београда, досије навијача „Југославије“, којим моле преносе са појединих утакмица, тежи неколико килограма. Они су и врло осетљиви, али нису упорни. Они су оправдање и признање „црвенима“ за досадашње напоре, истовремено израз вере у њену лепу будућност, будућност засновану на досадашњим успесима, засновану на традицији, коју треба уважавати.

ЗАШТО ИГРАЧИМА КЛЕЦАЈУ КОЛЕНА?

— ИНТЕРВЈУ СА МОМЧИЛОМ ЂОКИЋЕМ —

Зашто понекима играчима клецају колена кад изиђу на игралиште?

Због чега многе ухвати трема кад са трибина одјекну први, бучни и весели поздрав?

О овој теми могла би се написати читава студија, читав књига. На овом месту ми немамо претензија да тако дубоко зађемо у овај проблем. Хтели смо само да чујемо мишљење једног играча.

Ево шта о томе мисли Момчило Ђокић стари и искусни репрезентативац:

— Зар се и теби, стари Уругвајцу, тресу колена кад изиђеш на терен?

— А коме се то не тресу? Треба човек да буде каменитих жваца па да ништа не осећа, да не буде узбуђен. А од узбуђења до треме и дрхтања сасвим је кратак пут.

— Па ипак! Човек се може на све да навикне а дугогодишње искуство доприноси стишавању, мирном посматрању ствари. Откуда онда такво узбуђење?

— Навика и искуство могу да помогну артистима који сваки дан понављају своју тачку по утврђеном реду и програму. А ми нисмо артисти ни по субјективном осећању ни по ономе што радимо. Артиста ради свој посао сваки дан и увек све исто а ми, поред тога што играмо тек од недеље до недеље, nailазимо увек на другог и непознатог противника. Чак и сами нисмо увек исти јер се тимови мењају. Стога, кад улазимо у борбу ми стојимо пред читавим низом неизвесности. Свака утакмица претставља за нас неку врсту „воза изненађења“. Не знамо како игра противник стари наш познаник по имену, а потпуно непознат по новом саставу своје екипе. Не знамо како ће играти наш друг у нашој екипи, ни онај стари који је нешто исплао из форме, ни овај нови. Хоће ли нас или противника служити срећа? Какав ће бити судија а какав публика? Најзад да ли мене самог неће пратити неки малер, да ли ће ми шкодити што онај мој весео проговор од пре три-четири дана. На то се све човек не може да навикне, ту не помаже искуство јер сваки пут nailазимо на сасвим друге услове и околности.

— Какакве везе има публика с тремом? Зар те је страх од напада или каменца?

— Не никако! Није то страх, него само стрепња. Ми осећамо на терену скоро сваки јачи дах навијача и гледалаца. Кад се разлегне са трибина протест или макакав узвик, ваздух се затресе и ми га у оној рупи на средини терена осећамо као снажан притисак на бубној олци. То узнемирава ма да се на то човек још може да навикне. Али шта мислите о нашим критичарима. Ми осећамо да нас хиљаде и хиљаде очију посматрају и критикују сваки наш корак. Да оставимо навијаче на страну, али на терену су и сарадници листа који своје утиске забележе и објаве. Њихова пера су често оштра, немилосрдна а таква и необјективна. До пре неколико година имали смо посла само са сарадницима. Затим су дошли и фоторепортери, па најзад и радио-спикери.

— Ето како то изгледа посматрано с терена. Кад се све то добро промеша и стручи на нашу главу, онда не би било никакво чудо кад би неки и у несвест попадали. Сва је срећа да трема нестаје као руком однесена, — завриши је Ђокић, — чим почне игра и дођемо до лопте.

ЛЕТЕЋИ СУДИЈА ★

Југославија — Челси

(ЛОНДОН) 6:1 (1:1)

Чувени енглески судија Валтер Левингтон, познат је у свету не само као добар фудбалски судија већ и као судија који као превозно средство употребљава само авион.

Г. Левингтон је успео да за време свог кратког боравка у Београду стекне велики број пријатеља.

— Од силаска на аеродрому, — рекао је Левингтон, — ја се у Београду осећам као код своје куће. Нанишао сам овде на велике пријатеље.

Његов чичерон је био Драги Антић. Спријатељили су се и решили да се окуме.

— Мистер Левингтон, досада сте се звали Валтер, а сада ћете бити Валтер-Стојадин Левингтон — рекао је свечаним гласом при столу пуном званица у једном познатом београдском ресторану.

— О јес! Вери гуд! Ај ем Валтер-Стојадин Левингтон! Енд ју, Драги Чарлс-Антић! — одговорио је мистер Стојадин.

Ово крштење завршено је симболичним стављањем шајкаче на главу нових кумова. Сведоци су били: председник „Југославије“ г. Милутин Станојловић и секретар „Грађанског“ г. Јакопић.

Горња слика приказује моменат после крштења. Десно је гђа Станојловић, у средини мистер Стојадин, а лево мистер Чарли.

Са шајкачом на глави изишао је г. Левингтон да суди вечерњу утакмицу „Југославија—Челси. Био је због тога бурно поздрављен. За „црвене“ мистер Стојадин био је прави „батлија“. Они су тукли лондонски клуб са 6:1. Енглези су потучени с резултатом који досад у својој историји нису забележили. У првом полувремену, гости су били бољи али недовољно ефикасни. После одмора „Југославија“ је била надмоћна, срећна и ефикасна. Њена игра одушевила је масу присутног света.

Ево тима који је извојевао ову велику победу чији се одјек чуо далеко широм целог света:

Спасић, — Маринковић, Анђелковић, — Доморацки, Погачник, Ђокић, — Н. Перлић (Савић), Шијачић (Н. Перлић), Лојанчић, Петровић, Милосављевић.

После утакмице судија г. Левингтон рекао је:

„До 28 минута Челси је играо врло добро и изгледало је да ће лако победити. После тога времена „Југославија“ се поправила, а у другом полувремену је превазишла моје земљаке као и сва моја очекивања“.

НА ПУТУ СЛАВЕ

„Југославија“ је једно време била расадник добрих играча не само за домаће него и за иностране клубове. „Југословени“ су и на страним теренима уживали глас одличних фудбалера. Јова Ружић, П. Радојковић, Душан Петковић, Секулић, Вељко Чулић, Перлић и други допринели су много угледа наше земље и нашег спорта у иностранству. На слици горе Бане Секулић (лево) и Ицо Хитрец (Хашк-Загреб) са тренером Граскопера г. Кишнером приликом једног излета у околину Цириха (1929 г.).

БЕОГРАДСКА ЗАДРУГА А. Д.

ЦЕНТРАЛА У БЕОГРАДУ

КАРАЂОРЂЕВА УЛИЦА БРОЈ 48

ОСНОВНИ НАПИТАЛ Дин. 40,000.000.—

РЕЗЕРВНИ ФОНДОВИ Дин. 60,000.000.—

Врши све банкарске послове, прима улоге на штедњу по књижицама и текућим рачунима уз повољне услове. Обавља све девизне и берзанске послове. Есконтује пословне менице, отвара кредите по текућим рачунима фирмама и пословним људима.

Издаје гарантна писма за лицитације и сталне кауције и врши све остале послове најкулантније

МИРОСЛАВ ЛУКИЋ

О
Д
Л
И
Ч
А
Н

Л
Е
В
И
Б
Е
К

Већ неколико година Мирослав Лукић, „Вампир“, како га другови зову због његове особине да испољава своју енергију баш онда када она код свих замре, капитен је „црвеног“ лига-тима. И својом игром и својом озбиљношћу, Лукић ово поверење играча и управе клуба потпуно заслужује.

Његово пожртвовање је веома велико. Он је ретко кад болестан, ретко кад нерасположен за игру. Карактеристичан је случај његове повреде у Даблину, главном граду Ирске.

Први тренутци ове борбе били су врло узбудљиви. Није било пипања, пробања слаба. Ирци су врло жустре а као фудбалерима који тек улазе у међународни живот, требала им је ова победа више него ишта. И нама је она била потребна као насушни хлеб јер смо одобрење за ову турнеју скоро на нож извојевали.

Несрећа, међутим, никад не долази касно. Већ у петом минуту, приликом једног судара, чуо се туп удар ноге о ногу. Лукић је пао. Изнесоше га. Док му се лице грчило од болова за време покушаја масаже колена које је већ било страховито натекло, Лукић је окретао главу и пратио тешку борбу десеторице наших са једанаесторицом противника.

— Пустите ме, ништа ми није! Зар не видите? Наши не могу издржати. Изгубићемо!

Лекар је саветовао да не игра даље. У једном моменту кад су Ирци навалили на наш гол, Лукић је искористио прилику, ослободио нас се и скоро на једној ноzi отскакутао на своје место левог бека.

Колено му је већ личило на фудбалску лопту, при сваком кораку од бола сузе су му навирале на очи.

Лукић је остао на терену и на свом месту до краја полувремена. Колико толико помогао је својим друговима да одрже резултат. Међутим, Лукићев пример био је од изванредног моралног значаја. Он им је дао нову снагу. Гледајући пожртвовањем Лукића како, трпећи Танталове муке, ипак игра и бори се, сви остали нису хтели да заостану за њим.

Лукић је ипак морао по одласку на одмор да напусти даљу борбу. Колено му се било укочило. Да је продужио била би му цела нога доведена у опасност. Једва су га натерали

да се одвоји од игралишта и оде у болницу на превијање.

Три месеца Лукић због ове несреће није могао да игра али је после тога опет дошао у своју стару форму и данас је међу првом тројцом најбољих бекова у Београду.

Лукић се иначе и у државној репрезентацији борио с великим успехом.

Читајте „Југословенску

СПОРТСКУ РЕВИЈУ

наш најбољи илустровани спортски часопис

Моменат из 1925 год. са утакмице Југославија—БСК 8:2 (3:2): Вељко Чулић стартује на голмана
Поред њега Љубиша Ђорђевић (БСК); десно Драган Јовановић.

Драган Јовановић-Жена

Међу најславнијим играчима нашег клуба и уопште нашег фудбала, несумњиво се налази, и то међу правима, Драган Јовановић, популарно називан „Жена“.

Успомена на овог славног претставника нашег клуба, државног репрезентативца који нас је годинама одушевљавао својим бравурама на терену, још је свежа и јака. И данас, кад се за моменат пренесемо у оно старо доба „Југославије“, пред нашим очима појави се снажна али и спретна фигура овог талентованог играча. Златно доба нашег клуба најјаче је везано за име Драгана Јовановића.

Драги је био снажан, довитљив, пожртвован, енергичан, неисцрпан у комбиновању и начину дрибловања, прецизан у додавању као и у пуцању на гол. Кад „Жена“ пође на гол, лево и десно падају противници а голману клецају колена од страха јер зна да ће за тренутак да прозуну лопта поред њега у гол. Јер, Драган Јовановић пуцао је на гол као из топа. Кад он има лопту у казненом простору противника, овај је са 90% сигурности могао да рачуна да ће му лопта поцепати мрежу на голу.

Драган је био одличан друг, духовит и симпатичан у друштву. Док је играо он је био скоро стални капитен тима показујући изванредне и успешне напоре у сређивању односа међу играчима и између тима и управе.

Ево једне интересантне статистике која јасно показује да је Драган од почетка своје фудбалске каријере у нашем клубу био голгетер.

године	играо је	дао голова
1929	28	25
1923	34	57
1934	34	65
1925	38	53
1926	41	65
1927	26	21
1928	40	37
1929	11	7

Одиграо је 252 утакмице (а и више јер све оне пре 1922 ни забележене) а дао 331 гол.

Блистава каријера овог фудбалера, на жалост, није била века. Напоран, тежак живот који је водио као млад човек приморан да издржава породицу од четири члана (мајка, жена, дете), приморао га је да напусти терен активне спортисте. Драган се посветио клубу као функционер: члан Управе фудбалске секције, тренер подмлатка, деловођа итд.

Несрећним случајем, кад се враћао са утакмице аутомобилом једног свог пријатеља из БСК-а, Драган Јовановић је погинуо дани од шесторице осталих његових другова који су се налазили у истом аутомобилу.

ШКОЛА
ЛАКОАТЛЕТСКИХ
РЕКОРДЕРА

„ЈУГОСЛАВИЈА“

ИМА ЈЕДНУ ОД
НАЈБОЉИХ
СЕКЦИЈА
У ДРЖАВИ

Лакоатлетска секција је после фудбалске најнапреднија у клубу. Омладина је веома заволела овај лепи спорт и посветила му се с много љубави и пожртвовања. Отуда да и мушка и damsка лакоатлетска секција овако успешно и нагло напредују. Нарочито су јуниори вредни и у њима ће једнога дана наш спорт имати своје врло истакнуте претставнике.

— Лака атлетика је Краљица Спорта!

Ове речи слушали смо ми млади атлетичари врло често од старијих. Хтели смо да им верујемо и веровали смо. Стога смо се и сами посветили лакој атлетици, том спорту над спортовима.

Али, овај!... „Краљица Спорта“ није код нас дуго времена добила право грађанства, нити добила место које јој припада по овом имену и по корисности за телесну културу наше омладине.

Требало је у почетку рушити барикаде које су се испрекиле пред спортом уопште, лакоом атлетиком посебно. Требало је пробијати читаве зидине предрасуда и застарелих појмова о спорту. Први борци за лаку атлетику, могли би о тој својој борби написати читаве књиге. О оном пионирским, прво појединачном, затим скупном раду на увођењу лаке атлетике у живот у нашим крајевима, о оној борби да се фудбалски клубови заузму за пропаганду лаке атлетике на својим стадионима које су подигли помоћу фудбала, о оним мучним напорима да се поред светлости фудбалског сунца, пусти мало светлости и за лаку атлетику, за ону омладину која овај спорт више воли него ма који други.

СИСТЕМ СПОРТСКОГ ВАСПИТАЊА

Основно правило једног ваљаног система спортског васпитања јесте да тај систем не буде једностран. Иако је наш клуб углавном обратио пажњу на фудбал, јер се од фудбалских прихода једино и може одржавати, ипак ниједна досадашња управа није занемарила потребу лакоатлетског вежбања својих чланова. Ми атлетичари Југославије можемо се сматрати срећним што се налазимо у клубу који већ по традицији негује и потпомаже лакоатлетски спорт.

Ако све ипак не иде онако како би ми желели, дужност је наша да уочимо тешке околности под којима се развија лака атлетика по нашим клубовима и, уопште, у нашој земљи.

ЛАКОАТЛЕТСКА СЕКЦИЈА

Најиско
ЈОВАН МИКИЋ

Сјајан снимак лакоатлетичара при старту. Тако полази у трци на 100 м' млади Делари, један од наших најталентованијих младих спринтера. Делари је трчао 100 м за 11 секунди, а сад тренира на стази од 400 и 800 метара. Од њега се врло много очекује

Материјална средства за развој лаке атлетике су врло оскудна. Ми немамо новца па немамо ни правих лакоатлетских стаза и терена. Нити довољну опрему за упражњавање атлетског спорта. То су главни разлози што лакоатлетски спорт, и поред признања да је врло користан, не може да прокрчи себи самосталан пут, те је остао све до сада у буџетима спортских клубова, као пасивна спортска грана.

ЛАКА АТЛЕТИКА ПРЕ РАТА

Пре великог светског рата 1914—1918, док су преко Саве и Дунава већ увелико постојали велики спортски клубови и њихове лакоатлетске секције, у Србији се тек скромно почињало. Интересантно је да у том почетку лака атлетика није била зависна од фудбалера и њихових прихода. Лакоатлетичари предратне Србије самостално су радили и приређивали своје утакмице.

У том погледу значајне су утакмице које је приређивао Олимпијски клуб већином на терену „Сокола“ у Кошутњаку. Лакоатлетске и јахачке утакмице биле су онда врло добро посећене те се клуб могао издржавати и од својих прихода.

Међу првим спортским, управо, фудбалским клубовима, „Велика Србија“ је одмах схватила да само добар атлетичар може да буде и добар фудбалер. Због тога је наш клуб истовремено са првом набавком фудбалске опреме, набавио и лакоатлетске реканзите: мајице, дискос, бамбусову трску, стубове и конопца за прескакање, чекић, (синцирлију) итд.

Један од првих атлетичара клуба, најбољи и највреднији међу њима, био је Жика Стојановић, који је и после рата, до пре десетак година био активан и учествовао на утакмицама. Он је био одличан у бацању кугле, дискоса, чекића и у дизању терета.

Пре рата клуб није приређивао јавне лакоатлетске утакмице.

Љуба Симић, вођа лакоатлетске секције, иначе стари атлетичар и неоспорно најбољи познавалац паке атлетике у Београду, један од најбољих стручњака у држави.

После рата, 1919 г., обновом „Велике Србије“, која се претворила у „Југославију“, отворена је и нова ера клубског лакоатлетског живота, већег напретка овог лепог и корисног спорта. С новим материјалом и новим људима отпочело се изнова. Клуб је напредовао у сваком погледу.

ПРВА УТАКМИЦА „ЦРВЕНИХ“ АТЛЕТИЧАРА

С. К. „Југославија“ је први пут званично учествовала у јавном такмичењу са својим атлетичарима у августу 1920 г. Лакоатлетска секција тек што је била основана. Такмичари су већином били фудбалери међу којима су се у тим првим борбама истицали Јова Ружић и пок. Начевић. Први вођ секције био је Божа Марковић и сам такмичар, одличан у скоку у вис. Поред њега био је истакнути такмичар Жика Стојановић, бацач кугле, дискоса, чекића, копља. Његова снага је импонирала. Жика Стојановић је по мноштво рукума потковницу и огледао се једно време и у рвању са чувеним рвачима — професионалцима.

ДРЖАВНИ ПРВАЦИ У КРОС-КОНТРИЈУ

По доласку Димитрија Стефановића из Беча лакоатлетска секција клуба оживљава. Стефановић је у Бечу стекао изванредно искуство и тамо већ постигао у крос-контрију резултате европске вредности. По доласку у Београд 1922 г. Стефановић је преузео вођство секције и прикупио приличан број нових млађих снага.

Резултати нису изостали. Већ 1923 г. екипа Југославије у такмичењу за државно првенство у крос-контрију у Загребу заузима друго место а Стефановић је први и осваја титулу првака државе. Следеће, 1924 г., успех је још већи. Стефановић поново осваја титулу крос-контри првака државе а и молчад Југославије као таква постаје првак. У појо-

диначном првенству клуб се пласирао на другом месту овако младу секцију, ови успеси су били изванредни.

Поред Димитрија Стефановића истицали су се у такмичењима као тркачи: Начевић, Пекезовић, Преодојевић, Мартић, Були, Липски и Симоновић, а као бацачи: Жика Стојановић и Полуга.

ПРОШИРЕЊЕ ДЕЛАТНОСТИ

После ових великих успеха наступа мали застој. Стефановић се враћа у Беч а нови вођ секције Бора Угричић пута у иностранство не може да одржи све чланове на месту. И старо игралиште је изгубљено те атлетичари нису знали где да тренирају.

Ипак у тој невољи, „Југославија“ добија много с напредом вођом секције Љубомиром Симићем који се преселио у Београд. Симић је био најбољи на 400 м. у држави. Као вођ секције он је извршио реорганизацију секције и појачао њену делатност и на још неке дисциплине. „Југославија“ је постала члана неколицином атлетичара „Шумадије“. Рад у секцији постаје живљи. 1925 г. „црвени“ атлетичари су освојили првенство Баната. То је успех који се може тек онда вредно оценити када се зна да су у Банату онда били најјачи атлетски клубови.

Међу атлетичарима који су се у то време истицали ваља поменути: Рајса, Јорговића, Трифунца, Банчића, Спасојевића, Стевана Дропу и Ђорђевића.

НА НОВОМ ИГРАЛИШТУ

Једно добро не иде увек с другим. „Југославија“ је била ново игралиште, атлетичари њени нову стазу. У општем се исто тако није оскудевало. На жалост вредни вођ секције Симић поново је напустио Београд и у тражењу нове просторности за вођство секције, протекло је много времена. Истакнути су се на њеном челу: Бора Угричић, Бора Петковић, др. Драгиша Павловић, Влада Петковић, Свет. Радовановић.

Међутим, секција је стално напредовала, јачала и квалитативно и квалитативно. У ово време однеговани су Никола Клеут и Драгош Стевановић два атлетичара за чија су на угледном везани и сви успеси овог периода.

У години 1927 истичу се атлетичари Љуба Спасојевић, Трифунац, Рајс, Стојановић, Банчић и још многи други. Већ деће године јавља се талентовани подмладак. Ту су Драгош Стевановић, Влада Петковић, Живанчевић, Димитрије Стефановић, Нушић, Флеш. Клеут, Бојовић и Хибер. Заједно са горе поменутим обезбедили су „Југославији“ одличну позицију у лакоатлетском спорту.

КЛЕУТ И ДРАГОШ СТЕВАНОВИЋ

Као резултат марљивог и истрајног рада, дошли су велики успеси 1932 г. Прво у Варшави где су наши атлетичари били гости Пољака, затим у такмичењу за државно првенство. Сам Никола Клеут однео је три прва места и погоструки државни првак и са Драгошем Стевановићем ступа наш клуб у свакој државној репрезентацији. Драгош Стевановић, иако је био болестан, пласирао се као друг у трци на 100 и 400 м.

Клеут и Стевановић заступали су исте године нашу државу и наш клуб на Балканским играма у Атини. Клеут је освојио за Југославију неколико драгоценних бодова и пласирао се у ред најбољих балканских атлетичара.

ИЗВАНРЕДНИ ПОДМЛАЦИ

Године 1935 преузео је вођство лакоатлетске секције ново г. Љубомир Симић. Искусни атлетичар и вођ, Симић није жалио труда и времена да своју секцију поврати у стару висину, већ и да је направи најбољом у држави. Његова борбеност и истрајност подигли су морал екипи. Дело се да је потребан добар подмладак. Захваљујући овом атлетичару Стевану Нушићу у секцију се уписују

лични дечаци, који под вођством студента Слободана Бата-
слића постижу сјајне резултате. На свим јуниорским утак-
мицама њихова супериорност била је огромна. Највећи им
је успех победа у Загребу над јуниорима „Конкордије“. Од
шпринтера истичу се: Пинкас, Мијатовић, Делари, Сршкић и
Драшковић, који је био и одличан скакач у даљ. Од бацача:
Штакић, Ђ. Попадић, Јанц и Васић. А од скакача Марковић
Бранко.

НОВИ ДРЖАВНИ РЕПРЕЗЕНТАТИВЦИ

Тренирало се пуном паром. Успех се показао већ на првој
утакмици, кад смо се сасвим приближили Панчевцима и по-
лако им узимали превласт у нашем потсавезу. Те године
дајемо и нове државне репрезентативце: Бакова, Николића,
Микића и Мора. Овај број се 1936 године још и повећава те
на Балканијади у Атини наша секција даје највећи број ре-
презентативаца од свих клубова. Ту су поред старих још и
Јовићевић, Смејда и Нушић. Исте године на Олимпијади у
Берлину од наших чланова учествују: Микић у троскоку,
Клеут у диску, Баков у скоку са мотком, Мор у скоку у вис
и Шпори у маратону. Највећи успех постиже Микић, који се
пласирао у финална такмичења.

Њихово учествовање на највећим лакоатлетским утакми-
цама, а нарочито десетодневни боравак у Олимпијском селу
међу најбољим атлетичарима света, донео им је много
хористи. Клеут и Баков знатно поправљају државне рекорде,
док Микића и Мора „виша сила“ спречава да учине то исто.
Микић одлази у војску, а издржава и једну операцију док
је Мор повредно ногу, те је због тога морао да паузира
две године.

ОТПУШТАЊЕ ТРЕНЕРА КАЛТЕНБАХА

Велики догађај за нашу секцију био је добијање тренера.
Од 1936 па до краја 1938 Стеван Калтенбах, први потсавезни
тренер, радио је неуморно са свим потсавезним клубовима.
Његово другарско опхођење и стручна способност привла-
чила је младине на игралишта. Сада опет добијамо новог
јуниорског кадар, који пролази кроз његову школу. Најти-
пичнији, а уједно и најбољи његови ђаци су: А. Стевановић
и А. Радоњић. Од 18-огодишњег А. Стевановића направно
је за шест месеци првака Балкана, а од 15-огодишњег де-
чака Радоњића за две године балканског првака у штафети
4×100, и четвртог Балканца у скоку у даљ. Много је допри-
нео поправљању личних рекорда Лазаревића, Клеута, Смеј-
де, Јовићевића и других, и победи наших јуниора на првен-
ству Београда.

Међутим, онда, када је Калтенбах заслужио највеће при-
знање, бива отпуштен. Његов одлазак деловао је на нас
позитивно. Толико смо се на њега навикли, да смо његову
праву вредност и његов значај за наш даљи напредак схва-
тили тек кад га није више било. Подigli смо свој глас
преко штампе да нам се врати наш тренер, али резултат
је био тај да су нам казнили два атлетичара и председника
секције. Разочарани тако у оне људе, који су били позвани,
да подижу атлетику, многи атлетичари напуштају овај пле-
менити спорт. Ту своју грешку Потсавез покушава да по-
прави дајући нам домаће тренере, али и поред тога играли-
шта остају и даље празна. Могу они бити и добри тренери,
но ипак они нам не могу надокнадити Калтенбаха.

СЕКЦИЈА ПОСТАЈЕ АУТОНОМНА

После Балканских игара које су се одржале у Београду
био је најзгоднији моменат да се омладина привуче атлетици,
па ипак и тај моменат је пропуштен. И сада место да се,
попут осталих народа, увелико спремамо за велике међуна-
родне сусрете, ми нисмо ни оно што смо били пре годину да-
на. Калтенбаховим одласком није погођена само лакоатлетска
секција С. К. „Југославије“ него и читав лакоатлетски
спорт у Југославији. Наши атлетичари ипак и даље постижу
завидне успехе, доказујући тиме да су добро разумели сво-

Дуго година Никола
Клеут нежа достој-
ног противника у др-
жави у бацању дис-
коса. Он, међутим,
с великим успехом
баца и куглу и годи-
нама је са Алексом
Ковачевићем засту-
пао боје наше репре-
зентације у тој дис-
циплини

Никола Клеут, наш најбољи бацач дискоса. Држав-
ин је рекордер у обема дисциплинама бацања дис-
коса. Хеленским стилем достигао је мету од 38,63 м,
а слободним стилем 46,18 метара. Због испита на уни-
верзитету Клеут се није правилно развијао, али се од
њeга очекује да ће побољшати своје рекорде када ди-
пломира.

га учитеља. Од тога времена два пута освајају пехар Вла-
сенка и постају прваци Потсавеза у крос-контриу.

Најважнији догађај за секцију је добијање аутономије.
Управа клуба увидела је да један члан управе-вођа секције,
не може да обавља све секцијске послове, и да је због
тога њен рад скучен. Да би се дало секцији више иниција-
тиве, Управа је донела одлуку, да секција сама бира себи
људе, који ће је повести ка још већим успесима. Управа
је само задржала право контроле рада, делегирајући из
главне Управе председника и потпредседника за секцију. На-
равно, да је водила рачуна, а то ће и у будуће бити, да
они буду познаваоци лаке атлетике и њени најискренији при-
јатељи.

ПРВА УПРАВА СЕКЦИЈЕ

У прву нашу управу, главна управа клуба делегирала је
гг. Љубомира Симића и потпуковника Ивана Јанца, које су

Иван Микић, свестрани атлета, један од најбољих и најдисциплинованијих чланова клуба.

сви чланови секције са одушевљењем примили. Дугогодишњи и заслужни наш вођа постао је председником, а за потпредседника г. Јанц, отац нашега бацача копља. Пре доласка у Београд г. Јанц био је вођа лакоатлетске секције С. К. „Илирије“ у Љубљани. Неколико година није хтео да приђе ни једноме клубу, али је ипак активно сарађивао у бившем београдском лакоатлетском комитету и судијском збору. Поред тога водио је течај за лакоатлетске судије и важи као најбољи познавалац правила у београдском потсавезу. На овогодишњој скупштини збора лакоатлетских судија, изабран је за председника, а крај њега од наших чланова ушли су још и гг. Симић и Мор. Заједно са др. Батавелићем члан је Управног одбора Београдског лакоатлетског потсавеза.

Прва скупштина изабрала је остале чланове управе те она изгледа овако:

Председник: Љубомир Симић; потпредседник: Иван Јанц; секретар: Ханс Мор; благодотвор: Тасић Миодраг; економ: Штаквић Никола; технички референт: Клеут Никола; чланови Управе: Нинковић Рајко, Вранеш Петар и Делари Владимир.

Доцније је она проширена са: гг. Митом Стефановићем, Крстом Јелисавчићем и Марком Острогонцем.

Секција не располаже великим приходима. То су редовна чланарина, редовни прилози неколицине симпатизера и потпора клуба. Та је потпора за овако велику секцију, која броји око 120 чланова, врло мала. Ми ипак знамо да се клуб не налази баш у најбољем финансијском положају, јер ту су стари дугови, дефицити са утакмица а сада и грађење игралишта на дневном реду те настојимо да од клуба што мање тражимо.

БУДУЋНОСТ ЈЕ НАША

Лакоатлетском спорту претстоји изванредна будућност. Као најглавнији услов за напредак наше атлетике, јесте поседовање бар једне добре лакоатлетске стазе. Нажалост, доскора смо у Београду имали само фудбалска игралишта али лакоатлетску стазу добили смо тек ове године.

Наш клуб гради свој нови стадион и на њему је приграђена и лакоатлетска стаза. Кад буде она готова, а ми надамо да ће то бити већ идуче године наш спорт и његова акција добиће основу за даљи још анђијни и већи напредак. За нас „црвене“ атлетичаре велика је срећа што управа клуба схвата потребу грађења ове стазе и што се на решавању овог проблема бацила са свом потребном озбиљношћу.

Наш досадашњи рад, наши досадашњи успеси, дају нам свима наде да ће наши атлетичари убудуће бити носилаци идеје лакоатлетског спорта и најбољи атлетичари у држави. Пред изгледима на такву будућност, оправдане су све желије које се чине за лаку атлетику. Удруженим снагама вођа атлетичара може се и мора овај спорт и наш клуб подићи на јавни ниво.

ДВА РИВАЛА

Најистакнутији члан лакоатлетске секције БСК-а није сумњиво је спринтер Клинг. Он одлично трчи на кратким стазама, на 100, 200 и 400 метара.

И „Југославије“ има свог аса краткопругаша. То је млади А. Стевановић. Он и Клинг велики су ривали на 100 и 200 метара и међу њима развила се последњих година огорчена борба, не само зато што су чланови клубова који су везани традиционалним спортским ривалством, већ и због тога што су њих двојица прилично равноправни.

На IX Балканским играма које су 1938 године приграђене у Београду, најубудућнија трка бесумњиво је била на 100 метара. Хиљаде гледалаца без даха су пратили сјајну борбу између Стевановића и Клинга. Све до самог циља није се знало ко је победио. Само за „прсца“ стигао је први Стевановић и то је његова најлепша победа, јер је освојио титулу најбржег Балканца.

Лакоатлетичар Александар Лазаревић

„Југославијини“ рекордери

Кроз „Југославију“ је прошло врло много заслужних и добрих лакоатлетичара, који су остварили пуно значајних победа и спортских трофеја. И у јубиларној години „Југославија“ има велики број државних рекордера и балканских првака.

Државне рекорде држе ови атлетичари:

200 м.: Лазаревић 22,2.

Трчање на 1 сат: Шпори 16.860,5 метара.

Дискос, хеленски стил: Клеут 38,83

Дискос, слободан стил: Клеут 46,18

Скок с мотком: Баков 3,75

На IX Балканским играма, које су одржане у Београду, А. Стевановић је освојио првенство Балкана у трчању на 100 м са 10,8 с.

Јован Микић био је у два маха првак Балкана и то 1935 год. у скоку у вис 175 см. и 1937 год. у троскоку 14,03 м.

Јаша Баков, рекордер у скоку с мотком, добар спортски педагог и марљив спортиста. Баков скаче у вис с мотком 3,75 м.

Прваци Балкана у штафети

4 × 100 МЕТАРА

Познато је да „Југославија“ има најбоље спринтере у држави. То је изванредна екипа, састављена само од младих лакоатлетичара, који врло много обећавају у најскоријој будућности.

На јубиларним, десетим Балканским играма, које су ове године одржане у Атини, нашу екипу у штафети 4x100 метара репрезентовали су београдски атлетичари. Тројица су чланови „Југославије“: Стевановић, Радоњић и Јовановић. Четврти члан екипе је Клинг из БСК-а.

Трку је повео Стевановић и сјајно је трчао тако да је предао са знатном предношћу палицу Јовановићу, који је успео да сачува размак и да преда палицу Радоњићу. Борба је сад била врло узбудљива јер су и остали такмичари пристизали, али је Радоњић трчао као никада досада и с фомом од пет метара предао палицу Клингу. Тако је наша екипа победила за 43 секунде и 8/10.

Узбудљива борба

Лакоатлетичар Лазаревић држао је све до недавно рекорд у скоку у даљину. Он је наш први атлетичар који је достигао мету од 7 метара.

На овогодишњем митингу у Суботици између Ленера (БСК) и Лазаревића развила се узбудљива борба. Ленер је скочио 7 м и 2 см и тиме поставио нов рекорд. Затим је скакао Лазаревић и у сјајном стилу постигао даљину од 7 м и 5 см. И то је био нов рекорд. У последњем скоку Ленер се изванредно одбацно у ваздух и по трећи пут овога дана поставио нов државни рекорд. Ленер је скочио 7 м и 14 см. То је заиста била једна од најлепших борби у нашем лакоатлетском спорту.

Лакоатлетска екипа „Југославије“ освојила је 1939 године пехар „Времена“ на такмичењу у Новом Саду. На слици, с лева на десно: Банић, Лазаревић, Јовановић, Клеут, вођа Љуба Симић, Баков, Шатејић, Шпори, Смејда; клече: Стевановић, Банић старији, Радоњић, Јовановић, Тавчар, Миљковић, Салејевић.

Најбољи резултати сениора

С. К. „Југославије“

100 м. Стевановић Александар	10,8
200 м. Стевановић Драгош (боље од држ. рекорда)	22,3
400 м. Стевановић Драгош	51,1
800 м. Банић Јован	2:07,2
1500 м. Банић Јован	4:21,4
5000 м. Бачлија Геза	16:09,6
10000 м. Шпори Стане	36:37,0
400 м. препоне Стевановић Драгош	57,6
Маратон Стефановић Мита 2 сата 58 мин.	
Скок у вис Мор и Лазаревић	1,83 м.
Скок у даљ Лазаревић Драг., држ. рекорд	7,05 м.
Скок с мотком Баков Јаша, држ. рекорд	3,75 м.
Троскок Микић Јован	14,20 м.
Бацање диска Клеут Никола, држ. рекорд	46,18 м.
Бацање диска Клеут Никола, држ. рек.	46,18 м.
Бацање копља Смејда Карло	5880 м.

НАЈЗДРАВИЈИ СПОРТ

НА СМУЧКАМА ПО НАЈЛЕПШИМ ТЕРЕНИМА СРПСКИХ ПЛАНИНА

УСПЕЛИ ТЕЧАЈЕВИ

Ни у најтежим приликама, Спортски клуб „Југославија“, није занемаривао опште спортске циљеве и потребу да се спортским циљевима не иде само једним путем, већ да се делатност наше спортске омладине упућује разним правцима ка истом циљу.

Било је то пре три године. Зима на прагу. Разна спортска друштва у Словенији и Хрватској чинила су изванредне припреме за дочек нове зимске сезоне. Њихова активност обећавала је тим крајевима не само спортске, него и чисто туристичке користи. Смучарство у тим нашим покрајинама наплазило је на одличан одзив код омладине, која је схватила да је то врло користан спорт, као и код надлежних власти, које су га почеле свим средствима потпомагати.

Тај занос који је овладао нашом омладином, није могао обићи ни омладину у Београду и у српским крајевима. Утолико пре, што су ти крајеви располагали теренима врло погодним за развој смучарског спорта. Ми нисмо имали тако чувене смучарске терене као што су они на Покљуки, Бохињу, Планици, словеначким Алпима, али смо знали да их имамо бар толико добрих и лепих да се на њима може скијати скоро седам месеци у години, од новембра до маја (Шар-Планина, Копаоник).

До овог времена, о смучарству у српским крајевима водило је углавном бригу само Српско планинско друштво. Ма да су врло агилни чланови овог друштва учинили врло много за унапређење смучарског спорта у овим крајевима, па чак и приредили неке утакмице, ипак се осећало да је потребно дати смучарству још један јачи импулс. А то се само могло учинити ако би се основао бар још један смучарски клуб или смучарска секција у неком великом спортском клубу.

„Југославија“ се решила да обнови један свој покушај из 1924 г. и да оснивањем нове секције допринесе брже и правилнијем развоју смучарства код нас. Иницијативом неколицине чланова управе клуба, донесена је одлука о оснивању зимско-спортске секције и та одлука је потврђена и од скупштине клуба у 1936 г.

Од тог времена, почиње једна нова ера у развоју смучарства. Рад „Југославије“ иако у почетку врло скроман, почиње да се осећа на терену и у активности других клубова. Пропаганда за смучарство врши се активније. У том погледу истиче се Српско планинско друштво, које је у преимућству над свима осталима јер је у то време имало већ готову организацију, те подиже свој дом на Копаонику.

За то време „Југославија“ одржава за своје чланове прво суве течајеве а затим отвара смучарске течајеве на планини Бесна Кобила (1940 метара). Овај терен је идеалан за смучаре али дотле скоро непознат. „Југославија“ је тежила да га учини приступачнијим. У том погледу је потпуно успела и данас се на Бесној Кобили налази леп туристичко-смучарски дом а пројектовано је грађење и једне планинске куће С. к. „Југославије“.

Течајеви на планини Бесна Кобила су одржавани под вођством техничког референта З.с.с. г. Стевана Нушића, и то:

- 1) од 20 до 31 децембра 1936 године са 54 учесника,
- 2) од 1 до 12 јануара 1937 године са 16 учесника,
- 3) од 21 до 31 децембра 1937 године са 34 учесника,

Мсма Марковић, вођ зимско-спортске секције, одушевљен је смучар.

- 4) од 3 до 27 фебруара 1938 године са 12 учесника и
- 5) од 22 децембра 1938 до 6 јануара 1939 године са 34 учесника.

У години 1938, зимско-спортска секција је послала на учитељски смучарски курс на Цријепољско такмичара Бранка Марковића, на Копаоник такмичара Мирка Брачића, на тренерски курс на Триглав такмичара и техничког референта секције, Стевана Нушића.

Од 5 новембра до 15 децембра 1938 године одржан је вечерњи смучарски суви течај зимско-спортске секције С. К. „Југославије“ у модерној хигијенској гимнастичкој сали Прве мушке гимназије у Београду. Течај је посетило 48 течајаца.

Поред напред наведених течајева, чланови З. с. с. правили су недељне излете по околини Београда.

На крају сваког течаја су одржаване клупске утакмице. На државном првенству, на Јахорини у 1937 години такмично се на 18 километара наш члан Брачић Мирко са временом од 1:29:01 Пласирао се на 19 место. Време и пласман су добри с обзиром да је без тренинга.

30 марта 1937 године одржане су утакмице за првенство Копаоника. Мирко Брачић је био једини такмичар „Југославије“. Освојио је првенство на 18 км. у времену од 1:13:40 и добио пехар „Политике“, који је први пут освојен од стране З. с. с. С. К. „Југославије“.

8 јануара 1938 године одржане су утакмице за државно првенство Копаоника. На овим утакмицама на 18 км. учес-

ствовао је као гост Мирко Брачић и освојио прво место у времену 1:24:32 и тиме поново освојио прелазни пехар „Политике“. На овим утакмицама десно се један немис догађај, који је настао услед рђаве организације утакмица. Брачић је прешао један део стазе у обратном правцу него остали такмичари. Жири је прешао право те неправилности и доделио му титулу првака Копанника. На ово решење неки такмичари су се жалили Ј.з.с.с. који је Брачићев успех поништио.

Од 25 до 27 фебруара одржане су утакмице за првенство Б.з.с.п. на Копаннику. На овим утакмицама је З.с.с. С. к. „Југославије“ први пут учествовала са бројнијом екипом. Екипа је постигла врло добар успех нарочито на стази од 18 км. и штафети. На 18 км. је победио прошлогодишњи првак Копанника Мирко Брачић у времену 1:18:47 и тако по други пут освојио прелазни пехар „Политике“. Други је био Стеван Нушић такмичар С. к. „Југославије“ у времену 1:22:07, шесто место је заузео опет „Југословен“ Лаврих Карло, седми Нађ Радомир, осмо Планинц Едвард оба такмичари С. к. „Југославије“. Од дама је на 5 км. стартовала за С. к. „Југославију“ Рената Чабријан и освојила друго место у времену 0:29:40. Јуниори су стартовали на 8 км. Драшкоци је освојио четарто место, а Бранковић пето.

У штафети 4x10 км. Југославија је освојила прво место у саставу Брачић, Лаврих, Нађ и Нушић, и добила прелазни пехар бана Дунавске бановине.

У смук за сениоре, друго место је освојио Карло Лаврих у времену 2:23.

У смук за даме, треће место је освојила Рената Чабријан.

У слалому за сениоре на другом месту је Карло Лаврих.

У слалому за даме треће место је освојила Рената Чабријан.

У алпској комбинацији, Карло Лаврих је заузео треће место са 170 бодова а Рената Чабријан у алпској за даме, исто треће место, са 75 бодова.

25 и 26 фебруара 1939 године одржане су утакмице за првенство Копанника. На овим утакмицама Југославија је на

18 км. освојила сва три прва места. Први је био Мирко Брачић (0:56,5) и тиме освојио прелазни пехар „Политике“, друго место је заузео Вебер Франц (0:58,2) а треће место Стеван Нушић у времену 0:58,36.

У смук је учествовао за сениоре само Мирко Брачић и заузео треће место у времену 2:18:2/5. У слалому је Брачић такође заузео треће место у времену 57:4/10. У алпској комбинацији Брачић је заузео треће место са 155 бодова.

7, 8, 9 и 10 априла 1939 године су одржане утакмице на Шари за првенство Б. з. с. п. Из С. к. „Југославије“ учествовало 7 сениора, две даме и 5 јуниора. На 18 км. „Југославија“ је освојила следећа места: први Мирко Брачић, други Нушић, трећи Станковић Драгош, пети Лаврих Карло, шести Нађ Радомир, седми Стевановић, девети Станковић Бранко.

У штафети 4 x 10 км. „Југославија“ је освојила прво и треће место.

Прва штафета Југославије у саставу: Нушић, Брачић, Станковић и Лаврих је за 54 минута боља од штафете СПД. У другој штафети Југославије: Нађ, Стевановић, Станковић Бранко и Витас.

У штафети 4 x 6 км. „Југославија“ је освојила прво место са екипом: Костић, Драшкоци, Илић и Сиљановић.

У смук за даме је Рената Чабријан освојила треће место.

На овим утакмицама на Шари, „Југославија“ је освојила пехар за 18 км., пехар за штафету 4 x 10 км., и пехар за штафету 4 x 6 км.

Управа секције је следећа:

Претседник г. Мома Марковић, акад. сликар; потпретседник г. Војин Симић, архитекта; секретар г. Војин Стевановић, чин. П.А.Б.; благајник г. Бранко Станковић, сликар; тех. референт г. Стеван Нушић, наставник шесте мушке београдске гимназије; економ г. Драшкоци Иван, студент; чланови: г. г. Станковић Драгош, Јовановић Душан, Плавшић Петар и г-ца Нели Кодрић.

Секција броји 60 активних чланова од којих је 23 верифицирано у Б.з.с.п.

Секција се углавном одржава од чланарине.

Чланови „Југославије“ који су узели учешћа на такмичењу на Шарпланини. С лева на десно: Војкан Симић, Станковић, В. Стевановић, А. Петровић, Нушић, Д. Станковић, Ј. Штефан, Мома Марковић, Брачић, Илић, Драшкоци, Кула, Николић, Лаврих.

Екипа која је освојила првенство Копанника 1939 г. на 18 км. С лева на десно: Брачић, Нушић, Вебер.

Рад смучарске секције наишао је на пуно разумевање не само Управе нашег клуба, него и свег чланства и пријатеља „Југославије“. Резултати које смо постигли за ово кратко време, оправдавају ту пажњу. О смучарском спорту у нашим крајевима почело се озбиљније говорити тек по оснивању наше секције, која је својом активношћу пробудила увелико интересовање наше омладине за овај лепи и корисни зимски спорт. За правилан и одличан развој ове секције, поред данашњих њених вођа и такмичара, имају великих заслуга сениори нашег клуба: Војин Симић, први вођ секције, Пера Радојковић, Бора Божић и Стеван Нушић, који је дуго година био технички референт секције и стручни вођ „црвене“ смучарске екипе. Ако наша секција убудуће бар толико напредује колико је то досада, онда се можемо надати сасвим сигурно да ће зимски спортови и у овим крајевима, с ове стране Дунава и Саве напредовати одлично и скоро достићи засад ненадмашно Словенце.

Зимски спортови су не само најлепши већ и најздравији. Вежба на смучама по белим, снежним падинама пружа неслућена задовољства. Неописиво је уживање предавати се благим зимским сунчевим зрацима и као вихор јурити низ планинске стрмине и окове...

Нела Кодрић

ВОЂСТВО КЛУБА

ДОСАДАШЊИ ПРЕТСЕДНИЦИ:

Инж. Данило Стојановић-Чика Дача

Васа Аранђеловић (+)

Васа Божићаровић, пуковник у пензији

Инж. Мутимир Коцић, начелник Министарства грађевина

Арх. Јанко Шафарик

Живко Јевђевић, пуковник

Јован Ненадовић, народни посланик

Милутин Станојевић, директор Београдске задруге а. д.

Милан Живановић, секретар Трговинске коморе

Др. Ђорђе Борисављевић, санитетски пуковник

Александар Тадић, директор Трговинско-индустр. банке.

СЕКРЕТАРИ

Миливоје Ивановић (+), Душан Глишић, Бора Јовановић, Ђорђе Миловановић, Радомир Стојиљковић, Душан Петковић, Вељко Чулић, Милан Живановић, др. Душан Ђорђевић, Хамид Филиповић, др. Божа Ђорђевић, М. Божић, Атанасије Бајкић, инж. Атанасије Марковић, др. Воја Јовановић, Драган Поповић, Милан Костић, Драг. Бараћ, Иван Кумануди, Божа Братуљевић, др. Драгослав Михајловић.

ВОЂИ СЕКЦИЈЕ

Инж. Душан Глишић, Димитрије Младеновић, Јован Ружић, инж. Мутимир Коцић, Рад. Стојиљковић, Вељко Чулић, Раденко Митровић, Душан Петковић, Милан Живановић, Петар Радојковић, Драган Јовановић, Макс Амес, Иван Кумануди, др. Драг. Павловић, др. Божа Ђорђевић, др. Драгослав Михајловић.

ДАНАШЊИ УПРАВНИ И НАДЗОРНИ ОДБОР

Извршни одбор: председник Александар Тадић, директор Трговачко-индустријске банке; потпредседници: Милутин Станојевић, директор Београдске Задруге, Јован Ружић, шеф правног одељења железничке Дирекције Београд—Југ и др. Драган Протић а. чиновник Мин. спољних послова; секретари: др. Драгослав Михајловић, шеф Одељења у Заводу за унапређење спољне трговине и Божа Братуљевић, благајник Народног Позоришта; благајник: Момчило Костић, а. чин, Генералне дирекције железница; чланови: капотан Свет. Воховска и Вељко Чулић, адвокат.

Управа стадиона: Драгољуб Аврамовић, судија, и арх. Драган Гудовић.

Административни одбор: секретар Иван Кумануди, чин. Мин. Финансија; благајници: Бошко Јовановић, чин. Аграрне Банке и Адолф Рот, чин железничке Дирекције Београд—Југ; економ: мајор Ђорђе Стојановић; домаћин: Милосав Протић, рентијер.

Лакотлетски одбор: потпуковник Иван Јанц и Љубомир Симић, приватни чиновник.

Дамски одбор: Јелица Станојевић, чин. Хипотекарне банке.

Тешко-атлетски одбор: потпуковник Обрен Томић и Миливоје Миливојевић, индустријалац.

Зимско-спортски одбор: Момчило Марковић, академски сликар и арх. Војин Симић.

Казнено-правни одбор: Миливоје Вељковић, судија, др. Мишко Ђурић, адвокат, и Србољуб Тодоровић, адвокат.

Пословни одбор: Риста Милутиновић, дрогерист и Иса Бајић, трговац.

Просветно-пропагандни одбор: Бора Кесић, новинар, Радомир Ђуковић, трговац и Милан Митровић, професор.

Здравствени одбор: др. Драгослав Стојановић, санитетски мајор и др. Милојца Кијановић.

Надзорни одбор: др. Ђорђе Борисављевић, Душан Коцић, а. чин, железничке Дирекције Београд—Југ, др. Душан Мишић, а. чин, Генералне дирекције железница, Никола Грбић, а. чин, Призада, Богољуб Скендерац а. чин Призада, Вељко Петровић, трговац и Милош Стојановић, трговац.

Вођство фудбалске секције: др. Михајловић и В. Чулић.

И ЧИКА АНДРА ЈЕ НАШ!

Деца која скоро гутају песме Чика Андре, њиховог најомиљенијег песника, и не слуте да се под тим именом крије један од највећих пријатеља нашег клуба и „црвени“ навијач, Андре Франкевић, професор.

Овај најпопуларнији савремени песник песама за децу, ревносан је посетилац свих утакмица нашег клуба а доскора био је један од његових најактивнијих вођа и бораца за успостављање једног правичног режима и истинског центламенског спортског васпитања. Чика Андре је био неколико година члан и потпретседник Управног одбора „Југославије“.

Као функционер, Чика Андре је много заслужио за успехе и активност клуба од 1931 до 1938 год. а нарочито за рад на духовном васпитању и образовању наших чланова. Чиста, неокалана спортска идеја, и светла традиција нашег клуба, биле су светиња за Чика Андру.

Једном приликом, на скупштини клуба, кад су неки чланови под притиском развоја спорт-

ске ситуације ван нашег клуба, отворено тражили да вођи „Југославије“ напусте своје идеолошко схватање спорта и прихвате се правца којим иду други клубови. Чика Андре је дигао свој громки глас:

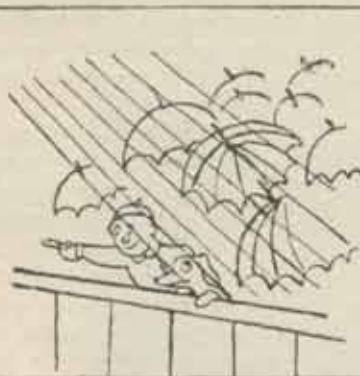
— Разумемо бојазан неких наших чланова али их могу уверити да судбину клуба држи у својим рукама управа која неће ништа пропустити да учини ако је у питању витални интерес клуба. Али... Нико нема права да тражи од нас да се ми одрекнемо спортске идеје, наших идеала. И ја вам кажем: Не рушите те идеале, не уништавајте их у нашим срцима, јер, онога момента кад у спорту нестане тог идеализма онда се ово неће ни звати спорт!

Чика Андре и његови сарадници у то време имали су право. Скупштина чланова клуба схватила га је и одушевљено поздрављала. Вођи „Југославије“ остали су на традиционалној клупској линији, не напуштајући борбу за спортску идеју и моралне спортске принципе.

Навијачи Аце Пикавца

Два другара навијају
За црвени тим,
Чини ми се да их чују
И Лондон и Рим.

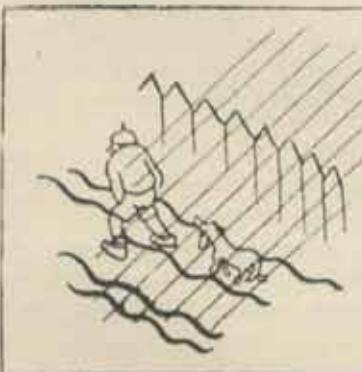
Ал' дунуо вијор ветар,
Пљусак пао љут...
Баш их брига! Нена пада
Није први пут.

А код куће пути тата
Гунђа: „Бре, бре, бре!
Ал' ће данас да покисну
Оне поле две!“

Да л' то грми ил се тресе
Поља, брег и дол!
Није брате, него ето,
Део Аца гол!

Пљушти киша на два миша,
А пут као сос,
Испрљали навијачи
И њушку и нос.

А нада их тата вид'о
Тако барабар
Кажу људи, плануо је
К'о на ветру жар.

Веле да је свашта било...
Мсжда! Ко то зна!
Ал' члак су срећна била
Навијача два.

Ништа нису ни батине,
Ни сузе, ни бел —
Главнио, кажу, да је Аца
Дао фини гол!

ИМЕНА ПРВИХ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ ИГРАЧА ВЕЗАНА СУ С НАШИМ НАЈВЕЋИМ УСПЕСИМА

ПИШЕ ТУРЕ ДУБРАВЧИЋ

Требало би најпре да честитам јубиларцу. Међутим учинићу то на крају, јер пре тога желим да изнесем моје сећање на оне лепе и незаборавне дане, који су ме повезали са старим добрим пријатељима: „Југословенима“, а тиме и са „Југославијом“. Рекао сам старим, ма да су то све људи у најбољим годинама, још данас активни спортски радници. Али било је то ипак пре 18 година, одмах по завршетку светског рата на Седмој Олимпијади у Анверсу.

Ту сам упознао Јову Ружића, и малог симпатичног Џору у сламном шеширу. То је био мој први сусрет са „Југословенима“. Том приликом сам се први пут нашао у истом дресу с једним одличним претставником С. К. „Југославије“, популарним Јованом Ружићем. Од тог времена контакт са „Југословенима“ био је чешћи и ја сам се постепено упознавао са свима спортским радницима „Југославије“. Незабораван један дан веже ме нарочито чврсто са добрим другарима из „Југославије“ Душком Петковићем и покојним Драганом Јовановићем. Било је то у Прагу 1923 године. На дан 28 октобра када је одиграна утакмица Чехословачка—Југославија. Тога дана је наш национални тим забележио свој први а може се смело рећи и највећи успех. На прашком терену постављен је славни резултат 4:4, а два млада, још и данас тешко заменивава расна фудбалера, „Југословени“ Душко и пок. Драган, били су творци тог великог подвига. Био сам вођ навале југословенске репрезентације а с десне и леве стране били су помагачи Душко и Драган, два прибрана али и силно темпераментна неустрашива бомбардера, чија младалачка полетност и жеља да покажу баш у том сусрету највише што могу, била је управо несавладива.

Најбољих једанаест Чехословака били су нам противници и ма да су се они залагали из петних жила да скрше још недовољно искусне играче, нису то никако могли. Успели су тек толико, да изједначе резултат и то пред сам крај игре неприкривајући ни мало задовољство и срећу што су остали непоражени.

У тој нашој незаборавној борби истицали су се нарочито два млада Југословена и не претерујем ни мало ако кажем, да су беш они били, не само реализатори, него и главни покретачи наше плодне навале а и играчи који су дали срца, одважности и темперамента целом тиму. Сећам се још добро, како је у првим минутима брзи „Сенегалац“ још док се игра тек почела да разија, начео мрежу Чехословака. Неустрашиво је гурнуо главу у гузиву, а лопта је нешла циљ. Аплауз кога смо у том часу примили од Чехословака био је силан. Али, осетили смо, а касније се и уверили да смо добро оценили, да је то био аплауз за гол кога су гостољубиви домаћини сматрали тек почасним. Није прошло дуго времена, Драган је по други пут затресао мрежом Чехословака и опет смо примили аплауз, али тај је био већ мањи, а кад смо за непуних дванаест минута опет заслугом Драгановог силног шута већ водили са 3:0, одушевљење публике претворило се је у разочарење, а тек неколико стотине руку југословенских студената је затапшало.

Чехословаци су осетили, да је предност, коју смо стекли превелика, и да би требало већег знања и влана да се та разлика изравна. Пре савршетка полувремена чехословачки репрезентанти једним својим голом повратили су веру маси,

али већ у следећем минуту, још док је весеље трајало, опет је један Драган, овог пута Драган Бабић, порем рачуне Чехословацима, 4:1 за Југославију показивао. Мислимо веровали том нашем успеху и уместо да нас још осоколио ми смо почели због изненадног превеликог става, да играмо збуњено. Резултат те наше збуњености је један јевтин гол, који је пао у последњем минутоу нашу мрежу.

Са резултатом 4:2 за нас пошли смо на одмор, не мислећи сами себи да смо оставили терен као победници. До полувреме донело је оно чега смо се бојали.

Чехословаци су изравнали резултат на 4:4 али победа ипак нису могли. Трећи и четврти гол Чехословака деловали су на нас поразно, али на срећу убрзо смо се снашли и нисмо дали да коле поћу сасвим низбрдо.

Амбициозни Душко редом је заклињао играче одбојно да устрају у борби, а Драган је енергично захтевао од сваког од нас да му деле лопту.

— Дајте ми лопту ако Бога знате. Зубима ћу је уметнути у мрежу.

Од тог дана прошло је много времена, а у златној књизи нашег фудбала забележена су имена првих „Југославија“ репрезентативаца, чијом се заслугом „Југославија“ нагло дигла у ред најбољих клубова у земљи. Њиховом је заслугом „Југославија“ два пута носила частан наслов најбољег клуба у земљи а њихова је и заслуга што су темељи „Југославије“ данас тако чврсти.

Четврт века рада „Југославије“ је тек једна страна недовршене књиге славе популарног београдског клуба којој се спомињу понајбољи наши спортски радници.

Моја честитка клубу с којим ме вежу толике лепе и незаборавне успомене не може нимало да се разликује од свих оних у којима су изражене искрене и најлепше жеље „Југославији“.

Загреб,
маја 1939

Туре Дубравчић

од Љ Вукадиновића

Чим се спусти први сумрак Тонидерско брдо утопа у дубоку таму. Стрме улице су пусте у ретки пролазници брзо промићу поред малих кућица и нестају ужурбаним кораким у мрак који постаје све гушћи. А увече, када је у другим деловима великог града најжачије, када су булевари препуни света, када се на сваком кораку осећа живот и бучност велике вароши, онде, на периферији, све утопа у први сан. Потпуна тишина беззвучно се шума кришавим улицама, празним појасима, заспаваним дворштима и цветним вртовицама. А на ведроме небу оцртана се тамна силуета великих трибина и дубоко нигнутог крова, испод кога стрче дугачки редови празних седишта. Футбалско игралиште, које преко целог дана јечи од безбрижног младалачког смеха веселих спортиста, сада је мирно и путо и предаје се својим светлуцавим одсјајима звезда и бледој месечевој светлости...

★

Једно вече, међутим, није било тако путо и тихо. Традиционални мир је нарушен. Празно игралиште и дугачка, тамна силуета високих трибина, као неким чаробним претворило се у светлуцави цветни врт. Као да су звезде сишле са неба да својим сјајем оките поприште једне значајне свечаности и да улепшају један доживљај који се никада не може избрисати из сећања.

Још из далека један део неба изгледао је као визија из бајке. Светлости свих боја потсећале су на бескрајни низ светлуцавих фејерверка, који су висили у ваздуху. Сребријаста бели одсјај месечеве светлости мешао се с млецим млазевима рефлектора, а негде, као у великој даљини, тихо су се романтичне мелодије скрипачевог оркестра губиле у топлој јунској ноћи.

Приближавају се све ближе необичној чаролици и контуре постају све јасније. Жагор гласова, звук аутомобилских

сирена, река људи, безброј разнобојних сијалица, све то истискује из маште песничку визију сребријастих звезда, али не умањује лепоту пред задивљеним очима које су на овом месту навикле да трепере на сунцу.

Тек на трибинама, у мноштву света, у гомили окаћеној елегантним, шароликим и скупоценим хаљинама шармантних дама, у средини која је мирисала од парфема, у жубору гласова и усклику дивљења, срце се потпуно отвара и несебично али спонтано умија све лепоте и сва задовољства ове чаробне ноћи...

★

Зар је могуће играти футбол у ноћи? — цркутале су у једној ложи прене, набубреле усне.

— Ох, гледемо их сасвим добро. Светлост је врло јака, одговарао је црни капут и дрхтавом руком намештао монока.

Било је, дакле, и таквих који су припут дошли на спортско игралиште, привучени кermесом под ведрим небом, можда жељни свежег ваздуха и праве природе.

★

Сасвим други разговори чули су се на сваком кораку, међу онима који сваке недеље долазе на Тонидерско брдо и одушевљавају се спортом.

— Овај Расинг је много јак. То је, кажу, најбољи клуб у Европи.

— Није баш најбољи, али је много добар. Ми смо, међутим, победили и боксе...

— Да ли ће играти Гилер?

— Хоће, леву полутку. Он и „Зека“

слагаће се одлично. Ух, ако нам само пође, биће голова као кише.

★

Као брод на немирним таласима мора затресале су се трибине када су се појавили фудбалери, снажни, праве атлете, импозантни у декору блештаво осветљене и чаробне јунске ноћи.

Гости имају пругасто плаве дресове, а наши црвене као божур.

За тренутак је змљаладо потпуни мир, а затим је одјекнуо тачкав звук судијине пиштаљке. Као експлозија грмиуо је спонтани узвик:

— Темно наши!

Црвени дресови опседају противнички гол. Туче се корнер. Гилер изводи удацац и идеално добацује лопту пред врата. Милошевић скаче и главом спроводи белу лопту на самом углу.

— Г-о-о-о-а!

Радост је прерана, јер је Тасен, еластични вратар гостујућег клуба, задр-

жао лопту испред саме линије. Његоз подиже изазива буру од одобравања, јер публика уме да се дигне и да цени и подигне гостујућих играча.

★

На успех се, ипак, није дуго чекало. Страховит ударци Милошевића пожртвовани француски вратар није могао да задржи. Као ухваћена риба, лопта се копрцала у мрежи.

Веселе је неописиво. Светковима се претвара у право славање. Чаробан декор добио је своју потпуну слику, испуњен радосним узвицима, смехом, спонтаним одушевљењем које испуњава душу оним ретким усхићењем које се јав-

„ЦРВЕНИ“ И „ПЛАВИ“

„Вечити ривали“ прошли су кроз велику навијачко-спортску школу и они нису више снако непријатељски расположени као некада. Уосталом, нико им не може замерити ако им се допада више један него други клуб али им се много може замерити ако ту своју симпатију пренесу са трибина на улицу, на посао или, уопште, заносећи се својим симпатијама забораве да поштују противника и цене његове вредности, његове способности.

Ривалитет је користан, занимљив, узбудљив само ако не пређе границе части, морала и спорта. „Црвени“ навијачи досад су показали пуно разумевање за оваква схватања па није никакво чудо ако су, по заслузи, признавали и својим спортским противницима успехе и користан спортски рад. „Југословени“ у том погледу предњаче осталим спортским пријатељима и били би задовољни ако би им се они на сличан начин реванширали.

На старим трибинама „Југославије“, 1924 године, сакупило се одабрано друштво вођа и навијача „Југославије“ и БСК-а. Пре почетка утакмице навијачи су обично сви задовољни и оптимисти. И овде на слици видимо све ведрa лица: Јовановића-Цинета (некадашњег играча БСК-а), Кустудића, Саве Шунце, Зденка Томића, С. Тимотијевића, Тардореке и Бошка Токина. Горе у ложи су: Никифор Бабић Махек, Јова Ружић, Војин Симић и Момчило Марковић (чланови управе). На сунцу, безбрижно и с вером у победу њихових симпатизера они се забављају и чекају на знак судије па да почну из свег гласа да навијају.

Стари фудбалери понекад изиђу на терен да размрдају своје ноге и кости. Ево једне екипе „олд-бојаца“ и функционера, међу којима су и: Чика Дача, Васа Аранђеловић, Драг. Вasoјевић, Рад. Стојиљковић, Макс Амес, Стева Поповић, Хикл, Жика Стојановић и Момчило Марковић. Снимак из 1923 године.

И хазена је жива игра као и фудбал. Главна разлика између ових двеју спортских игара јесте у томе што се фудбал игра ногом а хазена руком и што је игралиште за хазену знатно краће и уже од фудбалског игралишта. На слици доле је један моменат из игре хазене Југославије против Моравије. Пред голом Моравије, Југословенке Т. Бунушевац и Дунђерскова труде се да дођу до лопте. Старт хазенкиња је жна и оштар. Т. Бунушевачева се налази у „маказима“.

ЈУГОСЛАВИЈА ВОДИ ХАЗЕНСКИ СПОРТ

Већ годинама „Југославија“ негује хазенски спорт, пран спорт коме се наша жена јавно посветила. Од самог почетка рада на пропаганди и унапређењу овог спорта „црвени“ су на његовом челу. Неуморно, скоро сваког дана, „Југославија“ води живу акцију да се женски спорт (за сада само хазена и лака атлетика) распростре и популарише у нашем народу. Успех није мали. Заслугом „Југославије“, хазена се одржала код нас у Београду и одлично напредује у свима крајевима који гравитирају престоници. Свуда по унутрашњости нижу нови женски тимови, појављују се лепе иницијативе код наше женске омладине.

И у овој спортској грани „црвене“ и „плаве“ хазенкиње су ривали. Утакмица између њих, то је дерби утакмица између ова два клуба.

ПОТПУКОВНИК ОБРЕН ТОМИЋ

Тихо, неупадљиво али сваког дана с једнаком чврстоћом вољом и жељом да се клубска организација побољша, да се клуб доведе до максимума вредности и снаге, сарађује у „Југославији“ и потпуковник Обрен Томић, председник рвачке секције и члан управног одбора клуба. Његови савети су увек на месту, његова псма драгоцена. Кад се прими посла изврши га, кад обећа испуни обећање. Ове особине избацују овог вредног и способног вођу клуба и клубске рвачке секције међу прве и најкорисније функционере. И као члан управе клуба и као председник младе клубске секције г. Томић је дао пример љубави и пожртвовања за клуб. Наш клуб је у потпуковнику Томићу добио једног изванредног функционера и спортског радника.

БОЖА БРАТУШЕВИЋ

Стари пријатељ „Југославије“, некада је кроз плот гледас борбу старих „црвених“ асова, затим играо кратко време у подмлатку, доцније чезнуо да као функционер клуба припомogne његовом напретку и његовој слави. Жеља му се испунила пре пет година, када је изабран прво у пословни, затим и у управни одбор клуба, у коме врши од тог времена скоро непрекидно функцију секретара за унутрашње послове. Божа Братушевић је сваког дана у клубској канцеларији и сигурно је да је сваког дана својим радом користио клубу. За Братушевића, ако се изузме државни посао (он је иначе благајник у Народном позоришту) скоро и не постоји други живот, осим клубског. У пожртвовању и вредности, спремности да за клуб учини све што се од њега тражи, предњачи осталим члановима.

*Из свакидашњег
клубског
живота*

Ево још једне групе одабраних „Југословена“, играча који су се борили за клупску бело-црвену заставу 1928. године. Ту су с лева на десно: Хрњичек, Бр. Петровић, Драган Јовановић, Борис Поповић, Јова Ружић (вођ секције), Брана Димитријевић, Теофило Спасојевић, Добријевић; у средини М. Николић; седе: Л. Павлица, Брана Младеновић, Милан Бецић.

У овој години најзначајнији су успеси једнаесторице „Југословена“: две победе над БСК-ом 2:0 и 3:2, сјајна победа над бечком Аустријом 6:3, затим над мађарским клубом Немзети 4:2, бечким Симерингом 2:0. Ова екипа, скоро у истом саставу гостовала је у Немачкој и тамо извојевала две лепе победе: у Билефелду против Арминије 7:4 и у Каселу против Спорт Клуба 5:3.

У години 1928 старије генерације играча биле су на измаку своје спортске активне каријере. Л. Павлица у овом тиму претсказује јаче надзирање млађих снага.

ЗА ВРЕМЕ ОДМОРА

После сата играња хазене замара много учеснице. Овде на слици је комплетан хазенски тим „Југославије“ (1937) који се одмара и сунча за време полувремена утакмице против хазене БСК-а. Потпретседник клуба Јова Ружић користио је ових десет минута одмора да их ободри и да им да последње савете како треба да наставе игру до победе. Савети су послушани и од резултата 2:2 у полувремену, борба је до краја игре решена у корист наших хазенкиња са још два гола.

На слици су (с лева на десно): Пина Сијерчић, Вера Шкорић, Јованка Зорић, Теодора Бунушевац, Радмила Гојковић, Мица Шкорић, Јова Ружић; горе: Олга Шкорић и Милица Николић.

Овај хазенски тим је попут осталих који су заступали боје нашег клуба пре и после њега, био врло добар. Освојио је и држао не само титулу првака Београда него и првака државе.

Екипа „Југославије“ из 1931. године показује да су млади играчи из подмлатка преовладавали. Једино су остала две стара стуба, два бека Брана Димитријевић и Бранко Петровић. Све остало су млађи играчи. Ево имена (с лева на десно): Брана Димитријевић, Бранко Петровић, Славко Милошевић, Фрања Валок, Рад. Божић, Бора Кесић; клече: Јован Кукић, Д. Зечевић, Ст. Милановић, Бора Николић, Момчило Божић.

У овом прелазном времену, „црвени“ су ипак имали изванредне утехе јер су двапут победили Ференцварош 2:1 и 3:1 а једном чак и чувени бечки Рапид са 3:2, поред других неких лепих победа.

Смена генерација била је занста брза и нагла. Ма да одлични играчи, млади противници нису могли одмах да стекну потребно искуство. Доцније, што су више играли заједно, овај тим је дошао, с малим изменама, до већег и бољег изражаја својег знања и способности.

ТРИУМФ У НЕМАЧКОЈ

Успела пропаганда нашег
клуба и имена

Наш клуб је први београдски спортски клуб који је гостовао у Немачкој.

Још пре 11 година, у мају 1928 „црвени“ су путовали у Немачку по позиву тамошњих најбољих клубова, и одиграли пет утакмица. С обзиром на вредност противника, биланс ове прве турнеје је врло добар: у Берлину против Тенис-Борусије 3:4, у Лајпцигу против Фортуне 1:3, у Билефелду против Арминије 7:4 у Каселу са Спортклубом 5:3 и у Франкфурту на Мајни против Спортферија 4:6.

Ове године „Југославија“ је гостовала по други пут у Немачкој. Иако је немачки фудбал за последњих

ЉУБОМИР БРОЋИЋ

НИКОЛА ПЕРЛИЋ

девет година изванредно напредовао и ушао најбољих у Европи, ипак се ова турнеја завршила скоро правим триумфом.

Нашим играчима није сметало ни дуготрајно важе, ни туђ терен, ни страна публика. Они су јевали неколико победа и показали игру какву нису имали прилике да виде у својој земљи од југословенских клубова који су играли против њихових бива. Онај успех „Југославије“ утолико је већи, што и противници били прворазредне немачке снаге, свих области или репрезентације. Ове утакмице одигране од 18 до 30 јуна 1939. Ево резултата:

- У Хановеру: — Хановер Спортферија 2:4
- У Хамбургу: — Ајмсбителер Турифербанда 4:0
- У Брауншвајгу: — С. Ф. Ајнтрахт 1:0
- У Лајпцигу: — Градска репрезентација 3:2
- У Берлину: — Берлинер Спортферија 1:1

Оваквим резултатима и одличном игром „Југославија“ је отворила широм врата за гостовање и ове године наших спортских клубова у Немачкој.

Победе у иностранству двоструко је теже и вати него на домаћем терену. Код куће све иде Нема умора, на терену се познаје свака трава и ба, навијачи су ту да помогну ако их треба ободо. У туђем свету наши су усамљени. Нема навијача, промена хране, ваздуха, дуго путовање замори, че, слаби њихову кондицију, снагу и отпорност, напола готов пораз. Томе треба додати још: моралних тешкоћа, потпуно непознат терен. И лакше није него изгубити у иностранству.

Екипу „Југославије“ на овој турнеји сачини су: вође пута: др. Драган Михајловић и Никола јић; играчи: Ловрић, Спасић, Анђелковић, Стојковић, Бројић, Ајба, Ђокић, Ђирић, Салић, Ракар, Марјановић, Аца Петровић, Лер, Н. Перлић и Стојковић.

Још три заслужена функционера

Скромно, без помпе и истицања, без обзира да ли су у управи клуба или нису, раде и залажу се многи наши чланови за С. к. „Југославију“ за победу њене праведне ствари. Један од тих је и Мира Стевановић, наш дугогодишњи члан Управног одбора у клубу, иначе шеф Издавачког одељења листа „Политике“. Стевановић поред заслуга за наш клуб у коме је неколико година био вредан функционер, има изванредне заслуге и за боксерски, аутомобилски и бицикlistички спорт. У организацији овогodiшњих бицикlistичких трка око Србије и ауто-трка у Београду, Стевановић је извршио један велики део посла.

Судија Окружног суда за град Београд, Драгољуб Аврамовић стари и верни члан и пријатељ, као дечко је добио фудбалско крштење у нашем клубу а већ неколико година је члан клубске управе и потпретседник Београдског лоптачког потсавеза, Аврамовић посвећује клубу доста времена а посао којег се прими да изврши, може се сматрати да ће стварно бити савршен онако како је најбоље било могућно. Његова објектност даје му нарочити ауторитет као спортском функционеру, а у клубу има нарочите заслуге за изванредно залагање да исправни спортисти постану и добри радници.

Доскора био је др. Воја Јовановић секретар за спољне послове нашег клуба на ком се положају истакао као вредан и експедитиван. Неколико година Воја Јовановић је посветио дане, недеље и месеце раду на унапређењу С. к. „Југославије“ и допринео много да баш у временима највеће кризе клуб прође без нарочите штете и опет ускрсне као велики и моћан. Многи наши пријатељи и чланови сетиће се да их је Воја Јовановић увек лепо примио и учинио што је могао а то је најчешће било довољно да ублажи многе непријатности и невоље.

Воја Јовановић је већ неколико година претседник Београдског атлетског потсавеза.

„Црвени“ репрезентативци

Наши играчи последњих година немају неку благонаклоност водећих функционера фудбалског спорта. Због тога ни у државној репрезентацији нису заступљени онако како би то по својој игри заслуживали. На овој горњој слици (момент са тренинга наше државне репрезентације на олимпијском стадиону у Амстердаму, јуна 1939), ипак их видимо четворицу. Слева на десно су на слици: Фране Матошић (Хајдук—БСК), Анђелковић (Југославија), Живковић (Јединство), Драгичевић, Кнежевић (оба БСК), Ловрић (Југославија), Мркушић, Дубац (оба БСК), Н. Перлић, А. Петровић (оба Југославија) и Пожега (Хајдук).

Одабрана екипа „црвених“ функционера-редара (с лева на десно): Вукота Ђетковић, Ђорђе Драговић, Радивоје Богосављевић, Велибор Мишић, Милош Кобачевић, Богољуб Богосављевић, Душан Павловић, Љубомир Сотировић, Војин Павловић, Јован Костић и Габорић Паја

НЕЗНАНИ А ВАЖНИ И ПОТРЕБНИ САРАДНИЦИ

На великим клубским и савезним приредбама многобројни функционери с црвено-белом траком око руке брину се за ред и помажу гледаоцима да нађу своје место и дођу до њега. Поред тога чувају прелазе и прилазе ка игралишту, стајању, трибинама, осигуравају миран пролаз играчима, чувају клубску имовину, опомињу пушаче и несмотрене гледаоце.

У «Југославији» постоји читава незванична секција ових вредних и корисних сарадника. Има их око четрдесет. То су све опробани и велики пријатељи клуба који пожртвовано, а без икакве награде, раде посао који њима лично доноси само неприлике и распре с посетиоцима утакмица. Често се они излажу физичком нападу необузданих навијача и разних пасаника који прескачу ограду или силом хоће да продру кроз улазе, на терен или до места која им не

припадају. Они су учтени, коректни према свима али им увек не одговара на исти начин. Они су увек први на терену. Има међу њима и таквих који већ десет година не рачунају код својих кућа. Што је најважније многи од њих могу ни да гледају добар део утакмице па им је и то једино задовољство ускраћено. Ни за то они не маре и прате своју дужност савесно, са пуно воље и љубави према клубу.

Вођа ове секције је Вукота Ђетковић а најстарији су међу њима Богољуб Богосављевић (који врши дужност у приватној клубској ложи већ 10 година), Светозар Николић, Лазар Стојановић, Ђорђе Драговић, Коста Новаковић и др. Сви они вредни функционери прате наш клуб још из оних сјајних дана и сигурно га неће никад напустити, ни онда ако дођу лоши и тешки дани.

Жива анција, непрекидне навале, узбудљиви моменти, наизменично и опасно угрожавање час једног час другог гола, — то су карактеристике сваке утакмице између Југославије и БСК-а. На сплици десно је један моменат пред голом БСК-а. У нападу су „црвени“ играчи Милорад Савић десно крило и Никола Перлић, лево крило. Пузар брани гол БСК-а а Стојиљковић је сасвим десно.

ФУТБАЛСКИ ДЕРБИ ЈУГОСЛАВИЈА — БСК.

Дан када се састају на терену београдски ривали „Југославија“ и БСК празник је за пријатеље спорта и за „црвене“ и „плаве“ навијаче. Тај дан се међутим редовно тужно завршава за једну страну, док се друга весели.

Ево свих досадашњих резултата између „Југославије“ и БСК-а:

1914: 0:2
1919: 1:3, 0:4
1920: 2:0, 0:2
1921: 0:0, 4:0, 3:1, 2:3
1922: 0:3, 1:0 2:2
1923: 7:2, 2:1, 9:1
1924: 0:2, 4:1, 2:1, 5:0, 5:1, 1:2, 6:1
1925: 3:0, 4:2, 2:5, 8:2, 7:0, 2:3
1926: 2:2, 0:2, 1:3, 0:2, 0:2, 3:5
1927: 1:1, 1:2, 4:3, 2:3
1928: 0:4, 0:4, 2:0, 3:3, 1:4, 2:4, 1:6, 0:2, 3:2
1929: 1:7, 1:5, 1:2, 3:3, 1:2
1930: 4:0, 0:4, 2:1, 1:2, 4:1
1931: 0:3, 2:2, 1:2
1932: 2:1, 2:3, 1:1, 3:2, 3:2, 1:2, 0:2, 0:3
1933: 1:4, 0:4, 1:2, 0:2
1934: 1:2, 2:1, 0:6, 1:2, 2:1, 2:2
1935: 2:3, 3:2, 3:2, 1:1, 0:6, 3:2
1936: 0:3, 0:3, 1:5, 2:2, 1:6, 4:0, 2:1
1937: 2:2, 0:3
1938: 1:4, 1:1, 1:0, 0:0, 3:2, 1:1, 1:1
1939: 2:1, 0:1, 4:0, 2:1, 1:0, 1:3, 1:6, 1:0

Последње две године указују на надмоћност нашег клуба. Укупни биланс је: Од 108 утакмица Југославија је победила 39 пута, играла нерешено 15 пута а изгубила је 54 пута.

Љубимац најмлађих навијача

Популарни стрелац „Југославије“, Аца Петровић, често има прилике да осети и многе неугодне последице своје популарности. Гдегод се крене, гдегод макне прате га навијачи и купе се око њега.

Један од ових малишана који су се горе на слици окупиле срећни што се налазе и близини овог одличног играча, онај што се на слици приљубио уз Петровића с десне стране, рекао нам је:

— Волим га, брате, јер није уображен и хоће с нама да разговара и да одговара на наша питања. А кад он игра, не испуштам ниједан његов покрет из вида. Ал' тај зна да игра! — Допада ми се што није забушант већ ће да се поломи ако је потребно да дође до лопте коју би могао да убаца у гол. Волео бих и ја једном да будем тако добар играч као Аца и да често тресем противничку мрежу.

„Југославија“ је чест гост новосадских клубова. У Српској Атини, у Новом Саду, црвени имају врло много пријатеља и навијача, те због тога вођство нашег клуба по традицији шаље своју екипу готово сваке године на такмичење са одличним клубовима Новог Сада. Неколико пута „Југославија“ се у Новом Саду срела и са клубовима из Будимпеште.

Овде на слици је један добар тим приликом утакмице са новосадским Радничким (1931 — 8:1 у Новом Саду). С лева на десно су: Спасић, секретар Радничког, Кукић, Нидерлендер, Д. Зечевић, Вељковић, Ч. Ђукановић, Ј. Спасић, Б. Николић, Валок, Ђокић, Милановић, Детлингер, Брана Димитријевић, Ђ. Миловановић, секретар клуба, и Бора Кесић.

Најмлађа секција клуба

Написао:
Макс Амес

КАРЛО ЛАВРИХ

Бициклическа секција С. К. «Југославије», најмлађа је клубска секција. Клуб је и овде показао широкогрудно спортско схватање и намеру да своју делатност не ограничи само на две три популарне гране. Права линија једног спортског клуба и јесте баш у томе да пропагира корисне ико још довољно неуведене спортове.

Секција је основана јануара 1939 г. иницијативом Макса Амеса, Александра Бугарског, Радивоја Вељковића, Карла Лавриха, Милоша Вуковића, Радивоја Недића и још неколицине чланова познавалаца овог лепог спорта.

Члановима ове секције припада највећа заслуга што је бициклически спорт ове године напредовао у Београду као што годинама досад није. Бициклическа секција нашег клуба дала је иницијативу да се одржи највећа бициклическа трка која је код нас досада одржана. «Шест дана око Србије». Функционери нашег клуба били су они који су организацију такмичења држали углавном у својим рукама и уз помоћ још неколицине спортиста приредили једну трку која свима нама и бициклистима и онима који на бицикл нису никад сели, треба да служи на част и понос. У овој трци наши бициклисти били су међу првима

како у погледу брзе војње и издржљивости тако и у погледу лепог спортског понашања, коју врзину клуб никад не занемарује и не потцењује јер сматра да је она основног доброг спортског васпитања.

«Црвени» бициклисти већ су стекли своје спортско име и углед. Њихов рад на терену и за зеленим столом одликује се озбиљношћу и објективношћу, у њиховим редовним састанцима већ су се истакли својим успесима Карло Лаврих, Раде Вељковић. Ова двојица сачињавају изванредну екипу. У трци Београд—Топола—Београд која је одржана 6 августа 1939 г., оба ова возача тукли су све конкуренте и стигли први на циљ ико су путем имали неколико кварова.

Случај кад се Вељковић није хтео да одвоји од своје клубског друга Лавриха, који је застао да оправља гуму, ико је могао да ову трку добиве, о коме су случају писали и дневни листови, ући ће историју нашег спорта као сјајан пример спортског другарства.

Поред Лавриха и Вељковића, у секцији има још много талентованих и одличних возача који ће још у току можда следеће године много допринети да се име нашег клуба прослави и у бициклическом спорту. «Црвени» бициклисти су се свечано зарекли да ће првено-белу заставу «Југославије», уколико се њих тиче, сваки моћи с поносом да развије.

Секција још не располаже довољним средствима за један опсежнији рад и пунији развој. Живи се само од чланских улога. Чланови-возачи су о свом трошку набавили спремну за појзњу, купили су дресове, шпринтернице. Они знају да морају прво да покажу извесне резултате, да покажу колико вреде па тек онда да могу рачунати на помоћ клуба. Морамо признати да и Управа клуба чини све колико може да ову секцију ојача. Право одушевљење изазвала је међу бициклистима вест да «Југославија» има у пројекту да на свом стадиону подигне једну потпуно модерну бициклическу писту. Ако ову своју намеру оствари, управа клуба задужиће бициклически спорт једним великим делом. Нашем спорту претстоји велика будућност.

Управу секције сачињавају: претседник г. Макс Амес, г.г. Александар Бугарски, Милан Вуковић, Душан Кекић и Радивоје Вељковић.

Прву бициклическу приредбу већег стила организовала је ова секција на нашем тркалишту 13 јула 1939 г. То је био читав низ утакмица сениора на 50 кругова, јуниора на 20 кругова, затим пужева трка, пешачко-бициклическа. У тркама су учествовали сви београдски бициклически клубови. Па ипак у свима дисциплинама прве награде су однели бициклисти «Југославије», а нарочито су се истакли: Карло Лаврих, Раде Вељковић и Мијучић.

Јуниорска и сениорска екипа Југославије 1939 (с лева на десно): претседник секције Макс Амес, Раде Вељковић, Рад. Медић, Рад. Радосављевић, Михаило Стојановић, Младен Грушановић, Златомир Мачић, Милан Мијучић и Милан Вуковић, секретар секције

ПРОСЛАВА

ЧЕТВРТ ВЕКА „ЦРВЕНИХ“

„ЈУГОСЛАВИЈА“

— ХАНОВЕР

4:3

„ЈУГОСЛАВИЈА“

— БАСК

2:1

Написао ЈОВА РУЖИЋ

Овако су марширали фудбалери под вођством др. Драгана Михаиловића и Вељка Чулића. На слици се виде и др. Михаиловић и Чулић: Бројић, Ловрић, Спасић, Анђелковић, Д. Димитријевић, Ранар, Домо-рацин, Савић и други играчи првог тима, резерве и подмлатка.

Мало се клубова могу похвалити тако успешним и корисним радом, као што то може учинити београдска »Југославија«. Због тога је прослава нашег клуба која је обављена својим најзначајнијим делом о Духовима 1939 имаза карактер велике опште спортске свечаности, утолико веће и општије што сама »Југославија« пропагира и гаји неколико најпопуларнијих спортова.

Прошло је четврт века кад се зачела код оснивача »Велике Србије« мисао о оснивању овог великог клуба. Четврт века је прошло у пуном и пожртвованом раду за напредак клуба и идеје коју он у себи носи — идеје националне и спортске. Преко двадесет пет година сталне борбе за победу спортске правде и објективности, за победу центмена и поштених спортиста.

Када се осврнемо на тај рад и на ту борбу, ми се с поносом сећамо свих догађаја, мука и невоља, радости и задовољства. А било је и једних и других. Пут је био често врло трновит јер нису сви за спорт нити увек за правду. Баш зато, кад погледамо у ово наше дело, у данашњу »Југославију«, наша је радост неизмерна, осећање љубави према клубу и захвалности према онима који су на том великом делу сарађивали, врло дубоко.

Оне многе генерације мојих млађих и старијих другова које су градиале наш клуб и довеле га до овог данашњег завидног степена вредности и величине, прошле су током две и по деценије одличну школу искуства. Будуће генерације »црвених« играча имаће у свом раду увек пред собом сјајан пример старијих »црвених« бораца: светлу традицију, пожртвован и несебичан рад не само за свој клуб него и за цео спорт.

*

Гледао сам дефиле данашњих активних бораца за славу клуба: фудбалере, атлетичаре, смучаре, бициклисте, рваче, женску атлетску екипу. Иако сви нису могли ући у строј, слика је била импозантна и за све нас који смо провели много година на овом послу узбудљива и готово потресна. Срце нам је било пуно и задовољно јер су се и нове генерације наше омладине показале достојне клубских традиција, клубског имена. Држање данашњих активних спортиста нашег клуба било је одлично. Стасити младићи, сјајно опремљени, снажно и мушки корачали су за својим вођама, поносни што припадају овом великом клубу, уверени да ће и они допринети »Југославији« нове венце, нови ореол славе.

Погледајте симпатичне »црвене« спортисткиње, атлетичарке и хајенкиње како на челу са Јелицом Станојевићевом, њиховим вођом, поносно дефилију, св сине свог значаја и вредности за клуб коме припадају. Рад ове секције на терену спортске борбе, на културним и друштвеним циљевима клуба, заслужује пуно признање свих који се спортом интересују. У спровођењу клубских спортских циљева ова секција игра видну и врло и корисну улогу.

Ево екипе атлетичара с њиховим бојама Љубом Симићем и потпуковником Јанцом. То су спортисти који су стекли углед клубу и себи својим великим трудом и талентом. То је најбоља лакоатлетска секција у држави. Приликом прославе, на међународном митингу освојили су највећи број првих места и награда.

Прослава је обављена врло свечано а неколико дана од јутра до мрака екипе »Југославије« такмичиле су се са својим драгим гостима и спортским противницима. Говори, цвеће, дарови нису изостали. Сви су пожурили да нам честитају овај редак јубилеј.

На терену, наши играчи, атлетичари и атлетичарке, бициклисти, хазенкиње, смучари и смучарке, сви одреда показали су сјајну спрему, изванредну способност.

Фудбалски тим »Југославије« пред неколико хиљада гледалаца победио је госте из Хановера (Hannoverscher Sport-Verein) са 4:3, иако смо играли без репрезентативца Љоврића, Перлића, А. Петровића и Анђелковића који су се чували за меч против Италије. Игра гостију била је одлична. Они су изненадили гледаоце који о немачком фудбалу дотле нису много знали. Ипак, наши су победили заслужено. (Истога дана играли су БАСК—БСК 3:2).

Другога дана такмичења, »Југославија« је играла против Баска, победника у утакмици са БСК-ом од првога дана. Наш тим однео је и другу победу с резултатом 2:1 (»Хановер 1896« овог дана је извојевао победу над БСК-ом 3:2). Тако је наш тим на дан прославе показао одличну супериорност своје игре и вредности над играчима два локална опасна ривала.

На челу са својим вођом и свестраним спортистом Стеваном Нушићем, дефиловале су и смучарке и смучари, сјајно опремљени. Има их у секцији око педесет. Срца »Југословена« била су раздрагана гледајући хаупску омладину снажну и здраву, спремну да се бори за спортске трофеје и за клуб уз највеће пожртвовање. Дефиле свих секција »Југославије« изазвало је буну одушевљења код масе гледалаца, који су се још једном могли уверити да није само прича, већ озбиљна стварност, да се у нашем клубу развија скоро подједнака делатност и води брига за унапређење неколико корисних спортских грана. Поред фудбала још и за: лако атлетику, мушку и женску, рвање, бициклизам и смучарство

Резервни тимови и подмладак играли су исто тако успехом против много јачих и старијих екипа,

•

Женска секција »Југославије« која без мало држи рекорде у женском атлетском спорту, осветлила је обраду приликом прославе: ни у лакој атлетици ни у хазени ни претрпеле ниједан пораз, у свима дисциплинама су заузале прво место.

Лакоатлетичари који су се такмичили неколико дана показали су да није узалуд утрошено време, нити енергија стручних вођа да би се ова корисна спортска врста у нашем клубу подигла на висину којој данас завиде многи други клубови.

Бициклистима »Југославије« свака хвала и признање. Најмлађи чланови клуба, нису се дали надмашити у љубави и пожртвованој борби од старијих. Бициклисти су нам помоћ својих колега и других београдских клубова и суделовање румунских бициклиста приредили неколико трка и извојевали сјајне победе.

Рвачи су исто тако показали сјајну фигуру и тукли презентацију Београдског рвачког потсавета са 9:3.

Смучари, још док је на Шар-Планини било снега, организовали су своје утакмице у оквиру прославе и освојили првенство БЗСП-а и Копачоника.

•

Маса света која је присуствовала прослави »Југославије«, видела је на терену у спорској борби елиту београдских активних спортиста и спортисткиња. Ми смо свој јубилеј достојно прославили и обележили га не само победама и свечаностима него значајним и великим успесима. Овим смо се сви заједно: и организатори и играчи, атлетичари, атлетичарке, рвачи, бициклисти, смучари, функционери, на најбољи начин одужити своме клубу.

Препосећи се у мислима на двадесетпетогодишње деловање клуба а гледајући данашњу омладину како одушевљено и слојно дефилије а затим се и пожртвовано бори, сви морамо бити поносни на свој рад и на његове резултате. Огромно време и силна енергија наша није залудно трошена и расипана. Осим срећних тренутака које нам доноси свака победа нашег члана или наше екипе у борби за спортску славу, ми смо овом приликом имали неизмерно задовољство јер смо видели да идеја »Југославије« живи и напредује, да је спортска традиција »црвених« бораца жива, да је скоро опипљива и да се та традиција чува и поштује и од старијих и од млађих чланова нашег клуба.

Четврт века нашег заједничког рада, прослава рада, и пора и успеха, поред задовољства које смо имали гледајући омладину окупљену под нашу бело-црвену заставу, то је да има још један позитиван резултат: појачану борбу и концентрацију свих наших снага ради стварања и осигурања једне лепше, срећније и боље будућности »Југославије«.

ИНТЕРВЈУ СА ЈЕДНИМ СЛАВНИМ ИГРАЧЕМ

ЛОЈДА МАХЕК

ИДОЛ МЛАДИХ ФУТБАЛЕРА И НАВИЈАЧА

Написао: СТЕВАН ЛУБУРИЋ

Рођен у месту Храдец Кралове, у Чешкој, Алојз-Лојда Махек дошао је у Београд 1914 год. и од тога времена, с малим прекидима остао код нас до данас. Као већ готов и велики играч он је веома много допринео слави и угледу „Велике Србије“ а затим и „Југославије“. Преко нашег клуба Махек је изванредно много и највише допринео ренесанси нашег фудбала од 1921—1924 год. У то време (Махек је играо све до 1926 год.) млађи и старији фудбалери били су стварно Махекови ученици који су га копирали и научили од њега како се игра и добар и леп фудбал. Може се рећи да је наш симпатични плавокоси Лојда био одличан учитељ генерацијама наших фудбалера, који су се доцније, користећи знање стечено у тој школи, уздигли као играчи на велику висину и били достојни свог учитеља.

Ми који смо били непосредно његови ученици и сви они који су се преко нас изучили лепој и фер игри, финој техници, тачном додавању и пуцању, одличном постављању, за све то дугујемо великим делом нашем брату и другу Махеку.

Пред шалтером Прашке кредитне банке пуно је света. Ред је био подужи а нисам хтео да ометам благајника у његовом редовном послу. Хтео сам да се пред њим појавим као и сваки други банџин клијент. Веровао сам да ће ме познати одмах, ма да се дуго година нисам видео с њим а желео сам да га изненадим.

Најзад око подне, стигао сам до прозорчета иза којег је радио благајник. Био је то Махек, мој старији и стари друг, мој фудбалски учитељ. Чекао сам један тренутак а затим је Махек подигао главу.

— Ах! Стеванце! Јеси ли то ти? — озари се лице старог другара.

— Здраво Лојдичка! Ја сам!

И пружих му руку да се здравимо. Лојда скочи и кроз прозор загрли ме.

Сусрет је заиста био дирљив. Очи су нам се овлажиле већ код првих речи које су нам навирале преко усана.

Махек ме позва на по једну „кригличку“. Видим, није се скоро ништа изменило. Остао је млад као и некада, симпатичан, увек насмејан, пажљив и благ према свима. Кад се сети „Велике Србије“ и „Југославије“, старог друштва, Махек постаје одмах сентименталан.

— Ех!... Срећно је то било доба. Никад се из мог сећања неће избрисати дочек који су ми пре рата Срби приредили, све оне драге успомене којих сам пун из времена мога боравка пре и после великог светског рата у Београду и Србији. Чини ми се још увек као да сам онда све газио по цвећу и ружама. Све ми је било пријатно и лепо. А био сам млад као роса а играч... Јеп' Лубура!... Ти се сећаш... Лој... како смо ми онда дијаво играли... Кажу!... Зар нећ...

— Био сам запослен у Пилзену, — сећао се Махек предатних догађаја, — кад сам добио једну карту од Едуарда Мифека. Било је то 1913 год. Мој пријатељ ми је писао: „Дођи, бићеш у друштву играча „Велике Србије“, не брини ништа... то су дивни људи, наша браћа Срби... Потписао се и председник клуба наш стари Чика Дача. Кад сам после неколико дана добио још један позив и потврду Чеха Блажека (исто тако једног од првих играча „Велике Србије“) с напоменом да ми шаљу у сусрет свог човека да ме од Беча допрати до Београда (распознавајући знак: коверат „Велике Србије“ да држим у руци при изласку из прашког воза на бечкој стацији), нисам се имао шта више решавати. Кренуо сам, нашао сам се са изаслаником мог новог клуба. У Бечу смо набавили целокупну опрему за петнаест играча, зелене дресове и једног лепог суботњег дана освануо сам у Београду.

— Био сам изненађен дочеком који су ми фудбалери приредили у Београду. Сви су ме тако срдачно примили као да сам њихов рођени брат.

Махек затим прича како је за време ручка на сам дан његовог доласка из Беча, јавно чувар игралишта да се на терену окупиле маса света очекујући да види чувеног новог играча и тренера Чеха. О одмору није могло бити ни речи. Махек је већ у два сата био на терену. Сећам се приче мојих старијих другова како је Махек онда шутирао и левом и десном ногом и пребацивао лопту чак у игралиште „Српског Мача“, преко улице, како су наши фудбалери с неверицом али и с одушевљењем гледали Махекове лаке и брзе покрете, дотле невиђену прецизну технику driblovanja и ударца. Махек је задивљено гледаоце и они су га бурно и живо поздрављали. Овом првом тренингу присуствовали су и многи играчи „Спорта“ (БСК-а) и „Српског Мача“. Београдом је брзо пукао глас да „Велика Србија“ има играча који чини права чуда с лоптом.

— Увече на корзоу образовале су се читаве групе младих од којих нисам могао проћи. Хватали су ме за капут и питали јесам ли ја брат Чех, играч и тренер „Велике Србије“. Писао сам мајци да никад нећу да напустим ово друштво, да ми се у Београду изванредно допада и да ми нигде не може бити боље. И остао сам...

— Играли смо затим утакмице. Публика нас је поздрављала с ентузијазмом, — наставио је Лојда. Ишли смо и у Темишвар и играли против Мађара с црвеним капицама као што носе цокеји. Пре одмора било је 1:1. Мађари су затим водили 2:1 али на пет минута пре савршетка ја сам изједначио на 2:2. У том моменту маса Срба је провалила на терен и почела да нас љуби и грли. Док су ме на раменима носили, једна Српкиња у црним рекла ми је:

— Хава! ти бато што си нам спасао част! — и пољубила ме.

и на Балкану. Низ утакмица и победа дају пуно доказа о томе.

Први меч одржали су наши рвачи са чувеном сарајевском екипом Хајдука. Од три меча, два смо завршили победом (Јовановић и Милић) а једну смо борбу изгубили (Узелац је победио нашег Миљковића).

Прво такмичење за првенство клуба изабацило је у први ред као клубске прваке за 1932 г. ове чланове:

Бантам категорија: Матић; перо-лака: Јовановић; лака: Милић; средња: Биљан; полутешка: Јухас; и тешка категорија: Миловановић.

У рвању за првенство Београда, у коме учествују редовно од педесет до сто рвача из Суботице, Сенте, Вршца, Сарајева и Београда, наша рвачка екипа је ненадмашна и, како је 1933 године освојила титулу првака Београда, до данас је није изгубила. Од седам категорија, наши рвачи су понели ове титуле: Павле Илић у бантам категорији, Ђ. Јовановић у перо-лакој, Јухас у полутешкој и Ђурековић у тешкој категорији.

*

У такмичењу за државно првенство, рвачи »Југославије« учествују први пут 1934 г. Отишли су у Загреб надајући се центаменској борби са четири рвача. Тројица од њих: Антуновић, Грујић и Биљан победили су своје противнике сигурно и лако. Биљан је бацио Мецнера, фаворита у средњој категорији, већ у 4 минути. У четвртм сусрету, без оправданог разлога и само за то да не би »Југославија« освојила првенство државе и као екипа, наш рвач Јухас је дисквалификовао.

Због ове неправедне одауке »Југославија« 1935 г. није учествовала у државном првенству али је зато освојила сва првенства и све трофеје који су се тада могли освојити.

Следеће, 1936 г., рвачи »Југославије« предузимају поновну офанзиву. Новим победама доказују своју надмоћност над свима осталим екипама. Наша екипа осваја титулу првака државе редом 1935, 1937, 1938 и 1939. Својим победама утркују се Грујић, Илић, Бесић, Биљан, Фишер, Тегелтија, Антуновић, Ширер и др.

Ево екипе »Југославије«, рвача који се данас не боје ниједне друге клубске екипе у земљи:

Бантам категорија:

Павле Илић, вишегодишњи првак државе, Београда, Војводине, Суботице, Сомбора, Вршца итд. Државни репрезентативац. Има 26 година. По занимању је молер.

Милан Матић био је државни првак пре него што је ту титулу преузео Илић. И остале титуле држао је више година.

Гојко Бабић је врло млад и биће за кратко време ас рвачког спорта. Има неколико првенства градова. Други је у овогодишњем првенству државе.

Перолака категорија:

Бранко Тегелтија, бивши вишегодишњи првак државе, још увек првак Београда, Суботице и Војводине. 1936 г. после тренирања од свега шест месеци, Тегелтија је освојио титулу првака државе. Има свега 24 године. По занимању је позлатар.

Мирко Антуновић, вишегодишњи првак државе, Београда, Сомбора и т.д. Други је у првенству Балкана, одмах иза чувеног Турчина Јашара.

Борђе Јовановић је носио све ове титуле пре ове двојице. Оснивач је и врло заслужан члан

Лака категорија:

Анта Грујић, годинама је носио титулу првака државе, Београда и свих других градова у којима се такмичио (Суботице, Војводине, Сомбора, Загреб, Хрватске и Славо-

није). Најбољи и најстарији наш рвач (прве се од 1924 г. и свих 34 године). Државни је репрезентативац и аматерски тренер наше екипе.

Михаило Миљковић, оснивач секције био је пре Грујића на челу рвача ове категорије и држао многобројне титуле.

Лазар Шпановић биће Грујићев заменик.

Јосип Михуља, бивши првак државе, Београда, Загреб и свих других места у којима се рвао за првенство. Други у првенству Београдског потсавеза

Велтер категорија:

Антон Фишер, бивши првак државе, рекордер у уострвању у државној репрезентацији; гдегод се рвао био први и освојио првенство. Има најбоље резултате у држави. Три пута је био други у борби за првенство Балкана.

Стеван Бетлехем, млад и талентован рвач, други у првенству Београда и Војводине

Средња категорија:

Карло Кодре, првак Београда и потсавеза, други у првенству државе.

Мирко Стојановић, квалификовао се као други и трећи у рвању за првенство Београда, потсавеза и Дунавске бановине.

Рудолф Ширер, други и трећи у првенству државе, првак Београда, Суботице, Дунавске бановине итд.

Полутешка категорија:

Биљан Фрања, двапут је освојио титулу првака државе, више пута титулу првака Београда, потсавеза и осталих градова. Један је од најјачих наших рвача.

Драгутин Думбовић, млад рвач, има свега 19 година. Други је у првенству Београда и Дунавске бановине.

Петар Ујековић, бивши члан загребачког Херкулеса. Претстоји му велика будућност као рвачу.

Тешка категорија:

Спасоје Бесић, више пута је био првак Београда, потсавеза, трипут је други у првенству Балкана, наш државни репрезентативац.

Ненад Миловановић, дугогодишњи првак Београда, више пута други и први у борби за државно првенство.

Јухас, некадашњи непобедиви наш рвач држао је неколико година првенство државе.

Миладин Милић-Поповић и Михаило Миљковић били су одабрани рвачи, и много титула и трофеја.

*

Данашње вођство секције овако је конституисано:
Претседник: Обрен Томић, потпуковник;
Потпретседник: Миле Миливојевић, индустријалац;
Секретар: Иван Шајновић, чиновник железничке секције;

Референт: Димитрије Глушац, чин. Окружног уредника;
Лекар: др. Мисаза.

Чланови управе: Миладин Милић, Лавослав Лукић, Миодраг Стефановић, сви чин. Дирекције државних железница.

*

Под добрим вођством и са добрим рвачима, ова секција »Југославије« стално и одабено напредује. Њени чланови-рвачи служе својом дисциплином, марљивошћу и својим трудом, исправним спортским радом и животом, као пример осталим нашим члановима. Успеси награђују овакав понашање и угледом који уживају чланови ове секције у својој клубу и у осталим установама и спортским организацијама, могу се наши рвачи подићи и похвалити свуда свакоме.

НАЈЗНАЧАЈНИЈА ПОБЕДА НАШИ РВАЧИ ПОБЕДИЛИ СУ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈУ ПРАГА

Највећи успех постигали су рвачи «Југославије» 1937 г., када су пред 1500 гледалаца у дворани Сокољског друштва I у Београду победили репрезентацију Прага. Овај меч био је триумф наших рвача. Они су победили најславије рваче у Средњој Европи после озбиљне и оштре спортске борбе, која је задовољила све спортске гурмане.

Бољу пропаганду за рвачки спорт «Југославија» није могла да приреди.

АНТА ГРУЈИЋ

Анта Грујић (лака категорија) вишеструки је првак државе, најстарији активни рвач у Београду. Гдегод се такмичило за првенство, гдегод је он учествовао био је победник. Поред титуле првака државе коју већ годинама држи, он је и првак Београда и свих градова у којима се рвао. Његов стил рвања је чист, увек фер. Он обара и побеђује лако и најбоље противнике. Гледаоци заиста уживају кад се он рве с неким достојним партнером. Не сумњају у његову победу али су задовољни кад могу да га виде у пуном замаху.

Иначе је Грујић данас аматерски тренер наших рвача. Његов успех је велики. Он је миран, тих човек. Исправан спортиста и одличан учитељ млађих рвача.

ДИМИТРИЈЕ ГЛУШАЦ

као државни репрезентативац у 1931 г. у Прагу

Овај одлични спортски радник, оснивач и вођ наше рвачке секције, пошто је 1920 г. био у Прагу члан лакоатлетске секције «Славије», почео је 1927 г. да се бави рвањем у Београду, у Радничком спорт клубу. Године 1931 приступио је «Југославији» и основао секцију коју води као технички стручњак све до данас.

Глушац је у средњој категорији. Вишеструки је државни репрезентативац (четири пута) и првак Београда. У Прагу је имао част да се рве са првацима света: Кокиненем (Финска) и Јохансоном (Шведска). Изгубио је с њима меч тек после тешке борбе у 14 и 17 минути.

Глушац је стуб рвачке секције у којој је успео да скупим изванредне рваче.

СПАСОЈЕ ВЕСИЋ

У тешкој категорији међу првим у држави, налази се Весић, стални државни репрезентативац. Весић је освајао друго место у рвању за првенство Балкана које је одржано у Смирни, а већ годинама држи титулу првака Београда, Војводине и свих других градова за које се рвао.

Рвачи „Југославије“ са својим вођством (с лева на десно, стоје): Бетлехем, Павле Илић, Мирко Антуновић, Карло Кодре, Спасоје Весић, Франа Биљан, Антун Фишер, Јосип Мухуља, Новак Даљев; у средњем реду, седе: аматерски тренер Анта Грујић, потпретседник секције Мила Миливасјевић, претседник потпуковник Обрен Томић, лекар др. Вукашин Масала, вођ и оснивач секције Димитрије Глушац; доле, седе: Мирко Стојановић, Гојко Бабић, Бранко Тегелтија и Бени Буза.

Трговина на велико и мало:

„САТУРН“

Генерално електротехничко предузеће

Београд, Пашићева 19

Телефон 28-707 Телегр. адреса: „Сатурн“

Електроинсталациони материјал, армирани каблови и прибор, електрични апарати за кување и грејање, сијалице и светлећа тела, електромотори и трансформатори, акумулатори, апарати за мерење струје, материјал за слабу струју

МОМЧИЛО ЂОКИЋ:

НЕМА ВЕРНИЈИХ НАВИЈАЧА, ОД ПРИСТАЛИЦА „ЈУГОСЛАВИЈЕ“

Навијачи!?

Какви су то људи? Зашто се они увек више љуте или радују него ми на терену?

Шта их привлачи једном клубу? Шта одржава готово слепо љубав према једној клубској боји?

Откуда толика истрајност и верност према једном клубу, верност коју не може да покореба ни највеће разочарање?

Све су ово питања која сигурно лебде на уснама многих играча и спортиста кад почну да размишљају о догађајима који се око њих збивају.

А требало би само да се сете своје маадости, оног објављивања око плота, гледања кроз руну и изврдавања од редара и жандарма, пењања на дрво одакле се са читаних двеста метара удаљености могу да посматрају догађаји на терену. Зар су једном само прескакали дрвени или бетонски плот, кривили руке на бодљикавим жицама и разбацаној срчи рескирајући да буду премлаћени од опасних и немилосрдних чувара игралишта.

Још док се нисам смео нигде макнути без тате или маме, док сам сматрао као велику сласт да држим прст у устима, кадгод ме је тата водио поред игралишта улицом Краља Александра, имао је муке самном. Вукао сам га свом

својом снагом да ми покаже тиј «циркус», како је он у почетку називао фудбалски стадион. Очигледно мој тата није марио за фудбалере и гледао их је кроз наочаре из деветог века.

Међутим, много је био погрешно што је употребио реч «циркус». Да је рекао фудбал, можда ништа не би разумео, па би се вероватно као дете определио пре за играње кугла и «ари-бари» у прањавом дворишту.

Реч «циркус» имала је за мене магичну моћ. То је било оно чега сам био жељан.

— Тата... тата... Хајдемо да видимо «циркус».

То је био мој стални рефрен. Једно време тата је стигао да ме не води недељом улицом Краља Александра. Али ја сам увек плакао и појео доста батина. Ни ринишпа код цркве Св. Марка није ме много интересовао.

Најзад, једног дана био је добре воље. Попустио је. Као сам га за руке и одвео до једне пукотине на плоту кроз коју се могао видети скоро цело игралиште. Нисам ни помислио да сам овог момента постигао своју прву победу у животу. Отуда је, међутим, све грмело:

— Уа-а! Напоље... напоље!... Избаци га!...

— Напред... крвени!... Пуцај!... Уа-а-а!...

Све сам цуцкао од силне радости кад сам видео како људи а не деца, како сам ја замислио, пицају велику лопту.

и како је ногом шаљу Заш тамо где ја не би ни рукама могао.

Тата није могао дуго издржати. Наша пукотина кроз коју смо гледали ишла је вертикално, а наше очи, на жалост водоравно, тако да смо само једним оком могли да посматрамо шта се у нашем «циркусу» догађа.

Успут питао сам тату да ли и жене пикају лопту. Мој тата морам признати, био је прави «дуњастер» што се тиче фудбала, али у оно време он ми је био први и једини инструктор. На моја честа питања он се трудио да ми напуним главу свим оним знањем које је мислио да ће ми доћије користити. О фудбалу је нерадо говорио. Опазио сам својом малом главом да ни сам није много знао. Кад сам му рекао да сам чуо да стајно ничу. »Жена! Жена!... Пуцај!... он се ваљда сетио да је о томе нешто узгред чуо или прочитао у спортој рубрици:

— Жене не играју фудбал а што публика ниче на терену »Жена«, то је сигурно надимак најбољег београдског играча Драгана Јовановића.

Идуће недеље и многих других недеља тата ме није изводио у шетњу. Пао сам под надзор маме. Једне недеље мама је била много љута и кад се тата око осам сати увече вратио кући нерасположен, она је праснула:

— Шта то значи? Шта си се успадио са тим фудбалом? Преко целе недеље ниси код куће већ у канцеларији а кад дође недеља ти идеш на гледаш оне беспослене што по цео дан пикају лопту! А кућа, жена, дете? На дуд!.. И сад још морам да те гледам како ми куњаш и љутиш се два дана, као да ти је све по кући разлупано...

Пукло ми је пред очима. Тата је ишао без мене у »циркус«, викао и драо се као и сви остали гледаоци. Без премишљања грунуо сам у плач, пуштајући и глас и сузе до највише скале и количине. Нисам се умирио све док нисам добио обећање да ће и мене водити сваке недеље на игралиште. Сирота мама... боље да се није љутила. Од тог времена сваког празника је остала сама.

И тако сам и ја постао прави, легализовани навијач. Боју сам наследио од тате. Он ми је стално говорио све најлепше о »Југославији«, о »Жени«, »Сенегалцу«, Баји, Пери беку, Годцу, Јови Ружићу, Лубури, Лојди, Аци Пајаци, Дачи и другима. Причао ми је о њиховим сјајним делима, о успесима и победама над »вечитим« ривалом »Спортотом«.

Видео сам већ у чему је ствар. Мој отац је постао већ овејани навијач »црвених«. Ја сам се солидарисао с њим. Наследио сам »црвену« боју и навијао од тог времена ватрено и громко, све дотле док није дошло време да и сам сиђем на терен као играч.

Прилике су се доцније мењале. Било је срећних дана, али и несрећних, живот је био понекад тежак, али смо ипак остали као спортисти у истој фарби.

Зар историја свих навијача нема сличности, изузев можда последњег дела, са овом мојом историјом. Верујем да су хиљаде и хиљаде навијача преживели све оно што сам

и ја. Оне сјајне победе «црвених» над плавима (7:2, 9:1, 5:0, 5:2, 7:0 и т.д.), триумфалне повратке из Загреба са утакмица против Хајдука и Грађанског, оне изванредно лепе игре против страних и домаћих клубова, у којима је лопта везла по терену с ноге на ноге наших играча и ми се сви одушевљавали и радовали као маза деца заједно са масом осталог већинио старејег света.

Било је то срећно време «Југославије» и «црвених» навијача. Ретко кад смо се вратили с терена погружени и разочарани. Наши «стари» умели су и знали да се носе и с најбољим фудбалерима. Бити навијач «црвених» у то време, значило је исто што и уживати на лаворикама славе.

Пре извесног времена, док сам излазио с терена после извојевање победе над БСК-ом, један мој другар из тих старих времена загрлио ме је и честитао ми. Обрадовао ме је много.

Како је то давно било. Прошле су многе године. Добре и зле. Многе добре и лоше утакмице. Наши спортски путеви су се развили. Он сад навија и за мене. Остао је веран «црвеној» боји и поред свих невоља које су нас тукле, поред тешких разочарења које је имао. И сад као оно некада, очи су му блистале од среће, лице озарено задовољством.

У даљем разговору обновили смо своја сећања и успомене. Интересовала ме је чињеница да је он још увек онако ватрен навијач као некада.

— Ех! Друзе мој!... Никад се не може заборавити оно што смо ми некада доживели. Она задовољства која нам је приредила «Југославија», оне праве «навијачке празнике». У животу свом још се никад нисам могао тако безбрижно да одушевим као кад играју «црвени». То су биле игре које ће ми остати увек у памети као ремек дела фудбалске вештине.

— Зар није било и разочарења?

— Било је. Лош каквих!... Али... зар их само ми имамо? Успеси и порази су стални пратиоци нашег рада и живота. Да није тога живот можда не би имао толико дражи колико данас има. Уосталом, ми «црвени» се често љутимо на наше љубимце али ни на памет нам не пада да их напустимо. Ми ћемо им остати верни док живимо. Веза између нас и клуба је жива и чврста, нераскидна. Није у питању само веза која се учвршћује на терену за време утакмице лепом, ефикасном и центаменском игром. «Југославија» је за нас и нешто више од тима једанаесторице. То је клуб који је успео да се кроз две и по деценије одржи на високом нивоу, да ни у овом послератном добу морално не поклекне. Остао је до краја на бранику чисте спортске идеје

и правичног рада. У времену кад се моралом као врлином ретко ко може похвалити, «Југославија» је остала као наша најсветлија звезда водила, или, као острво на коме је спортска идеја нашла последње уточиште и упориште а наша спортска душа идејни ослонац. То је веза која нас држи уз «Југославију» без обзира на повремена разочарења која, уосталом, никад нису била тако велика да би могла да замраче њене успехе и њену светлу историју.

— Погледај само ко навија за «црвене», — наставио је мој другар. Сећаш ли се оних сусрета и победа у игри са БСК-ом, Грађанским, Хашком, или Ференцварошом, Расингом, Челсијем... Кад је било потребно ми смо са свих страна загрмели и показали своју снагу. Дуги период панаменичних неуспеха и успеха, довео је у заблуду наше спортске противнике, који су помислили да су се «црвени» навијачи истопили. Брзо су се могли уверити да је «Југославија» не само сачувала све своје навијаче, него и да има хиљаде нових, и то каквих... Све озбиљне људе, пријатеље који су из дубине свог срца заволели свој клуб и који га неће напустити због неког безначајног и пролазног неуспеха, већ ће му остати верни до последњег даха.

Мој друг је био озбиљан и интелигентан човек. Његове речи дубоко су ме дирнуле. Заиста био је у праву. Из привлачи наше навијаче само наша игра на терену, већ се између клуба и њих засновала једна и дубока и широка духовна веза која нас све држи у присној и чврстој заједници. Сигурно је да ниједан клуб данас нема тако добре навијаче на свим странама наше државе, од Котора до Суботнице и од Планице до Београда.

Без претеривања може се рећи, да Београд скоро листом навија за «црвене». Кад «Југославија» игра црвене заставе

На сликама које овде доносимо, виде се светла и срећна лица многобројних наших пријатеља у моменту «Југославијине» победе над разним противницима. То су навијачи са стајања, они који дају и свој последњи обод да би могли ући на игралиште и сат и по навијати за своје љубимце. То су они који упркос вреој сунци и киши, не пропуштају ниједну утакмицу. Има ту и наших старих познаника. Објекти је случајно ухватио на једној слици и Саву Радовановића играча предратног клуба «Косова» и «Невесинца» а доцније и «Белике Србије». (На горњој слици, ближе левој страни, у црном капуту, са високо уздигнутиим шеширом). Већ 26 година он је остао веран фудбалу и «Југославији».

вију се над главом масе света, црвени балони лебде у ваздуху над стадионом. Навијачи не заборављају никад своју дужност, увек су спремни да се заложу за нас, нашу екипу и клуб.

А шта да кажемо за унутрашњост. Свака варош и варошица, скоро свако село где се нешто зна о фудбалу, има и «црвених» навијача, који воде рачуна о сваком нашем играчу, о победи и поразу, о сваком потезу и кораку нашег клуба. Док се они у Београду радују за време игре или стреле, догле срца навијача трепере од узбуђења слушајући радио пренос наших утакмица или очекујући спортске вести поред радио-звучника.

Судбина «Југославије» везана је с овим људима. Оног момента кад буде нестало навијача «Југославије», кад се буде опазило да њих има све мање и мање, то ће бити опомена свима који воде бригу о клубу, да је његова будућност у опасности.

На срећу такав моменат је далеко и можда неће никад ни наступити, јер наш клуб напредује и сваким даном скупља све већи и већи број нових пријатеља.

Ови наши пријатељи који са стране посматрају догађаје досада су показали да вернијих пријатеља нема ниједан клуб у Београду. То осећамо добро ми на терену кад понекипут погрешимо и подбацимо. Истовремено кад и ми, осете то и они наши приврженици на стајању и на трибинама.

Али како су они достојанствени?! Не халаучу, не нападају нас, не осуђују онако као што то чини маса навијача других клубова. Наши људи су озбиљни и достојанствени и кад побеђујемо и кад губимо. У томе се и огледа чврст и спортски карактер, величина једног поштеног спортисте. Ко не уме да достојанствено сноси пораз, није достојан ни победе.

Нашим навијачима нека је вечита хвала за разумевање које имају о тешкоћама једне фудбалске игре у моментима успеха, свеједно, као и у моментима неуспеха.

„Мистер Чарли“ (како га је крстио енглески судија Левингтон) — Драги Антић, бох је „црвених“ навијача и председник њиховог клуба. Антић је брло активан не само као навијач, већ и као функционер неких прворазредних београдских клубова (прво „Чукарничког“ а сада „Балкана“). У београдским спортским круговима Антић је познат као батрени борац за спортску политику у духу „Југославијиних“ напора и тежњи.

Никсела Перлић

ЈУГОСЛОВЕНСКО ЕЛЕКТРИЧНО А. Д. **BROWN BOVERI** БЕОГРАД

Теразије 45 III Пошт. факс 495 Телефон 26-405

Пројектује и гради

комплетне електричне централе, подстанице и мреже, електричне уређаје за сваку индустрију, кбо и разбодна постројења за све брете погона.

Испоручује:

парне турбине, генераторе, електро-моторе, трансформаторе, глахрихтере, индустријске пещи, апарате за заваривање, хладњаче, брзе регулаторе напона, апарате за заштиту од пренапона, као и сав материјал за електричне мреже и инсталације.

Стално на стоваришту:

електромотори, електрични штедњаци, аутоматски осигурани „Stolz“, као и сав инсталациони материјал.

Четири сестре ШКОРИЋ

Врло је редак случај да у неком фудбалском тиму играју неколико браће, а још се ређе дешава да у хазенској екипи наступе неколико сестара. Такав случај догодио се са сестрама Шкорић. Више од 15 год. четири сестре Шкорић су чланице „Југославије“, а више од 10 година учествовале су активно у раду секције и заступале боје свога клуба на спортском терену.

Вида, Мица, Олга и Вера играле су неколико пута заједно у хазенском тиму и увек су се истицале пожртвованом и добром игром. Олга и Мица добиле су златан сат од „Југославије“ приликом прославе десетогодишњице играња. Њих две су се повукле са спортског терена, а исто тако и Олга. Игра још увек Вера.

У сестрама Шкорић „Југославија“ има врло корисне и дисциплиноване чланице.

Вида, Мица, Олга и Вера

ДВА АСА

ЛОВРА
и
ФРАЊА

ДА ЛИ ЋЕ МЛАЂИ НАСЛЕДИТИ СТАРИЈЕГ?

Фрања Глазер, вратар загребачког Грађанског, који је своју спортску каријеру стекао у БСК-у, био је стални члан државног тима све док се на спортску позорницу није појавио Љубомир Ловрић. Било је то на утакмици Енглеска-Југославија у мају 1939 г. Глазер је отказао а Ловрић га је заменио. И то сјајно. Одушевио је својом одбраном око 30.000 гледалаца, пружио бравуре чинио права чуда. Слава Ловрићева засенила је ону Глазерову.

Глазер је заиста сјајан вратар, искусан, еластичан, довитљив, брзо доноси одлуке и има чудесно развијен рефлекс.

Од свих тих одлика Љубомиру Ловрићу недостаје за сада једино рутина. И он је изврсно физички грађан, еластичан, има одличан рефлекс и брзо доноси одлуке. Сем тога, он не пати од треме, а та болест је Глазеру много пута много сметала.

Љубомир Ловрић је на најбољем путу да једнога дана, када стекне мало више рутине дефинитивно замени Фрању Глазера, једног од најбољих голмана које смо у опште имали.

У брзом возу

У доба када је снимљена ова фотографија, а то је било у брзом возу Београд — Цирих, Бора Јовановић, Бока Миловановић и др. Михаило Андрејевић водили су прави идеолошки рат. Бора Јовановић има сасвим другачије гледиште о разним спортским проблемима него остала двојица и то је био разлог да се целог пута дискусија водила о идеолошко-спортским питањима. Сваки од њих је, ватрено бранио своје становиште.

Кад су допутовали у Цирих, Бора Јовановић је рекао задовољно једном свом колеги:

— Најзад сам успео да их убедим!..

Бока Миловановић, добацио је „Андрејки“.

— Добро смо се држали. Најзад је увидео да је био у заблуди и да смо ми у праву...

Доцније, упитали смо Б. Јовановића да ли је ово истина. Он нам је одговорио на италијанском:

— Si non è vero, è bene trovato! (Ако и није истина, добро је измишљено!).

УРУГВАЈЦИ

Најлепша и најславнија турнеја наше фудбалске репрезентације, неоспорно је летовање у Монтевидеу, на првом светском фудбалском првенству. Они који су учествовали у овом великом такмичењу добили су надимак „Уругвајци“.

Интересантно је да су у Монтевидеу била нераздвојна два члана „плавих“ и два члана „црвених“ и то сва четворица из одбране. Љубиша Стефановић, Стојановић - „Шећерко“, Теофило Спасојевић и Мома Ђокић, дакле два халфа, бек, и вратар врло често су правили дугачке заједничке шетње. Овај снимак је направљен на једном дивном аутомобилском путу у околини Рио де Жанеира најлепше вароши на свету. Пут преко мора који укупно траје 38 дана, боравак, у Америци, Монтевидеу, Буенос Ајресу и Рио де Жанеиру, најзад, победа над Бразилијом и Боливијом, сензационална игра против Уругваја, све то остале нашим играчима у вечитој и најлепшој успомени.

Први ватер-поло тим

Сумњамо да знате ове расне пливаче, чланове првог ватер-поло тима „Југославије“. С лева на десно, у првом реду: Ђ. Лукић, Веља Јовановић, Војкан Симић (вођ пливачке секције), Аца Поповић, М. Јовановић; у другом реду: Милош Марковић, Божа Марковић, Дукић, Мика Поповић. Овај последњи је данас фудбалски судија. Снимак је направљен 3 августа 1924 године пре утакмице „Југославија“ - „Брђанин“ која се завршила нерешеним резултатом 2:2. У то време пливачка секција „Југославије“ била је врло јака и лепо је напредовала. На несрећу, тешко је у Београду одржавати пливачки спорт због још неуређене обале на Сави и Дунаву и рђавих саобраћајних приступа. Најзад, кад је „Југославија“ остала без игралишта и подизала ново, пливачка секција је запостављена и угасила се.

У новом стадиону „Југославије“ предвиђено је грађење пливачког басена па је сигурно да ће пливачка секција поново оживети.

Спортска библиотека. — Сваког месеца у издању „Југословенске спортске ревије“ излази из штампе укусно опремљена књижица са око 100 страна, илустрована, са одабраним и занимљивим штицом из спортског живота, спортске праксе, теорије и науке.

Поједини примерак књиге кошта свега 10 динара. Полугодишња претплата 48, годишња 96 динара. Новца треба слати Југословенској спортској ревији, поштански фах 973, на чек, рачун бр. 60-273.

Како су

Моша и Тирке

хтели да подвале

Моми Ђокићу

Пре неколико година, када је десна страна БСК-а Моша-Тирке била најбољи део тима „плавих“, Мома Ђокић се налазио на врхунцу своје фудбалске каријере. Он је тада био најбољи леви халф у држави и нарочито је био славан због тога што је увек с највећим успехом кварио све комбинације Моше и Тиркега.

Досадило се „плавим“ асовима да стално страдају од Моше, те су се договорили да му подвале на једном тренингу државног тима и то у споразуму са сабезним капитеном. Играли су А и Б тим, Мома је играо у Б тиму левог халфа, а Моша и Тирке били су одређени да играју у А тиму. Када је отпочела утакмица Ђокић се изненадио кад је угледао испред себе сасвим друге играче. Док се снашао од чуда, лева страна противничког тима дала је гол. Сада је тек Ђокић разрогачио очи, јер му је са левог крила Тирке бесело махао руком.

— Е нећеш, бато, наљутио се Мома и прешао одмах на десног халфа.

— Шта ти тражиш ту, кад не знаш да тучеш десном ногом? — потсмевао се Моша.

— Не брини за мене, али голова више нема, — одговорио је Ђокић.

Тако је пролао план Моше и Тиркега. Иако су запели из петних жила, голова више није било. У другом полувремену вратили су се на старо место, а то исто учинио је и наш Момчило.

Мома Ђокић, иако је један од најстаријих играча „првених“, само кратко време био је капитен свога тима. Обоје је једна од ретких слика која приказује Ђокића у улози капитена. То је било на утакмици Југославија-Грађански. У средини је судија, Италијан Матео, а десно је бек Хигл. При извлачењу кошке Ђокић је био срећне руке и „Југославија“ је тога дана извојевала победу над Грађанским, одузела му драгоцене бодове, а БСК је постао првак државе.

Успело маскирање вође пута

Кад је расположен, Јоба Ружић радо прича интересантне доживљаје из свог спортског живота. Ево једне занимљиве епизоде:

— Приликом једне турнеје по иностранству саопштио сам свима играчима да сви морају бити у кревету већ у 10 часова. После вечере случајно сам чуо разговор између тројице играча да се спремају да „кину“ у неки баристе. Чим сам сместио остале фудбалере, узео сам такси и одбегло се код „Папараја“, где сам био пре 10 часова. На братима је стајао портир, крупан и снажан као ја. Хтео сам да направим добар виц и за нешто ноцаца наговорих портира да ми за кратко време позајми свој капут и кичкет и маскиран као он заузех његово место. Није прошло ни пет минута а моји момци се појавише водећи испод руке по једну лепу девојчицу.

— Добро вече, господо, добро дошли! — поклоних се предњима и скидох кичкет.

Никада Бастер Китон није направно тако гупо лице као моји играчи кад ме угледаше. Оставили су своје девојке и главанке се натрпали у један такси. Кад сам се вратио у хотел сви су дубоко спавали.

Сутрадан било је много вицеба на њихов рачун. И они сами су се смејали својој авантури и наседању, све дотле док им бола пута није саопштио износ новчане казне.

КРАЉ ДРИБЛЕРА

„Југославија“ је одувек имала изврсне техничаре а нарочито добре дриблере. У старом тиму „Чича“, „Жена“ и „Сенегалац“ били су прави мајстори у дрибловању, а доцније су их наследили Славоко Милошевић, Ђорђе Лојанчић и други.

И данашњи тим „Југославије“ има свог врховног дриблера. То је Аца Петровић, кога су највиши називали „краљ дриблера“ због тога што му никад није доста барања с лоптом. Аца је у стању да пређе по 6 противничких играча, па ако угледа макар још само голмана пред собом, покушаће и њега да пребари!

Без прегеривања се може рећи да је Аца Петровић данас најбољи дриблер у нашој земљи. Иако дрибловање није увек корисно за игру једне екипе, ипак је Аца љубимац публике и голгетер у државном првенству.

Гол постигнут са 40 метара

Догодило се то чудо у Француској. На једној утакмици у Паризу Јоба Ружић је, силом околности, играо центар-халфа. Приликом једне навале, противнички центар-фор грубо је срушио Ружића у близини бековске линије. Јоба је стегао песнице и пожурио да ноц-атутира центар-фора, али га је судија у томе спречио.

— Осветићу се ја на други начин, — наљутио се Ружић наместајући лопту, која се налазила далеко од противничког гола, читавих 40 метара.

Јоба се залетео скоро 10 метара и из све снаге ударио лопту. На запрепаштење свих лопта је, као из топа погодила сам горњи утао противничког гола и затресла мрежу.

То је била освета Јобе Ружића, „Топовског хулета“.

ЗАШТО ЈЕ ХАЛФ ДОМОРАЦКИ ДОБИО НАДИМАК

„Црвени петлић“

Написао: МОМА ЂОКИЋ

Када је Доморацки дошао у »Југославију«, примили смо га с много симпатија због његове полетне и пожртвоване игре. Он је врло издржљив и много је трчао. Волео је много да игра главом и настојао је да сваку лопту удари главом, а када би му то успело, био је врло поносан.

На једној утакмици Доморацки се био околио на Потхрацког, лево крило БСК-а. Није га грубо фаулирао, али га је »закочио« при сваком старту. Најзад се Јану досадило, па је љутито узвикнуо, дижући руке у вис:

— Их, какав си, кљуцаш стално као петлић!...

Ми који смо се налазили у близини почели смо гласно да се смејемо. После утакмице Потхрацки нам је рекао излазећи из свлачионице:

— Кажите оном вашем »црвеном петлићу« да ме остави на миру.

И од онда Доморацком остаде овај надимак.

ШАРОШИЈЕВЕ БРАВУРЕ

Атанацковић, халф »Југославије«, који по потреба игра и крило и полутку, брзо је оштар у старту и улеће као из топа, у противничког играча. На једној утакмици за резервни тим у неком малом месту у провинцији, Атанацковићу је све полазило за руком и играо је као никада дотле. Један одушевљени навијач узвикнуо је радосно, после једне успешне бравуре Атанацковића.

— Алал ти бера Шароши!

Тај надимак прихватили су другови Атанацковића и од тада га друшчије не зову.

ПРВИ ПУ
У

Државно
ТИМУ

ОД
Љ. ЛОВРИЋА

Увек сам сањао о томе да обучем државни тим. Када се сан претворио у јаву просто нисам веровао да је то могуће, тим пре што је мој »деби« испробан баш против Енглеза, најбољих фудбалера на свету.

— Да ли се плашиш? — питали су ме другови.

— Имате ли трему? — распитивали су се поинијар.

— Боже сачувај, — прсио сам се. — Ни помена о том.

Али кад сам изишао на терен нисам више био такмичар. Срце ми је све брже ударало у грудима, образи све руменији. Око нас одјекивао је жубор гласова, који се нешто доцније претворио у праву грмљавину. Обузела ме чудна малодушност. Ноге су ми биле све теже. Осећао сам како дрхтим.

— Ловро, пази! Чуо сам као кроз сан како ми нешто ко виче.

Истинитивно, не знам ни сам како, бацио сам лопту у ваздух и осетио нешто чврсто у рукама. Била је то лопта. У ушима ми је тугњало од буре одушевљених гласова која ме је окружавала.

— Браво, мади! насмејао се на мене један од београдских играча.

Подигао сам поносно главу и као да ми је некако копрена пала с очију. Све више снаге осећао сам у себи. Тренутак слабости, једини у мојој спортој каријери, прошао је. Био сам опет сигуран у себе и спреман на све. После је све ишло као што треба. Ево, глези су ме засипали лоптама али ја се нисам дао. Бог ми је помогао те ме је пратила срећа. Заједно са мојим осталим друговима у тиму допринео сам да изборимо најлепшу победу нашег фудбала.

ШУТ КОЈИ ЈЕ ПОЦЕПАО МРЕЖУ

Драган Јовановић имао је страшен шут. Он је, уједно, био најефикаснији играч у навали «Југославије» из њеног златног доба када је била двоструки првак државе и када је ређала победу за победом.

Због свога јаког шута и силне продорности Драган-Жена био је веома популаран. О његовим сјајним подвизима још увек се прича. Нарочито задивљује подвиг који је Драган Јовановић извео на утакмици Југославија—Славија (Праг). С даљине од неких 20 метара Драган је волејом захватио лопту и пуцао у гол. Лопта је стреловито блеснула у ваздуху и пролетела муњевитом брзином поред очију агранутих играча. Лопта је пролетела поред саме горње стативе.

— Гол! викали су одушевљено они који су стајали иза Платичке.

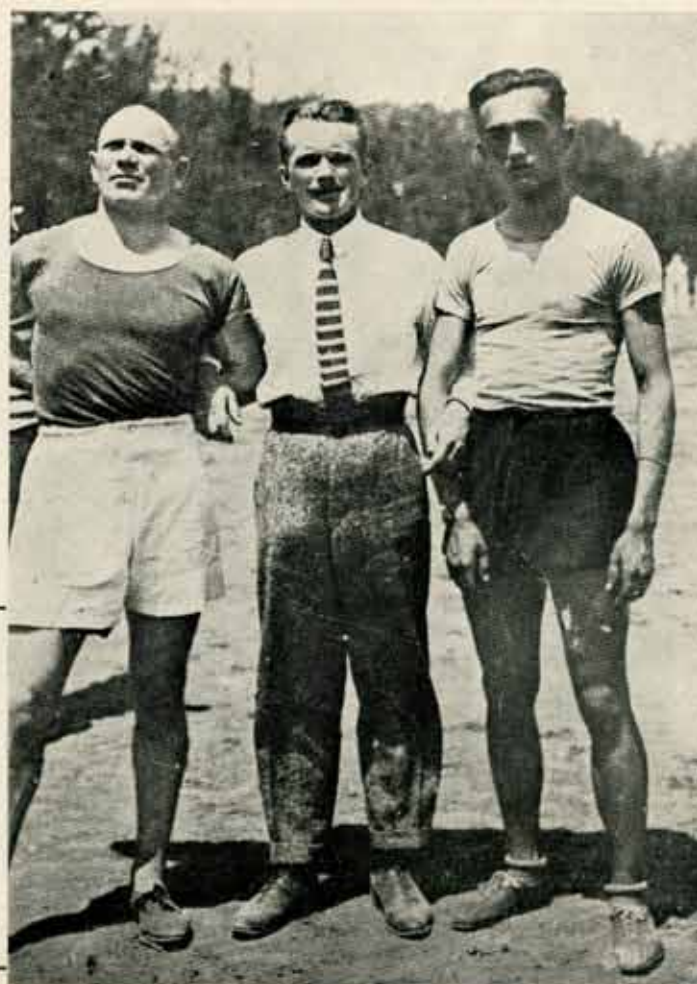
Судија је био у недоумици. С неколико играча пришао је голу и на своје велико изненађење открио је у горњем углу велику рупу. Шут је био толико јак да је лопта пробала мрежу!

Ову утакмицу «Југославија» је добила са 4:2.

Још одмах после рата у Београду је отпочео рад на лакоатлетском спорту, а неколико година доцније имали смо у престоници врло добре лакоатлетске секције. Међу првим пионирима лакоатлетског спорта спомињу се члан «Југославије» Жика Стојановић и члан БСК-а Киќа Поповић. Они су такмичили скоро на свим митинзима и одушевљавали су омладину својим резултатима. Жика Стојановић (први на слици десно) бацао је врло добро куглу и чекић, а био је и одличан рвач. У средини је први лакоатлетски страни тренер у Београду Немањ Рајф Хоке, а десно је Киќа Поповић, у то време врло добар спринтер.

ГОЛ ЈЕ У ОПАСНОСТИ

Врло интересантан моменат са првенствене утакмице између «Југославије» и БАСК-а. Набала «црно-белих» успела је да се пробије до самог гола. Деглингер из непосредне близине оштро пуца, али је Спасић спреман на свако изненађење. Вратар је ухватио лопту у паду, а иза њега је халф Пауновић, који је за сваки случај стао у супротни угао.

Малишани „црвених“

„Југославија“ је имала увек одличан подмладак из кога је регрутовала велики број својих првотимаца. Као ретко који клуб, „Југославија“ је много пажње поклањала подмлатку и жртвовала много за своје најмлађе фудбалере.

Из подмлатка „црвених“ поникле су многе звезде нашег фудбала. Знатан број репрезентативаца, који су с много успеха бранили боје југословенског фудбалског спорта, отпочели су своју каријеру у трећем тиму подмлатка „Југославије“.

На слици десно је један од тимова подмлатка „Југославије“ од пре неколико година. То је трећи тим, који ће свакако, нашем спорту дати још неколико одличних играча.

На слици десно су, с леба на десно, стоје: Живановић, Тодоровић, Андрејевић, Шпијачић, Хранисављевић, Рудић, Димитријевић; седе: Стојановић, С. Тодоровић, Драљачић и Набалина.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ
ДА ЈЕ
ВИЛИ ШИПОШ
ИГРАО У
„ЈУГОСЛАВИЈИ“

Црвени наш репрезентативац Вили Шиповић, који обе године игра у Букурешту, био је на почетку своје фудбалске каријере члан „Југославије“. Шиповић је дошао у Београд из Сремске Митровице и дуже времена играо је с лепим успехом у првом тиму, а затим је отишао у Загреб. На слици лево је Вили Шиповић, до њега су Јожа Гилер и Љуба Поповић.

Стари асови у цивилу

Интересантно је чиме се данас бави приватним животом некадашњи асови „Југославије“, играчи који су у два маха освојили црвено злато државе.

Вратар Немеш борава ешално у Нормандији, где има своју школу модерног играча. Он је, узгледом, и фудбалски тренер.

Десни бек Ивкович је лекар и још увек игра у БАСК-у.

Леви бек Бранко Петровић полицајски инспектор у Београду.

Десни халф Света Марковић је инжењер, а запослен је у Министарству саобраћаја.

Центар-халф Махек је виши чиновник у Прашкој банци у Београду.

Леви халф Начевић је преминуо.

Десно крило Дача Ђурић запослен је у Градском поглаварству у Београду као виши чиновник.

Десна полутка Драган Јовановић је преминуо.

Вођ навалe Стеван Љубурић чиновник осигуравајућег друштва „Југославија“.

Лева полутка Душан Петковић посвећен је дипломатској служби. Сада је секретар посланства у Софији.

Лево крило Бане Секулић још је активан фудбалер, а бави се и тренерским зивом. Секулић игра у „Јединству“ а тренутно је један од играча „Земун“ и још неколико нижеразредних тимова.

Владета-Ера Ђурић, десно крило у игри прошив Грађанског) инжењер је Министарства саобраћаја.

ТРИ

„Црвена Мускетара“ У МОНПЕЉЕУ

Многи наши фудбалери отишли су да про-
дуке студије у Француској. Нарочито је наше
студенте привлачио Монпеље, познати уни-
верзитетски град на југу Француске.

Поред студија наши асови бавили су се и
фудбалом. Клуб СОМ у Монпељеу највише је
привлачио наше фудбалере. Дуже времена у
овом тиму играли су заједно Бане Секулић, Ду-
шан Петковић и Вељко Чулић. Сва тројица су
на слици, десно, која претставља тим Монпељеа.
У доњем реду, Бане Секулић је други, Душко
Петковић четврти, Вељко Чулић пети. Пре рата
у овом тиму играо је Пера Радојковић — »Пера-
бек«.

Бек као стрелац

Двапут недељно одржавају се на игралишту „Југо-
славије“ тренинзи првог тима. Једном приликом одр-
жана је тренинг утакмица између А и Б тима. У Б
тиму играо је бек Иба Кумануди, иначе истакинути
члан „старе гарде“.

За време игре догодио се занимљив случај. Суђија
Јоба Ружић досудио је четири слободна удараца са 20
метара против А тима. Сва четири пута ударац је
избео Иба Кумануди и постигао четири гола! Б тим
је победио са 4:3!

Овај подвиг „старог аса“ дуго је препричабан
међу члановима „Југославије“ као сензација. Доцније
су многи покушавали да понове подвиг Куманудија
али без успеха. За то је била потребна и извесна бећа
срећа. А она не долази увек кад се жели.

Сигурно је да и сам Кумануди ниједном бише у
животу није могао да понови једно обаврво „чудо“,
које се можда догађа у фудбалу понекад али никад
једном истом лицу.

Добијена опклада

На тренингу се дешавају многе занимљиве ствари
о којима публика и не слутити. Тако су се једном опкла-
дили два брата, Јобан Спасић и Љубомир Лобрић,
ко ће коме бише голоба да са 11 метара. Догово-
рили су се да сваки од њих изведе по пет удараца.

Прво је тучао једанаестерац Спасић, а Лобрић је
бранио гол. На опште изненађење Спасић је дао 4 гола
од пет шутеба, а онда је дошао ред на Лобрића, који
је један за другим дао 4 гола, а онда је, сјајно пла-
сираном лоптом постигао и пети гол. Тако је Спасић
морао свом млађем колеги да плати улазницу за
биоскоп.

После тога играчи су присуствовали једном исто
тако интересантном дуелу између новинара Б. Јобан-
овића и Љ. Вукадиновића. Овог пута старији је по-
бедио млађег. Бора Јобановић пуцао је пет пута на
гол и дао три гола Вукадиновићу, док је Вукадино-
вић успео да протера сбега један гол. Са 3:1 победио
је Јобановић коме Вукадиновић има да плати три до-
бре бечере.

Пред одлазак

Сваки пут у иностран-
ство претставља за
фудбалере значајан
догађај. Врше се пре
пута укурбане при-
преме, а онда се јури
на станицу, где, обич-
но, маса навијача
очекује своје љубим-
це да им пожели
срећан пут.

Ево таквог једног
момента са желе-
зничке станице пред
одлазак у иностран-
ство. У горњем реду
Бане Секулић се не-
што објашњава са
ложом пута Стојано-
вићем. До њега је
Али Бугареки, а за-
тим стоје: Стаја Ста-
јић, Славо Милоше-
вић, Љуба Поповић,
Плац Ђорђе Лојан-
чић, В. Петровић и
Пауновић; у другом
реду Димитријевић,
Зечевић и Чулић.

Моменат са дерби утакмице која се завршила катастрофом „плавих“. Драган Јовановић снажно пуца и постиже трећи гол. Кика Поповић, који је играо левог беча, оштро стартује, али дошкан, јер је лопта већ полетела ка мрежи

У историји сусрета између БСК-а и „Југославије“ највећи резултат постигнут је 26 новембра 1923 године, када су „црвени“ победили са 9:1. То је највећа победа „Југославије“ над БСК-ом и један од најзначајнијих успеха „црвених“

ШТА ЈЕ НАПИСАО „ПРЕПОРОД“ О ОВОЈ РЕТКОЈ И ЛЕПОЈ ПОБЕДИ

И сврши се љута битка...

По јакој и досадној киши и до зла бога блатњавом терену одржана је јуче и та, тако жељно очекивана утакмица. И резултат... вероватно да га нико, па ни сами победници нису очекивали. 9:1! Али баш, сав пех и јесте у томе што те крупне бројке, које тако шарају очи, не само што показују резултат, већ апсолутно тачну и сигурну сразмеру јачине два јучерашња тима: плавих и црвених дресова. Нема ни једне речи којом би се пораз Спорта могао бранити! Да је велика разлика између игре на суву и игре по блату то стоји али шта је тиму Б. С. К. стајало на путу да себе научи игри по блату?

Нема говора. И сав напор да се тај пораз одбрани, сви изговори, сви разлози морају се на крају крајева стопити у један искрен и топао поздрав: »Браво Југославија!«

Али дозволите и присталице Југославије и присталице спорта само не овако! Много је! (И још а пропо: победилац никад није симпатичан).

О самој игри може се много говорити и све речи које би на то отишле биле би корисне. Верујемо искрено, убедљиво, да Београд још није од својих људи, па ма коме они клубу припадали видео онако лепу и велику игру по онако рђавом терену. Подвлачимо да је јуче победио спорт, та фудбалска особина коју многи потцењују, а која је јуче у пуној слици показала шта значи. Њом су се изврсне и сигурне комбинације ређале једна за другом, веза је била одлична а као резултат кратког и прецизног паса видели смо играче Б. С. К. а по сто пута у блату. Јуче је такође и техника имала свој дан. И све те ствари које стварају добар, солидан фудбал и без којих се он не може ни замислити, биле су својина Југославије док Спортова деветка стварно показује колико није имао!

И прва и друга половина претстављају једну целину, која се одиграла на терену и страни Б. С. К. Овај се очигледно бранио и рад његове одбране несумњиво заслужио похвалу... Местимично, Спорт се ослободио тог притиска, али чему то све кад је форвард као по рачуну упропашћивао

лопте које су могле допринети. Први гол је пао по десном крилу Југославије мало по почетку и цело прво полувреме оде са један, али друго доноси читав низ, серију за коју је човек — ако је хтео да је упамти — морао и другу руку да вади из џепа. Гол који је дао Спорт, пао је из пенала по Дамјановићу. Иначе све што је било, било је добро: продори Југославије, корне, а за чудо прецизни центрови дали су игри један отворен и леп изглед, док се играчима Б. С. К. морају пребацити онолики фаули. Као што се види... њима се баш ништа није учинило.

Тим Југославије у коме су сви били добри, одлични, имао је јуче дан, којим се са правом може поносити. Не због победе, не и због великог резултата, већ због јаке и сигурне игре која такође њему и само њему иде у похвалу.

Јовановић »Жена« је један фудбалски таленат чија вредност много одскаче од свих играча. Петковић иде за њим. Лубурић... али нашо ређати: »Браво Драган Јовановић, браво Југославија!«

Код Спорта нашег драгог Спорта, о коме не треба говорити као изгубљеном — јер се његова песница покаже онда кад јој се најмање нада — нема их много које би у добром смислу могли подвући. У одбрани, Поповића, који се борно као лав и Тушка у голу, који — као ваљда најбољи вратар у земљи — није заслужио овај скор и Симића прве половине... Док у навали сем Живковића који је нешто више вредео сви испод критике. Жао нам је што ту убрајамо и старог фаворита Андрицу Којића али се и он у слабом друштву разноразних Убавкића и Драминићанина угасио. Остали сви без икакве вредности.

Утакмицу је водио суботички судија г. Мазих са неколико крупних грешака, али опет коректно.

Наш Београд је желео једно задовољство у сусрету Б. С. К. — Југославије и добио га је у лепој игри, али је зато неким чудним, нежељеним случајем много глава остало оборено.

Ј. РАДЕНКОВИЋ

ТИМОВИ

„ЈУГОСЛАВИЈА“: Маленић, — Ибковић, Петровић, — Марковић, Махек, Мартић, — Дача Ђурић, Д. Јовановић, Лубурић, Петковић, Ружић

БСК: Тушко, — Живковић, Поповић, — Маринковић, Симић, Дамјановић, — Васиљевић, Драминићанин, Којић, Убавкић, Живковић II.

СТРЕЛЦИ: Јовановић и Петковић по 3, Лубурић 2, Дача Ђурић 1; за БСК: Дамјановић.

Преглед утакмица

С. К. „ЈУГОСЛАВИЈЕ“

од оснивања до 22 октобра 1939 године

1913—1914

„Велика Србија“	— Б. С. К.	0 : 2 у Београду	приј.
„	— Српски Мач	3 : 1 „	„
„	— Шумадија (Краг.)	3 : 1 „	„
„	— Н. Т. Б.	0 : 2 у Новом Саду	инт.
„	— „	6 : 0 у Београду	„
„	— „	3 : 1 у Новом Саду	„
„	— „	4 : 1 у Београду	„
„	— Т. А. Ц.	2 : 2 у Теминвару	„
„	— А. А. Ц.	0 : 4 у Араду	„
„	— Футбал клуб	11 : 0 у Београду	приј.
„	— Универзитетски С. К.	2 : 0 „	„

Свега 14 утакмица (5 пријатељских и 6 интернационалних) 7 добијених, 3 изгубљене и 1 нерешена. Гамер голова 34 : 14.

Због великог Светског Рата 1915, 1916, 1917 и 1918 год. утакмице нису играле.

1919

„Југославија“	— Српски Мач	7 : 1 Београд	приј.
„	— Соко	3 : 0 „	„
„	— Енглеска морина	0 : 0 „	инт.
„	— ВУСК	2 : 0 „	приј.
„	— БСК	1 : 3 „	„
„	— БСК	0 : 4 „	„

Одиграно: 5 пријатељских утакмица, једна интернационална; 4 добијене, 2 изгубљене. Голови: 22 : 8.

1920

„Југославија“	— ХАШК	Загреб	2 : 0	приј.
„	— ХАШК	„	1 : 4 (1 : 1)	„
„	— ХАШК	Београд	1 : 4 (0 : 3)	„
„	— Вардар	„	6 : 0 (2 : 0)	„
„	— Суботинци С. К.	„	7 : 1 „	„
„	— Соко	— Буси цомб.	3 : 2 „	„
„	— ВУСК	„	2 : 0 (1 : 0)	приј.
„	— Хајдук	Сплит	0 : 1 „	приј.
„	— Хајдук	„	2 : 3 „	„
„	— Српски С. К.	Сарајево	1 : 2 „	„
„	— Српски С. К.	„	6 : 0 „	„
„	— Хајдук (Сплит)	Београд	1 : 2 (0 : 0)	„
„	— Хајдук	„	0 : 1 „	„
„	— БСК	„	2 : 0 „	ниј.
„	— БСК	„	0 : 2 „	приј.
„	— Соко	„	3 : 1 (2 : 0)	„
„	— Вардар	„	5 : 1 „	приј.
„	— Соко	„	4 : 1 „	„
„	— Српски Мач	„	6 : 1 „	„
„	— Конкордија	„	4 : 0 „	„
„	— Соко	„	2 : 0 „	„
„	— Вардар	„	2 : 2 „	„
„	— ХАШК (Загреб)	„	1 : 1 „	„

Свега 23 утакмице (3 пријатељских, 19 пријатељских и 1 за пехар); 13 добијених, 2 нерешене, 8 изгубљених; голови 64 : 28.

1921

„Југославија“	— Бачка (Суботина)	Београд	4 : 2	приј.
„	— Аматери	Осек	1 : 0 „	„
„	— БСК (Београд)	Нови Сад	0 : 0 „	ниј.
„	— БСК	Београд	4 : 0 „	„
„	— Уинтон Живков (Праг)	„	1 : 3 „	инт.
„	— БСК	„	3 : 1 „	приј.
„	— Конкордија (Бсд)	„	0 : 0 „	приј.
„	— Банат	Панчево	6 : 0 „	приј.
„	— Вардар	Београд	1 : 2 „	ниј.
„	— БСК	„	2 : 3 „	приј.
„	— Вардар	„	1 : 3 „	„
„	— Санд (Суботина)	„	2 : 0 „	приј.
„	— Славија (Београд)	„	4 : 1 „	приј.
„	— Соко	„	6 : 2 „	„

Свега одиграно: 5 пријатељских, 5 пријатељских, 3 за пехар, 1 интернационална — 14 утакмица; 8 добијених, 2 нерешене, 4 изгубљене; голови 35 : 17.

1922

5. III.	— Вардар (Београд)	Београд	3 : 0 (1 : 0)	„
12. III.	— Соко	„	3 : 1 (2 : 1)	„
26. III.	— Војводина (Нови Сад)	„	9 : 2 (5 : 2)	приј.
1. IV.	— Славија (Београд)	„	7 : 1 (2 : 1)	„
7. IV.	— Конкордија (Београд)	„	5 : 0 (1 : 0)	„
9. IV.	— Вардар	„	1 : 1 (0 : 0)	„
17. IV.	— Славија (Београд)	„	3 : 2 (1 : 2)	„
23. IV.	— БСК	„	0 : 3 (0 : 1)	„
14. V.	— Јуда Манаби (Нови Сад)	„	4 : 2 (1 : 0)	„
23. V.	— БСК	„	1 : 0 (0 : 0)	„
28. V.	— Братислава (Ч. С. Р.)	„	1 : 4 (0 : 2)	инт.
„	— НТК (Нови Сад)	„	4 : 3 (4 : 0)	приј.
„	— Славија (Београд)	„	6 : 1 (3 : 1)	„
3. VII.	— Спарта (Бладино)	„	3 : 2 (2 : 2)	инт.
6. VII.	— ХАШК	„	3 : 0 (2 : 0)	приј.
7. VII.	— ХАШК	„	2 : 6 (2 : 3)	„
14. VII.	— Славија (Београд)	„	6 : 1 (2 : 1)	„
„	— Конкордија (Београд)	„	3 : 1 (2 : 1)	„
„	— Вардар	„	5 : 2 (3 : 1)	„

„	— Минхен 1860 (Немачка)	Београд	2 : 1 (2 : 1)	инт.
„	— Уинреа (Теминвар)	„	4 : 3 (1 : 2)	„
„	— Војводина (Нови Сад)	„	0 : 1 (4 : 4)	„
„	— БСК	„	2 : 2 (1 : 1)	„
„	— Конкордија (Београд)	„	8 : 0 (3 : 0)	„
12. XI.	— Бачка (Суботина)	„	5 : 2 (2 : 1)	„
„	— Вардар	„	4 : 0 (1 : 0)	„
3. XII.	— Славија (Београд)	„	6 : 0 (4 : 0)	„
10. XII.	— Грађански (Загреб)	„	3 : 4 (2 : 3)	„
31. XII.	— Конкордија (Београд)	„	1 : 1 (1 : 1)	„

Одиграно 29 утакмица: 22 добијене, 3 нерешене, 4 изгубљене; голови 112 : 45.

Играли су: Д. Јовановић 28 пута, С. Марковић 27, Д. Петковић 25, А. Марковић 25, М. Јовановић 24, М. Мартић 21, А. Махек 20, М. Драгићевић 18, Ј. Ружић 18, П. Радојковић 15, Р. Маленчић 13, Д. Плећевић 10, В. Петровић 10, Ј. Цветковић 7, К. Дворниан 7, М. Черновић 6, С. Жујовић 5, С. Јубурић 5, М. Боначић 4, М. Николић 4, Драг. Зечевић 3, В. Бего 2, М. Михајловић 2, Д. Ђурић 2, М. Татолић 1, М. Анђелковић 1, В. Нешковић 1, В. Чулаћ 1, Н. Марјановић 1.

Голове су дали: Д. Петковић 29, Д. Јовановић 25, М. Драгићевић 21, Ј. Ружић 10, А. Махек 8, М. Мартић 5, А. Марковић 6, А. Плећевић 5, В. Бего 1, М. Татолић 1, М. Боначић 1.

Голове су примили: Р. Маленчић 24, М. Черновић 9, М. Михајловић 6, С. Жујовић 4, М. Анђелковић 1, Д. Ђурић 2.

1923

7. I.	— Конкордија (Загреб)	Београд	0 : 2 (0 : 0)	„
4. III.	— Вардар (Београд)	„	3 : 4 (1 : 0)	„
11. III.	— БСК (Београд)	„	7 : 2 (2 : 0)	„
25. III.	— Конкордија (Београд)	„	5 : 0 (2 : 0)	приј.
1. IV.	— НАК (Нови Сад)	„	3 : 0 (1 : 1)	„
9. IV.	— Триколор (Бувурент)	„	4 : 0 (1 : 1)	„
15. IV.	— САНД (Суботина)	„	3 : 1 (2 : 1)	приј.
13. V.	— БСК (Београд)	„	2 : 1 (1 : 1)	„
20. V.	— Конкордија (Београд)	„	2 : 2 (1 : 1)	„
27. V.	— ХАШК (Загреб)	„	1 : 4 (0 : 3)	„
28. V.	— ХАШК (Загреб)	„	2 : 8 (2 : 3)	„
2. VI.	— Уинреа (Теминвар)	„	3 : 3 (0 : 2)	инт.
10. VI.	— Глорија (Арад)	„	3 : 4 (2 : 0)	„
16. VI.	— Глорија (Арад)	„	3 : 1 (3 : 1)	„
17. VI.	— Уинреа (Теминвар)	„	0 : 4 (0 : 3)	„
30. VI.	— Идарија (Љубљана)	„	5 : 3 (1 : 1)	приј.
7. VII.	— САНК (Сарајево)	„	5 : 2 (2 : 2)	„
8. VII.	— Шумадија (Крагујевац)	„	6 : 2 (3 : 1)	„
12. VII.	— Погоњ (Лавов)	„	4 : 0 (3 : 0)	инт.
22. VII.	— Вардар (Београд)	„	4 : 1 (2 : 0)	приј.

„Црвени“ тим 1923 (с лева на десно): Маленчић, М. Јовановић, „Цора“, А. Марковић, Света Марковић, Махек, Јова Цветковић, Милош Мартић, Драган Јовановић, Пера Радојковић, Душан Петковић, Јова Ружић.

28. VII.	— Славија (Братислава)	Београд	4 : 0 (3 : 0)	инт.
5. VIII.	— Јуда Манаби (Н. Сад)	"	9 : 0 (4 : 0)	прв.
12. VIII.	— Конкордија (Загреб)	"	4 : 5 (3 : 3)	"
26. VIII.	— Соко (Београд)	"	7 : 2 (3 : 2)	"
2. IX.	— Бачна (Суботица)	"	2 : 1 (2 : 0)	прв.
9. IX.	— Н. Т. К. (Н. Сад)	"	6 : 4 (2 : 4)	"
11. IX.	— Глоурм (англиски мори.)	"	5 : 1 (3 : 0)	инт.
23. IX.	— САНК (Сарајево)	"	3 : 4 (0 : 2)	прв.
30. IX.	— Славија (Осиек)	"	7 : 0 (3 : 0)	"
14. X.	— Конкордија (Београд)	"	6 : 1 (5 : 1)	прв.
22. X.	— Униреа (Темшвар)	"	3 : 2 (1 : 1)	инт.
28. X.	— Соко (Београд)	"	1 : 4 (0 : 1)	трени.
4. XI.	— НАК (Нови Сад)	"	5 : 1 (3 : 0)	"
18. XI.	— Соко (Београд)	"	9 : 0 (4 : 0)	прв.
25. XI.	— БСК (Београд)	"	9 : 1 (1 : 0)	прв.
2. XII.	— Грађански (Загреб)	"	5 : 4 (1 : 4)	"
20. XII.	— Морав. Славија (Брно)	"	9 : 0 (7 : 0)	инт.
25. XII.	— Адмира (Беч)	"	2 : 5 (0 : 1)	"

Одиграно 37 утакмица; 28 добијено, 2 нерешено, 7 изгубљено. Голови: 160 : 72.

Играли су: Р. Маленчић 34 пута, Д. Јовановић 34, Д. Петровић 33, Ј. Рукић 30, С. Марковић 29, П. Радојковић 24, А. Махен 27, Д. Ђурић 23, М. Мартић 23, С. Јубурић 23, М. Јовановић 21, Н. Иковић 21, Б. Петровић 18, Б. Марковић 13, Ј. Цветковић 12, М. Драгићевић 12, М. Начевић 10, Л. Палећевић 7, Штерн 2, М. Черновиц 1, К. Петковић 1, Б. Вучковић 1, Б. Фабиновић 1, М. Михајловић 1, С. Жујевећ 1.

Дали су голове: Д. Јовановић 57, Д. Петровић 41, Ј. Рукић 17, С. Јубурић 12, Д. Ђурић 8, А. Махен 5, М. Драгићевић 5, М. Начевић 5, А. Сисмилх 3, М. Мартић 2, А. Марковић 2, Л. Палећевић 1, Б. Вучковић 1, аутогола 1.

Примили су голове: Маленчић 53, Рукић 6, Жујевећ 4, Иковић 3, Чермановић 2, Петровић 2, Радојковић 2, Петковић 2, Цветковић 1.

1924

20. I.	— Конкордија	Београд	8 : 0 (5 : 0)	приј.
3. II.	— Вардар	"	7 : 1 (2 : 1)	"
15. II.	— Соко	"	9 : 0 (5 : 0)	"
17. II.	— Јадран	"	14 : 1 (5 : 0)	"
24. II.	— Вардар	"	9 : 2 (4 : 1)	прв.
2. III.	— Конкордија	"	8 : 0 (5 : 0)	приј.
8. III.	— САНД (Суботица)	"	5 : 0 (3 : 0)	"
15. III.	— ХАШК (Загреб)	"	4 : 2 (1 : 1)	"
16. III.	— ХАШК	"	4 : 4 (1 : 1)	"
22. III.	— Слован	Беч	2 : 3 (1 : 3)	инт.
23. III.	— Жиденице (Брно)	"	3 : 3 (2 : 2)	"
25. III.	— Кининки (Темшвар)	"	1 : 1 (1 : 1)	"
6. IV.	— БСК	Београд	0 : 2 (0 : 1)	приј.
7. IV.	— Соко	"	7 : 1 (1 : 1)	"
8. IV.	— БСК	"	4 : 1 (2 : 1)	"
13. IV.	— О.У.А.Ф.Ц. (Онефорд)	"	1 : 2 (0 : 1)	инт.
20. IV.	— Бачна	Суботица	0 : 0	"
21. IV.	— НАК	Нови Сад	2 : 1 (0 : 0)	"
27. IV.	— Остмарк (Беч)	Београд	2 : 5 (1 : 3)	инт.
28. IV.	— Остмарк (Беч)	"	2 : 3 (1 : 0)	"
6. V.	— Соко	"	6 : 1 (3 : 1)	приј.
13. V.	— ФТЦ (Будимпешта)	"	1 : 2 (1 : 1)	инт.
25. V.	— Адмира (Беч)	"	2 : 6 (0 : 2)	"
8. VI.	— Соко	"	2 : 1 (1 : 0)	прв.
15. VI.	— Б.Т.Ц. (Будимпешта)	"	2 : 1 (0 : 1)	инт.
23. VI.	— Војводина	Нови Сад	4 : 1 (2 : 1)	приј.
29. VI.	— Јединство	"	4 : 3 (2 : 2)	"
7. VII.	— Вакер (Беч)	Београд	3 : 3 (1 : 2)	инт.
12. VII.	— Соко	"	8 : 1 (6 : 0)	куп.
13. VII.	— БСК	"	2 : 1 (2 : 0)	"
19. VII.	— Славија	Сарајево	7 : 0 (3 : 0)	приј.
20. VII.	— САНК	"	10 : 0 (4 : 0)	"
27. VII.	— БСК	Београд	5 : 0 (4 : 0)	прв.
10. VIII.	— С. К. Русј. (Праг)	"	7 : 2 (3 : 1)	инт.
16. VIII.	— АФК (Пардубице)	"	4 : 1 (3 : 1)	"
17. VIII.	— АФК	"	10 : 0 (7 : 0)	"
18. VIII.	— БСК	"	5 : 1 (1 : 1)	приј.
24. VIII.	— Репрезентација Суботице	"	2 : 3 (1 : 1)	"
31. VIII.	— Репрезентација Н. Сажа	"	5 : 2 (3 : 2)	"
7. IX.	— Славија (Осео)	"	5 : 2 (4 : 0)	прв.
21. IX.	— Сомборски С. К.	Суботица	5 : 1 (2 : 1)	"
27. IX.	— Репрезентација Словља	Београд	10 : 1 (6 : 0)	приј.
28. IX.	— " "	"	4 : 2 (2 : 2)	"
12. X.	— Хадук (Сплит)	Загреб	2 : 1 (1 : 0)	прв.
19. X.	— Јадран	Београд	4 : 1 (1 : 0)	"
26. X.	— Јединство	"	5 : 0 (1 : 0)	"
1. XI.	— Јуда Манаби	Нови Сад	7 : 1 (4 : 0)	приј.
2. XI.	— НАК	Нови Сад	11 : 1 (5 : 0)	"
8. XI.	— БСК	Београд	1 : 2 (1 : 1)	приј.
9. XI.	— ЈСК	В. Бечерек	7 : 0 (1 : 0)	"
10. XI.	— Обилић	"	6 : 1 (2 : 0)	"
16. XI.	— Соко	Београд	3 : 0 (парфорф)	прв.
16. XI.	— Соко	"	2 : 0 (2 : 0)	приј.
23. XI.	— БСК	"	6 : 1 (3 : 0)	прв.
21. XII.	— ФТЦ (Будимпешта)	"	3 : 1 (2 : 0)	инт.

Свега 55 утакмица (29 пријатељских, 10 првенствених, 2 за пехар, 14 интернационалних); 41 добијених, 5 нерешених, 9 изгубљених. Голови: 263 : 76.

Играли су: М. Иковић 52 пута, Д. Ђурић 49, Б. Петровић 46, С. Јубурић 45, Д. Петровић 43, Д. Немеш 38, А. Махен 36, С. Марковић 34, Д. Јовановић 34, Б. Секулић 34, М. Начевић 31, А. Ђорђевић 22, Р. Стајић 20, М. Мартић 16, Ј. Рукић 11, М. Ђорђевић 11, В. Ђурић 11, Р. Маленчић 6, П. Јонисковић 6, М. Анђелковић 6, Б. Младеновић 6, М. Јовановић 5, С. Поповић 5, К. Поповић 4, В. Чулић 3, Б. Тодоровић 3, Сисмилх 1, Балтић 1, Т. Спасојевић 1.

Голове су дали: Д. Јовановић 66, Д. Петровић 65, Д. Ђурић 26, Б. Петровић 20, С. Јубурић 24, Б. Секулић 11, Ј. Рукић 8, М. Начевић 7, А. Махен 4, Ђурић В. 4, С. Марковић 3, Р. Стајић 2, А. Сисмилх 1, П. Јонисковић 1, М. Иковић 1, Д. Немеш 1, М. Ђорђевић 1, аутогола 5.

Примили су голове: Д. Немеш 48, Маленчић 6, Петровић 5, Р. Стајић 4, Анђелковић 3, М. Иковић 3, Ђорђевић 2, М. Начевић 2, Балтић 1, Ђурић 1, Марковић 1.

1925

4. I.	— Јединство	Београд	15 : 0 (9 : 0)	приј.
7. I.	— БСК	"	3 : 0 (2 : 0)	"
14. I.	— Јадран	"	8 : 1 (1 : 1)	"
25. I.	— Репрезентација БШН-а	"	2 : 0 (2 : 0)	"
1. II.	— НАК (Н. Сад)	"	11 : 0 (7 : 0)	"
8. II.	— БСК	"	4 : 2 (3 : 1)	куп.
15. II.	— Јединство	"	7 : 0 (5 : 0)	приј.
22. II.	— ХАШК	Загреб	1 : 1 (0 : 0)	"
1. III.	— Јединство	Београд	4 : 0 (3 : 0)	прв.
8. III.	— Јадран	"	2 : 0 (0 : 0)	"

21. III.	— Славија	Праг	2 : 7 (1 : 3)	инт.
22. III.	— Вршовине	"	4 : 7 (3 : 2)	"
25. III.	— Храдец Кралове	Хр. Крад.	4 : 4 (3 : 1)	"
28. III.	— " "	"	1 : 1 (1 : 1)	"
5. IV.	— БСК	Београд	2 : 5 (1 : 3)	прв.
7. IV.	— Соко	"	9 : 1 (5 : 0)	"
12. IV.	— Јабене (Праг)	"	8 : 1 (5 : 0)	инт.
19. IV.	— ХАШК (Загреб)	"	2 : 1 (1 : 1)	приј.
3. V.	— БСК	"	8 : 2 (3 : 2)	прв.
6. V.	— Соко	"	5 : 0 (1 : 0)	приј.
10. V.	— Конкордија (Загреб)	"	1 : 1 (0 : 0)	"
18. V.	— БСК	"	7 : 0 (3 : 0)	О.
28. V.	— „Олд-бојс“ (Базел Швајц.)	"	3 : 1 (1 : 1)	инт.
31. V.	— Вршовине (Праг)	"	1 : 3 (1 : 2)	инт.
3. VI.	— НАК (Н. Сад)	"	3 : 0 (1 : 0)	прв.
14. VI.	— Хадук (Сплит)	"	3 : 2 (2 : 1)	"
21. VI.	— Славија (Осео)	"	3 : 2 (2 : 1)	"
5. VII.	— Грађански	Загреб	3 : 2 (1 : 1)	"
11. VII.	— САНК (Сарајево)	Београд	4 : 1 (4 : 1)	приј.
19. VII.	— Аматер (Беч)	"	0 : 1 (0 : 4)	инт.
2. VIII.	— Славија (Праг)	"	4 : 2 (2 : 1)	"
9. VIII.	— Слован (Беч)	"	3 : 3 (3 : 2)	"
16. VIII.	— Репрезентација Осена	Осен	3 : 1 (1 : 1)	приј.
23. VIII.	— Репрезентација Загреба	Београд	1 : 2 (1 : 1)	Кр.
8. IX.	— ХАШК	Загреб	0 : 2 (0 : 0)	приј.
12. IX.	— Хадук	Сплит	0 : 2 (0 : 1)	"
10. IX.	— Југословенски С. К.	Мостар	7 : 1 (3 : 0)	"
12. IX.	— САНК	Сарајево	3 : 3 (3 : 3)	"
13. IX.	— Славија	"	5 : 2 (1 : 1)	"
21. IX.	— Шумадија	Београд	5 : 1 (3 : 1)	приј.
27. IX.	— Соко	"	4 : 1 (2 : 1)	"
4. X.	— БСК	"	2 : 3 (1 : 1)	приј.
18. X.	— Мачва	Шабан	6 : 0 (3 : 0)	"
25. X.	— САНД	Суботица	4 : 3 (1 : 2)	"
31. X.	— Војводина	Нови Сад	7 : 0 (4 : 0)	приј.
1. XI.	— НАК	"	5 : 0 (3 : 0)	"
21. XI.	— Теплицер (Чехослов.)	Београд	4 : 5 (1 : 3)	инт.
29. XI.	— ДФЦ (Праг)	"	0 : 11 (0 : 6)	"
5. XII.	— Славија (Сарајево)	"	7 : 3 (5 : 2)	приј.
27. XII.	— Јадран	"	3 : 0	приј.
27. XII.	— " "	"	7 : 0 (3 : 0)	приј.

Свега 51 утакмица (28 пријатељских, 10 првенствених, 1 за пехар, 12 интернационалних); 34 добијене, 6 нерешено, 11 изгубљено; голови: 195 : 92.

Играли су: Б. Секулић 51 пута, С. Јубурић 41, Д. Петровић 38, А. Махен 37, М. Начевић 34, М. Иковић 33, Б. Тодоровић 33, Б. Петровић 33, В. Ђурић 28, Д. Немеш 26, С. Марковић 23, А. Ђорђевић 24, С. Поповић 22, Б. Младеновић 18, М. Николић 16, Ј. Рукић 12, В. Чулић 8, М. Стојановић 5, Висерауф 5, Р. Стајић 5, М. Мартић 3, М. Анђелковић 3, П. Јонисковић 3, Д. Вирин 2, Т. Спасојевић 1, П. Лончаревић 1, Р. Кузмановић 1.

Дали су голове: Д. Јовановић 53, Б. Секулић 38, Д. Петровић 38, С. Јубурић 16, А. Ђорђевић 15, Р. Стајић 8, В. Ђурић 7, Б. Петровић 7, М. Иковић 5, Ђ. Рапојевић 3, А. Махен 3, М. Начевић 2, В. Чулић 1, Д. Вирин 1, Р. Кузмановић 1.

Примили су голове: Д. Немеш 57, М. Николић 24, Анђелковић 3, М. Стојановић 1.

1926

24. I.	— Јединство	Београд	6 : 0 (5 : 0)	приј.
31. I.	— БСК	"	2 : 2 (0 : 0)	"
21. II.	— ХАШК (Загреб)	"	2 : 3 (2 : 1)	приј.
28. II.	— САНД (Суботица)	"	8 : 3 (5 : 1)	"
6. III.	— Бачна (Суботица)	"	4 : 1 (1 : 1)	"
7. III.	— Бачна	"	4 : 2 (2 : 1)	"
14. III.	— Јединство	"	6 : 2 (3 : 0)	приј.
20. III.	— Ф. К. 13 (Софија)	"	12 : 5 (7 : 3)	инт.
21. III.	— Славија	Осен	6 : 1 (3 : 0)	приј.
28. III.	— Јадран	Београд	9 : 0 (4 : 0)	приј.
4. IV.	— Шумадија	"	3 : 0 (0 : 0)	"
5. IV.	— САНД	Суботица	5 : 0 (3 : 0)	приј.
7. IV.	— Репрезентација војске	Београд	2 : 2 (1 : 1)	"
11. IV.	— БСК	"	0 : 2 (0 : 1)	приј.
25. IV.	— Соко	"	8 : 2 (5 : 1)	"
1. V.	— Ред Стар	Париз	4 : 1 (2 : 0)	инт.
2. V.	— Репрезентација Париза	"	2 : 3 (1 : 2)	"
9. V.	— Ф. К. Сет	Сет	2 : 4 (2 : 2)	"
10. V.	— Приморје	Љубљана	5 : 1 (3 : 1)	приј.
13. V.	— Мошеле	Мошеле	5 : 2 (3 : 1)	инт.
22. V.	— ХАШК	Загреб	6 : 1 (3 : 0)	приј.
20. VI.	— Славија	Крагујевац	10 : 0 (6 : 0)	"
21. VI.	— Шумадија	"	3 : 1 (2 : 1)	"
27. VI.	— Соко	Београд	6 : 0 (1 : 0)	куп.
28. VI.	— Јединство	"	3 : 2 (3 : 0)	"
3. VII.	— Смеринг (Беч)	"	3 : 4 (1 : 2)	инт.
11. VII.	— Бачна (Суботица)	"	12 : 2 (4 : 1)	приј.
18. VII.	— Хадук (Сплит)	"	5 : 1 (2 : 1)	"
25. VII.	— Грађански	Загреб	1 : 2 (1 : 1)	"
22. VIII.	— Јединство	Београд	3 : 3 (1 : 1)	приј.
28. VIII.	— Кининки (Темшвар)	"	4 : 1 (2 : 1)	инт.
29. IX.	— Јувентус	Букурешт	2 : 1 (1 : 1)	"
26. IX.	— БСК	Београд	1 : 3 (0 : 0)	приј.
27. IX.	— БСК	"	0 : 2 (0 : 1)	"
17. X.	— Д.Ф.Ц. (Праг)	"	0 : 2 (0 : 1)	инт.
31. X.	— Шумадија	"	3 : 0	приј.
24. X.	— Јединство	"	2 : 1 (2 : 0)	"
7. XI.	— Соко	"	7 : 1 (4 : 1)	О.
8. XI.	— Јединство	"	3 : 1 (0 : 0)	О.
14. XI.	— Соко	"	5 : 1 (1 : 0)	приј.
21. XI.	— БСК	"	0 : 2 (0 : 1)	"
1. XII.	— Војводина	Нови Сад	2 : 1 (0 : 0)	приј.
26. XII.	— БСК	Београд	3 : 5 (1 : 1)	"

Свега 43 утакмице (19 пријатељских, 15 првенствених, 2 за пехар, 9 интернационалних); 29 добијених, 3 нерешено, 11 изгубљених; голови: 211 : 71.

Играли су: Д. Јовановић 41 пута, С. Јубурић 41, Б. Петровић 38, Б. Секулић 38, С. Поповић 37, Д. Петровић 35, М. Николић 33, М. Иковић 31, В. Ђурић 23, Б. Тодоровић 21, Б. Младеновић 19, В. Чулић 11, П. Јонисковић 10, С. Марковић 14, Р. Стајић 13, Д. Немеш 11, П. Лончаревић 11, Т. Спасојевић 10, Б. Димитријевић 10, Ђ. Рапојевић 9, М. Анђелковић 6, А. Махен 5, Р. Кузмановић 5, А. Ђорђевић 2, Ђ. Филиповић 2, П. Јонисковић 2, М. Ђорђевић 3, М. Трубајић 1, Б. Алекскић 1.

Голове су дали: Д. Јовановић 65, Д. Петровић 47, Б. Секулић 41, В. Чулић 22, С. Јубурић 11, Р. Кузмановић 4, М. Милчић 3, Жиденице 2, Ђ. Рапојевић 1, П. Јонисковић 1, В. Ђурић 1, С. Поповић 1, П. Лончаревић 1, Ђ. Филиповић 1, М. Иковић 1, Б. Петровић 1, А. Ђорђевић 1.

Голове су примили: М. Николић 56, Д. Немеш 14, М. Трубајић 1.

4.	I.	— Славия	Београд	5 : 1 (1 : 0)	пр.
8.	I.	— Јединство	"	4 : 0 (0 : 0)	пр.
16.	I.	— Соко	"	1 : 0 (0 : 0)	"
30.	I.	— ЗАНК	Земун	5 : 1 (2 : 0)	"
13.	II.	— БСК	Београд	1 : 1 (0 : 1)	"
20.	II.	— Дерби (Загреб)	"	2 : 1 (1 : 1)	"
26.	III.	— Вакер (Беч)	"	1 : 2 (1 : 2)	инт.
13.	III.	— Шумадија	Крагујевац	2 : 3 (1 : 2)	пр.
27.	III.	— Шумадија	Београд	1 : 3 (1 : 1)	пр.
3.	IV.	— Славия	"	5 : 0 (2 : 0)	"
9.	IV.	— Б.А.Ц. (Беч)	"	2 : 1 (2 : 0)	инт.
17.	IV.	— Грађански	Загреб	1 : 0 (0 : 0)	пр.
18.	IV.	— Грађански	"	1 : 0 (0 : 0)	"
24.	IV.	— Грађански (Загреб)	Београд	4 : 2 (1 : 1)	"
25.	IV.	— Слован (Беч)	"	0 : 2 (0 : 0)	инт.
1.	V.	— БСК	"	1 : 2 (0 : 1)	пр.
22.	V.	— Јединство	"	1 : 1 (1 : 1)	"
29.	V.	— ЗАНК	Сарајево	2 : 1 (1 : 0)	"
12.	VI.	— Ф. К. 13 (Софија)	Београд	1 : 0 (0 : 0)	инт.
26.	VI.	— Слован (Беч)	"	2 : 1 (1 : 1)	"
28.	VI.	— Симеринг (Беч)	"	3 : 3 (1 : 1)	"
3.	VII.	— Вапаш (Будимпешта)	"	1 : 1 (0 : 1)	"
7.	VII.	— Хунгарија (Будимпешта)	"	1 : 7 (0 : 3)	"
12.	VII.	— ЗАНК (Сарајево)	"	4 : 1 (3 : 0)	пр.
17.	VII.	— БСК	"	4 : 3 (1 : 1)	"
7.	VIII.	— Јединство	"	2 : 3 (2 : 2)	инт.
21.	VIII.	— Ф.Т.Ц. (Будимпешта)	"	5 : 3 (2 : 2)	инт.
27.	VIII.	— В.А.Ц. (Беч)	"	3 : 3 (1 : 1)	"
28.	VIII.	— В.А.Ц. (Беч)	"	0 : 2 (0 : 1)	"
27.	IX.	— Витез (Беч)	"	0 : 0	"
2.	X.	— БУСК	"	8 : 2 (4 : 0)	пр.
9.	X.	— Славия	"	10 : 1 (4 : 1)	"
6.	X.	— Соко	"	3 : 2 (0 : 1)	О.Ф.
27.	X.	— Јединство	"	2 : 1 (1 : 1)	пр.
6.	XI.	— Соко	"	5 : 0 (4 : 0)	"
13.	XI.	— Витез	Земун	4 : 1 (3 : 1)	пр.
20.	XI.	— БСК	Београд	2 : 3 (0 : 2)	пр.
1.	XII.	— Јединство	"	2 : 2 (2 : 0)	"
10.	XII.	— Ф.Т.Ц. (Будимпешта)	"	1 : 3 (0 : 2)	инт.
18.	XII.	— Вапаш (Сегедин)	"	4 : 3 (2 : 1)	"

Свега 40 утакмица (15 пријатељских, 11 првенствених, 14 интернационалних); 23 добијених, 7 нерешених, 10 изгубљених, голова: 106 : 66.

Играли су: Б. Петровић 35 пута, С. Лубурић 35, М. Николић 34, Б. Младеновић 32, С. Поповић 32, М. Милићевић 28, Т. Спасојевић 26, Д. Јовановић 26, Н. Кумануди 25, С. Николић 23, Б. Хришћен 18, Р. Рапојевић 18, М. Јоансимић 15, П. Лончаревић 14, Б. Димитријевић 11, Б. Трубајић 11, М. Начевић 9, Р. Начевић 9, Ф. Филиповић 5, Р. Ставић 5, Б. Секулић 5, М. Ђорђевић 4, В. Ђурић 4, Д. Дукић 3, П. Јоансимић 3, Р. Милојевић 3, М. Николић 3, Б. Алексић, Б. Милековић, по 2 пута; А. Ђорђевић, Б. Ђорђевић, Р. Кузмановић, Милорадовић, Д. Немеш, Ставић, Д. Ђурић и Д. Петковић по 1 пут.

Голове су дали: Д. Јовановић 21, С. Лубурић 17, Б. Хришћен 14, М. Јоансимић 10, Добријевић 7, М. Николић 7, Милићевић 7, Р. Рапојевић 4, Ставић 3, Начевић 3, Б. Секулић 3, С. Поповић 2, Дукић 1, П. Лончаревић 1, аутогола 6.

Примили су голове: М. Николић 40, М. Трубајић 17, Д. Немеш 2, Милековић 5.

1928

7.	I.	— БСК	Београд	0 : 4 (0 : 3)	пр.
8.	I.	— БСК	"	0 : 4 (0 : 2)	"
15.	I.	— А-тим Београда	"	0 : 3 (0 : 0)	"
27.	I.	— Јединство	"	1 : 1 (0 : 0)	"
29.	I.	— Јединство	"	3 : 0 (3 : 0)	"
5.	II.	— Соко	"	5 : 0 (2 : 0)	пр.
12.	II.	— Славия	"	10 : 1 (3 : 1)	"
19.	II.	— Јединство	"	6 : 0 (5 : 0)	"
26.	II.	— БУСК	"	4 : 0 (4 : 0)	"
4.	III.	— БСК	"	2 : 0 (1 : 0)	"
31.	III.	— Немзети (Будимпешта)	"	4 : 2 (1 : 1)	инт.
1.	IV.	— Симеринг (Беч)	"	2 : 0 (0 : 0)	"
8.	IV.	— САНД	Суботина	2 : 4	пр.
15.	IV.	— "Аустрија" Беч	Београд	6 : 3	инт.
16.	IV.	— Хајдук	Београд	2 : 0 (0 : 0)	пр.
22.	IV.	— Грађански	Загреб	1 : 5 (1 : 1)	СФК
24.	IV.	— Вакер (Беч)	Београд	2 : 3 (1 : 3)	инт.
29.	IV.	— Вакер (Беч)	"	1 : 2 (1 : 1)	"
12.	V.	— Тенис Ворушија (Берлин)	Берлин	3 : 4 (1 : 2)	"
13.	V.	— Фортуна	Лацинг	1 : 3 (1 : 0)	"
17.	V.	— Армина	Билефелд	7 : 4 (4 : 3)	"
19.	V.	— Спорт Клауб	Касел	5 : 3 (2 : 3)	"
20.	V.	— Ф. Спортфелд	Франкфурт	4 : 6 (1 : 4)	"
27.	V.	— Бохемане (Праг)	Београд	0 : 3 (0 : 2)	"
24.	VI.	— БСК	"	3 : 3 (1 : 2)	пр.
28.	VI.	— Војвођина	Нови Сад	2 : 1 (1 : 0)	"
8.	VII.	— БСК	Београд	1 : 4 (0 : 1)	пр.
15.	VII.	— ХАШК (Загреб)	"	1 : 4 (1 : 0)	"
22.	VII.	— Грађански	Загреб	1 : 1 (1 : 1)	"
29.	VII.	— Хајдук	Сплит	2 : 2 (0 : 1)	"
24.	VIII.	— Мачва (Шабац)	Београд	8 : 2 (4 : 0)	"
2.	IX.	— БСК	"	2 : 4 (1 : 0)	пр.
8.	IX.	— Вингорија	Вршац	10 : 3	"
9.	IX.	— БСК (Београд)	"	1 : 0 (0 : 2)	куп
23.	IX.	— Соко	Београд	6 : 1 (1 : 0)	пр.
29.	IX.	— Јединство	"	3 : 3 (1 : 1)	"
8.	X.	— Шумадија (Крагујевац)	"	5 : 0 (2 : 0)	"
13.	X.	— Спарта (Земун)	"	11 : 3 (6 : 0)	"
21.	X.	— Соко	"	1 : 0 (1 : 0)	пр.
27.	X.	— Јединство	"	4 : 2	пр.
4.	XI.	— БУСК	"	4 : 0 (1 : 0)	пр.
11.	XI.	— БСК	"	0 : 2 (0 : 1)	"
18.	XI.	— Јединство	"	4 : 0 (3 : 0)	пр.
25.	XI.	— Мачва	Шабац	4 : 2 (2 : 1)	"
1.	XII.	— БСК	Београд	3 : 2 (1 : 1)	"
9.	XII.	— Јединство	"	4 : 1 (2 : 0)	"
16.	XII.	— Обилић	"	11 : 1 (4 : 0)	"
23.	XII.	— Флоридсдорф (Беч)	"	2 : 2 (0 : 2)	инт.

Свега 48 утакмица: (19 пријатељских, 15 првенствених, 2 за пехар, 12 интернационалних); 26 добијених, 6 нерешених, 16 изгубљених, голова: 165 : 104.

Играли су: Б. Димитријевић 44 пута, Б. Петровић 42, Д. Јовановић 40, Б. Хришћен 39, С. Лубурић 36, М. Николић 35, Т. Спасојевић 35, Р. Добријевић 35, Б. Младеновић 34, М. Бешић 26,

Момент са утакмице против Хашка: лево, у белом дресу В. Ђурић, десно у скоку Петковић-Сенегалац

М. Николић 20, Б. Поповић 19, Д. Недељковић 13, С. Милошевић 12, Б. Ђорђевић 10, М. Јоансимић 11, М. Милићевић 9, Н. Кумануди 8, Р. Рапојевић 8, Св. Поповић 7, М. Милорадовић 6, Д. Павлица 6, А. Шер 5, П. Јоансимић 5, Д. Вурић 4, Р. Милојевић 4, П. Лончаревић, Д. Дукић, Ђ. Филиповић и В. Чичановић по 1 пут.

Дали су голове: Д. Јоансимић 37, С. Лубурић 30, Б. Хришћен 30, Д. Добријевић 16, М. Бешић 12, М. Николић 9, М. Јоансимић 7, С. Поповић 6, С. Милошевић 5, Б. Петровић 2, М. Милорадовић 2, Д. Вурић 2, Б. Димитријевић 2, Д. Павлица 1, С. Поповић 1, М. Милићевић 1, аутогола 2.

Примили су голове: М. Николић 48, Д. Недељковић 30, Бр. Ђорђевић 14, А. Шер 11, С. Николић 1.

1929

7.	I.	— Јединство	Београд	3 : 0 (1 : 0)	куп
10.	I.	— Арис	Солун	0 : 1	инт.
12.	I.	— Херкулес	"	2 : 2 (0 : 1)	"
13.	I.	— Репрезентација Солуна	"	3 : 4 (0 : 2)	"
20.	I.	— Соко	Београд	4 : 2 (1 : 0)	куп
27.	I.	— БУСК	"	12 : 0 (6 : 0)	пр.
17.	III.	— Раднички	Нови Сад	1 : 2 (0 : 1)	пр.
24.	III.	— Јединство	Београд	6 : 0 (4 : 0)	пр.
31.	III.	— Грађански	Ср. Митров.	9 : 2	пр.
7.	IV.	— БСК	Београд	1 : 7 (1 : 3)	пр.
14.	IV.	— Обилић	"	7 : 0 (1 : 0)	"
21.	IV.	— Соко	"	1 : 0 (0 : 0)	"
5.	V.	— Славия (Софија)	"	3 : 5 (2 : 1)	инт.
6.	V.	— Славия	"	1 : 0 (1 : 0)	"
18.	V.	— Вилер Спорт Клуб (Беч)	"	1 : 5 (0 : 3)	"
24.	V.	— Соко	"	1 : 2 (0 : 0)	пр.
2.	VI.	— САНД	Суботина	1 : 0 (0 : 0)	пр.
9.	VI.	— САНД	Београд	3 : 1 (2 : 0)	"
16.	VI.	— БСК	"	1 : 5 (0 : 2)	"
7.	VII.	— ХАШК	"	2 : 0 (0 : 0)	"
14.	VII.	— Грађански	Загреб	0 : 2 (0 : 1)	"
21.	VII.	— Хајдук	Сплит	2 : 4 (2 : 2)	пр.
28.	VII.	— Соко	Београд	4 : 2 (3 : 2)	пр.
4.	VIII.	— БСК	"	1 : 2 (0 : 1)	пр.
11.	VIII.	— ХАШК	Загреб	2 : 2 (1 : 1)	"
1.	IX.	— Јединство	Београд	4 : 1 (3 : 1)	пр.
8.	IX.	— Грађански (Загреб)	"	4 : 0 (1 : 0)	пр.
15.	IX.	— Хајдук (Сплит)	"	0 : 0	"
21.	IX.	— А. С. 23	Софија	7 : 2	инт.
22.	IX.	— Славия	"	0 : 0	"
13.	X.	— БСК	Београд	3 : 3 (2 : 1)	пр.
20.	X.	— Обилић	"	4 : 1 (0 : 0)	пр.
27.	X.	— Јединство	"	4 : 1 (1 : 1)	"
3.	XI.	— Обилић	Крушевац	6 : 0	пр.
4.	XI.	— Спарта	"	2 : 0 (0 : 0)	"
19.	XI.	— Грађански	Београд	5 : 3 (0 : 3)	пр.
17.	XI.	— БСК	"	1 : 2 (1 : 2)	"
24.	XI.	— БУСК	"	2 : 1 (1 : 0)	"
1.	XII.	— Соко	"	2 : 0 (1 : 0)	"
8.	XII.	— Јуда Мазаби (Н. Сад)	"	7 : 1 (2 : 0)	пр.
22.	XII.	— Јединство	"	7 : 2 (6 : 1)	"
9.	XII.	— Цибадија	Винковци	14 : 0 (8 : 0)	"

Свега 42 утакмице (11 пријатељских, 21 првенствених, 2 за пехар, 8 интернационалних); 25 добијених, 5 нерешених, 12 изгубљених, голова: 143 : 67.

Играли су: Б. Хришћен 38 пута, Б. Димитријевић 34, Д. Вурић 34, Б. Петровић 32, С. Поповић 31, Б. Младеновић 28, Б. Поповић 26, М. Николић 25, С. Милошевић 25, Р. Добријевић 24, С. Лубурић 23, П. Лончаревић 23, М. Бешић 20, М. Јоансимић 19, М. Милићевић 18, М. Милорадовић 17, Д. Павлица 16, А. Шер 15, П. Јоансимић 14, Д. Вурић 13, Р. Милојевић 12, П. Лончаревић 11, Б. Димитријевић 10, Б. Хришћен 9, М. Милорадовић 8, Д. Павлица 7, С. Поповић 6, С. Милошевић 5, Б. Петровић 4, М. Николић 3, Б. Алексић, Б. Милековић, по 2 пута; А. Ђорђевић, Б. Ђорђевић, Р. Кузмановић, Милорадовић, Д. Немеш, Ставић, Д. Ђурић и Д. Петковић по 1 пут.

чарених 22, Д. Пантвић 15, В. Ђурић 15, Д. Јовановић 11, Б. Николић 9, М. Ђокић 9, М. Николић 9, Ј. Спасић 8, Ј. Живковић 8, С. Поповић 6, Д. Шер 7, Н. Кузмановић 6, Ч. Ђурановић 4, Ф. Велимировић 4, Д. Недељковић 3, В. Ђорђевић 3, М. Милорадовић 3, П. Јонсимиовић 3, В. Мичановић, Д. Шипетић, Т. Спасојевић и Бог. Ђорђевић по 2 пута; Ј. Павлица, М. Милићевић, В. Боковић, Б. Кесић, М. Ђорђевић, Д. Николић, Бекер, М. Ковачевић и С. Нитић по 1 пут.

Дали су голове: Б. Хриљче 34, С. Милошевић 21, С. Љубурић 13, Р. Добријевић 10, Ј. Живковић 8, Ф. Велимировић 2, Д. Јовановић 7, П. Јончаревић 6, В. Боковић 5, Б. Петровић 5, С. Поповић 4, Б. Николић 4, Ч. Ђурановић 4, Д. Вурић 3, М. Николић 2, П. Јонсимиовић 2, С. Поповић 2, В. Ђурић 2, М. Милорадовић 2, Б. Димитријевић 2, Б. Поповић 2, М. Ђокић 1, Б. Кесић 1.

Примили су голове: М. Николић 18, Д. Недељковић 6, Д. Пантвић 21, Д. Шер 14, Ј. Спасић 5, М. Ковачевић 3.

1930

8. I.	— БСК	Београд	4:0 (1:0)	приј.
19. I.	— Соко	"	0:2 (0:1)	"
26. I.	— Конкордија (Загреб)	"	3:4 (1:2)	"
9. II.	— Обилић	"	1:0 (0:0)	"
16. II.	— Раднички	Нови Сад	4:1 (3:0)	"
22. II.	— Киншент (Темшвар)	Београд	3:1 (1:1)	ит.
23. II.	— Спарта	Земун	5:3 (4:1)	приј.
9. III.	— Јединство	Београд	5:1 (1:1)	при.
9. III.	— БУСК	"	7:0 (3:0)	"
15. III.	— ССК (Скопље)	"	4:0 (3:0)	приј.
16. III.	— Приморје (Дубава)	"	2:2 (1:1)	"
23. III.	— Обилић	"	3:0 (0:0)	при.
30. III.	— Графичар	"	4:0 (3:0)	"
20. IV.	— Хајдук (Силит)	"	4:2 (1:1)	приј.
21. IV.	— Киншент (Будимпешта)	"	4:1 (1:1)	ит.
10. V.	— БСК	"	6:4 (0:2)	при.
3. VI.	— Хунгарија (Будимпешта)	"	2:0 (0:0)	ит.
18. V.	— Соко	"	1:2 (1:1)	при.
8. VI.	— Ујешт (Будимпешта)	"	2:3 (1:2)	ит.
14. VI.	— Тринор-Унире	Букурешт	7:0 (3:0)	"
15. VI.	— Јувентус	"	1:1 (0:0)	"
22. VI.	— Славија	Осен	3:2 (1:1)	приј.
6. VII.	— Вацка	Суботина	1:2	при.
13. VII.	— Вацка	Београд	6:0 (3:0)	"
20. VII.	— Славија	Сарајево	6:2 (5:0)	приј.
27. VII.	— Випер С. К. (Беч)	Београд	5:4 (2:0)	ит.
17. VIII.	— Випер С. К. (Беч)	"	3:4 (0:2)	"
24. VIII.	— Ференцварош (Будимпешта)	"	2:5 (1:4)	"
29. VIII.	— Обилић	"	5:3 (3:2)	приј.
30. VIII.	— Соко	"	1:0 (0:0)	"
7. IX.	— БСК	"	2:1	при.
14. IX.	— Конкордија	Загреб	1:2 (0:0)	"
21. IX.	— Славија (Сарајево)	Београд	2:1 (1:1)	"
28. IX.	— Славија	Осен	3:0 (1:0)	"
5. X.	— Хајдук	Силит	2:2 (1:0)	"
12. X.	— БСК	Београд	1:2 (0:0)	"
19. X.	— Конкордија (Загреб)	"	2:2 ()	"
26. X.	— Славија	Сарајево	4:2 (1:0)	"
2. XI.	— Славија (Осен)	Београд	5:0 (2:0)	"
9. XI.	— Хајдук (Силит)	"	4:1 (0:0)	"
23. XI.	— ХАНК	"	3:2 (1:1)	приј.
30. XI.	— Обилић	"	3:0 (3:0)	при.
21. XII.	— Јединство	"	4:0 (3:0)	"
28. XII.	— БСК	"	4:1 (3:0)	"
3. VIII.	— Грађански (Загреб)	"	4:0 (2:0)	"

Свега 45 утакмица (14 пријатељских, 22 првенствених, 9 интернационалних): 39 добијених, 5 нерешених, 10 изгубљених, голове: 139:65.

Играли су: Б. Димитријевић 42 пута, Ј. Спасић 38, Б. Младеновић 30, П. Јончаревић 33, Б. Николић 30, С. Милошевић 30, Т. Спасојевић 28, С. Љубурић 27, М. Ђокић 26, Д. Вурић 24, Б. Кесић 23, Ђ. Делангир 17, С. Поповић 17, Р. Добријевић 16, Ф. Валон 15, Ј. Живковић 15, Д. Зечевић 15, Ч. Ђурановић 12, Б. Петровић 11, Б. Ђорђевић 8, Д. Коначевић 6, Б. Хриљче 6, М. Секулић 5, А. Кесић 5, Р. Ђокић 5, Ђ. Ђорђевић 4, Д. Голубовић 4, М. Милићевић 3, Д. Швабић, Златковић, Д. Шипетић, Драг. Петковић, П. Бекер, Д. Којачковић по 2; Б. Вељковић, С. Поповић, М. Јанковић, В. Боковић, М. Предејетић, Велимировић и Драг. Пантвић по 1 пут.

Дали су голове: Славија Милошевић 27, Ј. Живковић 17, С. Љубурић 16, Б. Николић 16, Р. Добријевић 9, Д. Зечевић 8, Ч. Ђурановић 7, Б. Кесић 9, Ђ. Делангир 7, Д. Вурић 5, М. Секулић 4, П. Јончаревић 4, Б. Хриљче 3, Д. Швабић 2, Д. Голубовић 2, Ђ. Ђорђевић 1, М. Милићевић 1, С. Поповић 1.

Примили су голове: Ј. Спасић 51, Пантвић 4, Д. Коначевић 10.

1931

4. I.	— Графичар	Београд	8:0 (3:0)	при.
8. I.	— Ференцварош	"	2:2 (0:2)	ит.
14. I.	— Соко	"	5:4 (2:2)	приј.
18. I.	— Спарта	Земун	4:0 (3:0)	при.
21. I.	— Раднички	Нови Сад	8:1 (2:1)	приј.
8. II.	— Соко	Београд	3:2 (0:2)	при.
15. II.	— Вацка	Суботина	3:1 (2:0)	приј.
21. II.	— Обилић	Београд	1:0 (0:0)	приј.
1. III.	— Ф. К. 13 (Софија)	"	1:0 (0:0)	ит.
6. III.	— Раднички	Крагујевац	4:1 (3:0)	приј.
7. III.	— Шумадија	"	3:0 (0:0)	"
22. III.	— Графичар	Београд	5:0 (0:0)	при.
29. III.	— Спарта	Земун	3:1 (0:1)	"
5. IV.	— Вапаш	Будимпешта	3:5 (0:1)	ит.
6. IV.	— Ујешт	"	3:7 ()	"
12. IV.	— Јединство	Чачак	5:1 ()	приј.
13. IV.	— Ибар	Краљево	2:3 ()	"
3. V.	— Ференцварош	Нови Сад	2:1 (0:1)	ит.
10. V.	— Славија	Сарајево	0:2 (0:2)	при.
24. V.	— Спарта	Земун	3:6 (3:3)	приј.
31. V.	— Обилић	Крагујевац	6:0 (3:0)	"
1. VI.	— Нар Лаар	"	3:2 (1:0)	"
7. VI.	— БСК	Београд	0:3 (0:2)	при.
14. VI.	— Соко	"	3:2 (1:0)	"
5. VII.	— Југ	Скопље	3:1 (1:0)	"
12. VII.	— САНК	Сарајево	6:2 (3:2)	"
19. VII.	— Соко	"	3:3 (2:1)	"
26. VII.	— САНК	Сарајево	1:2 (1:1)	"
9. VIII.	— Славија (Сарајево)	Београд	5:1 (0:0)	"
16. VIII.	— БСК	"	2:2 (2:1)	"
23. VIII.	— Југ (Скопље)	"	6:2 (1:1)	"
30. VIII.	— Хунгарија (Будимпешта)	"	3:6 (3:3)	ит.
6. IX.	— Ујешт-Ференцварош	Нови Сад	3:2 (3:1)	"
12. IX.	— Радна (Беч)	Београд	3:2 (1:1)	"
19. IX.	— Херкулес	Солун	2:2 (2:1)	"

20. IX.	— Ариџ	"	2:3 (1:3)	"
3. X.	— ХАНК	Београд	3:3 (1:1)	"
4. X.	— ХАНК	"	2:1 (0:0)	"
11. X.	— Соко	"	4:1 (2:1)	"
18. X.	— Ујешт (Будимпешта)	"	1:3 (0:2)	"
24. X.	— ХАНК	Загреб	0:0	"
25. X.	— ХАНК	"	5:3 (3:0)	"
15. XI.	— БСК	Београд	1:2 ()	"
22. XI.	— Војводина (Н. Сад)	"	2:2 ()	"
17. XII.	— Ференцварош (Будимпешта)	"	3:1 (1:0)	"

Свега 45 утакмица (16 пријатељских, 15 првенствених, 2 интернационалних): 27 добијених, 7 нерешених, 11 изгубљених, голове: 139:88.

Играли су: Б. Димитријевић 41 пут, Д. Зечевић 38, М. Ђокић 35, С. Милошевић 35, Ј. Спасић 34, Ф. Валон 34, Б. Николић 33, С. Милошевић 31, Б. Кесић 27, Бр. Петровић 25, Ђ. Делангир 19, Ч. Ђурановић 18, Ф. Гилер 14, Р. Ђокић 13, Ј. Кукић 13, Ђ. Поповић 13, Б. Милошевић 12, М. Секулић 10, Д. Петровић 9, С. Љубурић 9, Т. Спасојевић 8, М. Дућковић 7, В. Шалоп 6, Ђ. Вељковић 6, М. Огњанов 6, Б. Ђорђевић 5, Ј. Митровић 5, П. Радовановић 4, А. Кесић 4, Ђ. Ђојачић, В. Ђурић 3, Д. Чупић 3, Д. Коначевић, Д. Голубовић, по 2 пута; Д. Поповић, Ђ. Вукадиновић, Д. Петковић, М. Јончаревић и Д. Ђурић по 1 пут.

Дали су голове: С. Милошевић 28, Б. Николић 24, Д. Зечевић 17, Б. Кесић 15, Ђ. Делангир 7, М. Секулић 7, Ф. Валон 6, С. Љубурић 3, Ђ. Поповић 3, В. Ђурић 2, Ф. Гилер 2, Ђ. Ђојачић, Б. Димитријевић 1, Д. Чупић 1, В. Шалоп 1, аутогола 2.

Примили су голове: Ј. Спасић 66, Ј. Кукић 14, Д. Коначевић 10.

1932

8. I.	— Ватер (Беч)	Београд	5:1 (2:1)	ит.
19. I.	— БУСК	"	5:0 (2:0)	при.
23. I.	— Помоћ (Каловар)	"	2:4 (1:3)	ит.
27. I.	— БАСК	"	2:1 (1:1)	при.
31. I.	— Киншент (Будимпешта)	"	5:2 (4:1)	ит.
7. II.	— БСК	"	2:1 (1:1)	при.
13. II.	— ПИ натар (Будимпешта)	"	8:4 (1:2)	ит.
25. II.	— БАСК	"	5:2 (3:0)	при.
13. III.	— БСК	"	2:3 (1:2)	"
27. III.	— ПИ натар	Будимпешта	0:1 (0:0)	ит.
28. III.	— Ференцварош	"	0:7 (0:1)	"
17. IV.	— БАСК	Београд	3:0 (2:0)	при.
24. IV.	— БСК	"	1:1 (0:1)	при.
5. V.	— Војводина	Нови Сад	5:4 (0:2)	при.
1. V.	— Бенистан (Париград)	Београд	2:1 (2:1)	ит.
6. V.	— Сокоборст С. К.	Сомбор	3:1	при.
15. V.	— БСК	Београд	3:2 (3:2)	при.
22. V.	— Грађански (Скопље)	Београд	5:1 (1:1)	ит.
29. V.	— Тат (Темшвар)	"	4:0 (3:0)	ит.
2. VI.	— БСК	"	3:2 (0:0)	ит.
22. VI.	— Ратинг (Париз)	"	3:0 (2:0)	ит.
10. VII.	— САНК	Сарајево	4:1 (2:1)	при.
17. VII.	— ССК	Скопље	4:0 (1:0)	ит.
24. VII.	— Славија	Сарајево	4:4 (3:1)	ит.
31. VII.	— Грађански	Скопље	6:1 (1:1)	ит.
7. VIII.	— БСК	Београд	1:2 (0:0)	"
10. VIII.	— Грађански	Загреб	3:2 (1:1)	при.
14. VIII.	— САНК	Београд	2:0 (0:0)	ит.
21. VIII.	— ССК (Скопље)	"	7:2	"
22. VIII.	— Грађански (Загреб)	"	4:2 (1:0)	при.
28. VIII.	— Славија (Сарајево)	"	5:0 (1:0)	при.
11. IX.	— Војводина	Нови Сад	5:2 (2:1)	ит.
18. IX.	— Војводина (Н. Сад)	Београд	4:2 (2:1)	ит.
21. IX.	— Ференцварош (Б.-пешта)	Нови Сад	2:2 (1:1)	ит.
2. X.	— Будап (Будимпешта)	Београд	2:1 (1:1)	ит.
8. X.	— ПИ натар (Будимпешта)	"	2:1 (2:0)	"
16. X.	— Конкордија (Загреб)	"	0:0	"
23. X.	— Конкордија (Загреб)	Загреб	1:6 (0:3)	при.
30. X.	— Слога	Београд	0:0	"
9. XI.	— БСК	"	0:2 (0:1)	при.
13. XI.	— БАСК	"	2:1 (2:0)	при.
20. XI.	— Спарта	Земун	6:0 (4:0)	"
4. XII.	— Графичар	Београд	5:2 (2:1)	"
17. XII.	— БСК	"	0:3 (0:1)	"
25. XII.	— Репрезентација Потсавега	Потс	4:2 (3:1)	при.
26. XII.	— "	Делован	4:1 (2:1)	"

Свега 46 утакмица (14 пријатељских, 23 првенствених, 12 интернационалних): 32 добијених, 5 нерешених, 9 изгубљених, голове: 142:77.

Играли су: С. Милошевић 44 пута, М. Ђокић 44, Б. Димитријевић 38, Ф. Валон 38, С. Милошевић 37, М. Дућковић 35, Ј. Спасић 32, Д. Зечевић 32, Ђ. Поповић 24, Ф. Гилер 21, Б. Кесић 21, Р. Ђокић, С. Маринковић 13, Ј. Кукић 12, Ђ. Ђојачић 11, Б. Ђорђевић 10, П. Јончаревић 8, Ђ. Стајић 7, Бр. Петровић 5, С. Љубурић 4, Ђ. Хајон, Д. Голубовић 3, Д. Коначевић, Ђ. Вељковић, Ј. Митровић, Ђ. Тубић, Дамјановић по 2 пута; Ј. Татомир, Б. Младеновић, М. Јончаревић, Д. Ђорђевић по 1 пут.

Дали су голове: С. Милошевић 39, С. Милошевић 30, Б. Николић 14, Д. Зечевић 11, Б. Кесић 10, Ф. Гилер 10, Ф. Валон 6, С. Љубурић 3, М. Ђокић 2, Д. Хајон 2, Ђојачић 1, Д. Голубовић 1, аутогола 2.

Примили су голове: Спасић 60, Ј. Кукић 12, Д. Коначевић 5.

1933

1. I.	— БАСК	Београд	2:2 (0:1)	при.
8. I.	— САНК	"	3:3 (1:2)	"
12. II.	— НАК	Нови Сад	3:0 (1:)	"
19. II.	— ЖАК	Суботина	4:2 (2:2)	"
5. III.	— Војводина	Нови Сад	1:2 (1:2)	при.
12. III.	— Грађански (Загреб)	Београд	2:0 (2:0)	"
19. III.	— Славија	Осен	4:0 (0:0)	"
26. III.	— Славија	Сарајево	3:1 (2:1)	"
2. IV.	— Грађански	Ср. Митров	8:0 (5:0)	при.
16. IV.	— БСК	Београд	1:4 (0:2)	"
17. IV.	— БАСК	"	2:4 (1:1)	"
22. IV.	— Спарта (Праз)	"	1:2 (0:1)	ит.
30. IV.	— ЖАК (Суботина)	"	2:1 (2:0)	ит.
6. V.	— Репрезентација Скопље	Скопље	7:3 (1:1)	"
7. V.	— "	"	4:2 (2:1)	"
21. V.	— Конкордија	Загреб	1:3 (1:0)	при.
25. V.	— Хајдук (Силит)	Београд	3:0 (0:0)	"
28. V.	— ХАНК (Загреб)	"	2:1 (1:1)	"
4. VI.	— Грађански (Загреб)	"	2:2 (1:1)	при.
5. VI.	— Ференцварош (Б.-пешта)	"	2:4 (1:2)	ит.
18. VI.	— БСК	"	0:4 (0:1)	"
22. VII.	— Олимпиј (Александрија)	"	0:1 (0:0)	ит.
29. VII.	— Војводина	Нови Сад	1:2 (0:2)	при.
3. VIII.	— ХАНК	Загреб	0:6 (0:1)	"
19. VIII.	— Војводина (Н. Сад)	Београд	4:3 (2:2)	"
27. VIII.	— Грађански	Загреб	4:2 (2:1)	"

Тим „Југославије“ из година 1930—1935 (с лева на десно): Б. Кесић, Ђокић, Р. Божић, Б. Николић, Ј. Кукић, Валок, Зечевић, Милановић, Спасић, Б. Димитријевић, седи на допги: Славко Милошевић.

3.	IX.	—	БАСК	Београд	2:0 (2:0)	приј.
5.	IX.	—	БСК	"	1:2 (1:0)	приј.
6.	IX.	—	Јединство	"	3:1 (0:1)	"
16.	IX.	—	Спарта (Земун)	"	5:0 (2:0)	"
30.	IX.	—	Свега	"	7:1 (2:1)	"
8.	X.	—	Хајдук	Сплит	0:1 (0:1)	про.
15.	X.	—	Контрордија (Загреб)	Београд	2:2 (2:1)	"
22.	X.	—	БСК	"	0:2 (0:1)	"
27.	X.	—	Ујлеит (Будимпешта)	Нови Сад	1:3 (0:1)	ит.
29.	X.	—	Славија (Сарајево)	Београд	2:1 (2:1)	приј.
5.	XI.	—	Славија (Осен)	"	0:1 (0:1)	"
12.	XI.	—	БАСК	"	2:2 (2:0)	"
19.	XI.	—	Приморје	Љубљана	0:1 (0:1)	"
26.	XI.	—	Приморје (Љубљана)	Београд	5:1 (4:0)	"
		—	ХАНК	Загреб	0:0	"

Свега 41 утакмица (16 пријатељских, 21 пријатељствена, 4 интернационална): 17 добијених, 8 нерешених, 16 изгубљених; голови 89:74.

Играли су: Б. Димитријевић 40 пута, Ђ. Поповић 38, Д. Тубић 34, Ј. Спасић 33, Ђ. Лојанчић 33, С. Милошевић 30, Б. Кесић 30, Н. Радоновић 30, М. Лукић 29, М. Ђокић 24, С. Стајић 18, Немањ 18, С. Милошевић 17, Б. Николић 16, Митровић 14, Ј. Хајон 12, Д. Зечевић 9, Д. Гостубовић 9, Ј. Кукић 8, Р. Божић 5, Б. Ђорђевић 4, Ф. Валок 4, С. Митровић 3, Димитријевић 2, Ђокић 2, С. Љубурић 2, Флаз. Ђурић, Јашић, Швајцар, Степановић, Гилер, Ђурић, Д. Кокачић, Швајцар, Д. Димитријевић и Ј. Кесић по 1 пут.

Дали су голове: Ђ. Лојанчић 22, С. Милошевић 16, Ђ. Поповић 16, С. Милошевић 8, Б. Кесић 8, Ј. Хајон 5, Д. Гостубовић 5, Д. Зечевић 5, Немањ 4, Н. Радоновић 2, Б. Николић 1, С. Љубурић 1, Д. Тубић 1, аутогола 1.

Пришли су голове: Ј. Спасић 51, Ј. Кукић 15, Д. Димитријевић 3, Ђурић 3, Јашић 1.

7.	I.	—	Спарта (Земун)	Београд	3:1 (1:0)	приј.
8.	I.	—	БСК	"	1:2 (1:0)	"
13.	I.	—	БАСК	"	4:2 (1:0)	"
27.	I.	—	НАК (Нови Сад)	"	5:1 (4:0)	"
4.	II.	—	Јединство	"	7:1 (2:1)	"
11.	II.	—	Приморје (Љубљана)	"	2:2 (2:1)	"
18.	II.	—	Грађански (Загреб)	Загреб	0:1 (0:1)	"
25.	II.	—	Грађански	"	1:0 (1:0)	"
4.	III.	—	НАК	Нови Сад	5:2 (2:2)	"
11.	III.	—	Славија (Софија)	Београд	4:1 (2:1)	ит.
18.	III.	—	Грађански	Ср. Митров.	1:6 (0:2)	приј.
25.	III.	—	Хајдук (Сплит)	Београд	0:0	"
8.	IV.	—	БСК	"	2:1 (1:0)	"
15.	IV.	—	БАСК	"	0:2 (0:2)	куп
22.	IV.	—	Хајдук	Сплит	2:2 (1:0)	"
6.	V.	—	БСК	Београд	0:0 (0:4)	"
10.	V.	—	Рома (Рим)	"	1:2 (1:1)	ит.
17.	V.	—	Контрордија (Загреб)	Загреб	0:4 (0:2)	куп
20.	V.	—	ХАНК	Београд	2:3 (1:2)	"
27.	V.	—	Хајдук (Сплит)	"	1:1 (1:1)	"
28.	V.	—	Грађански (Загреб)	"	1:3 (1:1)	"
31.	V.	—	Приморје	Љубљана	3:2 (1:1)	приј.
3.	VI.	—	Грађански	Загреб	0:0	куп
17.	VI.	—	Контрордија (Загреб)	Београд	3:2 (2:1)	"
24.	VI.	—	Спарта	Земун	2:1 (1:0)	"
1.	VII.	—	ХАНК	Загреб	1:6 (0:3)	"
13.	VII.	—	Фенер Багче	Цариград	2:0 (2:2)	ит.
15.	VII.	—	Фенер Багче	"	2:1 (0:1)	"
17.	VII.	—	Славија	Софија	1:0 (0:0)	"
22.	VII.	—	Војводина	Нови Сад	2:2 (1:0)	приј.
29.	VII.	—	ЈСК	В. Београд	1:1 (1:1)	"
5.	VIII.	—	БСК	Београд	0:2 (1:1)	"
12.	VIII.	—	Војводина (Нови Сад)	"	3:1 (2:1)	"
19.	VIII.	—	ЈСК (Београд)	"	14:0 (5:0)	"
6.	IX.	—	БСК	"	2:1 (2:1)	"
10.	IX.	—	Три Звезде	Анастас	4:2 (2:1)	"

20.	IX.	—	Ујлеит (Будимпешта)	Београд	2:2 (2:0)	ит.
23.	IX.	—	Три Звезде (Анастас)	"	11:2 (6:2)	про.
29.	IX.	—	А. С. 23	Софија	2:1 (1:1)	ит.
30.	IX.	—	Левски	"	0:4 (0:3)	"
6.	X.	—	Левски	Београд	3:1 (3:1)	"
28.	X.	—	БСК	"	2:2 (0:1)	приј.
4.	XI.	—	Грађански	Загреб	0:3 (0:1)	"
11.	XI.	—	Грађански (Загреб)	Београд	1:0 (1:0)	"
21.	XI.	—	Јединство	"	4:2 (2:0)	"
25.	XI.	—	БАСК	"	3:2 (1:2)	"
8.	XII.	—	НАК	Суботица	5:3 (4:1)	"
9.	XII.	—	НАК	"	1:3 (1:3)	"
28.	XII.	—	Славија (Сарајево)	Београд	2:4 (1:2)	"

Свега 49 утакмица (21 пријатељских, 8 пријатељствених, 11 за куп, 9 интернационалних): 24 добијених, 9 нерешених, 16 изгубљених; голови: 119:99.

Играли су: С. Стајић 40 пута, Н. Радоновић 38, Д. Зечевић 36, Ђ. Лојанчић 36, М. Лукић 36, С. Милошевић 34, С. Милошевић 33, Ј. Спасић 30, М. Ђокић 27, Ђ. Поповић 23, Ј. Тубић 21, М. Секулић 18, Б. Димитријевић 17, Немањ 16, Б. Николић 15, А. Анђелић 14, Б. Петровић 13, С. Кузмић 11, Д. Димитријевић 11, М. Пауновић 9, Митровић 9, Н. Перан 9, М. Марковић 9, М. Радоновић 9, Ј. Кукић 7, Д. Хајон 7, М. Перан 5, Р. Божић 4, Д. Степановић 4, Ф. Валок 4, Д. Ђокић 4, С. Љубурић 3, Ђурић 2, Д. Кокачић 2, Кесић 2, Димитријевић 1, Митровић 1, Швајцар 1.

Дали су голове: С. Милошевић 22, Д. Зечевић 18, М. Секулић 15, С. Милошевић 12, Ђ. Лојанчић 9, Ђ. Поповић 7, М. Марковић 7, Немањ 5, Б. Николић 5, Н. Перан 3, Д. Хајон 3, Ј. Тубић 2, аутогола 2.

Пришли су голове: Ј. Спасић 53, М. Радоновић 30, Ј. Кукић 15, Д. Кокачић 8, Ђурић 3.

17.	II.	—	БАСК	Београд	6:2 (3:1)	приј.
24.	II.	—	Спарта (Земун)	"	3:1 (2:1)	"
10.	III.	—	БСК	"	2:3 (1:0)	"
17.	III.	—	БАСК	"	2:2 (1:2)	приј.
7.	IV.	—	Грађански (Загреб)	"	1:0 (0:0)	"
14.	IV.	—	Славија	Сарајево	0:1 (0:0)	"
21.	IV.	—	БСК	Београд	3:2 (3:1)	"
28.	IV.	—	Хајдук (Сплит)	"	3:1 (1:0)	"
29.	IV.	—	Славија (Софија)	"	1:2 (0:0)	ит.
12.	V.	—	Славија (Осен)	"	5:1 (4:0)	приј.
19.	V.	—	Хајдук	Сплит	2:5 (2:2)	"
24.	V.	—	Приморје (Љубљана)	Београд	1:1 (0:0)	"
26.	V.	—	Рацинг (Стразбург)	"	0:1 (0:1)	ит.
30.	V.	—	Рацинг	"	2:1 (1:1)	"
2.	VI.	—	Грађански	Загреб	1:2 (1:2)	приј.
9.	VI.	—	Славија (Сарајево)	Београд	2:0 (2:0)	"
23.	VI.	—	Сервет (Копенхаген)	"	5:5 (1:3)	ит.
7.	VII.	—	БСК	"	3:2 (3:1)	приј.
14.	VII.	—	Контрордија (Загреб)	"	5:0 (3:0)	"
21.	VII.	—	Славија	Осен	2:0 (0:0)	"
28.	VII.	—	Приморје	Љубљана	2:3 (1:2)	"
4.	VIII.	—	ХАНК	Загреб	4:1 (1:1)	"
11.	VIII.	—	ХАНК	Београд	2:1 (1:1)	"
18.	VIII.	—	Репрезентација Софије	"	0:1 (0:1)	ит.
25.	VIII.	—	Контрордија	Загреб	0:2 (0:1)	приј.
1.	IX.	—	Рома	Рим	0:2 (0:2)	ит.
8.	IX.	—	Милано	Милано	3:4 (2:2)	"
15.	IX.	—	БАСК	Београд	1:2 (1:1)	приј.
22.	IX.	—	БСК	"	1:1 (0:0)	"
28.	IX.	—	Грађански (Нин)	"	7:1 (3:0)	"
29.	IX.	—	Славија (Спољде)	"	3:1 (1:1)	"
13.	X.	—	БСК	"	0:6 (0:2)	"
20.	X.	—	Грађански	"	5:0 (2:0)	"
27.	X.	—	Рацинг	Крагујевац	1:1 (1:0)	"
3.	XI.	—	Рацинг	Београд	1:1 (0:0)	"
28.	X.	—	Славија	Крагујевац	4:0 (3:0)	приј.
17.	XI.	—	Славија	Спољде	5:1 (4:1)	приј.

18. XI.	—	Момчило	Лесковац	11:2 (2:1)	при.
24. XI.	—	Железничар	Смедерско	17:1 (6:1)	при.
30. XI.	—	Хајдук (Сплит)	Београд	1:1 (1:0)	при.
8. XII.	—	БСК	"	3:2 (2:1)	"
22. XII.	—	Конкордија (Загреб)	"	4:1 (2:0)	"
29. XII.	—	Грађански	Нин	8:2 (2:1)	"

Свега 43 утакмице (10 пријатељских, 23 првенствених, 7 интернационалних); 23 добијених, 7 нерешених, 13 изгубљених; голови: 134:69.

Играли су: Ђ. Лојачић 38 пута, М. Пауновић 33, М. Лукић 31, С. Милошевић 26, Е. Пилић 25, Б. Секулић 25, С. Анђелковић 24, С. Милошевић 24, Н. Перлић 23, С. Стојић 21, М. Марковић 20, Д. Зечевић 19, Љ. Поповић 17, Ј. Спасић 16, С. Стајић 15, Петровић 15, Б. Николић 13, Д. Димитријевић 12, Ф. Валон 10, М. Ђокић 9, М. Павлица 8, Б. Хришћен 7, С. Подовић 6, М. Шајачић 4, Д. Боровац 3, Нешћ 3, М. Перлић 3, Глигоријевић 3, Степановић 3, Радовановић 3, Делтигер, Савић, Томашевић, Чулић, Дехнер, Ј. Хајон и Костић по 2 пута; Ј. Гилер, Сарић, Н. Куманувић, Драчевић, Добријевић, Лончарић, С. Маринковић, Андрејевић, Б. Димитријевић и Голубовић по 1 пут.

Дали су голове: С. Милошевић 23, Н. Перлић 19, С. Милошевић 12, Б. Секулић 14, Д. Зечевић 9, Ђ. Лојачић 8, С. Поповић 8, М. Перлић 7, Ф. Валон 6, Љ. Поповић 5, М. Павлица 5, М. Шајачић 3, Делтигер 3, М. Савић 2, Томашевић 2, Нешћ 2, Б. Хришћен 1, Сарић 1, М. Пауновић 1, Б. Николић 1, аутогола 3.

Примили су голове: Е. Пилић 50, Ј. Спасић 14, М. Глигоријевић 5.

1936

5. I.	—	ЖАК	Суботина	1:1 (1:0)	при.
8. I.	—	БСК	Београд	0:3 (0:0)	"
12. I.	—	ЖАК (Суботина)	"	2:0 (1:0)	"
14. I.	—	НАК	Нови Сад	1:0 (1:0)	"
2. II.	—	БАСК	Београд	3:2 (2:0)	"
9. II.	—	ЗАШК	Земун	0:2 (3:1)	"
16. II.	—	Слога	Београд	3:2 (2:1)	при.
23. II.	—	Спарта	Земун	3:1 (1:0)	"
1. III.	—	Одемини С. К.	Алес	2:0 (1:0)	инт.
7. III.	—	Стад Одемини	Нин	4:2 (1:2)	"
8. III.	—	Одемини	Марсељ	1:4 (1:1)	"
12. III.	—	С. Ж. О. Н.	Нин	1:1 (0:0)	"
15. III.	—	Срплет	Женева	0:4 (1:1)	"
18. III.	—	Јединство	Београд	0:1 (0:0)	при.
22. III.	—	БСК	"	0:3 (0:1)	"
25. III.	—	Грађански	Загреб	4:2 (1:1)	"
26. III.	—	Славја	Варандин	4:1 (2:1)	при.
12. IV.	—	БАСК	Београд	3:4 (2:1)	"
13. IV.	—	БСК	"	1:5 (1:2)	"
19. IV.	—	Јединство	"	8:1 (4:1)	при.
26. IV.	—	БАСК	"	3:2 (1:2)	"
3. V.	—	БСК	"	2:3 (1:1)	"
6. V.	—	БАСК	"	0:1 (0:0)	"
10. V.	—	Ф. Н. 13 (Софија)	"	1:1 (1:1)	инт.
17. V.	—	Слога	"	7:0 (2:0)	при.
21. V.	—	Спарта	Земун	1:1 (0:0)	"
31. V.	—	Виена (Беч)	Београд	1:3 (1:0)	инт.
1. VI.	—	Славја (Софија)	"	6:1 (3:0)	"
11. VI.	—	ЖАК	Петровград	8:0	при.
14. VI.	—	Одемини (Марсељ)	Београд	0:2	инт.
21. VI.	—	Бонла (Пешта)	"	0:2 (0:0)	"
28. VI.	—	БСК	"	1:6 (0:1)	при.
4. VII.	—	Славја	Софија	2:3 (2:1)	инт.
5. VII.	—	Репр. нац. лиге	"	4:2 (2:1)	"
19. VII.	—	Ранац (Беч)	Београд	5:1 (2:1)	"
26. VII.	—	ХАНК	"	5:0 (3:0)	куп.
3. VIII.	—	БСК	"	4:0 (3:0)	при.
9. VIII.	—	ХАНК	Загреб	2:2 (1:1)	куп.
15. VIII.	—	Алмира (Беч)	Београд	4:5 (3:2)	инт.
16. VIII.	—	Ранац (Беч)	"	3:1 (2:1)	"
23. VIII.	—	Хајдук (Сплит)	"	3:0 (2:0)	куп.
30. VIII.	—	Хајдук	Сплит	1:3 (0:0)	"
13. IX.	—	Љубљана	Љубљана	1:2 (0:0)	при.
20. IX.	—	Славја	Сарајево	2:3 (0:1)	"
21. IX.	—	ЈСК	Мостар	7:0 (5:0)	при.
27. IX.	—	БСК	Београд	2:1 (0:1)	при.
4. X.	—	БАСК	"	4:3 (3:0)	при.
11. X.	—	Славја	Осен	4:1 (1:1)	"
18. X.	—	Хајдук (Сплит)	Београд	0:1 (0:0)	"
25. X.	—	Грађански	Загреб	2:1 (1:1)	"
8. XI.	—	Суботина	Суботина	4:2 (3:2)	при.
15. XI.	—	Војводина	Нови Сад	5:0 (5:0)	"
22. XI.	—	Конкордија (Загреб)	Београд	7:0 (2:0)	при.
29. XI.	—	БАСК	"	2:1 (1:1)	"
6. XII.	—	Грађански (Загреб)	"	4:0 (2:0)	при.
13. XII.	—	Сета	"	3:2 (1:2)	инт.
20. XII.	—	БАСК	"	8:2 (5:1)	при.
27. XII.	—	Репр. Крагујевац	"	3:1 (1:1)	"

Свега 58 утакмице: 18 пријатељских, 18 првенствених, 6 куп. 16 интернационалних; 34 добијених, 6 нерешених, 18 изгубљених; голови: 169:122.

Играли су: М. Лукић 51 пут, М. Шајачић 49, М. Ђокић 45, Ф. Валон 43, Н. Перлић 42, Ђ. Лојачић 40, С. Стојић 40, Ј. Спасић 39, Д. Зечевић 36, П. Радовановић 34, М. Пауновић 33, М. Павлица 27, С. Анђелковић 26, С. Милошевић 23, Е. Пилић 16, М. Марковић 15, Ђ. Вековић 12, А. Петровић 12, Б. Димитријевић 9, Н. Милосављевић 7, Д. Фундурула 5, Н. Сретеновић 5, М. Перлић 5, Д. Голубовић 4, А. Атанасковић 4, Ј. Дојорашић 4, Д. Коначић 4, Е. Секулић 3, С. Милошевић 3, Ј. Костић 3, М. Јосиповић, Ст. Поповић, М. Лончарић, А. Томашевић, С. Сарић, Јакоб по 2 пута; М. Савић, Ђ. Делтигер, М. Андрејевић, Б. Смедерев, Б. Николић, Љ. Поповић, Ребић, Ајзенхофер, Ј. Хајон, Ј. Живковић, К. Лазаревић и Ж. Анђелковић по 1 пут.

Дали су голове: Ђ. Лојачић 30, Н. Перлић 26, М. Шајачић 23, Д. Зечевић 23, А. Петровић 19, Ф. Валон 18, М. Марковић 8, С. Милошевић 5, Д. Фундурула 5, Н. Сретеновић 4, Б. Димитријевић 3, М. Павлица 3, Н. Милосављевић 3, Ст. Поповић 2, М. Перлић 2, К. Лазаревић 1, ауто-гола 2.

Примили су голове: Ј. Спасић 57, Е. Пилић 37, Д. Коначић 5.

1937

4. I.	—	ЖАК	Београд	4:0 (1:0)	при.
8. I.	—	Виена (Беч)	"	3:0 (1:0)	инт.
10. I.	—	ХАНК (Загреб)	"	2:0 (1:0)	при.
17. I.	—	Грађански	Загреб	2:4 (1:1)	"
24. I.	—	Алмира (Беч)	Београд	0:4 (0:2)	инт.
7. II.	—	Репр. нац. лиге	"	4:3	при.
14. II.	—	Немзети	"	1:3 (0:2)	инт.
21. II.	—	БАСК	"	7:1 (4:0)	при.
7. III.	—	Љубљана	"	2:0 (2:0)	при.
14. III.	—	Славја (Сарајево)	"	1:0 (1:0)	"
17. III.	—	Репрезентација Рурске	Даблин	2:3 (2:1)	инт.
20. III.	—	Репрезентација Рубе	Рубе	1:4 (0:2)	"
21. III.	—	БСК	"	2:2 (1:0)	"
4. IV.	—	Славја (Осен)	"	5:1 (3:1)	"

1. IV.	—	Хајдук	Сплит	2:1 (0:1)	при.
3. V.	—	Ференцварош (Б.-пешта)	Београд	4:3 (3:1)	инт.
23. V.	—	БАСК	"	0:5 (0:3)	при.
26. V.	—	Чеза (Лондон)	"	5:1 (1:1)	инт.
10. VI.	—	Амброзијана (Милано)	"	4:1 (2:1)	"
13. VI.	—	Амброзијана	"	1:2 (0:2)	"
22. VIII.	—	Славја (Сарајево)	"	2:0 (1:0)	при.
29. VIII.	—	БАСК	"	0:1 (0:1)	"
12. IX.	—	БСК	"	0:3 (0:3)	"
26. IX.	—	Конкордија	Загреб	0:1 (0:1)	"
17. X.	—	Јединство	Београд	3:0 (2:0)	"
24. X.	—	Љубљана	"	3:0 (0:0)	"
31. X.	—	Грађански	Загреб	2:3 (1:2)	"
7. XI.	—	ХАНК (Загреб)	Београд	0:1 (0:1)	"
14. XI.	—	Хајдук	Сплит	2:2 (0:2)	"
28. XI.	—	Војводина	Нови Сад	5:0 (2:0)	при.
5. XII.	—	БАСК	Београд	3:0 (2:0)	"
12. XII.	—	Јединство	"	3:0 (2:0)	"
26. XII.	—	Спарта	Земун	6:1 (2:0)	"

Свега 33 утакмице (7 пријатељских, 17 првенствених, 9 интернационалних); 19 добијених, 2 нерешене, 12 изгубљених; голови: 84:50.

Играли су: А. Петровић 29 пута, М. Ђокић 25, М. Савић 25, Ј. Спасић 25, Д. Зечевић 23, Ј. Дојорашић 23, Ф. Валон 22, С. Анђелковић 19, Ђ. Лојачић 16, М. Лукић 15, Н. Перлић 15, М. Шајачић 15, Ђ. Бројчић 14, Д. Димитријевић 14, П. Радовановић 10, С. Стојић 10, Н. Милосављевић 10, Д. Голубовић 8, Д. Коначић 7, М. Марковић 6, М. Перлић 6, С. Делтигер 6, Ј. Живковић 5, П. Сретеновић 4, А. Атанасковић 3, Ђ. Вековић 2, Н. Савић 2, Т. Поповић 2, С. Милошевић 1, Н. Бешар 1, Д. Петровић 1, Ј. Костић 1.

Дали су голове: А. Петровић 20, Ђ. Лојачић 10, Д. Зечевић 10, М. Перлић 5, С. Лазаревић 4, Ф. Валон 3, М. Савић 2, Н. Перлић 2, Ј. Петровић 2, М. Шајачић 1, М. Ђокић 1, Ђ. Бројчић 1, Н. Милосављевић 1, Ж. Живковић 1, ауто-гола 1.

Примили су голове: Ј. Спасић 28, Д. Коначић 15.

1938

2. I.	—	Јединство	Београд	2:1 (2:1)	куп.
8. I.	—	Јединство	"	5:0 (3:0)	"
16. I.	—	БСК	"	1:4 (0:2)	"
23. I.	—	БСК	"	1:4 (0:1)	"
30. I.	—	БАТА	Борова	1:2 (1:1)	при.
20. II.	—	ХАНК	Загреб	2:0 (1:0)	"
23. II.	—	Драганин тим	Београд	0:1 (0:0)	"
27. II.	—	БСК	"	1:0 (0:0)	"
6. III.	—	Славја	Сарајево	0:0	при.
17. III.	—	БАСК	Београд	0:4 (1:0)	"
20. III.	—	БСК	"	0:0	"
27. III.	—	Конкордија (Загреб)	"	5:1 (2:1)	"
10. IV.	—	Јединство	"	0:0	"
17. IV.	—	БАТА (Борова)	"	1:1 (1:0)	при.
24. IV.	—	Љубљана	Љубљана	0:3 (0:2)	при.
25. IV.	—	БСК	"	2:2 (0:1)	при.
1. V.	—	Грађански (Загреб)	"	3:1 (2:0)	при.
15. V.	—	ХАНК	Загреб	1:1 (0:1)	"
29. V.	—	Спарта	Земун	3:2 (1:0)	при.
5. VI.	—	Хајдук	Београд	5:0 (0:0)	при.
12. VI.	—	Ујесит (Будимпешта)	"	1:0 (0:0)	инт.
13. VI.	—	Галата Сарај (Париграз)	"	4:0 (2:0)	"
3. VII.	—	Грађански (Загреб)	"	1:1 (1:0)	при.
14. VII.	—	БСК	"	1:1 (1:1)	"
24. VII.	—	ХАНК (Загреб)	"	4:2 (3:2)	"
7. VIII.	—	Љубљана	"	2:0 (2:0)	при.
14. VIII.	—	БАСК	"	1:0 (0:0)	"
21. VIII.	—	Славја	Сарајево	4:2 (1:1)	"
4. IX.	—	Војводина	Нови Сад	2:3 (0:2)	при.
18. IX.	—	Спарта	Земун	3:0 (2:0)	при.
2. X.	—	ХАНК (Загреб)	Београд	0:2 (0:0)	"
9. X.	—	Славја	Варандин	4:3 (3:1)	"
23. X.	—	БСК	Београд	1:1 (0:1)	"
30. X.	—	Јединство	"	0:1 (0:0)	"
6. XI.	—	Грађански (Скопље)	"	2:0 (1:0)	"
13. XI.	—	Грађански (Загреб)	"	2:1 (1:0)	"
20. X.	—	Хајдук	Сплит	0:3 (0:2)	"
4. XII.	—	Спарта	Земун	7:0 (0:0)	"
18. XII.	—	Љубљана	Љубљана	0:0	"
25. XII.	—	Митин	Београд	5:1 (1:1)	при.

Свега 40 утакмица (12 пријатељских, 22 првенствених, 6 куп. 2 интернационалне); 21 добијених, 10 нерешених, 9 изгубљених; голови: 78:45.

Играли су: А. Петровић 35 пута, С. Анђелковић 32, Ђ. Бројчић 28, М. Ђокић 28, М. Перлић 27, М. Лукић 26, Ј. Дојорашић 25, М. Савић 23, А. Атанасковић 21, М. Ђурић 18, Г. Ранац 17, С. Стојић 16, П. Радовановић 15, Д. Зечевић 9, Д. Димитријевић 9, Н. Бешар 9, Стеван 8, Ф. Валон 6, Н. Милосављевић 5, Д. Коначић 5, Д. Петровић 3, М. Шајачић 3, М. Павлица 2, Д. Коначић 2, Б. Делтигер 2, Д. Голубовић 1, М. Ђурић 1, П. Сретеновић 1, Н. Перлић 1, Ђ. Лојачић 1, М. Бешар 1, Ј. Аленић 2, Ђ. Стаменковић 1.

Дали су голове: А. Петровић 33, М. Перлић 6, Б. Ранац 5, М. Ђурић 5, М. Савић 4, Н. Бешар 4, А. Атанасковић 4, Н. Перлић 3, Д. Зечевић 3, М. Шајачић 1, Ј. Дојорашић 2, Д. Коначић 1, Р. Стевановић 1, М. Бешар 1, ауто-гола 2.

Примили су голове: Ј. Спасић 18, Ђ. Лојачић 16, Ђ. Стаменковић 1.

1939

8. I.	—	БСК	Београд	2:1 (1:1)	при.
15. I.	—	Раднички	Крагујевац	3:2 (2:1)	куп.
19. I.	—	Раднички (Крагујевац)	Београд	4:0 (0:0)	"
22. I.	—	БАСК	"	2:1 (2:0)	"
29. I.	—	БАСК	"	2:1 (2:1)	"
5. II.	—	БСК	"	0:1 (0:1)	"
12. II.	—	Хунгарја (Будимпешта)	"	5:2 (1:2)	инт.
19. II.	—	БСК	"	4:0 (2:0)	куп.
26. II.	—	„Земун“	Земун	2:1 (2:1)	при.
5. III.	—	БАСК	Београд	3:2 (2:2)	при.
12. III.	—	Славја (Варандин)	"	3:0 (1:0)	"
19. III.	—	ХАНК	Загреб	0:3 (0:1)	"
26. III.	—	Славја (Варандин)	Београд	0:0 (0:0)	"
2. IV.	—	БСК	"	2:1 (0:0)	"
9. IV.	—	Јединство	"	2:4 (1:0)	"
16. IV.	—	БСК	"	1:0 (1:0)	при.
23. IV.	—	Грађански (Загреб)	Загреб	1:1 (1:1)	"
30. IV.	—	Хајдук (Сплит)	Београд	1:0 (0:0)	"
7. V.	—	Репрезентација ПНИ-а	Петровград	3:1 (1:0)	при.
14. V.	—	„Земун“	Земун	3:2 (3:1)	"
28. V.	—	Хановерер С. Ф. 1896	Београд	4:3 (0:0)	"
29. V.	—	БАСК	"	2:1 (1:1)	"
18. VI.	—	Хановерер С. Ф. 1896	Хановер	2:4	инт.

„Југославија“ је гостовала 5 и 6 априла 1931 год. у Будимпешти и играла против Вашаша и Ујпешта. На слици су, поред Ујпешта, и ови играчи: Божић, Зечевић, Гидер, Ђокић, Валок, Спасић, Милошевић, Б. Димитријевић, Б. Кесић, клече: Плац, Лукић, Б. Николић, Милошевић.

22.	VI.	—	Амстердам Т. Ф.	Хамбург	4 : 3	инт.
25.	VI.	—	С. Ф. Ајнтрахт	Брауншвајг	1 : 0	„
28.	VI.	—	Репрезентација Лајпцига	Лајпциг	3 : 2	„
30.	VI.	—	Берлинер С. Ф.	Берлин	1 : 1	„
19.	VIII.	—	Рипенхајд (Темшвар)	Бундуршт	3 : 3	„
21.	VIII.	—	Рапид (Бундуршт)	„	5 : 4	„
9.	IX.	—	Славнија	Софија	4 : 2	„
10.	IX.	—	Репрезентација Бугарске	„	0 : 1	„
24.	IX.	—	Бата (Борова)	Београд	3 : 0 (1 : 0)	прв.
17.	IX.	—	Жан (Суботица)	Суботица	4 : 1 (1 : 0)	„
1.	X.	—	БСК	Београд	1 : 0 (0 : 0)	„
8.	X.	—	БАСК	„	2 : 2 (2 : 0)	„
22.	X.	—	Јединство	„	2 : 2 (1 : 1)	„

Закључно до 22 октобра одиграли је „Југославија“ у овој години 38 утакмица (7 пријатељских, 14 пријатељских, 11 интернационалних, 6 ли куп); 26 добила, 6 играла нерешено и 6 нагубила. Голови 84 : 53.

Највећи број голова примио је голман Јован Спасић (403). Ово је један од најбољих голмана које је наш клуб имао. Пуних десет година бранио је Спасић мрежу „Југославије“ с великом храброшћу и знањем. Што је овако велики број голова примио, то је због тога што се тако дуго задржао на голу првог тима. Сви остали голмани нису прешли ни пет година игре у првој екипи „Југославије“.

По броју примљених голова, за Спасићем долази М. Николић са 186 голова, затим Немеш са 107, Плац са 87, Маленчић са 77, Кукић са 56, Ковачевић са 54. Остали су примили мање од педесет голова.

*

Рекордну победу постигао је први тим „Југославије“ 1935 год. над Железничарским Спорт-клубом у Смедереву 17:1 (6:1).

*

Рекордна победа над иностраним клубом постигнута је 1930 год. (Триколор-Униреа-Румунија 7:0).

*

Најдешња победа: над лондонским Челсијем 6:1.

*

Велики успеси: Моравска Славнија (Брно) 9:0, АФК Пардубице 10:0, Либењ (Праг) 8:1, ФК 13 (Софија) 12:5, БСК 7:2, 9:1, 8:2, 7:0.

Ко је играо највећи број утакмица

Рекордер у погледу броја одиграних утакмица је Бранко Петровић, некадашњи одлични бек и центар-халф „Југославије“. Он је одиграо укупно 398 утакмица у првом тиму. Одмах за њим, по броју утакмица долази центар навале Стеван Лубурић са 294 утакмица а затим: бек и халф Брана Димитријевић (290), голман Јован Спасић (281), халф Момчило Ђокић (272), полудесно Драган Јовановић (252 — не узимајући у обзир утакмице у 1921 г.), вођ навале, полутка и крило Славко Милошевић (249), бек Милутин Њковић (235), бек Мирослав Лукић (224), крило Добривоје Зечевић (207), халф и нападни играч Стојан Поповић (189), центархалф и вођ навале Ђорђе Лојанчић (177), халф и нападни играч Фрања Валок (176), лева полутка Душан Петковић (175), нападни играч Баче Секулић (156), десна полутка С. Милановић (156), халф Брана Младеновић (152). Остали су играли мање од 150 утакмица.

Стрелци и рекордери

Недостижан стрелац „Југославије“, рекордер у давању голова, јесте Драган Јовановић-Жена. По статистици коју овде објављујемо он је дао 331 гол. Постигао је Драган Јовановић и више голова али статистика није забележила имена стрелца на утакмицама пре 1922 године.

Одмах за њим, долази Душан Петковић-„Снегалац“, опет један из гарде најбољих „црвених“ играча. „Снегалац“ је 219 пута затресао мрежу противника „Југославије“, не рачунајући оне пре 1922 г.

Следећи најбољи стрелци „Југославије“ иду овим редом: Славко Милошевић 175, Стеван Лубурић 145, Баче Секулић 110, Добривоје Зечевић 108, Милановић 90, Ђ. Лојанчић 83, Хрњичек 82, А. Петровић 72, Борица Николић 68 и т. д.

У овај број нису урачунати голови који су пали на утакмицама у 1939 г.

Табеларни преглед

Од свога оснивања па до краја 1938 год. биланс одиграних утакмица Спортског клуба „Југославије“ изгледа овако:

	Играо утакмица						Голова		Итернационалне утакмице				
	домаће	интернационалне	свега	добито	нерешено	изгубио	дао	примио	добито	нерешено	изгубио	Голова	
												дао	примио
1913—14	5	6	11	7	3	1	34	14	3	4	2	15	10
1919	5	1	6	4	—	2	22	8	1	—	—	9	—
1920	23	—	23	13	2	8	74	28	—	—	—	—	—
1921	13	1	14	8	2	4	35	17	—	—	1	1	3
1922	25	4	29	22	3	4	112	46	3	—	1	19	10
1923	26	11	37	28	2	7	16	72	8	1	2	43	17
1924	41	14	55	41	5	9	263	76	5	3	6	43	33
1925	19	12	31	14	6	11	195	92	3	3	6	24	46
1926	54	9	63	29	3	11	211	71	6	—	3	34	20
1927	26	14	40	23	7	10	116	67	5	4	5	24	31
1928	36	12	48	26	6	16	165	114	5	1	6	37	35
1929	34	8	42	25	5	12	143	67	2	2	4	17	19
1930	36	9	45	39	5	10	139	65	5	1	3	29	19
1931	33	12	45	27	7	11	139	87	5	2	5	28	34
1932	34	12	46	32	5	9	142	77	8	1	3	30	23
1933	37	4	41	27	8	16	89	74	—	—	4	4	10
1934	40	9	49	24	9	16	119	99	5	1	3	17	18
1935	36	7	43	23	7	13	134	69	1	1	5	11	16
1936	42	16	58	34	6	18	169	99	7	3	6	38	35
1937	24	9	33	19	2	12	84	50	4	—	5	22	21
1938	38	2	40	21	10	9	78	45	2	—	—	5	—
Укупно	627	172	799	487	103	298	2603	1327	78	24	70	448	400

Из овог табеларног прегледа се види да је први тим „Југославије“ највећи број утакмица одиграо 1936 г. (58) а најмањи 1919 (свега 6). Међутим, највећи број победа (41) и највећи број голова (263). „Југославија“ је постигла 1924 г., када је носила титулу државног првака и заиста сјајно репрезентовала нашу вишу класу нашег фудбала. Највећи број голова примио је тим који је бранио „црвене“ боје у години 1928 (104).

У међународном спортском друштву „Југославија“ је исто као и код куће, стекла завидни углед. „Црвени“ су одржавали везе и играли са најбољим клубовима Европе, почев од лондонског Челсиа и репрезентације Ирске до најбољих француских, швајцарских, немачких (аустријских), мађарских, чешких, италијанских, грчких, бугарских, пољских, румунских, сепањских и турских клубова. „Црвени“ су играли поред осталих и са чешком Славијом и Спортном мађарским Ференцварошем, Хунгаријом и Ујнештом, аустријским Рапидом, Винер-спортклубом Адмирал Вакером Виеном, „Аустријом“ (некадашњи „Аматери“), париским Ред Старом и репрезентацијом Париза, даље Сетом, Монпељеом, немачким клубовима Тенис Брусијом, Арминијом Фортунум, италијанским; Ромом, Амброзијаном Ф. К. „Миланом“. У игри с овим клубовима светског ранга и вредности „Југославија“ је пролазила с променљивом срећом. Њене најзастајеније победе су: над енглеским клубом Челси (6:1), Ференцварошем (3:1, 5:3, 2:1, 3:1), комбинацијом Ујнешта и Ференцварошем (3:2), Ујнештом (1:0), Хунгаријом (2:0), Ред Старом (4:1), „Аустријом“ (6:3), Рапидом (3:2, 5:1 и 3:1), Амброзијаном (4:1), и т. д.

То су све резултати који доносе и клубу и и целом имену и нашем спорту овај углед који данас има југословенски фудбалски спорт и југословенско име, у свету.

Из горње табеле се види да је „Југославија“ 1916 г. играла највећи број међународних утакмица (16). Одмах после ове године, долази по броју одиграних утакмица 1924. година првака државе. У свим овим утакмицама, путујући скоро с краја на крај света, играјући с најбољим светским противницима, „Југословени“ су успели да успоставе позитиван биланс: победили су 77 пута, изгубили свега 70 пута (нерешено 21), а дали су разним страним голманима 448 голова, примили од иностраних фудбалера са 400 голова.

